

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 41

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 26 stycznia 1936

Rok 31

Poznań, 25 stycznia.

Prostota w życiu i w twórczości artystycznej

Prostota: czy może istnieć — słowo prostsze, myśl bardziej naturalna i w sobie zwarta, postulat bardziej szczerzy i — zdawałoby się — samo się przez się rozumiejący?

Zdawałoby się.. A jednak kwestja prostoty w życiu zarówno, jak twórczości artystycznej, nie jest sprawą zgoła tak prostą. Dziś mniej, niż kiedykolwiek.

*

Więc weźmy najpierw życie, i to życie osobiste jednostki.

Ileż to głosi się obecnie teoryj, że pokonany został sztywny konwenans i fałsz życiowy, ileż to rzuca się hasła, wzywających do „wyzwolenia się człowieka z kajdan przesądów wiekowych“! Ale w rzeczywistości „wyzwolenie“ to widzimy przedewszystkiem w jednej dziedzinie, a dokonane przedwcześnie i brutalnie, warzy duszę, wiodąc nieraz i do ruiny fizycznej.

Nie myślimy oczywiście kruszyć szczególnie kopij o „stary świat“. Sądzymy jednak, że zaleca się do niego ustosunkować się rzeczowo, bezstronnie, nie odrzucając koniecznie i tego, co było w nim zdrowe i dobre, tak samo, jak nie należy owczym pędem gonić za wszystkim, co „nowe“. Bo, niestety, w „nowoczesności“ tej aż nadto dużo jest blichtru i blagi.

Nas interesuje kwestja charakterów i umysłów. Istnieją one, zaznaczają się dodatnio i oddają społeczeństwu i jego kulturze dużą usługę. Ale nie można powiedzieć, by charakterów tych i umysłów wybitnych był — nadmiar. Raczej niziny naszej inteligencji, od której młodszego pokolenia zależy przyszłość, zalewa przeważnie fala przeciętności.

Bo do nieprzeciętności trudno zaliczyć jej pozory. Są tacy, którzy na tę nieprzeciętność sadzą się właśnie zaprzeczeniem prostocie. Niedostatek to psychiczny dość rozpowszechniony. Sprzyjają mu, niestety, dzisiejsze nie-normalne warunki powojenne.

Tymczasem prostota, która we wszelkich poczynaniach każe danej jednostce być sobą, w pełni sobą i tylko sobą, tworzy silne indywidualności umysłowe, wykuwa mocne charaktery.

Nie wszyscy są oczywiście powołani do kroczenia w pierwszym szeregu. Ale, i owi skromni z szeregów dalszych, i to płci obojczy, mogą, jeżeli chcą, w ręku swem mieć duży kapitał w postaci prostoty i szczerości.

Nadrabianiem miną, dość rozpowszechnionem w młodym pokoleniu, gestami, tak samo, jak pozbawionym treści tupetem i operowaniem tylko lokciami — daleko się nie zajdzie. Przeciwnie, każdy winien pracować nad sobą, by zawsze być duchowo sobą, być indywidualnością o wyraźnych rysach charakteru i umysłu, — indywidualnością,

Rozwój przemysłu wojennego Rzeszy

Wielkie ożywienie działalności zakładów Kruppa — Zapowiedź dywidend — Luetze o roli szturmówek

Berlin. (PAT.) Wielkie zakłady Kruppa w Essen, gromadzące w swem ręku główne gałęzie przemysłu wojennego, ogłosiły sprawozdanie za rok gospodarczy 1935, kończący się we wrześniu.

Towarzystwo posiada kapitał akcyjny w wysokości 460 milionów mk. Dywidendy za rok ubiegły nie wypłacono, sprawozdanie zapowiada jednak, że o ile wytwórczość będzie utrzymana na obecnym poziomie, to w roku przyszłym wypłata dywidendy wznowi się.

W porównaniu z r. 1934 zysk brutto w okresie sprawozdawczym wzrósł o 24 procent do 232 310 000 mk. Zysk netto zwiększył się o 35 procent do 10 034 000 mk. Czysty dochód przekazano do różnych funduszów rezerwowych zakładów.

Sprawozdanie podkreśla z zadowoleniem działalność zakładów w roku ubiegłym. Wytwórczość wysokich pieców osiągnęła to samo co w r. 1926, kiedy — jak wiadomo — był najwyższy poziom zakładów Kruppa w całym okresie powojennym. Wyrób surowej stali podniósł się o 11,5 procent w porównaniu z rokiem poprzednim. Stan zamówień na nowy rok zapewnia dobre zatrudnienie do wiosny. W zakładach Kruppa pracuje obecnie 91 507 ludzi.

Berlin. (PAT.) Szef sztabu szturmówek Luetze wygłosił wobec przedstawicieli korpusu dyplomatycznego oraz prasy zagranicznej mowę,

w której, mówiąc o zadaniach oddziałów szturmowych, z całym naciskiem podkreślił, że dla narodowych socjalistów nie istnieje i istnieć nie może żadna rywalizacja między szturmówkami jako organizacjami wojskowopolitycznymi, i armją, jako przedstawicielką siły zbrojnej Rzeszy.

Partja i armja nie są dla siebie ce-

lem, lecz tylko środkami wielkiego celu, któremu na imię Niemcy. Płaszczyzny działalności są różne, ale cel mają wspólny. Szturmówki, jako oddziały żołnierzy-bojowców narodowego socjalizmu, mają za zadanie wzmocnić zaplecze armji frontowej w wypadku zaatakowania Niemiec przez wroga z zewnątrz.

Siarczyste mrozy i nawałnice

Ottawa. (PAT.) Kanada ogarnięta jest przez falę chłodów. Na zachodzie temperatura wynosi około 20 st. poniżej zera.

W okolicach Ontario wielkie opady śnieżne uniemożliwiają normalne życie w kraju. Pociągi przybywają do Quebec z 12-godzinnym opóźnieniem. Wodospady Niagara zamrzły.

Nowy Jork. (PAT.) W północnych stanach utrzymują się nadal niezwykle silne mrozy. W ciągu ostatnich 3 dni na terenie 16 stanów zamrzło na śmierć 129 ludzi.

Ze stanów Minnesota, północna Dakota, Illinois i Iowa donoszą o dalszym spadku temperatury, która wynosi od 25 do 49 stopni Cels. Mrozy sprzyjają również szerzeniu się pożarów. W północnej części stanu nowojorskiego spaliły się w piątek 3 wsie.

Donoszą z Ottawy, że miejscowość Port Franks nad jeziorem huron-

skiem wskutek wielkich opadów śnieżnych, jest całkowicie odcięta. Daje się zauważyć dotkliwy brak środków żywności.

Buenos Aires. (PAT.) W ciągu ostatnich dni nad prowincją Corrientes przeszły gwałtowne nawałnice, połączone z ulewą. Strumienie i rzeki wezbrały i w wielu miejscowościach wystąpiły z brzegów.

W okręgu Esquina utonęło około 20 osób. W kilku wsiach fale powodzi uniosły małe domki uboższej ludności.

Zniżka czesnego

Warszawa. (Tel. wł.) Wczoraj odbyło się zebranie Tow. Przyjaciół Młodzieży Akademickiej pod przewodnictwem min. Raczkiewicza. Na posiedzeniu tem min. Świętosławski oznajmił, że czesne akademickie ulegnie pewnej niżce. (w)

idącą świadomości, z przekonania określonym, zdecydowanym szlakiem.

*

W życiu zbiorowem społeczeństwa działają czynniki różnorodne: jedne w sensie ujemnym, drugie w dodatnim.

Warunki bytu prawie całego ogółu polskiego są fatalne, warunki olbrzymiej większości młodego pokolenia wręcz tragiczne: przed wojną młody człowiek, przygotowując się do pracy zawodowej i obywatelskiej, a następnie w nie wkraczając, wiedział naogół, ku czemu idzie; dzisiaj przeważnie nie wie nic, wie raczej tylko jedno, że — o ile nie będzie miał protekcji możnych — będzie się musiał od rana do nocy borykać o najelementarniejsze podstawy bytu. Na tem nie koniec, o ile chodzi o żywoły narodowe: bite od dołu przez ogólne warunki życia gospodarczego, doznają bojkotu z góry.

Te bezlitosne stosunki mogłyby zmrozić miliony serc polskich, zniszczyć miliony polskich dusz, rzucając je w odmęty przewrotu, gdyby przez trzęsawiska dzisiejszej rzeczywistości nie przedzierał się bystry i śmiały prąd ruchu narodowego. On to grzbiety prostuje, czoła podnosi, czyni charaktery nieugiętymi, on to każe rzeszom, przemawiając do nich językiem prostym i twardym, stać i trwać mimo nędzy ich i bólu na widok tego, co jest.

Oczywiście, gdzie drzewa rąbią, tam wióry padają. Odpadają od zdrowego pnia młodego pewne żywoły i giną: jedno w czerwonym radykaliźmie, dru-

gie w mętym oportuniźmie. W pierwszym wypadku zawodzą raczej umysły, poddając się naciskowi demagogji. W wypadku drugim załamują się charaktery nieuznanych „wielkości“, nadętych „führerów“, niedoszłych „Machjawelów“, którzy, padając, pociągają za sobą swoje otoczenie. Schodzą rychło ze sceny publicznej, jak przedwcześnie zgrani aktorzy, przedewszystkiem dlatego, że zawsze chodzili na szczytach, że nigdy nie byli szczerzy w stosunku do siebie samych, że nie było w nich nigdy prostoty, — tej właściwości, która stwarza mocny grunt pod stopami i zapobiega „niespodziankom“.

*

Lecz przejdźmy, choć na chwilę, do dziedziny twórczości kulturalnej.

Przykład narzucający się: język. Najsilniejszy i najpiękniejszy jest język prosty o prostych, rdzennie polskich wyrażeniach i prostej, naturalnie układającej się budowie zdań. Jakżeż państwa się nad językiem polskim, jakież tortury zadają czytelnikowi nieraz autorzy, którzy sadzą się na mnogość wyrazów obcych i na jakąś dziwaczną barokową napuszystość stylu, która każdemu poprostu gardłem wychodzi!

Są i tacy autorzy, którzy — może pod pewnymi wpływami niemieckimi — mniemają, że myśl, ażeby robiła wrażenie myśli „mądrej“, musi być koniecznie sformułowana w sposób zawyły, ciężki, niezrozumiały dla „zwykłego śmiertelnika“. W rzeczywistości i pod tym względem jest przeciwnie: najgłę-

bsza myśl, ujęta najprościej i podana w ramie, pozbawionej wszelkiego, przygniatającego ją i zaciemniającego pierwiastka dekoratywnego, wkracza w umysł czytelnika względnie słuchacza z największą siłą przekonywującą.

Na zakończenie przykład z dziedziny sztuki: Artysta ma tworzyć tak, jak mu każe jego artystyczna intuicja. Dzieła jego będą istotnie dziełami sztuki tylko pod warunkiem, że artysta, tworząc, był sobą, był szczerzy i prosty w stosunku do siebie. Jeżeli artysta to, co robi, robi tak, a nie inaczej, tylko dlatego, że to np. dziś modne, że tę modę w siebie wzmógł, — jeżeli maluje, rzeźbi, czy komponuje wyłącznie sposobem podpatrzonego wirtuozostwa, nie stworzy prawdziwych dzieł sztuki, zdolnych się ostać.

Dzieło sztuki — z natury swej — nie musi być duchowo dostępne dla każdego, ale — powtarzamy — stosunek artysty do siebie samego musi być prosty i szczerzy. Wówczas utwory jego mimo wszystko będą mówiły same za siebie, nie wymagając sztucznych komentarzy, zakrawających nieraz na recepty z zakresu nauk ścisłych.

Sztuczność a sztuka, to dwa bieguny przeciwne, bo sztuczność jest zaprzeczeniem prostoty wewnętrznej artysty.

*

Tak — widzimy — zarówno w życiu, jak w twórczości artystycznej (choć tutaj w innej postaci) element prostoty i szczerości jest źródłem twórczości i siły.

O nowym rządzie Francji

Poważne zastrzeżenia prasy umiarkowanej i prawicowej — Ku większemu zbliżeniu Paryża z Londynem — Nowi ludzie w gabinecie

Paryż (PAT). W prasie ukazały się komentarze na temat nowego gabinetu.

„Information“ w artykule wstępnym zwraca uwagę na fakt, że w obecnym rządzie znajdują się dawni ministrowie z poprzedniego gabinetu, a mianowicie min. finansów Marcel Rénier, który okazał wiele energii w sprawie osiągnięcia równowagi budżetowej, min. handlu Bonnet, min. poczty i telegrafów Mandel, min. pracy Frossard i minister marynarki wojennej Piétri. W ten sposób zapewni się ciągłość dzieła wykonywanego od szeregu miesięcy. Ciężkie zadanie kierowania polityką zagraniczną przypada min. Flandinowi. Jego obecność w gabinecie zapewnia wierność polityki francuskiej wobec paktu Ligi Narodów, bliskie porozumienie z W. Brytanią i stałość wobec dawnych przyjaźni.

„Journal des Debats“ ustosunkowuje się nieprzychylnie do nowego rządu, twierdząc, iż jego skład zapowiada zmiany w polityce zagranicznej. Obecność Flandina i Paul Boncoura wystarcza, by powstały poważne wątpliwości na temat polityki rządu Sarraut. Zabiegi pokojowe b. premiera Laval'a miały za sobą cały naród i większość parlamentu. Nowy gabinet będzie musiał przeciwstawić się życzeniom kraju. Zachodzi zdaniem dziennika obawa, że równowaga pomiędzy Anglią i Włochami, którą w interesie pokoju utrzymywał Laval, może być naruszona.

„Le Journal“ podkreśla, iż nie weszli przedstawiciele federacji republikańskiej, ani centrum republikańskiego, stwierdzając, iż nowy rząd ma zabarwienie nieco bardziej lewicowe i dlatego może spodziewać się neutralności, a bodaj nawet poparcia ze strony socjalistów. Nie należy żywić niepokojów co do tego, czy osiągnięć większości w parlamencie. Niewątpliwie obecność ministrów Flandina, Thelliera i Piétri wystarczy do uzyskania poparcia wszystkich republikańców lewicy i członków Alliance Democratique. Przewodniczącym jednak Lewicy Radykalnej de Chappdelaine, wchodzący w skład gabinetu, nie mógł zaręczyć, iż wszyscy członkowie jego grupy głosować będą za rządem.

Prawicowe „Echo de Paris“ zajmuje stanowisko zdecydowanie nieprzychylnie i pisze, że premier Sarraut stworzył listę gabinetu najbardziej dziwną, nieoczekiwaną, bez jakiegokolwiek linii. Mianowanie Flandina — zdaniem dziennika — wskazuje na to, że Francja zaangażuje się w sprawę sankcyj.

Paryż (PAT.) Nowy gabinet zawiera cały szereg nazwisk osobistości ze świata politycznego, znanych dotąd jedynie z działalności parlamentarnej.

Po raz pierwszy są ministrami: pos. Guernut, jeden z wybitnych członków partii radykalnej, który był przewodniczącym słynnej komisji parlamentarnej dlaświetlenia sprawy Stawiskiego, znany jeszcze z czasów przedwojennych, jako przyjaciel Polaków; min. lotnictwa Deat, jeden z założycieli socjalistycznej partii Francji; min. zdrowia publicznego Nicolle, re-

publikanin socjal., oraz pos. Thellier, republikanin lewicy, który swoje talenty polityczne dał poznać niedawno z trybuny izby deputowanych.

Wśród nowych podsekretarzy znajdują się młodzi politycy po raz pierwszy piastujący stanowiska ministerjalne, np. znany działacz i przywódca t. zw. młodych radykałów, pos. Jan

Zay, następnie pos. Maze, oraz pos. Julien.

Należy zauważyć, iż nowy podsekretarz stanu Bibie znany jest ze swoich występów na polu zbliżenia polsko-francuskiego. Piastuje on godność prezesa grupy parlamentarnej polsko-francuskiej.

Niemieckie zastrzeżenia

Berlin. (PAT). Prasa niemiecka w związku z utworzeniem się nowego rządu francuskiego zachowuje dużą rezerwę i pewne niezadowolenie wobec wzrostu wpływów radykałów i socjalistów.

Korespondent paryski „Deutsche Allgemeine Ztg.“ oświadcza, iż gabinet jest wyraźnie rządem przejściowym, który doprowadzi do późniejszego, bardziej jeszcze lewicowego. Program nowego rządu streszcza się — zdaniem korespondenta — w następujących punktach: 1) obrona franka; 2) zapewnienie wolności republikańskich, zwłaszcza przy wyborach; 3) obrona zasad pokoju w ramach Ligi Narodów oraz zasady zbiorowego bezpieczeństwa. „Jasne jest — przewiduje dziennik — że zwłaszcza ten ostatni punkt przyjęty będzie z najwyższym zastrzeżeniem przez

opinję niemiecką“.

W politycznych kołach berlińskich mówią, iż udział Flandina nadaje nowemu rządowi całkiem specjalny charakter. Flandin — jak oświadcza — wypowiada się miał ostatnio w kołach prywatnych zdecydowanie za ściślejszą współpracę z W. Brytanią. Występować miał kategorię przeciwną awanturze abisyńskiej, wyrażając przytem chęć popierania polityki brytyjskiej daleko mocniej, niż Laval. Flandin ma najlepsze stosunki z City oraz z szerokimi kołami społeczeństwa angielskiego, co niewątpliwie wpłynie na dalsze zbliżenie pomiędzy Paryżem a Londynem. Zbliżenie to rozwijać się będzie prawdopodobnie nie tylko w sensie politycznym, lecz również w kierunku gospodarczym, zwłaszcza między walutami obu krajów.

Zajadłe walki koło Makale

Warszawa (PAT) Na podstawie wiadomości z różnych źródeł P. A. T. ogłasza następujący komunikat o położeniu na frontach Abisynji 24 bm.

Włosi twierdzą, iż trzydniowa bitwa, która rozgrywała się na froncie północnym zakończyła się ich zwycięstwem. Według wiadomości ze źródeł abisyńskich, bitwa ta trwa w dalszym ciągu. Niezwykle zajadłe walki toczą się bez przerwy. Abisyńczycy wierzą rzekomo w ostateczne powodzenie wszczętego przez nich natarcia której celem jest Makale.

Według danych ze źródeł włoskich, Abisyńczycy rozpoczęli natarcie w ubiegły wtorek na zachód od Makale przy udziale 2500 wojowników, naprzeciw których znajdowały się dwie dywizje askarysów broniące prawego skrzydła. Wobec gwałtowności pierwszego natarcia wysunięte posterunki

musiały się cofnąć. Po nadejściu posiłków, Włosi rozpoczęli gwałtowny ogień zaporowy, który ogromnie spustoszył abisyńskie szeregi, nie powstrzymał jednak całkowicie ataku.

We wtorek wieczorem, Abisyńczycy mogli uważać, iż dzień ten zakończył się ich powodzeniem. Następnego dnia rano po krótkim przygotowaniu Włosi rozpoczęli kontrofensywę. Pozyce abisyńskie zasypano pociskami armatnimi, a następnie piechota ruszyła do ataku. Wywiązała się zajadła walka na białą broń. Samoloty bez przerwy rzucały bomby i ostrzeliwały z karabinów maszynowych kolumny abisyńskie. W czwartek Włosi ponowili ataki i według ich wiadomości oddziały piechoty posunęły się naprzód, biorąc kilkuset Abisyńczyków do niewoli.

Ostatnia droga króla Jerzego

Londyn (Tel. wł.) Przeszło 10 tysięcy osób na godzinę przechodzi przed katedrą, na którym spoczywa trumna króla Jerzego V w katedrze westminsterskiej.

Już na kilka godzin przed otwarciem bram świątyni mimo dżdżystej i wietrznej nocy oczekiwali przed wejściem nieprzeliczone tłumy. W ciągu piątku przedfilowało co najmniej sto tysięcy osób, a sznur ludzi wyczekujących swej kolejki, ciągnął

się w przestrzeni około dwóch kilometrów.

W związku z wtorkowymi uroczystościami pogrzebowymi wydano najważniejsze zarządzenia. Pięć pociągów specjalnych odejdzie w tym dniu z dworca londyńskiego do Windsoru. Bezpośrednio potem wyruszy z dworca w Paddington pociąg z śmiertelnymi szczątkami królewskimi. Do Windsoru trumna przybędzie o godz. 12.15.

Na lawecie armatniej przewiezie się królewskie szczątki z katedry westminsterskiej na dworzec. Ciągnąć będzie trumnę pięciu wyższych oficerów i 142 marynarzy. Po drodze szpaler tworzyć będą oddziały wojskowe wszystkich rodzajów broni i organizacje społeczne.

W pochodzie żałobnym, który wyruszy do zamku po przybyciu na dworzec windsorski tuż za trumną postępować będą król i księżęta, oraz inni monarchowie. Królowa, księżna Jorku i pozostałe damy dworu zasiadą w specjalnych pojazdach. Przedstawiciele obcych państw, korpus dyplomatyczny oraz delegacje wojskowe z kraju wszystkich rodzajów broni i zagraniczne oddziały uzupełnią ten majestatyczny pochód.

Wylosowane bony funduszu inwestycyjnego

W dniu 23 stycznia 1936 r. wylosowane zostały do umorzenia bony funduszu inwestycyjnego, oznaczonej nr. nr.: 6690, 7302, 9700, 14165, 29713, 32138 i 35084 we wszyst-

PRZEDSTAWICIEL

dobrze wprowadzony i obeznany z branżą budowlaną poszukiwany na województwa: śląskie, poznańskie, pomorski, wraz z miastem Gdynia. Tylko poważne oferty z podaniem szczegółowych referencji będą uwzględnione, które należy nadsyłać do administracji Kurjera Pozn. pod dg 625.

kich dziesięciu serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia min. skarbu z dnia 10 listopada 1933 r. (Dz. U.R. P. nr. 89, poz. 694). Wylosowane bony wykupywane są przez kasy urzędów skarbowych po 100 zł za bon 25-złotowy.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5.24 zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.25 — 5.25 1/2 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 25. 1. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych obracano 5% poz. konwers. po 57,—, natomiast płacono za 4% premj. dol. 53,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4 1/2% złotowe listy zast. serja L po 28,—.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 96,— bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 57,— +
4% poz. premj. dol., serja III 53,— P.
4 1/2% złotowe listy zastawne serji L. Pozn.
Ziem. Kred. 38,— +
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 25. 1. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:

1) żyto 715 g/l,
2) pszenica 756 g/l,
3) owiec 420 g/l

Ceny transakcyjne:

Żyto 30 tonn par. Poznań 12,50
Ceny orientacyjne:

Żyto (Usp. słabsze) . . . . . 12,25— 12,50
Żyto (Usp. spokojne) . . . . . 18,25— 18,50
Jęczmień browarowy . . . . . 14,25— 15,25

Usposobienie spokojne.

Jęczmień 700—725 g/l . . . . . 13,75— 14,25
Jęczmień 670—680 g/l . . . . . 13,25— 13,50

Usposobienie spokojne.

Owiec 450—470 g/l . . . . . 14,00— 14,25
Owiec standartowy 13,75

Usposobienie spokojne.

Maka

żytnia wyciąg 0-30% wł. w. 19,00— 19,25
żytnia gat. I 0-45% wł. w. 18,75— 19,00
żytnia gat. I 0-55% wł. w. 18,25— 18,50
żytnia gat. I 0-65% wł. w. 17,50— 18,00
żytnia gat. II 45-55% wł. w. 14,50— 15,50

Usposobienie spokojne.

pszena gat. IA 0-20% wł. w. 30,75— 32,50
pszena kat. IB 0-45% wł. w. 30,00— 30,50
pszena gat. IC 0-55% wł. w. 29,00— 29,50
pszena gat. ID 0-60% wł. w. 28,50— 29,00
pszena gat. IE 0-65% wł. w. 27,50— 28,00

pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. 26,75— 27,25
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. 26,25— 26,75
pszen. gat. IID 45-65% wł. w. 23,75— 24,25
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. 21,75— 22,25
pszen. gat. IIG 60-65% wł. w. 20,25— 20,75

Usposobienie spokojne.

Otręby żytnie stand. . . . . 10,00— 10,50
Otręby pszenne grube stand. 12,00— 12,50
Otręby pszenne średnie st. 10,75— 11,50
Otręby jęczmienne . . . . . 9,75— 11,00

Rzepak zimowy . . . . . 41,00— 42,00
Rzepak zimowy . . . . . 40,00— 41,00
Siemię lniane . . . . . 36,00— 38,00
Gorzyczka . . . . . 37,00— 39,00

Wyka latowa . . . . . 22,00— 24,00
Peluska . . . . . 24,00— 27,00
Groch Viktorja . . . . . 24,00— 29,00
Groch Folgera . . . . . 22,00— 24,00

Łubin niebieski . . . . . 9,50— 10,00
Łubin żółty . . . . . 11,00— 11,50
Seradela . . . . . 22,00— 25,00
Mak niebieski . . . . . 64,00— 66,00
Koniczyna czerw. surowa . . . . . 105,00— 115,00
Konicz. czerw. 95-97% czyst. 125,00— 135,00
Koniczyna biała . . . . . 75,00— 110,00
Koniczyna szwedzka . . . . . 170,00— 195,00
Koniczyna żółta odluszczone 65,00— 75,00
Przelot . . . . . 75,00— 90,00
Makuch lnian. w. taflach . . . . . 16,75— 17,00
Makuch rzepakowy w. tafl. 14,25— 14,50
Makuch słon. w. tafl. 42/43% 18,25— 18,75
Śrut Soja . . . . . 21,00— 22,00
Słoma pszena luzem . . . . . 2,20— 2,45
„ pszena prasowana . . . . . 2,70— 2,95
„ żytnia luzem . . . . . 2,50— 2,75
„ żytnia prasowana . . . . . 3,00— 3,25
„ owsiana luzem . . . . . 2,75— 3,00
„ owsiana prasowana . . . . . 3,25— 3,50
„ jęczmienna luzem . . . . . 2,20— 2,45
„ jęczmienna prasow. . . . . 2,70— 2,95
Siano zwykłe luzem . . . . . 5,75— 6,25
„ zwykłe prasowane . . . . . 6,25— 6,75
„ nadnoteckie luzem . . . . . 6,50— 7,00
„ nadnoteckie pras . . . . . 7,50— 8,00
Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 3873,2 tonny, w tem żyta 1176 tonn, pszenicy 1077 tonn, jęczmienia 595 tonn, owsa 95 tonn.

Zajścia przeciwżydowskie

Warszawa. (Tel. wł.) Żydowska Agencja Telegraficzna tak opisuje zajścia na Uniwersytecie Poznańskim:

„W czwartek doszło do ponownych zajść przeciwżydowskich na wydziale prawno-ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. Grupa bojówkarzy endeckich, złożona z kilkunastu osób, bezpośrednio przed seminarjum prof. Jedlickiego napadła na wchodzących na salę wykładową dwóch studentów Żydów. Lustiga i Pałatowskiego, i poturbowawszy ich, wyrzuciła z gmachu uczelni.

„Wobec powtarzających się zajść na uniwersytecie udała się do rektora Rungego delegacja studentów-Żydów. Po jej wysłuchaniu rektor oświadczył, że dołoży wszelkich starań, aby do dalszych wykroczzeń nie dopuścić. Rektor wydał zarządzenie wylegitymowania wszystkich studentów, wcho-

dzących do gmachu collegium chemicum“.

Warszawa. (Tel. wł.) Wczoraj wieczorem do cukierni Bliklego na Nowym Świecie przybyła grupa kilkadziesiątu akademików i zajmawszy odpowiednią ilość stolików, zamówiła wodę sodową.

Studenci zachowali się spokojnie. Mimo to po pewnym czasie przybyła policja i korzystając ze wskazówek personelu cukierni, wyprowadziła akademików na ulicę, gdzie czekały już na nich dwa auta policyjne. Na znak protestu młodzież odśpiewała Hymn Młodych.

Zniesieniem blokady cukierni, która zatrudnia muzyków Żydów, oraz aresztowaniem 50 studentów zajęło się 20 policjantów. O aresztowaniach zawiadomiono rektora Pieńkowskiego. Studenci zostali dzisiaj wypuszczeni na wolność. (w)

P · K · O

PEWNOŚĆ — ZAUFANIE

W y m o w a c y f r . . .

	1925 r.	1930 r.	1935 r.
Ilość klientów.	128.460	699.424	2.088.037
Wkłady	64.980.888 zł.	431.311.744 zł.	881.686.879 zł.
Gotówka.	18.440.987 „	115.994.966 „	181.982.428 „
Lokatv własne	36.755.740 „	347.018.552 „	699.463.339 „

OBRÓT W 1935 ROKU — 29 MILJARDÓW ZŁOTYCH

Zagadnienie polszczenia się Bambrów i innych polskich „Niemców“

Ostatnio donosił „Kurjer Poznański“ dwukrotnie o publicystycznym wystąpieniu berlińskiego „Ostlandu“, w którym to pismo opowiada duby smalne na temat „praniemieckości“ Poznania i Wielkopolski. W drugim swoim wystąpieniu poruszył „Ostland“ sprawę spolszczenia się poznańskich Bambrów. Sprawą tą chce się trochę szerzej zająć z tytułu swego fachu, antropologii społeczno-politycznej.

Jest rzeczywiście niesłychanie ciekawą sprawą spolszczenie się owych tak w Poznaniu popularnych i nie, ale to nie nie przypominających Niemców, Bambrów. Chce tu wyraźnie podkreślić ów moment nieuważania kogoś za Niemca przez Polaka, zwłaszcza Polaka z innych dzielnic. Odczuwanie to bowiem zdecydowało w dużej części o tem, że Bambrzy się spolszczyli.

Bo jakżeż. Przyszli oto Niemcy do Poznania pod koniec politycznego bytu państwa polskiego. Państwo to było obce i rozprzężone. Zaimponować im chyba nie mogło. Ledwie się Bambrzy zadowolili, kiedy dostali się z powrotem pod panowanie niemieckie, w danym wypadku pruskie. Pruskie czynniki rządowe pomyślały napewno o tem, aby Bambrów użyć jako germanizacyjnej awangardy w Poznaniu. Tymczasem ci w okresie największych zapędów germanizacyjnych i największej potęgi Niemiec sami się polszczą. Wypadek ten można śmiało uważać za pewnego rodzaju cud nad Wartą.

Jakże to się naogół tłumaczy? Sami Bambrzy, ci którzy z pewną, nie pozbawioną może tragizmu i emocji namietnością, polszczyli się, tłumaczą to ze stanowiska wewnętrznej, jednostkowej psychiki. Oto, jak pisze „Kurjer Poznański“ zapewne nie bez porozumienia się z atakowaną przez „Ostland“ rodziną Leitgebrów: „rozgrabienie Polski przez Prusaków i ich rządy wywołały u niej (rodziny L.) taką odrazę moralną do zaborcy, że spolszczyła się dobrowolnie, a nie została spolszczona; przyczyniły się do tego także wartości duchowe i moralne kultury polskiej.“ Nie ulega wątpliwości, że Bambrzy polszczyli się, a przynajmniej sądzili, że się polszczą z tych właśnie powodów.

Wysuwano także i inne przyczyny tego ze wszech miar ciekawego procesu. Miała nim być przynależność Bambrów do Kościoła Katolickiego. Moment ten działał zapewne. Byli jednak katolicy Niemcy, którzy się do dziś nie spolszczyli, a wprost przeciwnie niemiecczyli Polaków.

Nie będę tu zresztą przytaczał wszystkich prób tłumaczenia tego procesu. Chce tylko zwrócić uwagę na moment bodaj dotychczas nie podnoszony, jakim jest słowiańska krew bamberskich kolonistów. Trzeba bowiem wiedzieć, że biskupstwo bamberskie było w okresie słowiańskim zamieszkałe przez Słowian. Na tem właśnie terytorium Słowiańszczyzna sięgała najdalej na zachód. Można to stwierdzić na każdej mapie, przedstawiającej zachodni zasięg słowiański. Klin ten był podobnym tworem słowiańskiej ekspansji na zachód, jak dzisiejszy niemiecki Śląsk jest wytworem ekspansji niemieckiej na wschód. Słowianie wyzyskali tu pustkę rubieżną pomiędzy

Celtami a Germanami, tak jak Niemcy wykorzystali rubież polsko-czeską. Na terytorjach tego klina jeszcze dziś niemieccy uczeni (vide „Vineta“ Merken-schlagera i Sallera) odnajdują ślady słowiańskie w kulturze i w języku.

Jeżeli jednak tak jest, to cud nad Wartą staje się rzeczą zupełnie naturalną i zrozumiałą. Bambrzy, znaleźli się na polskim terytorjum etnicznym, musieli się polszczyć. Słowiańska kultura i słowiański styl życia nie mógł ich nie porwać, gdyż był to ich styl, odpowiadał ich psychice rasowej. Nie jest przytem miarodajną sprawa niemieckich nazwisk rodzin bamberskich. Niemcy przecież stale i systematycznie niemieczą nazwiska Słowian, przez siebie niemieczonych. I to nietylko wtedy je niemieczą, kiedy już ostatecznie kogoś zgermanizują, ale nawet jeszcze przed ostateczną germanizacją. Wystarczy tu przypomnieć niezgermanizowanych jeszcze Łużyczan, którzy muszą nosić urzędowe nazwiska niemieckie, chociaż tego nie chcą i między sobą, na wewnętrzny swój użytek, posługują się swoimi starymi słowiańskimi nazwiskami. To samo zapewne było z Bambrami. Jeśli tedy ktoś z nich ma niemieckie miano rodowe, to stanowczo jeszcze nie dowodzi tego, jakoby był on Niemcem z krwi i kości.

Trzeba także i to sobie uświadomić, że Bambrzy nie byli w naszej historii wyjątkiem. W Polsce polszczyło się przecież bardzo dużo „Niemców“. Czy jednakże wszyscy ci „Niemcy“ byli istotnie Niemcami? Nie ulega wątpliwości, że większość tej fali niemieckiej składała się właśnie ze zniemieczonych całkowicie lub częściowo Słowian zachodnich, a nawet Polaków. Masy te były stale i systematycznie wypierane

przez zachodnich Niemców dalej na wschód, do Polski. Przychodząc zaś do słowiańskiej Polski asymilowały się niesłychanie szybko i bezboleśnie. Przecież szybka asymilacja „Niemców“ w Polsce stała się już przysłowiową.

Po raz pierwszy na te możliwości zwrócił mi uwagę jeszcze jako studentowi prof. Fr. Bujak. Był to, o ile sobie dokładnie przypominam, wynik jego badań nad niemiecką kolonizacją średniowieczną miasta Krakowa. Uderzyła go u tych kolonistów ogromna wprost ilość nazwisk słowiańskich.

Taką samą formacją etniczną jak Bambrzy, tylko jeszcze pewniej słowiań-

Japonia odsłania swoje zamysły

Jakgdyby w odpowiedzi na nieuwzględnienie japońskiego stanowiska w sprawie równouprawnienia sił morskich Nipponu z W. Brytanią i Stanami Zjednoczonymi na londyńskiej konferencji morskiej, przemówił w Tokio minister spraw zagranicznych. Min. Hirota ze szczerością zdumiewającą, jak na dyplomata, odsłonił konspirowane do niedawna zamysły japońskiej polityki zagranicznej.

Punkt ciężkości japońskiej polityki zewnętrznej znajduje się na azjatyckim kontynencie. Japońska racja stanu uznaje tam za konieczne starać się o zachowanie pokoju, stając jednak na stanowisku nierozdzielności związków Japonji z Mandżukuo. Tokio pragnie pokojowego ułożenia sto-

ską krew przepojoną, są Niemcy Łódzcy. Spory ich kontyngent pochodzi od tkaczy saskich. Saksonja zaś jest zbudowana na podłożu lużyckim. Nic tedy dziwnego, że chociaż ci „Niemcy“ siedzą w Łodzi zwartą gromadą i chociaż nie są katolikami, to jednak się polszczą i polszczyć się będą.

W Niemczech ostatnio bardzo silnie rozwinęły się badania nad przeszłością rodzin. Badania te są przeprowadzane dla celów rasowej polityki niemieckiej. Bardzo dobrze było, gdyby polscy „Niemcy“ pogrzebali w historii swych rodzin. Zobaczą wtedy, jak mało niemieckiej krwi płynie w ich żyłach.

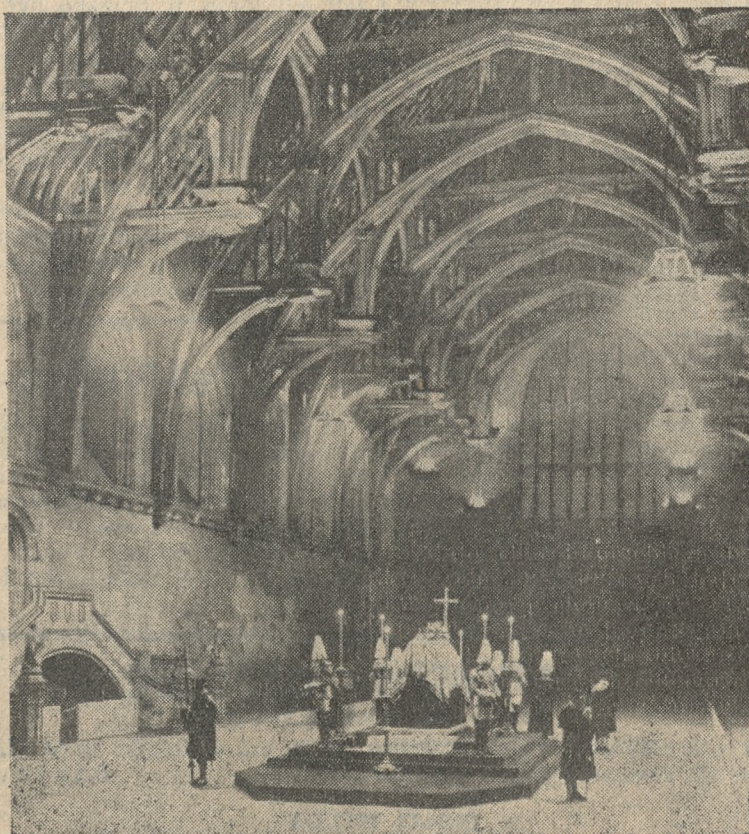
Dr. KAROL STOJANOWSKI

Patryjotyzm jest przekonaniem, uczuciem i obowiązkiem

W uzupełnieniu wiadomości o odczycie kardynała Verdier, wygłoszonym w teatrze „Des Ambassadeurs“ w Paryżu, pragniemy jeszcze zacytować niezmiernie doniosłe słowa najwyższego dostojnika kościoła we Francji na temat miłości ojczyzny i patryjotyzmu.

„Patryjotyzm — mówił kardynał Verdier — jest równocześnie przekonaniem, uczuciem i obowiązkiem. Przekonaniem, że Bóg za pośrednictwem zgodnych z naturą i prawem faktów wiąże mnie z pewnym środowiskiem, bym mógł służyć swoim interesom, jako też interesom ludzkości. Uczuciem, że winienem kochać specjalną miłością tę wielką rodzinę, którą mi Bóg przeznaczył. Obowiązkiem, który każe mi jak najlepiej tę wielką moją rodzinę i jej interesów bronić, spełniać moją misję niesienia jej mej pomocy, ofiarowania mej działalności a nawet — jeśli tego zajdzie potrzeba — życia“.

Słowa powyższe dają wyraz stanowiska, zajętego przez Kościół katolicki wobec ojczyzny i patryjotyzmu.

Szczaćki króla Jerzego V. spoczęły na katafalku w historycznym Westminster House, w tem samym miejscu, w którym przed laty stały zwłoki króla Edwarda VII.

sunków z Chinami i z Rosją Sowiecką.

W gorących słowach przedstawił Hirota konieczność stworzenia wielkiego trójprzymierza azjatyckiego w składzie następującym: Japonia — Chiny — Mandżukuo. Urzeczywistnienie tego związku, który objąłby przeszło 500 milionów ludzi, zależy od trzech warunków, których dopełnienie winno nastąpić przez Chiny. Nasamprzód winny Chiny opowiedzieć się niedwuznacznie za współpracą z Japonją i odrzucić stanowczo wszelkie mieszanie się osób trzecich (czytaj: białych) do spraw wewnętrzno-chińskich. Wzajemnie Japonja udzieliłaby Chinom całkowitego, wszechstronnego poparcia. Drugim warunkiem współpracy jest uznanie prawnopństwowe Mandżukuo przez Chiny przy zgodzie na istnienie autonomicznego obszaru północnych Chin. Nakoniec wreszcie domaga się Japonja, aby Chiny wespół z Mandżukuo i Japonją przystąpiły wspólnie do energicznego zwalczania komunizmu na swoim obszarze państwowym.

Z obecnych wydarzeń w Azji widać, że rozwój wypadków toczy się tam ze zdumiewającą zbieżnością z założeniami japońskiej polityki zagranicznej. Wśród czołowych osobistości chińskich, a m. in. również marszałka Czang-Kai-Szeka, powoli dojrzuje myśl chińsko-japońskiej współpracy, mającej na celu odbudowę potęgi zółtych na całym obszarze azjatyckim.

Jeśli chodzi o stosunki japońsko-amerykańskie, min. Hirota oświadczył, że nie dojdzie do konfliktu między temi państwami, o ile obustronnie nie będzie się gwałciło pewnych warunków, wytyczonych przez geografję. Pod tą formułą kryją się oczywiście bardzo elastyczne pojęcia. Japonja bowiem uważa wyspy, będące obecnie w posiadaniu amerykańskim, brytyjskim i holenderskim, za związane geopolitycznie z Azją, a nie z Ameryką lub Europą.

Kraków w żydowskich szponach

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Kraków, 24 stycznia.

Wyobrażenie Krakowa kojarzy się w naszym umyśle z Wawelem, z grobowcami królów polskich w katedrze, z Kościołem Marjackim, z Bramą Florjańską, czy Barbakanem. Mało kto jednak w Polsce uświadamia sobie, że to sanktuarjum pamiątek polskich, ten polski Rzym, przechodzi powoli w ręce żydowskie. Cyfry dotyczące zażydzenia Krakowa są tak wymowne, że powinny wstrząsnąć całą Polską, a przede wszystkim społeczeństwem krakowskim, które do tego stanu dopuściło.

Przed kilku laty zdarzył się w pewnej piekarni żydowskiej w Krakowie niezwykle charakterystyczny wypadek. Pewna wieśniaczka, oburzona aroganckim zachowaniem się sklepiarki Żydówki, powiedziała kilka przykrych słów pod adresem Żydów, na co Żydówka odpowiedziała: „Niedługo już cały Kraków będzie nasz, dla was pozostaną tylko kościoły”.

W powiedzeniu tem jest nieco może przesady, nie ulega jednak wątpliwości, że 2/3 realności w Krakowie znajduje się już w rękach żydowskich.

Według ostatnich obliczeń Miejskiego Biura Statystycznego (z czerwca 1934 r.) Kraków posiada 230.875 mieszkańców, bez garnizonu wojskowego, w tem 171.232 chrześcijan, a 59.643 Żydów. Zgórą więc 25 proc. ogółu ludności stanowią Żydzi.

Udział Żydów we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego nie odpowiada jednak temu stosunkowi ilościowemu. Handel w Krakowie jest w 70 proc. w rękach żydowskich. Najgorzej przedstawia się sprawa w handlu konfekcyjnym. W całym Krakowie jest zaledwie kilka chrześcijańskich firm konfekcyjnych, a jeden tylko sklep z konfekcją dziecięcą. Kupcy krakowscy twierdzą jednogłośnie, że winę zażydzenia handlu ponoszą panie krakowskie. One to zanoszą do Żydów ciężko przez mężów zapracowany grosz, a firmy katolickie ulec musiały likwidacji. Idąc ulicami Krakowa, spotkać można na każdym kroku panie z papierowymi torbami,

Na zakończenie tej smutnej statystyki dodać należy, że duchową strażą przecietnego krakowianina jest niestety prasa, w znacznej części redagowana przez Żydów. Ta wielka ilość prasy żydowskiej daje dopiero właściwy obraz stosunków, panujących w Krakowie.

Od sierpnia ub. r. Kraków stał się siedzibą Centrali Związku Światowego Ogólnych Sjonistów. Prezesem wybrano dr. Szwarcbartę. Żydzi całego świata zaczynają uważać Kraków za swoją własność, za centrum ruchu politycznego i kulturalnego. Nic też dziwnego, że tu odbywają się liczne zjazdy żydowskiej międzynarodówki.

Istnieją coprawda w Krakowie organizacje, które pracują nad uświadamianiem społeczeństwa krakowskiego. Czyni to przede wszystkim Stronnictwo Narodowe, które na tem polu rozwija coraz intensywniejszą działalność. Drugą organizacją jest założony w r. 1930 Chrześcijański Front Gospodarczy, na którego czele stoi p. Feliks Przyjemski. Zapomocą odczytów i różnych wydawnictw wpływa się na społeczeństwo, by poczuwało się do solidarności i popierało swoich.

Najwyższy już czas uderzyć w dzwon alarmu i obudzić społeczeństwo krakowskie z tragicznego w skutkach letargu.

T. M.

Patrzeć Żydom na palce!

Gdynia. (Tel. wł.) Przywóz suszonych śliwek kalifornijskich trzymał dotąd mocno w rękę znany ogółowi kupiectwa Żyd, Fetter. Obecnie w związku z możliwościami wysyłania na rynek amerykański polskich szprotów w oliwie uzyskanie kompensaty na śliwki jest ułatwione, jeśli się można wykazać wywozem szprotów.

Fetter uznał to za objaw wielce niebezpieczny dla siebie i amerykańskim odbiorcom daje sproty po niższej cenie, grożąc nawet, że jeśli od niego nie wezmą towaru, to jeszcze bardziej obniży cenę i uniemożliwi sprzedawanie wyrobów innych eksporterów polskich.

Celem tych poczynań jest utrzymanie wyłączności przywozu śliwek. Przeprowadza je Fetter przy wydatnej pomocy Gdańska. Wywozi bowiem gdańskie sproty, których przerób jest finansowany przez miejscowe władze. Na skrzynkach gdańskich oczywiście nalepia się napisy „Made in Poland”.

Cała „działalność” Fettera jest żywo komentowana przez polskich wędzarników i wszyscy się pytają: kiedy wreszcie Żydom w Gdyni zaczną się patrzeć na palce? Nie trzeba przecie-

udowadniać, że fetterowskie poczynańia mogą tylko zepsuć rzeczywiste, trwałe możliwości wywozowe tego artykułu. (p)

Wymowne zapisy

Gdynia. (Tel. wł.) Dużą sensację wywołała upadłość największego przedsiębiorcy budowlanego Ungera.

Wyplacalność Ungera w ostatnim czasie była bardzo wątpliwa. Nagle wpłynął do sądu jego wniosek o nadzór. Tego wniosku nie uwzględniono, wychodząc z założenia, że podbilans firmy jest zbyt wielki, aby istniała możliwość uzdrowienia przedsiębiorstwa. Pozostało zatem tylko zgłoszenie upadłości.

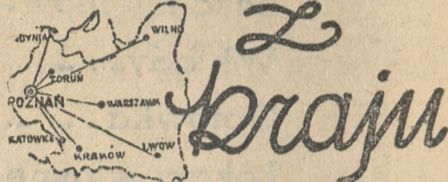
Unger niestety w ostatnim sezonie budowlanym w Gdyni dostał najwięcej robót i miał parcie ze strony polskich czynników urzędowych. Obecnie okazuje się, że cały jego osobisty majątek jest prawnie własnością małoletniego synka. Wierzyteli jednak będą starali się unieważnić wspomniane zapisy.

Wyrok w procesie Wieliczki-Wieliczka

Dziś o godz. 13 w sądzie w Poznaniu zapadł wyrok w sprawie Wieliczki-Wieliczka przeciw redaktorowi byłego „Przeglądu Codziennego”, Apoloniuszowi Basińskiemu.

Sąd uniewinnił red. Basińskiego od zarzutu zniesławienia.

W motywach wyroku sędzia Ostrowski podniósł, że przewod sądowy wykazał dostatecznie, iż treść inkryminowanego artykułu była zgodna z przebiegiem zebrania w dniu 18 grudnia 1934 r. w Tow. dla Badań Historji Powstania Wielkopolskiego.

WYNIK AMNESTJI

Na podstawie amnestji zwolniono między 3 a 15 b. m. 17 106 więźniów. W więzieniach na dz. 1 b. m. było 55 336 osób, w czem 42 279 więźniów karnych i 13 057 więźniów śledczych, w dniu 16 b. m. — 38 230 osób.

Liczba zwolnionych z więzień na podstawie amnestji wynosi 31% ogółu więźniów, przebywających w więzieniach, a 41% liczby więźniów karnych.

Na liczbę 17 106 więźniów zwolnionych na podstawie amnestji składa się 14 200 przestępców pospolitych i 2 906 t. zw. przestępców politycznych.

Obecnie departament karny ministerstwa sprawiedliwości przeprowadza obliczenia liczby więźniów, objętych amnestją, ale dotychczas nie wypuszczonych na wolność, t. j. takich, których kara nie jest przez amnestję objęta w całości.

NOWY MOST NA WIŚLE

Projekt pobudowania jeszcze jednego mostu na Wiśle w stolicy, któryby łączył wylot ulicy Karowej z brzegiem praskim, jak donoszą, dojrzał tak dalece, że pewnie w niedługim czasie będzie mógł być w czyn wprowadzony. Jest nadzieja, że zarząd miasta znajdzie jakoś środki na budowę tego mostu, który ze względu na rozwój stolicy stał się nieodzowny. Prawdopodobnie wkrótce już zostanie rozpisany konkurs ogłoszony, a na opracowanie projektu ma być wyznaczony rok czasu.

HOTEL BRÜHL

WARSZAWA, ulica FREDRY nr. 12
vis à vis Ogrodu Saskiego
ng 5126

Częściowo przebudowany. Woda bieżąca zimna i gorąca.
Telefon w każdym pokoju. Centralne ogrzewanie i piece.

w które kupcy żydowscy pakują swe towary.

Handel owocami jest w Krakowie całkowicie w rękach żydowskich. Jeden z hurtowników kupił sobie w ostatnich latach 3 kamienie. Także handel żelazem opanowany jest przez Żydów. W całym Krakowie znajdują się tylko dwa katolickie handele towarów żelaznych. W branży papierowej jest coprawda pewna ilość sklepów katolickich, niema natomiast ani jednego katolickiego hurtownika. Najlepiej stosunkowo wygląda sprawa w handlu spożywczym.

Rzemiosło krakowskie jest w 40 proc. w rękach żydowskich, a przemysł w 37 proc.

Najbardziej opowalali Żydzi zawody wolne. W adwokaturze na 441 adwokatów jest 345 Żydów (78 proc.), a tylko 96 katolików. Skutek jest taki, że młodzi prawnicy-katolicy całe lata żyją w nędzy i napróżno kołatają o jakiegokolwiek zajęcie, chociaż prawnicy Żydzi znajdują nietylko zatrudnienie u swoich współwyznawców, ale często nawet u adwokatów-katolików.

Na 680 lekarzy krakowskich jest około 250 Żydów (36 proc.), a na 100 techników dentystycznych aż 65 wyznania mojżeszowego.

Katalog Prasowy „Para”

Na rynku wydawniczym ukazał się najnowszy — X rocznik Katalogu Prasowego „Para” 1936, zawierający spis wszystkich wydawnictw periodycznych, jakie ukazują się w Polsce oraz spis wszystkich wydawnictw, drukowanych w języku polskim na obczyźnie, tudzież wykaz najważniejszych dzienników politycznych i pism specjalnych w Europie. Biuro ogłoszeń „Par” (Polska Agencja Reklam, Franciszek Krajna) utrwała temsamem swoją tradycję, zapoczątkowaną wydaniem w roku 1921 „Pierwszego Polskiego Spisu Gazet i Czasopism Rzeczypospolitej Polskiej”.

Katalog Prasowy jako bezstronny i dokładny informator w sprawach ogłoszeniowych spełnia zadanie pośrednika pomiędzy sferami przemysłowo-handlowymi i wydawnictwami. Po Katalogu Prasowym sięga nietylko kupiec i przemysłowiec zainteresowany bezpośrednio ogłoszeniami, lecz także każdy, kto interesuje się stanem i rozwojem prasy polskiej.

Niewątpliwie najbardziej pożytecznym jest to wydawnictwo dla wszystkich, którzy pragną powiększyć swoje obroty handlowe przy pomocy ogłoszeń gazetowych. Katalog prasowy informuje o pocytności poszczególnych pism, wskazuje na istniejące w Polsce i zagranicą pisma specjalne, fachowe, nadające się dla danej branży. Szczególnie przedsiębiorcom uprawiającym reklamę w szerszym zakresie oddaje Katalog Prasowy niecodzienne usługi.

Najnowszy, jubileuszowy rocznik Katalogu Prasowego „Para” jest owocem długoletnich doświadczeń, co czyni zeń podręcznik naprawdę przydatny. Znajdujemy w nim cały szereg indeksów, ułatwiających wyszukiwanie najodpowiedniejszych czasopism, klucz języków obcych ułatwiający orientację bez znajomości języka polskiego, tudzież mapkę Polski, uwidacznia-

jącą miejscowości, w których wychodzą gazety. Na uwagę zasługuje również wzorowe ujęcie graficzne i solidna calopłócienna oprawa Katalogu.

Nabyć można w księgarniach lub w oddziałach Biura Ogłoszeń „Par”.

Ścieżko nadal w więzieniu

Znany z głośnego procesu o zajęcia w dniu wyborów sejmowych w gminie Kowies, pow. skierniewickiego, młody działacz Stronnictwa Narodowego z Rawy Mazowieckiej, p. Sylwester Ścieżko przebywa od dnia 31 grudnia 1935 roku w więzieniu w Rawie Mazowieckiej. — Jak wiadomo, p. Ścieżko był uniewinniony w procesie skierniewickim i w związku z tem po dwumiesięcznym pobycie zwolniony z więzienia. Następnie aresztowany w noc sylwestrową i wypuszczony wskutek amnestji 3 stycznia b. r. i zaraz pod bramą więzienną ponownie aresztowany.

P. Ścieżko złożył przez swego adwokata podanie o zmianę środka zapobiegawczego do sądu okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Pod Pręgiarz

Ukazał się numer 4 obecnie wydawanego jako tygodnik pisma „Pod Pręgiarz”, który zawiera wiele materiału informacyjnego, dotyczącego ruchu antyżydowskiego w naszym mieście. Wydawnictwo pisma znajduje się przy ul. Fr. Ratajczaka 14, tel. nr. 20-97.

licji. Pociągnęło to za sobą nieoczekiwane skutki. W kilka minut później przed bank zjechało kilka aut z policjantami z dwu komisariatów. Każdy policjant trzymał w ręku nabyty rewolwer. Policja z błyskawiczną szybkością wpadła do lokalu banku, wśród zgromadzonych urzędników powstało przerażenie. Dopiero po pewnym czasie przerażenie się wyjaśniło i policjanci powrócili do komisariatów. Nieostrożnego urzędnika pociągnęto do odpowiedzialności.

MAJĄTKI ZIEMSKIE W RĘKACH ŻYDOWSKICH

Położone w powiecie rypińskim majątki ziemskie: Dąbrówka, Raczynek, Dobre, Rądziki stanowią własność żydowską. Starorypin dzierżawi Żyd od p. Piwnickiego. W ostatnich czasach zaś przeszedł w ręce żydowskie majątek Kikół, powiatu lipnowskiego (sprzedany przez towarzystwo kredytowe), od kilkuset lat własność rodziny Nałęczów. Jest to osada kościelna, położona na szosie nad dużym jeziorom. Na wzniesieniu góruje kościółek parafjalny. Pałac Nałęczów, duża budowla, jak można przypuszczać, stanie się teraz jakąś szkołą żydowską, albowiem nowonabywcą jest Szeszerewski bankier z Warszawy i działacz żydowski.

KTO WPGRAŁ MILJON?

Główna wygrana 34 Polskiej Państwowej Loterii Klasowej w kwocie 1 000 000 zł padła na los nr. 44 794, którego posiadacz mieszka w Tarnowie. Właścicielami losu są: Stanisław Wróbel, emerytowany chorąży W. P., trzymający ćwiartkę na spółkę z Franciszkiem Gajdyga, właścicielem kiosku tytoniowego, urzędniczka magistratu w Tarnowie p. Kolodziejowa, szofer Kotabka i jakiś biedak, zamieszkały na t. zw. „Hucie”.

TANIE ŻYDOWSKIE MASŁO

We Lwowie zwrócił na siebie uwagę sklep żydowski Sali Salzbergowej, w którym sprzedawano masło deserowe znacznie taniej, niż gdzieindziej. Przeprowadzona analiza wykazała, że masło to zawierało pewien procent margaryny. Wobec tego zostały zarządzone dalsze dochodzenia i stwierdzono, że fabrykacją „taniego masła” zajmował się Żyd Fenig. Sprawa ta znajduje epilog przed sądem.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO LAZARZ-JEŻYCE

Zebnanie plenarne w poniedziałek, 27 b. m., w lokalu przy ul. Szamarskiego 18. Początek o godz. 20-ej. Kierownik.

KOŁO WILDA

Zebnanie plenarne odbędzie się we wtorek 28 b. m., w lokalu p. Zawadki, Górna Wilda 75. Początek o godz. 21-ej. Kierownik.

Mowa ludu śląskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Katowice, w styczniu.

Twarde było i jest życie Górnoślązaka; trudna walka o byt i wiekowy ucisk wyrwały swe piętno na jego duszy. Nie-wesoły jest naogół krajobraz górnośląski. Kominy hut i kopalni, buchające dymem i sadzą, lub co gorsza, martwe, sterczące ku niebu z niemym wyrzutem z powodu swej niezawinionej bezczynności.

W miastach, w centrum wytworne ulice, zajęte przez przybyszów germańskich lub żydowskich, podczas gdy reszta — to dzielnice szarego ludu górnośląskiego, prawowitego pana tej ziemi, którą dotychczas obcy rządzą, a jego za niewolnika lub sługę swego uważali i tak go też traktowali.

Pomiędzy osiedlami przemysłowymi jaśnieją plamy pól i lasów, wciąż jeszcze przez potomków niemieckich najeżdźców w większości opanowanych. Ale lud wśród tych łańców mieszka polski, o duchu, sercu i myśli polskiej. I mowa w nich rozbrzmiewa staropolska, mowa, która była już starą za czasów ostatnich Piastów, przybyłych tu z Wielkiej Polski rządzić Ślązanami, jak rządzili inni ich krewniacy Polanami, Kujawianami, Mazowszanami, Sieradzianami, Chrobatami i innymi szepkami słowiańskimi, którym dane było złączyć się w jeden wielki naród polski.

Zdawałoby się, że mało poetyczny jest Śląsk i twardą duszą Ślązaka, jak twardem jego życie. Jest tak zaprawdę. Ale pod tą twardą skorupą, która jak bliźna od zadanych razów narastała na duszy Ślązaka, chroniąc ją od zarazy germańskiej, kryje się niewyczerpana krynica piękna wewnętrznego, uczucia i bohaterstwa. Drzemie pod nią bujna dusza słowiańska, typowy rozmach polski, tem gwałtowniejszy w chwili wybuchu, iż przez wieki siłą go hamowano.

Wy wszyscy, którzy umiecie patrzeć głębiej, niż sięga powierzchowny rzut oka — spójrzcie na te twarze polskie, posłuchajcie mowy śląskiej, niewiele od języka wojów piastowych odbiegającej, tej mowy, co nawet zaśmiecając ją naloty germańskie bez szkody dla siebie przetrwała, wzmacniając w sobie tylko pierwiastek krotocwilny, jakoż zmysł niefrasobliwego, mimo wszystko, humoru wrodzony jest Górnoślązakowi! Boć tak jest, że najczęściej germańskich „auzdruków” używa on w ten sposób, gdy chce coś przedstawić z najbardziej komicznej strony.

Łyku wody nie dostałby na wsi górnośląskiej przed wojną ten, kto by po niemiecku o nią poprosił. W polskiej mowie musieli przemawiać i pisać rene-gaci, co gadzinową propagandą serce ludu śląskiego od reszty braci oderwać chcieli. Nie pomogło nic. Kiedy nadeszła przełomowa godzina, otwarła się zawarta krynica i polało się poświęcenie w strumieniach krwi śląskiej i wra-żej. Zrzucił jarmzo lud śląski i wolen jest teraz swobodnie żyć, mówić i myśleć po polsku.

Ale nie ustał wróg w swej niecnej robocie. To, czego nie może już robić siłą, robi podstępem. Zalewa swą propagandą umysły i serca ludu pod płaszczykiem opieki i pomocy, która mu w tej ciężkiej chwili jest potrzebna, a której mu rodacy wprawdzie nie skąpią, lecz za wielką jest bieda, by od razu

wszystkim dopomóc, za wielkiem jest zniszczenie gospodarstwa, by naraz odbudować wszystko i ożywić zamarłe źródła dobrobytu. Głodny nie rozumuje, głodny czuje, a najwięcej głód odczuwają dzieci, przez co rodzice cierpią podwójnie.

I oto widzi się takie obrazki na dworcu w Katowicach. Niemiecki „Jugendheim” jedzie na ferje. Z twarzy prowadzącego widać jasno, że nazywać się musi Szklorz. Wrazidło czy nawet Wiercimok. Bardziej słowiańskiego typu i bardziej słowiańskiej wymowy nie można sobie wyobrazić, także u dzieci. Prowadzący odczytuje listę nazwisk:

„Marja Glodniok, Josef Pasternok, Franz Petruschinsky, Johanna Beresowsky...”

Jedna z dziewczynek mówi pocichu do koleżanek:

— „Nie rozumia, co tyn „firer” godo.”

— „Bydź cicho, Marika, bo prawie na ciał patrzi.”

„Führer” usłyszał i do Mariki:

— „Jako się zwiesz? Marika? Glodniok, ja? Toż suchej lepsi, jak do ciał godom i twoje miano czytom.”

Ale się spostrzegł i jak nie krzyknie:

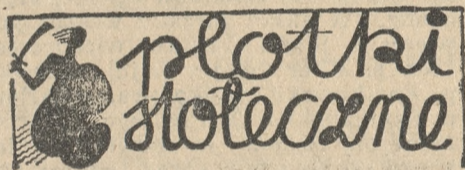
— „Ruhe, Kinder...”

— ratując tym germańskim okrzykiem swoją godność kierownika młodzieży „volksbundowej”. A no pewno. Niechby się rozniosło, że taki „Jugendführer” do dzieci „po polsku godo”, ileby on miał „ostudy a starości” (kłopotu i trosk).

Ginie mowa śląska, ginie zwłaszcza u młodzieży. Jeszcze długo będzie rozbrzmiewała na wsi, ale w miastach utrzyma się chyba najdłużej właśnie

wśród dzieci ze szkół — niemieckich. Któż są rodzice ogromnej większości dzieci, chodzących do szkół niemieckich w miastach? To dzieci robotników, rzemieślników i drobnego mieszczaństwa górnośląskiego. Rodzice w domu rozmawiają po śląsku, dzieci również, tylko w szkole uczą się po niemiecku. Dzieci zaś chodzące do szkół polskich, szczególnie średnich, uczą się świetnie po polsku, przyswajając sobie bardzo łatwo doskonały styl i wymowę, których używają w mowie potocznej i narzucają nowoczesny język polski swemu otoczeniu pozaszkolnemu. Dzieci ze szkół polskich nie chcą mówić dialektem śląskim, nie chcą również znać niemieckiego, a ponieważ większość dzieci śląskich uczęszcza do szkół polskich, przeto wraz z rozwojem szkół polskich idzie w parze zanikanie niemczyzny i mowy śląskiej.

Mowa ta nigdy językiem literackim nie była. Ale wiele już książek było w niej wydanych, a co najważniejsza kategoria kościelne w niej właśnie rozbrzmiewały, podtrzymując ducha polskiego wśród wiernych. Jak wymownym, jak trafnym w określeniach i jak czasem dosadnym i jędrnym w wyrażeniach jest przemówienie, wygłoszone w mowie górnośląskiej, która mimo prześladowania dawniej, a upośledzona obecnie, na zawsze pozostanie drogą ludowi śląskiemu, a godną szacunku dla innych rodaków! Bo może jest chropowata w wymowie, przestarzała w budowie, skażona germanizmami, lecz jest mową ludu, który przez 600 lat utrzymał się przy polskości i powrót do Macierzy własną krwią wywalczył i okupił. JOACHIM KORK.

22 stycznia.

Wznowiono „Zburzenie Jerozolimy”. Dlaczego to p. Szyfman uczynił? Pod presją opinii, czy licząc na interes? Może jedno i drugie. O sztuce Konczyńskiego zaczęto mówić dopiero pod ostrzałem prasy żydowskiej, która widziała w niej propagandę antysemityzmu. Równocześnie zdjęto ją z repertuaru. Oczywiście musiało to dodać pikanterji całej aferze.

Gdy po dwu tygodniach wznowiono sztukę, poszedłem rzecz skontrolować. Co uderzyło przedewszystkiem, to inna, niż zazwyczaj, publiczność. Jest jej sporo. Kasowo niechybnie sztuce wyszło na dobre, rzecz nabrała rozgłosu, a reżyser miał czas na przejrzenie jeszcze raz tekstu i usunięcie kilku scen, żeby publiczność nie czekała końca do północy.

Widownia wypełniona nieźle. Odnajdujemy sporo znajomych. Z twarzy widać, że to sfery inteligencji narodowo usposobionej. Zwracają uwagę skromne ubiory kobiet. I skromne i dość ubogie. Snać się nie przelewa tej publiczności, a grosz musi zdobywać ciężko.

Uporczywie oko szuka choć jednej twarzy semickiej. Niema na lekarstwo. Osobliwy wieczór w Warszawie, gdzie właśnie niestety publiczność żydowską spotyka się w teatrach niustannie i w bardzo wysokim odsetku.

Dziwna atmosfera. Przedziwnie spokojnie, cicho, niema nigdzie narzucającej się efronterji. Niema wrzenia, hałasu, nerwowego szamotania, jakie bywa normalnie podczas antraktów w czasie spektaklów warszawskich. Tak się spostrzega dziwną różnicę, gdy ich niema.

Sztuka Konczyńskiego? Reportaż historyczny, ale bez tej techniki finezyjnej, jaką operują autorzy zachodni. Jakżeż ci ludzie umieją wyzyskać wszystkie motywy i akcesorja! Cóż to za kunszt opracowania scenicznego, co za kultura teatralna, a przedewszystkiem co za kultura intelektualna i artystyczna! To mogą chyba dać tylko wki.

Ot właśnie w Teatrze Nowym wystawiają komedję Anouilh'a. „Był sobie więzień”. Cóż to za finezyjna robota! Po 15 latach wraca więzień do „świata”. Ale to już inny człowiek. Długoletnia samotność wyłobila w nim inną psychikę i rozszerzyła ogromnie bujność życia wewnętrznego. Wzbudziła w nim pożądanie prawdy życiowej i bezgraniczną pogardę do zakłamania. Tymczasem były więzień spotyka się na każdym kroku z zakłamaniem, które jest panującym czynnikiem w „wolnym świecie”. Nie

Uczucie przepelnienia, nieprawidłową fermentację w jelitach, uczucie pełności i wzdęcia w wątrobie, zastoje żółci, bóle w bokach, ucisk w piersiach i bicie serca usuwa użycie naturalnej wody gorzkiej **Franciszka - Józefa**, zmniejszając zbytne przekrwienie mózgu, ucisk w oczach, sercu i płucach. Zalecana przez lekarzy. Tg 129

znajduję w najbliższym otoczeniu upragnionej wolności, odchodzi przeto w świat w jej poszukiwaniu...

Trzeba być wielkim graczem, żeby w cieniutkiej robocie scenicznej nie przeciągnąć struny i nie stać się ani śmiesznym ani też nierealnym. Anouilh umiał przeprowadzić robotę koronkową tak misternie, że się przeżywa iluzje sceniczne, zwłaszcza, gdy się je wystawia w obramowaniu tak klasycznym, jak Cwiklińskiej, Maszyńskiego, Chmielewskiego. Doprawdy ani Cwiklińskiej ani Maszyńskiego nie powstydziłyby się najprzedniejsze sceny Europy. Tyle w ich grze wyrazu, barwy, szczerości i prawdy.

Otóż niestety nie posiadamy autorów, którzyby potrafili wyzyskać wszystkie nerwy sceny. Konczyńskiego „Jerozolima” działa raczej intelektualnie. Węgrzyn jako cesarz i Pancewiczowa jako Berenika trzymają prym. Junosza-Stępowski jako Flawjusz nie miał tej siły wyrazu, jaką okazał przed paru laty w „Kupcu weneckim” jako Shylock. Może gdyby sztukę reżyserował Schiller, który umie operować scenami zbiorowymi i umie malarsko ustawiać obrazy — a o to właśnie w „Zburzeniu Jerozolimy” chodzi — rzecz nabrałaby więcej życia.

A i tak Konczyński mówił silnie ze sceny do publiczności, która oklaskiwała poszczególne fragmenty nawet przy otwartej scenie. Czemu to przypisać?

Są dzisiaj w naszym życiu polskim imponderabilia, które działają. Przecież niepodobna przypuszczać, żeby Konczyński napisał z premedytacją sztukę antysemicką. Ale już mniejsza o Konczyńskiego: Szekspira chyba o antysemityzm nie podobna posadzać. A przecież i tu i tam publiczność żarliwie oklaskiwała te właśnie sceny, gdzie się wyraża psychika żydowska i reakcja na jej przejawy. Tam gdzie się ścierały dwie umysłowości, dwie kultury, dwa światopoglądy — tam zawsze publiczność wyrażała swe sympatje i antypatje.

Konczyński dał obrazy historyczne. Oparł się na źródłach i prawdzie. W tem świetle zmaganie się dwu kultur i dwu umysłowości wypada jeszcze groźniej. Może właśnie dlatego Żydzi podjęli taką kampanję przeciw „Jerozolimie”. Wszak nie lubią obnażać swej duszy i swej siły przed gojami.

WARSZAWIANIN.

Z ZAKONNIKIEM PIGUŁKI REFORMACKIE

STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
UŚMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SĄŁAGODNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSCZAJĄCYM
UŻYCIE 1-2 PIGUŁKI NA NOC.

nr 4573/4

SIEDMDZIESIĄT LAT ŻYWOTA KRÓLA

Czteroletni Jerzy w spódniczce. W marynarskim stroju (6 lat). Porucznik marynarki (22 lat). W stroju koronacyjnym (46 lat). Srebrny jubileusz królowania (70 lat).

Z FRONTU NARODOWEGO

Z WIELKOPOLSKI

— **BIELSKO koło Gębic.** Odbyło się tu wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego, połączone z przyjęciem kandydatów S. N. Przemawiali pow. referent organizacyjny S. N. p. Bryłowski z Mogilna i p. Kazimierz Łaganowski z Gębic. Z kolei przy dźwiękach Hymnu Młodych p. Bryłowski przyjął uroczystość 26 nowych członków. Uroczystość zakończono Hymnem Młodych i Pieśnią Bojową. (fg)

— **CZACHOROWO (powiat Gostyń).** Dnia 5 bm. odbyło się zebranie S. N. połączone z „opłatkiem”. Referat organizacyjny wygłosił p. Żurek z Brzezia. Na zebraniu, które zgromadziło około 50 członków, przewodniczył kierownik koła p. Franc. Czaprocki. Odśpiewaniem „Boże coś Polskę” zakończono zebranie, poczem nastąpiła zabawa taneczna. (gp)

— **DĘBNICA (pow. Gniezno).** Odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego. Kierownik placówki zdał raport przedstawicielowi zarządu powiatowego, poczem odśpiewano Pieśń Bojową. Nastąpiło uroczyste przyjęcie 20 nowych członków. P. Kreutz wygłosił piękną deklamację, później łamano się opłatkiem i śpiewano kolendy. Okolicznościowe przemówienie wygłosił mgr. Maciejewski z Gniezna. Uroczystość zakończono wesołą komedią p. t. „Jedna z nas musi się ożenić”. (br)

— **DZIEDZICE.** Dnia 30 grudnia ub. r. odbyło się zebranie koła S. N. Zebranie zagał i referat wygłosił kierownik koła p. Karpiński. Z powodu wyjazdu złożył swój urząd skarbnika p. Musiołowski, na jego miejsce wybrano p. Witkowskiego. Na zebraniu obecnych było 62 członków. Hymnem Młodych zakończono zebranie. (rw)

— **GRODZISK.** Zebranie Str. Nar. w Urbanowie odbyło się pod przewodnictwem p. Kortusa. Referat wygłosił p. Flisek. (gf)

— **GÓRNE GRADY.** Dnia 12 stycznia br. odbyło się zebranie koła Stron. Narodowego w Górnych Gradach. Przewodniczącym zebrania był p. Broniarczyk Aleksander. Po odśpiewaniu Pieśni Bojowej wygłosił referat prelegent zarządu okręgowego p. Rata-long. Na zakończenie odśpiewano „Boże coś Polskę”. Na zebraniu było obecnych 65 członków. (r. w.)

— **KOBYLIN.** W niedzielę dnia 5 bm. odbyło się poświęcenie proporca. Stronnictwa Narodowego w Smolicach koło Kobylina. Mszę św. i okolicznościowe kazanie wygłosił miejscowy ks. proboszcz Bąk i on również dokonał poświęcenia proporczyka. Poczem udano się na salkę parafjalną, gdzie odbyło się uroczyste zebranie. Zagał je miejscowy prezes, oddając przewodnictwo p. Przybylskiemu z Rogoźna. Przemówienia i referaty wygłosili: p. Grześkowiakówna z Gostynia, p. Kwiatkiewicz Ig. z Kobylina, p. Hejnowicz z Gostynia. Deklamowali koledzy ze Smolic. Zebranie zakończono odśpiewaniem Hymnu Młodych i okrzykami na cześć Obozu Narodowego i jego przywódców. (jk)

— **KOTUNIA.** Dnia 4 stycznia odbyło się zebranie koła S. N. Kotunia, które zagał kierownik p. Czerniak i odczytał referat z broszurki p. t. „Popularne wskazówki dla działaczy narodowych”. Wybrano nowego skarbnika p. Sochackiego. Na zakończenie odśpiewano Pieśń Bojową. Obecnych 70 członków. (rw)

— **KSIĄŻ.** Zebrania organizacyjne S. N. odbyły się w Mchach i Chwałkowie kość. Również odbyło się zebranie nowozałożonej placówki S. N. w Zaborowie. (kj)

— **KRĘPKOWO (pow. Września).** Dnia 12 bm. odbyła się w Krępkowie uroczystość poświęcenia proporca koła S. N. O godz. 10 udano się do pobliskiego Graboszewa, gdzie miejscowy proboszcz, po okolicznościowym przemówieniu, poświęcił proporzec. Po powrocie w Krępkowie odbyło się zebranie, w którym wzięli udział rodzice chrześni, zaproszeni goście, delegacje okolicznych kół oraz miejscowi członkowie. Zebranie zagał p. Stefan Kowalski, poczem odśpiewano Pieśń Bojową i uroczystość wręczono chorągiew proporzec. Przemówienia wygłosili pp. L. Stankowski i F. Hołasz. Na zakończenie odśpiewano hymn Młodych i wnoszono okrzyki na cześć ruchu narodowego.

Po zebraniu rodzice chrześni wpisali się do księgi pamiątkowej. Wieczorem staraniem członków miejscowego koła urządzono przedstawienie i zabawę, na której bawiono się wesoło prawie do rana. (r. w.)

— **KUNOWO (pow. Gostyń).** Zebranie S. N. połączone z wieczorkiem, odbyło się 1 bm. przy udziale ponad 100 członków. Referaty wygłosili p. Żurek i kierownik koła p. Jaskólski. Po zebraniu odbyło się tradycyjne łamanie opłatkiem. Podczas wspólnej kawy odśpiewano szereg kolend. Odśpiewaniem „Boże coś Polskę” zakończono zebranie, poczem w niezwykle miłym nastroju bawiono się do pół nocy. (gp)

— **MOSINA.** Trzecia z rzędu lekcja kursu kandydatów Stronnictwa Narodowego odbyła się 14 bm. w sali p. Stanikowskiego przy udziale 36 kandydatów i 24 członków. Zagał ją referent sekcji młodych p. Kujath. Po odśpiewaniu Hymnu Młodych wygłosił referat p. t. „Walka klas i partyjniczość” referent organizacyjny p. Mleczak. Na kandydatów zdeklarowało się 6 osób. Zakończono kurs odśpiewaniem hymnu Młodych w podniosłym nastroju. (ms)

— **MOGILNO.** Dnia 12 bm. odbyło się w Mogilnie w szczelnie wypełnionej sali Domu Katolickiego wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego. Zgromadziło się przeszło 800 osób. Zebraniu przewodniczył prezes koła S. N. p. Jakób Rosiński, który na wstępie przedstawił zebranym przybyłych mówców: pp. Misiaka z Leszna (byłego więźnia Berezy) oraz mjr. Hendriksa również z Leszna. Obu drogich gości zebrani przyjęli owacyjnie. Pierwszy przemawiał p. mjr. Hendriks, drugi p. Misiak. Obu mówców oklaskiwano entuzjastycznie.

Wśród gromkich okrzyków na cześć Najj. Rzeczypospolitej, Obozu Narodowego i Romana Dmowskiego zakończono to bardzo podniosłe zebranie. Na zakończenie odśpiewano Hymn Młodych. Gości z Leszna szereg narodowców odprowadzili na dworzec, gdzie im zgotowano gorące pożegnanie. (mm.)

— **MIŁOSŁAW.** Dnia 12 stycznia rb. odbyła się uroczystość łamania opłatkiem w kole S. N. na którą przybyło około 150 członków z rodzinami oraz zaproszeni goście. W pięknie przybranej sali Banku Ludowego zagał zebranie kierownik koła p. Antoni Bydłowski. Zebranie rozpoczęło odśpiewaniem Pieśni Bojowej oraz przywitaniem przybyłych delegatów: p. kpt. Grzegorzaka z Łodzi i p. Jana Pawlaka, prezesa powiatowego z Wrześni. Przemówienie p. Grzegorzaka przyjęto hucznymi oklaskami. P. Waiczakowi, założycielowi koła S. N. wręczono dyplom uznania za pracę na niwie narodowej oraz zamianowano go prezesem honorowym koła S. N. w Miłosławiu. Zebranie urozmaicono różnymi deklamacjami; wyróżniła się przepiękną deklamacją p. t. „Młodzieńczość p. Bydłowskiego. P. J. Pawlak jako prezes powiatowy przyjął uroczystość 19-tu nowych członków. „Gwiazdor” przyniósł sporo upominków. Łamanie opłatka poprzedziło krótkie przemówienie kierownika koła, który w serdecznych słowach zachęcił członków do dalszej owocnej pracy dla Wielkiej Polski. Po wspólnej kawie bawiono się do godziny 12. Uznanie należy się całemu zarządowi koła S. N. który naprawdę przyczynił się do uświetnienia wieczoru. Pp. Grzegorzaka i Pawlaka żegnano entuzjastycznymi okrzykami „Niech żyją!” (r. w.)

— **MIKSTAT (pow. Ostrów).** W tych dniach odbyło się w Mikstacie zebranie Stron. Narod. przy bardzo licznych udziale członków, któremu przewodniczył p. Sypniewski. Referat wygłosił p. Tad. Kaczmarek z Ostrowa. Po zebraniu odbyło się posiedzenie radnych Klubu Narodowego. Takie samo zebranie odbyło się w Komorowie pod przewodnictwem p. Pawlaka. W czasie wygłaszania referatu przez p. Kaczmarka wkroczyła policja mundurowa i zebranie rozwiązano. (rp)

— **MORZEWO (pow. Chodzież).** W niedzielę, dnia 5 stycznia br., po nabożeństwie odbyło się w sali p. Maślanki zebranie Stron. Nar. Referat o

położeniu gospodarzem kraju wygłosił p. Weychta z Poznania. Z dużym zainteresowaniem wysłuchał referatu przeszło 200 osób. Na zakończenie odśpiewano Hymn Młodych. (mi)

— **NAKŁO.** W Broniewie odbyło się zebranie Stron. Narod., na którym referat wygłosił prezes miejscowej placówki. (nc)

— **NOWY TOMYŚL.** Przy udziale zgórą 800 osób zdał prez. Tyc raport kierownikowi powiatowemu Frankowskiego, który z kolei zdał raport delegatowi zarządu wojewódzkiego p. Hołaszowi. Po odśpiewaniu Pieśni Bojowej i przejęciu przewodnictwa przez p. Frankowskiego wygłosił referat p. Feliks Hołasz. Następnie omówił przewodniczący sprawę niemiecką w Polsce i sprawę prasy żydowskiej. Zebrani uchwalili bojkot prasy żydowskiej. Następnie odbyło się uroczyste przyjęcie na członków przeszło 50 nowych kandydatów. Okrzykiem na cześć ruchu narodowego i odśpiewaniem Hymnu Młodych zakończono zebranie. (fh)

— **OSTRÓW.** W Dębnicy odbyło się zebranie Str. Nar. przy udziale przeszło 300 osób. Referaty wygłosili p. Sztuchowski z Biskupia i Kaczmarek z Ostrowa. Nową placówkę Str. Narod. założono w Nadstawkach. Żeńskie placówki S. N. założono przy Kolach w Dębnicy i Ołoboku (rp).

— **OSTROWITE (pow. Gniezno).** W święto Trzech Króli w Ostrowitem Pym., w powiecie gnieźnieńskim w sali p. Drzazgowskiego odbyło się zebranie organizacyjne Stronnictwa Narodowego, które zagał p. Meler z Gaju. Referat wygłosił p. Kozłowski z Trzemeszala. Przemówienie przyjęto oklaskami. Na członków zgłosiło się 64 osoby. W skład zarządu weszli: jako prezes p. Słski Waclaw, wiceprezes i kier. p. Miler (obaj z Gaju), sekretarz p. Bartkowski z Sokółowa, skarbnik p. Szymański z Ostrowitego. Placówki Stron. Narod. w powiecie gnieźnieńskim powstają coraz liczniej. (wf)

— **PIASKI.** Wspaniałe zebranie S. N., połączone z wieczorkiem wigilijnym odbyło się 5 bm. w Piaskach przy tak wielkiej ilości członków, że zabrakło miejsca na sali i musiano zająć przyległe ubikacje. Zebranie zagał p. Feliks Wechman, poczem kierownik powiatowy, p. M. Hejnowicz, wygłosił referat o sytuacji politycznej, za który podziękowano mu burzą oklasków. Odśpiewano wspólnie kilka kolend. Również miejscowe koło śpiewackie odśpiewało kolendę.

Dużo humoru wywołał na sali swem wystąpieniem na scenie p. K. Malinowski. Nastąpiła zabawa taneczna. Odśpiewaniem hymnu Młodych i pieśni „Wszystkie nasze dzienne sprawy” zakończono ten niezwykle miły wieczorek.

Należy zaznaczyć, iż jeszcze przed rokiem miejscowe koło S. N. z powodu nieudzielenia sali urządziło zebranie w starej kuźni. A dziś już sala bywa za mała na zebrania. (gp)

— **ROGOŹNO.** Zebranie Młodych Stron. Narodowego w Gościejewie zagał prezes koła p. Nowakowski, poczem delegat okręgowy z Poznania p. Gomola wygłosił referat o obecnym położeniu państwa polskiego. Odbyło się następnie uroczyste przyjęcie 25 nowych członków, a potem łamanie opłatka. Zebranie zakończono odśpiewaniem Hymnu Młodych.

Podobna uroczystość odbyła się w Tarnowie, gdzie przyjęto 17 nowych członków. Na zakończenie odbyła się zabawa taneczna. (rm)

— **SZAMOCIN (pow. Chodzież).** Wiec Stronnictwa Narodowego, zwołany w święto Trzech Króli, skupił w sali „Concordji” dużą ilość społeczeństwa tak miejscowego, jak okolicznego. Zagał go kierownik koła, p. Ant. Pawlicki. Obszerny referat n. t. położenia politycznego i gospodarczego kraju wygłosił p. Weychta. W dyskusji przemawiali pp. Gapiński i Miedziński. Wiec zakończono odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” i okrzykami na cześć Obozu Narodowego oraz jego twórców. Obecnych było około 400 osób.

Tego samego dnia odbyły się jeszcze zebrania Stron. Nar. w Lipie i Lipiej Górze. Przy licznych udziale miejscowego społeczeństwa przemawiali pp. Weychta, Gapiński, Pawlicki. Wywody mówców spotkały się wszędzie z gorącym uznaniem. Dowód

to, że wieś w powiecie chodzieskim stoi twardo na gruncie idei narodowej, co jest objawem bardzo pocieszającym ze względu na duży odsetek zamieszkujących tu Niemców, dobrze zorganizowanych w Jungdeutsche Partei oraz Deutsche Vereinigung. (mi)

— **SWARZĘDZ.** W sali Hotelu Polskiego odbyło się 12 bm. roczne walne zebranie Stron. Narodowego, które zagał przy udziale 247 członków i gości kierownik p. Marjan Nurkowski, poczem zaśpiewano „Pieśń Bojową”. Przystąpiono do wyboru przewodniczącego, którym jednogłośnie wybrano p. Jeskego z Poznania. Protokół prowadził p. Koszarska. Sprawozdania złożyli p. Chęciński jako sekretarz, p. Minicki — skarbnik, oraz p. Nurkowski jako kierownik koła. Praca w roku ub. podniosła się na wysoki poziom czego dowodem jest założenie kilku kół S. N. w okolicznych wsiach oraz zorganizowana wspaniała manifestacja z okazji poświęcenia proporca. Przystąpiono do wyborów, które dały następujący rezultat: Marjan Nurkowski — kierownik, Zbigniew Gątkiewicz — sekretarz i Marcelli Minicki — skarbnik. Wybrano następujących referentów; samorządowego — Antoni Maćkowiak, prasowego — Stefan Dytkiewicz, organizacyjnego — Chęciński Roman, sekcji młodych — Alojzy Starosta, sekcji żeńskiej — Władysława Kułakowska, pracy społecznej — Alfred Rzakiewicz, sekcji robotniczej — Jan Bylebył, spraw rzemieślniczych — Franciszek Suchucki, sekcji kupieckiej — Leon Kurczewski. Hymnem Młodych zebranie zakończono. (sd)

Z POMORZA

— **ŚWIECIE.** Walne zebranie koła S. N. odbyło się przy udziale 150 osób. Red. Ciesielski wygłosił referat na temat „Kwestja żydowska”. Jako przewodniczącego koła wybrano jednogłośnie p. Boruckiego. W skład nowego zarządu weszło 12 osób.

Z ŁÓDZKIEGO

— **KONIN.** Dnia 3 stycznia odbyło się zebranie koła S. N. Kurów. Zebranie zagał p. Szymczak. Kier. koła p. Matuszczak, Andrzejak zdali sprawozdanie z zebrania w Pyzdrach. Obecnych na zebraniu 28 członków. (rw)

— **PYZDRY.** W Cieslach Wielkich w święto Trzech Króli zawiązało się nowe koło Stronnictwa Narodowego, którego kierownikiem wybrano p. Jana Suchorskiego z Ciesiel Wielkich. Do nowego koła zapisała się zaraz większa ilość członków. (es)

Dnia 3 stycznia odbyło się zebranie koła S. N. Walga. Zebranie zagał p. Edmund Ulrych, obecnych było 38 członków. Referat na temat „Rachunek sumienia” odczytał kierownik. Na zakończenie odśpiewano hymn Młodych. (rw)

— **ZAGÓRÓW.** Dnia 2 stycznia odbyło się zebranie koła S. N. Koszelewska Łąka. Zebranie zagał p. Juszcak, referat p. t. „Kapitalizm, komunizm a gospodarka narodowa” wygłosił p. Koszarek. Zebranie trwało 2 godziny. Na zakończenie odśpiewano „Boże coś Polskę”.

Dnia 30 grudnia odbyło się zebranie koła S. N. Huta Łukomska. Zagał je p. Mench, kier. koła, referat wygłosił p. Kaźmierski. Obecnych 70 członków. Hasłem „Czołem” solwował p. Mench zebranie.

Dnia 1 stycznia odbyło się zebranie koła S. N. Kościółków. Obecnych 65 członków. P. J. Hłasiński wygłosił aktualny referat. Hasłem „Czołem” zakończono zebranie.

Dnia 28 grudnia ub. r. odbyło się zebranie koła S. N. w Wrąbczynie. Zagał je p. Franciszek Parus, kierownik koła. Sekretarz p. Nietopił omówił sprawy organizacyjne i odczytał ostatni okólnik. Obecnych na zebraniu 110 członków. Pieśnią Bojową zakończono zebranie. (rw)

— **ZALESIE.** Dnia 9 stycznia odbyło się w Zalesiu zebranie organizacyjne Stronnictwa Narodowego. Zagał je kierownik obwodowy p. Kin z Sztetlewska, poczem przystąpiono do wyboru zarządu koła, do którego weszli pp. Jankowski Walenty — kierownik, Kopczyński M. — zastępca kierownika, Łuczak Fr. — sekretarz, Kin A. — skarbnik. Do koła zapisało się 18-tu członków. Program S. N. objaśnił kierownik obwodowy p. Kin z Sztetlewska. (r. w.)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Styczeń
26
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: Polikarpa b.
Poniedziałek: Jana Złotoustego

Kalendarz słowiański
Niedziela: Skarbimira
Poniedziałek: Przybysława

Słońca: wschód 7,45
zachód 13,26

Długość dnia 8 g. 41 min

Księżyc: wschód 8,24 zachód 19,48

Faza: 2 dzień po nowiu.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu:
Dziś plus 0,76 mtr.

Przewidywania pogody na niedzielę: Pochmurno z przejaśnieniami przy temperaturze w pobliżu zera.

NOCNA SŁUŻBA APTEK.

Śródmieście: Apt. św. Marcina, ul. Ratajczaka 12. — Apt. św. Piotra, pl. Św.-Krzyżski. — Apt. pod Orłem, St. Rynek 41. — **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76. — **Lazarz:** Apt. Matejki 1. — Apt. Plucińskiego, ul. M. Focha 72. — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. M. Focha 153. — **Wilda:** Apt. przy Bramie, Górna Wilda 3. — Apt. Fortuna, Górna Wilda 36. — **Śródka:** Apt. przy Rynku Śródeckim 1. — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

Poradnia przedślubna Polskiego Towarzystwa Eugenicznego Collegium Medicum, Fredry 10, udziela bezpłatnych porad w poniedziałki o godz. 18-iej — kobietom, we wtorki o godz. 13-iej — mężczyznom.
zg 10 386

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

KRONIKA KOŚCIELNA

— **W kościele Najśw. Serca Jezusowego u S. S. Karmelitank Bosych** (ulica Niegolewskich 23). W niedzielę, 26 bm. odbędzie się nabożeństwo ku czci św. Teresy od Dzieciątka Jezus. O godz. 10 msza św. za wszystkich dobrodziejów Karmelu, o godz. 17 nabożeństwo z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem. Po nabożeństwie święcenie róż i przyjmowanie do Stow. św. Teresy.

— **Archiidiecezja gnieźnieńska.** W zarząd otrzymali: ks. Leon Bręczewski, dotychczasowy wikariusz w Pleszewie, parafie w Sońnicy; ks. Telesfor Kubicki, dotychczasowy wikariusz w Mogilnie, parafie w Piaskach; ks. Marjan Lapis, dotychczasowy wikariusz w Koziejsku, parafie w Orchowie i Linówcu. — Na wikariat powołani zostali: ks. Adam Knast z Szubina do Mogilna; ks. Leon Mnichowski z Kruszewicy do Jarocina; ks. neoprezbiter Kazimierz Nowak do Kaczanowa. (rf.)

OSOBISTE

— **Inspektor armii, gen. Rummel,** który przybył do Poznania w czwartek wieczorem w sprawach służbowych, opuścił dziś Poznań o godz. 15,20. General Rummel mieszkał w Poznaniu w hotelu „Polonia”. (kl.)

— **Złote gody małżeńskie.** Dnia 27 b. m. pp. Jakób i Marja Stehbachowie, zamieszkali w Poznaniu przy ul. Pogodnej nr. 13, obchodzą złote gody małżeńskie. — Msza św. na intencję Jubilatów odprawiona zostanie w tym dniu o godz. 9 w kościele M. B. B. na Łazarzu.

„Jaśnie pan szofer“

najnowsza i najweselsza polska komedia filmowa, która cieszyła się ogromnym i zasłużonym powodzeniem — na ogólne życzenie wyświetlana będzie w kinie „Słońce” jeszcze 2 razy a to: w sobotę, 25 i w niedzielę, 26 stycznia o godz. 3 po poł. po cenach popołudniowych.

„Jaśnie pan szofer” — to przepyszna komedia filmowa obfitująca w przezabawne sceny. Publiczność zaśmiewa się do łez! Film urozmaicają przepiękne, melodyjne piosenki. W rolach głównych: Eugenjusz Bodo, Ina Benita, An. Fertner i Stanisława Wysocka.

W filmie tym Eugenjusz Bodo śpiewa popularny już dziś przebieg: „Świat się zaczął dziś“.

Film „Jaśnie pan szofer” jest dla młodzieży dozwolony!

Kto chce uśmieć się do łez, niech korzysta z wyjątkowej okazji i śpieszy w sobotę lub w niedzielę po południu do „Słońca” a ubawi się świetnie!

Ze względu na olbrzymie zainteresowanie popołudniowemu przedstawianiu filmu „Jaśnie pan szofer” — uprasza się Szan. Publiczność we własnym interesie, celem uniknięcia późniejszego natłoku przy kasie — o wcześniejsze zakupywanie biletów!

Bilety po cenach popołudniowych: parter 50 gr. 75 gr; cały balkon 1 zł są do nabycia wcześniej od płatku w firmie S. Kałamajski. Plac Wolności 6. (Godziny kasowe od 12 — 18,30).

Czarna niewdzięczność za dobre serce

Jeszcze o młodocianym „chefie” bandy Stylet

Przy ul. Cichej mieszka w pięknej willi znany lekarz, dr. Bolesław Wilamowski, z żoną Jadwigą. Małżeństwo to znane jest szeroko ze społecznej i dobroczynnej działalności.

W drugiej połowie września ub. r. zgłosił się pewny niedzieli u doktora jakiś starszy pan, który opowiedział im, że syn jego wraz z rodziną powrócił niedawno z Francji i prosił, aby państwo Wilamowscy ulokowali gdzieś wnuczkę i starszego wnuka. Jak zwykle, tak i w tym wypadku, pani doktorowa Wilamowska nie odmówiła i przyszła z pomocą. — Dziewczynkę wzięła jako uczenie do swego składu mód przy ul. 27 Grudnia. Dziewczkę to zgłosiło się też drugiego dnia rano do pracy, lecz po południu tegoż dnia już się nie stawiła, uniewinniając się tem, że znalazła więcej jej odpowiadające zatrudnienie, jako pielęgniarka do dzieci.

16-letniego chłopca — po stwierdzeniu, że tenże władą dobrze językiem francuskim i niemieckim — ulokowała p. Wilamowska w hotelu „Bazar”. Młody uczeń w trzecim dniu swego zatrudnienia dostał od pomocnika gastronomicznego, pracującego w restauracji Bazarowej, p. Buchalskiego, zlecenie, by w sąsiednim Banku „Kwilecki i Potocki” zmienił 100-złotowy banknot. Chłopiec wziął pieniądze, wyszedł i już nie powrócił. Ślad za nim zaginął, tem więcej, że dyrektorka hotelu przy angażowaniu młodzieńca zapomniała zanotować jego adres.

W taki nieładny sposób odwziewał się młody chłopak swoim dobroczyńcom.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **XVI Zjazd Katolicki w Wielkopolsce.** J. Em. ks. Kardynał Prymas nazначył na miejsce XVI Zjazdu Katolickiego archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej, który odbędzie się w dniach 28 i 29 VI br. Bydgoszcz. Obrady poświęcone będą tegorocznemu hasłu Akcji Katolickiej „Chrystus uświęca rodzinę“.

PODZIĘKOWANIA

— **Konsul brytyjski w Poznaniu** składa niniejszem serdeczne podziękowanie wszystkim władzom rządowym, wojskowym, samorządowym, sądowym oraz uniwersyteckim, jak też pp. kolegom konsularnym za kondolencje i wyrazy współczucia, okazane Narodowi Angielskiemu z powodu śmierci króla Jerzego V.

WYCHOWANIE, KURSY

— **„Kurs lakierowania“** różnemi najnowszymi materiałami i metodami (specjalnie natryskowem) przeprowadzi Wojewódzki Instytut Rzem.-Przemysłowy w czasie od 3. II. do 15. III. br. w godzinach wieczornych. Zgłoszenia przyjmuje do 1. II. Instytut Rzem.-Przem., Wały Zygmunta Augusta 15, I ptr. (Dom Rzemieślniczy).

WYSTAWY

— **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** (pl. Wolności 18). Salon Tow. P. Sztuk Pięknych mieści od niedzieli, 19 bm. nową wystawę, która obejmuje cztery kolekcje, mianowicie: cykl obrazów podtatzańskich Józefa Pieniżka — kolekcję drzeworytów Stefana Mroźewskiego z Londynu — zbiorową wystawę Jana Mrozińskiego — i szereg portretów Adama Hannytkiewicza.

Wystawa otwarta w dniu powszednie od godz. 11—17, w niedzielę i święta od godz. 12—15.

Wstępne 50 gr, dla młodzieży kształcącej się 25 gr.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Samolotami na „Grüne Woche” do Berlina.** W ostatnich dniach samolot „Douglas”, kursujący pomiędzy Warszawą i Berlinem, otrzymuje z Poznania znaczną liczbę pasażerów. Wczoraj, w piątek, poleciało z Poznania do Berlina 13 osób, a dziś — 14. Również dużo osób polecie do Berlina jutro, w niedzielę.

Pasażerami tymi są rolnicy i leśnicy z całej Polski, oraz właściciele wielkich cegielni, uczestniczący w 5-dniowych wycieczkach na odbywającą się w Berlinie wystawę „Grüne Woche”. W dniu dzisiejszym poleciało do Berlina m. in. dr. Szuman z Izby Rolniczej w Poznaniu.

Wycieczki te, których całkowity koszt wynosi 235 zł, organizuje „Orbis”. (ks.)

— **W 3-cią rocznicę zgonu śp. K. Schroetera.** W kolegiacie farnej ks. Walter odprawił dziś w 3-cią rocznicę zgonu śp. Karola Schroetera, założyciela I męskiego zespołu śpiewaczego w Poznaniu p. n. „Arion” uroczystą mszę żałobną. — Podczas nabożeństwa chór „Arion” odśpiewał Requiem Habera. Przy organach za-

lecz było to tylko drobnostką w porównaniu do tego, co chłopak ten wymyślił przeciw tym, którzy z takim sercem pośpieszyli mu z pomocą.

Zygfryd Nowak — on to bowiem był — o którym wczoraj obszernie już donosiliśmy, kryjąc się pod maską „chefa bandy Stylet” oddał u p. dr. Wilamowskiego list, żądający okupu, pod groźbą pozbawienia go życia, pisząc dosłownie: „Więć gdyby jakakolwiek pomoc zawiadomiona będzie o naszym postępku, jusz z Wielmożnego Pana Wilamowskiego będzie trup — nieć więcej. Wybieraj śmierć lub życie“.

Błędna ortografia doprowadziła adresatów na domysł, że nadawcą listu był prawdopodobnie młody człowiek, który nie uczęszczał do szkół polskich, czyli, że jako „szefa bandy” należy poszukiwać młodego reemigranta, i to właśnie owego Nowaka, który, będąc kilkakrotnie w willi doktorstwa Wilamowskich, zapoznał się dobrze z warunkami ich życia.

Te domysły zostały całkowicie potwierdzone przez dochodzenia sądowe. Nowak został ujęty, lecz, ze względu na młody wiek z aresztu zwolniony.

W sprawie sprzeniewierzenia 100 zł Zygfryd Nowak tłumaczył się tem, że banknot w drodze do banku zgubił; zapomniał jednak o tem, że, opuszczając hotel, wziął ze sobą na „wszelki wypadek”, wszystkie swoje rzeczy, złożone w garderobie.

Prostu żałować należy, że jest nieletni wiekiem, bo postępowaniem swoim zasłużył na surową karę.

siadł dyrygent chóru p. Aleksander Klichowski, który pod koniec mszy św. wykonał piękne solo. (pt.)

— **Zrzesz Aplikantów Sądowych oraz Adwokatów i Notariuszy** wykazują ożywioną działalność. W popularne wśród prawników „stody prawnicze” w pałacu Działyńskich we własnym lokalu odbywają się zebrania towarzyskie, uroczyste co drugą środę referatami z aktualnych zagadnień. Ostatnio asesor sądowy p. M. Pospieszalski wygłosił referat n. t. „Nowe kierunki w prawie karnem na tle Międzynarodowego Kongresu Prawa Karnego i więziennictwa w sierpniu 1935 r.” i aplikant adw. p. Motyliński: „Niemiecka ustawa sterylizacyjna“.

— **Poświęcenie nowej placówki przemysłowej.** Dziś odbyło się poświęcenie lokali i zakładów firmy „Mydlarnia Wielkopolska” — Budniak w Poznaniu przy Tamie Garbarskiej 25-28. Od 3 lat p. Edward Budniak, który po zlikwidowaniu spółki przejmuje przedsiębiorstwo obecnie na własność, był współwłaścicielem „Mydlarni Wielkopolskiej”, której mydła i proszki mydlane pod marką „Tęcza” zyskały sobie już dobre wzięcie wśród klienteli.

Na intencję przedsiębiorstwa i jego właściciela odprawił dziś o godz. 8,30 ks. wikariusz Tybiszewski nabożeństwo w kościele św. Marcina. O godz. 11 ks. wikariusz Tybiszewski wobec grona znajomych i przyjaciół poświęcił lokale i warsztaty „Mydlarni Wielkopolskiej” — Budniak, składając w serdecznych słowach życzenia rzutkiem i młodemu kupcowi.

— **Z cechu fryzjerów damskich.** — Cech fryzjerów damskich w Poznaniu (założony 1909 r.) odbył w salce Domu Rzemieślniczego swe doroczne walne zebranie. Po zagajeniu i przywitaniu gości, oraz prasy przez starszego cechu p. Muszyńskiego, zdawali kolejno swe sprawozdania pp. sekretarz Tuszyński, skarbnik Gołabek i kierownicy szkół zawodowych. Na koniec prezes Muszyński wygłosił obszerny i niezwykle interesujący referat z owocnej i celowej działalności cechu. Ze sprawozdań wynika, że cech liczy 45 członków, mistrzów, zatrudnia 113 czeladników i 57 uczniów, z których 11 złożyło egzamin na czeladników. Gospodarka jest skromna i racjonalna, a budżet na rok 1936-37 uchwalono na 930 zł.

Po udzieleniu absolutorjum staremu zarządowi, przystąpiono pod przewodnictwem członka honorowego p. Stypczyńskiego do wyboru nowego zarządu. W skład jego weszli pp.: Muszyński — prezes, Gołabek — skarbnik, Tuszyński — sekretarz, oraz trzej podstarsi pp. Kałużny, Izdebski i Anders. Do komisji rewizyjnej pp. Giesy i Ratajczaka. Sąd koleżeński tworzą pp. Kaczmarek, Stypczyński i Janiewicz, a poczet sztabiarowy pp. Tuszyński, Ciesielski i Janicki. (pt.)

— **Nic wspólnego.** P. Jan Szumarski, mistrz krawiecki w Poznaniu przy Wielkich Garbarach 6, długoletni abonent „Kurjera Poznańskiego” i działacz z wychodźstwa berlińskiego na terenie „Straży” i Towarzystwa Przemysłowców, prosi nas o stwierdzenie, że tak on, jak i mieszkający od kilku lat w Paryżu, brat jego Stanisław, nie mają nic wspólnego ze Stani-

KRONIKA WYPAWKÓW

Akademickie Drużyny Harcerskie zapraszają wszystkich starszych harcerzy i sympatyków na wieczorek karnawałowy w niedzielę, 26. bm. w hotelu Polonia. — Początek o 20. Wstęp 1 zł.
zg 12 699

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie nowo-ocrestaurowana i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing.
dg 4515

Już 1 lutego w Bazarze na Białej Sali urządzi Stow. Chrześc. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych w Poznaniu swój wspaniały tradycyjny Bal Karnawałowy. Wstęp tylko za zaproszeniami, które nabyć można w sekretariacie Stary Rynek 45.
dg 613

Wieczór Karnawałowy Kl. Laconia. Przypominamy wszystkim o tradycyjnym wieczorze karnawałowym Kl. Laconia, który odbędzie się dziś w sobotę, dnia 25 stycznia rb. w sali hotelu Polonia przy ul. Grunwaldzkiej.
zg 12 705

Wielki Bal Maskawy urządzi Towarzystwo Kobiet „Wzajemna Pomoc” dnia 2 lutego w salach Ogrodu Zoologicznego. Początek o godz. 18. Premijowanie masek. Orkiestra 15 pułku ułanów. Zaproszenia są do odebrania u p. Pawlikowskiej (Woźna 15) i w restauracji Ogrodu Zoologicznego.
zg 12 707

Przyjazd 1300 reemigrantów z Francji

Dziś rano przybyli do Poznania dwa wielkie transporty reemigrantów z Francji specjalnymi pociągami z Paryża, drogą przez Strassburg.

Jeden pociąg przybył o godz. 6,30 a drugi o godz. 8,30. Większość przybyłych to rodacy nasi z województw centralnych i południowych. Wyjechali oni o godz. 9 z Poznania pociągami specjalnymi do Łodzi, gdzie poszczególne wagony będą skierowane do Krakowa, Lwowa, Warszawy i Lublina.

Pozostali w Poznaniu reemigranci, z których część oczekuje późniejszych pociągów w kierunku Pomorza i różnych miejscowości naszego województwa, rozlokowali się w salach III klasy na dworcu poznańskim. Opieka Polska nad Rodakami na Obczyźnie popieszyła przybyłym z pomocą, dając im żywność w postaci zupy, kawy i herbaty oraz chleba. Ponadto obdarzono reemigrantów czasopismami, jak „Przewodnikiem Katolickim” i „Ilustracją Polską”.

Przybyłe dziś transporty składają się w przeważnej części z nędzarzy, którzy całkowicie wyczerpali swoje zasoby gotówkowe we Francji, lub podczas podróży.

Niektórzy z nich zwlekali z wyjazdem z Francji w przekonaniu, że uda im się jeszcze przedłużyć pobyt.

ślawem Szumarskim, o którym donosiliśmy, że spędził 30 lat w więzieniu za różne przestępstwa. (kl.)

RÓŻNE

— **Remunercje dla niższych urzędników Z. U. S.** W związku z notatką jednego z dzienników, donoszącą o wypłaceniu remunercji w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu tylko wyższemu urzędnikom, dowiadujemy się, że wiadomość ta jest mylna. Remunercje za wydatną pracę otrzymali tylko niżsi urzędnicy, przyczem suma wynagrodzenia wahała się w granicach od 20 do 140 złotych, a nie, jak to podawał dziennik od 80 do 200 złotych (sk.)

— **Działalność pogotowia lekarskiego (55-55).** W roku 1935 udzielono pomocy w 2816 wypadkach, z czego było wzyt w mieście 859, konsultacji na stacji 489, do szpitali względnie klinik przewieziono 1468 osób. — W wypadkach nagłe zachorowania udziela pomocy lekarskiej pogotowie lekarskie Zw. Lekarzy P. P. (55-55) tak na stacji pogotowia przy ul. Podgórznej 13, jak i w mieszkaniu chorego.

KRONIKA WYPAWKÓW

— **Napad na szofera w Zabikowie.** — W piątek wieczorem na szofera autobusu Stanisława Michałaka, zamieszkałego w Zabikowie przy pl. Wolności 8 i powracającego z pracy do domu, napadło z tyłu dwóch osobników, którzy go przewrócili i zadali mu szereg ran ciętych na głowie. Aczkolwiek napadnięty głośno wzywał ratunku, nie zjawili się policjanci. Po-

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z przemówienia p. prezesa Kałamajskiego na zebraniu Izby Przemysłowo-Handlowej

W wczorajszych wydaniach poranem i głównym donieśliśmy o fakcie wyboru p. Stefana Kałamajskiego na prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, nakreślając przytem sylwetkę tego zasłużonego działacza i obywatela, oraz podaliśmy przebieg ostatniego zebrania plenarnego Izby.

P. prezes Kałamajski wygłosił po dokonaniu wyboru przemówienie, które poniżej — w streszczeniu — podajemy:

Mówca oświadczył, że wybór przyjmuje i zapewnił zebranych, że dołoży wszelkich sił, aby okazać się godnym okazanego mu zaufania. Zaszczycił, jaki spadł na niego przez wybór, pojmując równocześnie jako wielki obowiązek.

Następnie mówca poświęcił szereg gorących słów wspomnienia swojemu poprzednikowi śp. prezesowi Sewerynowi Samulskiemu, upatrując w nim wzniósł wzór dla swojej działalności obywatelskiej i w charakterze prezesa Izby. Podkreślał jego wielką siłę moralną i jego bezinteresowną pracę dla dobra sprawy publicznej.

W dalszym ciągu swego przemówienia p. prezes Kałamajski przypominał, iż nie jest nowicjuszem na terenie pracy w Izbie, gdyż w skład jej wszedł jeszcze za czasów niemieckich w 1913 r., będąc zatem przez 23 lat bez przerwy jej członkiem.

O udziale p. Kałamajskiego w pracach Izby Handlowej za czasów niemieckich i jego zasługach przy polszczeniu tej Izby z chwilą odzyskania niepodległości pisaliśmy już w krótkim zarysie biograficznym nowego prezesa. Nie chcąc się powtarzać, pomijamy te ustępy jego przemówienia. Godzi się jeszcze podkreślić, iż p. Kałamajski brał czynny udział w organizowaniu pierwszego wielkiego zjazdu gospodarczego w sali Król. Jadwigi w Poznaniu w zimie 1919 r. pod przewodnictwem prez. Kasprowicza, podczas którego wygłosił obok s. p. prez. Samulskiego referat o organizacji handlu w nowych warunkach politycznych.

Współpracował w tym czasie również przy opracowywaniu nowej polskiej taryfy celnej w Warszawie, przy organizowaniu izb przemysłowo-handlowych w całej Polsce, wreszcie sprawował funkcje kierownika referatu handlowego w ministerstwie b. dzielnicy pruskiej.

Mówca wspominał wreszcie o swej działalności w korporacjach samorządowych od wiosny 1919 r. do jesieni 1934 r.

Wyniesiony wolą większości Izby Przemysłowo-Handlowej na zaszczytne stanowisko prezesa, obowiązki swoje pojmując jako pracę dla dobra gospodarstwa narodowego w ogólności, a dla okręgu Izby w szczególności.

Problemami gospodarczymi i innej, dotyczącymi handlu i przemysłu — mówił p. prezes — stykałem się codziennie w własnych placówkach lub też w organizacjach gospodarczych. Śledząc bacznie różne przejawy naszego życia gospodarczego, stwierdzałem nieraz w wielu dziedzinach dodatnie cechy rozwoju, lecz bardzo często spotykałem wielkie braki racjonalnej gospodarki narodowej. Bez przesady stwierdzić należy, że naród nasz i państwo nasze mają jeszcze daleką drogę do przebycia, zanim cel swój w pełni osiągną. Gotowe są dopiero zręby gmachu państwowego. By go wykończyć, należy zespolić w twórczym wysiłku wszystkie warstwy narodu, poczynając od robotnika i naj-

niższego funkcjonariusza państwowego i prywatnego, a skończywszy na najwyższych szczeblach naszej hierarchii społecznej, gospodarczej i państwowej.

Izby gospodarcze nie mogą się wyłącznie ograniczać do załatwiania bieżących funkcji administracyjnych; powinny one wykonać żywą inicjatyw-

Akcja ograniczania działalności etatystycznej

W tych dniach odbyła się w ministerstwie przemysłu i handlu druga z rządu konferencja, poświęcona akcji t. zw. ograniczania działalności etatystycznej. Na posiedzeniu tem zakończono dyskusję w sprawie etatyzmu w Polsce, przyczem min. Górecki zakomunikował, że na najbliższym posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego Ministrów zostanie ustalona lista przedsiębiorstw państwowych, które zostaną zbadane komisyjnie, oraz zostanie zatwierdzona lista osób, mających wejść w skład komisji ankietowej. Listę ułoży minister przemysłu i handlu przy współudziale samorządu gospodarczego.

Ponieważ o samej akcji już obszernie pisaliśmy przed niedawnym czasem oraz wysunęliśmy już szereg życzeń co do składu osobowego komisji ankietowej (niezależność i fachowość członków — niezbędnym postulatem!), możemy dzisiaj ograniczyć się do omówienia wytycznych, jakie — zdaniem naszym — powinny przyświecać członkom komisji ankietowej.

Powie ten i ów: „Przecież to rzecz bardzo prosta! Chodzi o ograniczenie etatyzmu do granic najwęższych!” Owszem, przynajmniej, napozór wygląda to bardzo prosto, w rzeczywistości jednak zadanie komisji ankietowej nie będzie łatwe, bowiem zagadnienie etatyzmu jest bardzo złożone:

Niema chyba nikogo, kto kwestionowałby celowość istnienia przedsiębiorstw państwowych w ogóle. Można wprawdzie monopole fiskalne uważać za niezdrową i niecelową formę opodatkowania, ale trudno zaprzeczać celowości istnienia różnych przedsiębiorstw, powołanych do szczególnych

wę i energję w pracy nad poprawą i udoskonaleniem naszego życia gospodarczego, z czego wynika konieczność kontaktu w sprawach gospodarczych z rządem i władzami państwowymi.

Przemówienie swoje zakończył p. prezes Kałamajski wezwaniem wszystkich czynników izbowych do gorliwej i harmonijnej współpracy oraz do wypełniania obowiązków, ciężących na naszym samorządzie gospodarczym „w sposób, jak my go pojmujemy — z naszą wielkopolską sumiennością, szlachetną ambicją i gorącym patriotyzmem”.

zadań publicznych (np. wytwórnie sprzętu wojskowego). Trudno odmówić racji bytu przedsiębiorstw państwowych, działających w dziedzinach, nieuwzględnianych należycie przez gospodarkę prywatną (np. żegluga morska), albo też w dziedzinach, wymagających jednolitego kierownictwa, jak np. w kolejnictwie lub w poczcie. Są to formy ingerencji państwa, częstokroć uzasadnionej i potrzebnej.

Chodzi jednak o to, aby zakres działalności państwa w życiu gospodarczym był umiarkowany i ograniczał się jedynie do tych odcinków, gdzie obecność państwa-przedsiębiorcy jest niezbędna.

Dopuszczając więc w pewnych wypadkach, życiowo uzasadnionych, istnienie przedsiębiorstw państwowych, należy domagać się, aby były one postawione w równych warunkach konkurencyjnych z przedsiębiorstwami prywatnymi. Przywileje, z jakich korzystają przedsiębiorstwa państwowe w Polsce, zadecydowały zarówno o przeroście etatyzmu, jak i o nierentowności polskich przedsiębiorstw fiskalnych. Po tej linii dalej iść nie można! Placówki etatystyczne muszą rzucić się gospodarnie, tak, jak solidne przedsiębiorstwa prywatne. Nie powinno być żadnych tajemnic dokoła zamknięć rachunkowych przedsiębiorstw państwowych (za wyjątkiem pracujących na potrzeby wojska), bowiem za zasłoną „tajemnicy państwowej” b. często kryje się nieudolność, lenistwo itp. wady.

‘Zamiast szkodzić gospodarce prywatnej, przedsiębiorstwa państwowe powinny ją wspomagać!

KRONIKA GOSPODARCZA

Obrót obligacjami 6 proc. pożyczki narodowej

Dotychczasowy obrót obligacjami 6 proc. pożyczki narodowej został unormowany szeregiem rozporządzeń min. skarbu, jak również zarządzeniami komisarza generalnego pożyczki narodowej.

Obligacjami 6 proc. pożyczki narodowej można spłacać należności w stosunku do skarbu państwa z tytułu podatku od spadków i darowizn, w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 5 września 1933 r. (Dz. U. R. P. nr. 67, poz. 503), oraz w wypadkach, przewidzianych w rozp. min. skarbu z dnia 15 kwietnia 1935 r. (Dz. U. R. P. nr. 29, poz. 225) o ulgach w spłacie zaległości podatkowych. Rozporządzenie to dotyczy zaległości w podatkach państwowych: gruntowym, przemysłowym od obrotu, dochodowym (dział I), od nieruchomości, od lokali, od placów budowlanych i wojskowego wraz z dodatkami państwowymi i samorządowymi.

Skup obligacji pożyczki narodowej w wypadkach losowych przez skarbu państwa został unormowany obwieszczeniem komisarza generalnego pożyczki narodowej z dnia 22 sierpnia 1934 r. (Monitor, Polski nr. 198, poz. 257).

PODATKI I OPŁATY

(p) **Przesunięcie terminu składania niektórych wykazów, przewidzianych w ordynacji podatkowej.** Na podstawie rozp. ministra skarbu, przewidziany w ordynacji podatkowej termin do składania wykazów najemców, list głównych najemców i zawiadomień o placach niezabudowanych lub niedostatecznie zabudowanych, przesuwa się na dz. 10 lutego 1936 r. Do dnia 5 lutego r. b. przesuwa się termin do składania list szczegółowych osób, zamieszkałych w poszczególnych lokalach.

Z KRAJU

(k) **Dalsza zwýżka kursu funta, spadek dolara.** Na wczorajszych giełdach wal-

Opócz wyżej zacytowanych rozporządzeń istnieją jeszcze dalsze, regulujące właściwie obrót obligacjami pożyczki narodowej. Na podstawie rozp. min. skarbu z dnia 21 lipca 1934 r. (Dz. U. R. P. nr. 66, poz. 585) oraz obwieszczenia komisarza generalnego pożyczki narodowej z dnia 8 sierpnia 1934 r. (Monitor Polski nr. 191, poz. 250) — obligacjami 6 proc. pożyczki narodowej mogą być spłacane zobowiązania w instytucjach finansowych, które otrzymały uprzednio zezwolenie na przyjmowanie obligacji.

Przyjmowanie obligacji pożyczki narodowej przez przedsiębiorstwa państwowe za towary, jest możliwe tylko w wypadku, gdy przedsiębiorstwo uzyskało poprzednio zgodę na przyjmowanie obligacji, przyczem zezwolenie komisarza generalnego pożyczki narodowej jest uzależnione przede wszystkim od możliwości finansowych przedsiębiorstwa; musi być bowiem spełniony warunek, by obligacje pożyczki narodowej były traktowane — jako lokata wolnych funduszy przedsiębiorstwa na okres trwania pożyczki narodowej.

W dalszym ciągu mocniejszą tendencję dla funta, który — dzięki interwencji brytyjskiego funduszu walutowego — nie wykazał jednak prawie żadnych zmian kursowych. Wysoki kurs funta w dalszym ciągu spowodowany jest masowymi zakupami waluty brytyjskiej ze strony francuskiej. Utworzenie gabinetu Sarraut powinno odbić się raczej dodatnio na sytuacji walutowej; zaznaczyć jednak należy, że późniejsze notowania londyńskie nie wykazują jeszcze spadku funta w stosunku do franka. Najbardziej charakterystycznym zjawiskiem na dzisiejszych giełdach był niewątpliwie bardzo poważny spadek dolara. Z pozostałych dewiz Belgja ksz.łtowała się nieco mocniej, nie osiągając jednakże górnego

punktów złota, natomiast Zurich i Amsterdam nie wykazały poważniejszych zmian.

(k) **Bilans Banku Polskiego za drugą dekadę stycznia.** W ciągu drugiej dekady stycznia zapas złota w Banku Polskim wzrósł o 0,1 milj. zł do 444,6 milj. zł, natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz obniżył się o 3,6 milj. zł do 22,3 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów spadła o 71,7 milj. zł do 747,6 milj. zł. Spadek portfela wekslowego o 53,3 milj. zł wywołany został w największej części przez dokonaną w tej dekadzie zamianę akceptów Banku Akceptacyjnego na sumę 39 milj. zł z wystawienia instytucji długoterminowego kredytu ziemskiego na listy zastawne tychże instytucji; listy te nabyte zostały przez Bank na własność. Wskutek tej operacji portfel papierów procentowych własnych wzrósł o 38,8 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 3,5 milj. zł do 46,6 milj. zł. Pozycje „inne aktywa” i „inne pasywa” uległy zmniejszeniu, pierwsza — o 0,6 milj. zł do 199,5 milj. zł, druga — o 4,8 milj. zł do 333,4 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania spadły o 4,1 milj. zł do 220,1 milj. zł. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — spadł o 24,7 milj. zł do 932,5 milj. zł. Pokrycie złotem wynosi 41,40%, przekraczając normę statutową o przeszło 11 punktów.

(k) **Rada Banku Polskiego zgłosi wniosek o wypłacenie 8 proc. dywidendy za 1935 rok.** Dnia 23 stycznia br. odbyło się zebranie rady Banku Polskiego pod przewodnictwem prezesa dr. Wł. Wróblewskiego. Na posiedzeniu tem rada wysłuchała sprawozdania dyrektora oraz trzech komisji rady z działalności Banku w grudniu, a następnie zatwierdziła sprawozdanie za r. 1935 wraz z bilansem i rachunkiem zysków i strat. Po przeznaczeniu na odpisy i rezerwy sumy 5,1 milj. złotych, pozostaje czysty zysk w kwocie 12 milj. złotych. Rada postanowiła przedstawić walnemu zebraniu akcjonariuszy, którego termin ustalono na 20 lutego r. b., wniosek wypłacenia dywidendy do akcyj Banku Polskiego, w wysokości 8 proc.

Z ZAGRANICY

(z) **Odplyw złota z Banku Francji.** „Le Matin” zaznacza, iż konsekwencje finansowe kryzysu politycznego nie dają na siebie czekać. W ciągu trzech ostatnich dni odplyw złota zagranicę wyniósł około 600 milj. franków.

(z) **Angielskie komentarze do obecnej sytuacji walutowej.** Angielskie sfery finansowe uważają obecne osłabienie franka francuskiego w stosunku do funta za zjawisko zupełnie normalne, zważywszy na kryzys gabinetowy we Francji. Niespodziankę natomiast stanowi osłabienie dolara, które ujawniło się w późniejszych godzinach dnia 22 b. m. i przybrało większe rozmiary w ciągu dnia 23 bm. Według opinii niektórych znawców problemu, osłabienie dolara w stosunku do funta należy przypisać po pierwsze sprecyzowaniu perspektyw inflacyjnych w Stanach Zjednoczonych, w związku z uchwaleniem bonusu, po drugie zaś poważnym sprzedażem dolarów przez czynniki oficjalne Stanów Zjednoczonych, w celu zahamowania spadku franka w stosunku do dolara i uniknięcia ucieczki złota z Francji do Stanów Zjednoczonych. Według obliczeń sfer giełdowych, angielski fundusz walutowy nabył w dniu 22 bm. złota za około 5 milj. funtów (375 milj. fr.). W związku z niskim kursem dolara, cała ilość złota, napływająca z Francji, pozostaje w Anglii, podczas gdy dawniej w dużej mierze kierowała się do Stanów Zjednoczonych.

(z) **Raptowny spadek cen cyny w Londynie.** Na londyńskiej giełdzie metali wystąpił raptowny spadek cen cyny. Cena tego metalu z dostawą trzymiesięczną notowana była w dniu 22 bm. 198½ do 199 ft., wobec 203½ — 201½ w dniu 20 bm. Cyna spadła więc poniżej 200 ft. (z dostawą trzymiesięczną), co nie zdarzało się już od przeszło 2½ lat. Powodem spadku cen jest wzrost podaży, wywołanej wzrostem zapasów. Jednocześnie popyt utrzymuje się na niskim poziomie. W ciągu ostatnich paru miesięcy kwota produkcyjna cyny była stale podwyższana z uwagi na niski stan zapasów światowych i wzrastającego zapotrzebowania. Kilkakrotnie i bardzo wydatnie podwyższanie kwoty produkcyjnej wywołało jednak zwiększenie zapasów. Zważywszy przytem, że ceny cyny, po stosunkowo krótkim okresie kryzysu, już od paru lat osiągały bardzo wysoki poziom i od tego czasu utrzymywały się stale na tym poziomie — zrozumiały się staję obecnie zanotowany spadek cen tego metalu.

Krótkie informacje gospodarcze

— W ciągu r. 1935 ceny żywności w stolicy Czechosłowacji, Pradze wzrosły przeciętnie o 33 procent.

— Handel zagraniczny Czechosłowacji w r. 1935 przedstawiał się następująco (w milionach koron czeskich — w nawiasach dane za r. 1934): przywóz 6 731 (6 406), wywóz 7 415 (7 289), saldo dodatnie 684 (889).

— Bilans handlu zagranicznego Litwy za r. 1935 przedstawiał się następująco (w milionach litów — w nawiasach dane za r. 1934): ogólny obrót 280,2 (285,8), wywóz 153,2 (147,2), przywóz 127 (138,6), saldo dodatnie 26,2 (8,6).

— Handel zagraniczny Łotwy w r. 1935 przedstawiał się następująco (w milionach litów — w nawiasach dane za r. 1934): eksport 98,8 (85,3), import 101,1 (94,9), saldo ujemne 2,3 (9,6).

— Handel zagraniczny Estonji w r. 1935 kształtował się następująco (w milionach koron est.): eksport 80,1, import 68,8, saldo dodatnie 11,3. Estonia posiada dodatnie saldo bilansu handlowego od przeszło 5 lat.

Z WIELKOPOLSKI

gotowie 66-66 przewiozł poranionego do szpitala miejskiego w Poznaniu. Motywną napadu zdaje się być zemsta osobista.

* Złamanie nogi. Na Rynku Wildecim upadł, łamiąc nogę, 20-letni Zefiryan Hanke. Pogotowie ratunkowe (66-66) przewiozł go do szpitala miejskiego. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

* Sprzedaż mięsa z nielegalnego uboju. Na ul. Ewangelickiej przytrzymano 3 handlarzy, sprzedających z wozów mięso z nielegalnego uboju. Mięso odstawiono do rzeźni miejskiej. Przy wyłegitymowaniu przez komisariat I. okazało się, że byli to trzej handlarze z Dolska, a mianowicie: 21-letni Józef Kowalski, 27-letni Stefan Latanowicz i 18-letni Władysław Lecciejewski. (kl.)

* Przytrzymałe prośbie. Na ul. Starolekiej przytrzymano prośbę, które przypuszczalnie zgubił jadący na targ gospodarz. Prośbą odstawiono na posterunek policji w Starolece. (kl.)

* Ujęcia. Jako podejrzanych o kradzież patefonu p. Stanisławowi Nowakowi przy ul. Mostowej 6 ujęto 20-letniego drukarza Antoniego Łęckiego (ul. Mostowa nr. 26) i 24-letniego bezrobotnego Stanisława Henkego, bez stałego mieszkania. — Obaj karani są kilkakrotnie za kradzieże.

KRONIKA SĄDOWA

* Za zarzut brudnej konkurencji. — Sąd okręgowy rozpatrywał w dniu wczorajszym sprawę prywatno-karną przeciwko Antoniemu Białasowskiemu, prezesowi i Stanisławowi Pieczyńskiemu, sekretarzowi Towarzystwa Samopomocowego Kupców w Kórniku. Oskarżeni oni zostali naskutkiem doniesienia karnego w centrali spółdzielni „Zgoda” w Poznaniu o to, że w lipcu ub. roku wydali i kolportowali w niedziele przed kościołami w Kórniku i Bninie ulotkę, w której zarzucali spółdzielni „Zgoda” oddział w Kórniku, nieuczciwa i brudna konkurencja, oraz sprzedawanie towaru niżej żądanej wagi.

Sąd przesłuchał w sprawie tej 19 świadków. Po naradzie sąd przyjął, że przewód sądowy wykazał winę oskarżonych i skazał każdego z nich na 14 dni aresztu z zawieszaniem na 2 lata i po 100 złotych grzywny. (m.)

* Sprawa komunistyczna w apelacji. Na wakancje sądu apelacyjnego w Poznaniu znalazła się sprawa znanego działacza komunistycznego Władysława Gurbady, który został przez sąd w I instancji skazany na 3 lata więzienia oraz na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 10.

Gurbada od lipca 1933 r. do lipca 1935 r. należał do komunistycznej partii polskiej i uprawiał działalność szkodliwą dla państwa. W dniu 25 lipca ub. roku został aresztowany niej. Swidziński na ul. św. Marcina w Poznaniu, który niósł wielką walizkę, wyładowaną bibułą komunistyczną. Swidziński został aresztowany i w czasie dochodzeń podał, że walizkę podał w przechowanie bagażownika na dworcu na polecenie Gurbady. Gurbada został aresztowany i stanął przed sądem pod zarzutem uprawiania komunistycznej działalności. Sąd apelacyjny po rozpatrzeniu sprawy wyrok I instancji zatwierdził, zmniejszając mu na podstawie amnestji karę do połowy. (m.)

Tajemniczy strzał

Swarzędz (sd) Antoni Ziwniak, zamieszkały w Górtatowie pod Swarzędzem, wracał w godzinach wieczornych z Uszarzewa. W pewnej chwili ktoś strzelił do Ziwniaka, kładąc go trupem na miejcu. Dochodzenia w toku.

Ofiary cienkiego lodu

Pobiedziska (mp) W piątek w południe na tuł. miejskim jeziorze ślizgało się dwóch 10-letnich chłopców, Czesław Łagoda i Stanisław Kubiak. W odległości 3 metrów od brzegu, cienka powłoka lodowa się załamała i Łagoda wpadł do wody. Z pomocą nadszedł mu Kubiak, który po kolana chciał dotrzeć do tonącego, jednakże również załamał się i pogrążył się w wodzie.

Obu chłopców wkrótce wydobyto, wszelka pomoc jednak okazała się bezskuteczna.

Mściwy podpalacz

Międzychód (mw) Z zemsty za zwolnienie z pracy, 33-letni parobek Stanisław Hodlik, rodem z Dębna, pow. Koło, podpalił rolnikowi Behrowi w Skrzydlewic przed dwoma laty chlew, który się całkowicie spalił, za co przesiedział dwa lata w więzieniu. Ostatnio wyszedłszy na wolność, ponownie podpalił 21 bm. temu gospodarzowi stodołę, napełnioną zbożem. Straże ogniowe z okolicznych wiosek zdołały uratować sąsiednie budynki. Policja osadziła Hodlika w tut. areszcie sądowym.

* Bydgoszcz. Fatalny wypadek zdarzył się znanemu bydgoskiemu lekarzowi internście dr. Edwardowi Fischöderowi. Pokąsany on został na ul. Gdańskiej przez psa, należącego do dzierżawcy restauracji w Kasynie Cywilnej.

— Na ul. Kujawskiej pod koła samochodu osobowego wpadła 3-letnia dziewczynka Marja Ogódka, córka szewca, zamieszkałego przy ul. Kujawskiej 95. Dziecko doznało silnych obrażeń dolnej części ciała, ma poza tem złamaną lewą nóżkę.

— Z nędzy, wywołanej długotrwałym bezrobociem, targnął się na swoje życie Władysław Antoniewicz, mieszkaniec Bydgoszczy. Wypił on większą ilość esencji octowej. Dzięki energicznemu zabiegom lekarskim udało się samobójcę uratować.

* Gniezno. Na ostatnim plenarnym zebraniu Tow. Kupców omawiano różne sprawy podatkowe. Ciekawy referat o kwestii żydowskiej wygłosił p. Wojciechowski z Poznania. Na temat referatu wywiązała się ożywiona dyskusja. Mówiono o sposobach obrzydzenia ludziom zakupów w handlach żydowskich, przy czem wypłynęły różne praktyczne pomysły. Również omawiano panoszenie się Żydów i Żydówek w niektórych miejscowych kawiarniach i sposoby przeciwdziałania temu.

— Dnia 23 bm. w godzinach popołudniowych Czesław Marciniak, wracając z Gniezna do Dziekanek, kiedy zatrzymał się nad jeziorem Jełonek przy ul. Poznańskiej, przystąpiło do niego 4 młodzików w wieku 14 do 15 lat, żądając od niego pieniędzy na papierosy, a gdy im tego odmówił, obrzucili go kamieniami i piaskiem, kalecząc przytem twarz w okolicy lewego oka. Marciniak musiał się poddać opiece lekarskiej. Jak się dowiadujemy, policja przytrzymała już jednego ze sprawców. (br.)

* Gostyń. Na zebraniu Towarzystwa Przemysłowców i Rzemieślników odczyt na temat „Dużo chleba w Polsce” wygłosił p. Stanisław Ślaski. W związku z tem referował p. M. Hejnowicz zadania „Związku Polskiego”, co wzbudziło bardzo ożywioną dyskusję, a także zgłosili się kandydaci do osiedlenia się w bylej „Kongresówce” czy też na wschodzie Polski.

— Jak się dowiadujemy chór kościoła farnego przygotowuje wystawienie słynnego oratorium „Siedem słów Pana Jezusa na krzyżu” z udziałem kwartetu p. dr. Babiaka.

— Ks. dziekan Ludwik Sobkowski zrezygnował z powodu podeszłego wieku i słabego zdrowia z urzędu proboszczowskiego w pobliskim Starym Gostyniu. Ks. proboszcz Sobkowski zarządzał tą parafią od 40 lat i położył duże zasługi dla parafii, szczególnie nad rozbudową starego kościoła. To też parafia żegna z żalem swego pasterza.

— Na skutek obraźliwych dla katolików ryneków z okazji Bożego Narodzenia, jakie zamieścił żydowski „Express”, wzmożół się w ostatnich dniach silny bojkot pism żydowskich. Dla tego wzywamy wszystkich, którzy te piśmidła popierają, aby tego zaniechali; ponieważ w przyszłości podamy ich nazwiska do publicznej wiadomości.

— W Bodzewie skradziono na szkodę nauczyciela p. Korzińskiego dużą ilość konfitur i innych zapasów, a w stodole p. Pilza wymłócono parę etn. jęczmienia. — W Szelejewie skradziono rower na szkodę listowego. — W Michalowie również rower na szkodę p. Klupsia. — W Piaskach skradziono rower p. Pażymu. — W Małych Strzelcach skradziono kartofle. Złodziei spłoszył wystrzałami p. Juszkowicz, zlożenie odpowiedzi strzałami, a następnie z zemsty podpalił mu szope, gdzie spaliła się żniwiarka i siewnik. Szkodę pokrywa ubezpieczenie. (gp.)

* Kepno. Walne zebranie Bractwa Kurkowego odbyło się pod przewodn. prezesa p. J. Boguckiego. Ze sprawozdań wynika, że bractwo liczy obecnie 82 członków, w tem 4 honorowych. Urządzenie tradycyjnego balu uchwalono na dzień 11 lutego.

— W ub. wtorek odbyła się w zakładzie św. Józefa konferencja księży z dekanatu keptińskiego, orańskiego i ostrzeszowskiego, w obecności ks. biskupa Dymka z Poznania, przy udziale 40 księży.

— W dniu 20. bm. założono przy „Rodzinie Kolejowej” drużynę harcerek im. Romualda Traugutta, której kierownikiem został p. Franc. Strzykiewicz z Kepna.

— Wskutek niedbalstwa zdarzył się wypadek z bronią Piotrowi Hadrysowi z Mieczkowa. Wszedłszy do mieszkania Trzeciaków w Starzympaniu, połozył automatyczny pistolet na stole, w przekonaniu, że jest rozładowany, w tem padł strzał i ugodził w pierś stojąca obok córka Trzeciaków, Stanisława. Nieszczęśliwa odstawiono do szpitala. (km.)

* Kościan. Roczne walne zebranie Polsk. Czerw. Krzyża odbędzie się 28. bm. o godz. 20 w hotelu „Victoria”.

— Niewykryci sprawcy skradli w Piechaninie 80 kur, w Siernikach 40 kur i w Piotrowie 20 kur, oraz większą ilość pierza. — W śmigół skradziono z mieszkania p. Jana Lewickiego browning z nabojami, oraz książeczkę oszczęd. na 2 000 zł.

— Zebranie protestacyjne emerytów i wdów po emer. państw. odbyło się przy licznej udziale zainteresowanych, któremu przewodniczył em. insp. Sowiński. Po referacie i rzeczowej dyskusji uchwalono rezolucję, która zostanie wysłana do miarodajnych czynników.

— Roczne walne zebranie Koła Przej. Harc. przewodniczył apt. Leszczyński. Po złożeniu obszernych sprawozdań z rocznej działalności, wybrano dotychczasowy zarząd z prezesem apt. Leszczyńskim na czele. (mk.)

* Krotoszn. Walne zebranie cechu fryzjerskiego odbyło się 20. bm. w lokalu hotelu Wielkopolskiego. Nowy zarząd tworzą pp.: Sikorski — prezes, Jeran — sekretarz, Wiecek — skarbnik.

— Walne zebranie L. O. P. P. odbyło się w hotelu pod Białym Orłem. Zarząd tworzą: pp. Stoszek — prezes, Stróżewski Ign. — zast., Stankowski — skarbnik, Patrias — sekretarz, Antoszkiwicz — zastępca, dr. Skopiński. Poprawa — ławnicy.

który praktykował w Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Berlinie, Gnieźnie i i. Jubilatowi „Szczęść Boże!” (fk.)

* Leszno. W piątek nadeszło pismo wojewody, zatwierdzające nowo obranego burmistrza p. J. Kowalskiego na wyższe stanowisko. Pan Kowalski był burmistrzem naszego miasta przez 12 lat i po upływie kadencji został na nowo obrany.

— Na odbytym zebraniu zarządu Akcji Kat. wygłosił obszerny referat n. t. „Jednostka i społeczeństwo” dr. Błażejczyk.

— „Tow. Miłośników Zwierzyńca” obradowało na zebraniu zarządu nad sprawą upiększenia „zwierzyńca”. W wyniku obrad postanowiono w najbliższym czasie uzupełnić zwierzostan, jak i upiększyć zwierzyniec egzotycznymi roślinami, drzewami i kwiatami.

— Zbiórka na cele budującego się kościoła w Drobinie przyniosła w ogólnej sumie 1 472,30 zł, z której to kwoty przypada na miasto Leszno 520,50 zł.

— Na zabawie w Grotnicach skradziono płaszcz, który policja odebrała i zwróciła poszkodowanemu. — Skradziono w Gronowie na szkodę F. Roszczaka 4 prosieta. — W Sądzi gospodarz Dratwa zabił 3 ctr. wieprza, którego mu w nocy złodziej skradli z komory. — W Górcie Duchownej włamali się nieznani sprawcy do obory robotnika domini, i skradli krowę.

— Walne zebranie Zw. Prac. Kupieck. odbędzie się 26 bm. w Hotelu Polskim.

— Rozeszła się pogłoska po mieście, że miejskie gimn. żeńskie ma ulec likwidacji i być włączone do państw. gimn. męskiego im. Konarskiego, tak, iżby powstało gimn. koedukacyjne. (lh.)

* Mogilno. We wsi Józefowie nabył nieruchomości Grzędzielski Wincenty. Pragmac dorobić się z wymiernicą Pelagją Noske. Namówił sąsiada, a potem z własną żoną i córką pobili staruszkę tak, że musiała wezwać pomocy lekarza. Mówią, że w podobny sposób obchodził się z mężem staruszki, co stało się przyczyną jego śmierci.

— Sąd skazał na 9 mies. więzienia Jana Blachowiaka z Polega za kradzież węgla z pociągu.

— Zmarła na udar serca 70-letnia Smentowska, zajeta układaniem paliwa do pieca.

— 25-letni jubileusz małżeństwa obchodzili w dniu 21. bm. pp. Kasprzakowie. Złote gody obchodzą w dniu 3. 2. pp. Bialeccy.

— Na zabawie w Jeziorach Wielkich pobito Stanisława Czajkowskiego, który po 13 dniach zmarł.

— Na walnym zebraniu K. S. M. z. wybrano nast. zarząd: prez. — Srokówna Zofia, sekr. — Kosmowska, skarbn. — Wesółowska Janina, naczelniczka — Balcerowiczówna Helena.

— Na zebraniu właścicieli domów dyskutowano nad sprawą oddłużenia miast. Uchwalono rezolucję wysłaną do Min. Skarbu i Centralnego Związku w Warszawie.

— Przedstawienie urzędza w dniu 2. 2. chór kościelny.

— Pożar powstał w nocy u rolnika Dobickiego. Spaliła się stodoła, zboże i narzędzia rolnicze ogólnej wartości 5 300 zł. — W Bławatach na szkodę świetlaka spaliła się stodoła, 2 szopy i narzędzia rolnicze. Straty wynoszą 8 tys. zł.

— Statystyka ruchu ludności za ub. r. przedstawia się nast.: przybyło 710 Polaków i 57 Niemców, odwiedziło miasto cudzoziemców 107, a na byt czasowy przybyło 277 osób. (mm)

* Mosina. Na 4 miesiące aresztu z zawieszaniem pod warunkiem zwrotu w ciągu 2 tygodni podstępnie wyłudzenia sumy 26,50 zł, skazany został przez sąd grodzki w Poznaniu w dniu 24. bm. niejaki Haskiewicz Seweryn z Poznania, który w grudniu ub. r. przybył do Mosiny do składu p. Klary Pawlakowej i przedstawił się jej jako aplikant sądowy wyłudził od niej rzekomo w celu interwencji w pewnej sprawie procesowej p. Pawlaka. W 8 dni później małż. p. P. spotkał owego „aplikanta” w gmachu sądu grodzkiego i spowodował jego aresztowanie.

— Odbyło się w dniu 24. bm. w Mosinie nadzwyczajne walne zebranie emerytów państwowych i samorząd. oraz wdów i sierot po tychże w lokalu p. Stanikowskiego, a zebranie przybył prezes Okręgowego Zarządu Emerytów z Poznania p. Grudziński, który wygłosił referat na temat Dekretu Prezydenta Rzplitej z dnia 22 listopada 1935. Wywiązała się obszerna dyskusja w której zabierali głos pp.: radca Kukucki Regner, Sroka i in. Zarząd jest następujący: prezes — p. Kurek, zast. prez. — p. Modrzewski, sekretarz — p. Otto, skarbnik — p. Regner. Zebrania Tow. odbywać się będą w każdy wtorek po 1 każdego miesiąca. (ms)

* Nakło. PP. Wysiorkowie, właśc. kamienicy przy ul. Hallera 13, wynajęli mieszkanie Żydom, którzy są zatrudnieni w firmie bekono-wej. Społeczeństwo będzie wiedziało, co sądzić o tem.

— Na zebraniu rady miejskiej wybrano komisję budżetową.

— Parafia w Nakle obchodziła uroczystość srebrnego jubileuszu kapłaństwa ks. prob. Ignacego Gepperta. Na intencję jubilata odprawiono zostało przez ks. prefekta Chojnackiego nabożeństwo. Jubilat bowiem był w tym czasie u stóp Królowej korony polskiej w Częstochowie.

— K. S. M. miejskiej wystawia 2 lutego w salach strażnicy „Damy i huzary” Fredry. Po przedstawieniu odbędzie się zabawa tańeczna.

* Odolanów. W ub. niedzielę, dnia 19. bm. miejscowa druž. harcercska pod kierownictwem nauczycielki p. Łukaszewskiej urzędziła w b. szkole rolniczej uroczystość lamania opłatki. Na program składała się sztuka teatralna oraz dialogi. Następnie odbyła się wspólna herbata.

— Roczne walne zebranie K. S. M. miejskiej odbędzie się dnia 24. bm. o godz. 8 wiecej. — Walne zebranie Polskiego Czerwonego Krzyża odbędzie się w niedzielę, 26. bm. o godz. 4 po pol.

datku od nieruchomości. Do komisji wchodzi pp. radni: Józef Namysł i Antoni Gazdla. Dalej rada miejska uchwaliła utrzymać mającą być w likwidacji Spółkę „Radio Poznańskie” z tytułu udziału w tej Spółce kwoty ze względu na nader krytyczny stan finansowy tut. miasta, nie przeznaczając na zakup radio-odborników, lecz uchwała przeznaczyć odnośną kwotę na opłatę długów (zaległości biernych). (oj)

* Ostrów. Kurs ochrony roślin odbędzie się 28. bm. o godz. 10 w salce „Grand-Café”. Referaty wygłoszą inż. Kuryllo i J. Kosmol.

— Zebranie emerytów odbyło się przy nader licznej udziale. Przemawiał delegat z Poznania p. Biegański. Wynikiem zebrania było założenie oddziału stow. emerytów państw. Tymczasowy zarząd został wybrany, w skład którego wchodzi pp. Hoffmann — prezes, Gmurowski — wiceprezes, Walczak — skarbnik oraz Michalski i Leja.

— Tytuł i dyplom magistra praw uzyskał na Uniw. Pozn. p. Teodor Czerwiński.

— Zmarł tu w sędziwym wieku, przeżywszy lat 78 zasiedziały obywatel, mistrz krawiecki śp. Teodor Biegański.

— W sali hotelu „Polonia” odbyło się walne zebranie „Zjed. detalistów branży kolonialnej”. Po sprawozdaniach i udziale pokwitowania wybrano nowy zarząd w osobach pp.: prezes — Kotowski St., zastępca — Nowak, sekretarz — Cempel, następca — Domagała, skarbnik — Majchrzak, ławnicy — Wojciechowski Marian i Jankowski. Walne zebranie uchwaliło wyasygnować 100 zł na popieranie handlu chrześcijańskiego.

— Kowal Szóstak z Sieroszewic sprzedał swą kuźnię Niemcowi, nazwiskiem Otto Ola. Czyżby nie było nabywcę Polaka?

— Handlujący materiałami Żyd Gryn-cwaj opuścił z rodziną Ostrów, gdyż braki nabywców na żydowski towar.

— Na ostatnim zebraniu parafji Akcji Katol. uchwalono i wezwano wszystkich delegatów organizacji katolickich do przeprowadzenia bojkotu żydowskiej gazety „Expressu Illutrowanego”. Omawiano również sprawę działalności miejscowego koła „Zw. Polskiej Myśli Wolnej”.

— K. S. M. miejskiej pod wezw. św. Alojzego w Kępnie urzędziło w tych dniach zebranie poświęcone powstaniu styczniowemu. Poza referatem, na program zebrania złożyły się deklaracje i popis kółka muzycznego. (rp.)

* Pleszew. Pod przewodn. burm. Jaworskiego odbyło się w sali Bursy Bractwa Kurk. zebranie wszystkich sekcji wystawy, celem wyboru przewodn. poszczegół. sekcji i omówienia programu prac. Przewodn. sekcji finansowo-budżet. wybrano p. W. Białasikowa, dyr. Banku Pożyczk., zast. p. K. Nowickiego, sekcji budowlanej — bud. Piątkowskiego, sekcji propagandowej — nacz. m. K. K. O. Jana Bendle-wicza, członkami — drowa Białasikowa, Celine Pyszkowska i Edw. Grabowskiego; sekcji komunikacyjnej dyr. kolej pow. Laubego i nacz. urz. poczt. Mlynarz; sekcji imprez i rozrywki p. Tadeusza Tuczyskiego, zast. p. Jawrzyńskiego i p. Jaworskiego z Bogusławia; sekcji kwaterunkowej p. Fr. Szymanika; sekcji przemysłowo-handl. p. Fr. Cieślaka i Latuszkiewicza; sekcji ogrodniczej p. Bol. Radomskiego; sekcji roln.-handl. p. ordynata Taczanowskiego i p. Chlapowskiego z Kotlina oraz p. Morawskiego, zast. p. Teodora Ciałyskiego z Turzka; sekcji społ. — ks. prał. Niesiołowskiemu, członkami pp. Suchocka, apt. Piaczyńskiego, kpt. Wolfowa i Batorowa; sekcji sportowej kpt. War-muzka; sekcji statystycznej dyr. Dolnala. Do komitetu honorowego wybrano dodatkowo pp. ppłk. Konkiewicz oraz dr. Konopińskiego z Poznania. W najbliższym czasie odbędzie się zebranie przewodn. sekcji celem uzgodnienia pracy. Następnie omawiano zgłoszenie wystawy w min. przem. i handlu, zapewnienie terenów i budynków b. fabryki marmelady firmy W. i St. Radomskich w Państ. Banku Rolnym. Co do terminu urzędzenia wystawy, to najodpowiedniejszym byłaby połowa września rb. Poruszano sprawę zdobycia na ten cel funduszy. Główna waga przywiązuje się do spodziewanych subwencji z wydz. pow. i Funduszu Pracy. Do komisji wybrano burm. Jaworskiego, ks. prał. Niesiołowskiego, notariusza Perza i ordynata Taczanowskiego. Przy końcu zebrania poruszano sprawę budżetu wystawy, proponując, aby w najbliższym czasie ustalono choćby w przybliżeniu wydatki, związane z urzędzeniem wystawy, a wtedy dopiero rozpocząć zabiegi nad zgromadzeniem potrzebnych funduszy.

* Rogoźno. 19. bm. Stronnictwo Ludowe usiłowało złożyć swa placówkę w wiosce Gościejowo, na które przybył delegat wymienionego stronnictwa. Ponieważ większą część ludności polskiej Gościejowa należy do Stron. Narod., placówki nowej nie założono.

— Śmiałej kradzieży dokonano przed kilku dniami przez włamanie się przez dach na strych do roln. Jurgi w Gościejowie, zabierając mu kilka centnarów zboża oraz innych rzeczy. Złodziecy uszli z łupem niepoznani.

— Walne zebranie Tow. Kupców w Rogoźnie odbędzie się 29. bm. o godz. 20 w lokalu p. Kolodziejskiego (Robotnik Polski).

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 24. bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Mjr. W. P. w st. spocz. Ludw. Szymann i Marja Klimkiewicz w Wronkach; arch. budowl. Glesmann i ksiądz. Zofja Kuhn; owdow. ślus. Stef. Michalski i Marianna Bogusławska z d. Urbank; tok. w tok. Florian Hetmann i Czesł. Szymczakówna; tok. Wł. Zieliński i Marianna Ceglarkówna; owdow. rob. Franc. Janasik i Katarzyna Niemir w Naronowicach-więs; owdow. sierz. I. baonu panc. Józ. Meissner i ksiądz. Stan. Junghar w Brylewic, pow. Leszno; kowal Jerzy Skwierzyński w Cerażu Dolnym, pow. szamotulski, i służ. Marianna Napieralska; kowal Leon Kutzman i Marja Jaśniak; ref. miejski Zwonimir Ferić i Marja Tarzewska; urz. pryw. Bol. Zieliński i Aniela Winiecka.

Zgory:

Dnia 24 stycznia 1936 zapisano następujące zgony: Benigna Nawrocka, 7 lat; Kazimierz Kozłowski, robotnik, 14 lat; Stanisław Lewandowski, stolarz, 61 lat; Daniela Marja Löchelt, 3 mies. Jadwiga Weclawiakowa z domu Kowalewska, 66 lat.

Echa pobytu jeźdźców holenderskich w Polsce

Ostatnio w Hadze odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie Holenderskiego Jeździeckiego Klubu Turystycznego, na które został zaproszony referent turystyczny Konsulatu RP w Polsce w Hadze, p. Moszyński, reprezentujący Polski Touring Club.

Na posiedzeniu złożono sprawozdanie z działalności Klubu i przy tej sposobności wygłoszono wiele pochwał pod adresem organizacji wycieczki do Polski, odbytej w lecie bieżącego roku przez kilku członków i członkiń Klubu. Nadmienić należy, że sprawozdanie z tej wycieczki zostało wydane w postaci pięknej broszury z fotografiami, nakreślono również udatny film z pobytu w Polsce.

Klub uchwalił program działalności na rok 1936, włączając w to również drugą wycieczkę do Polski, przy czym postanowiono na wiosnę zaprosić na jednogodniowy bezpłatny pobyt w Holandii po 5 osób z Polski i Węgier (dokąd również Klub organizował wycieczkę), w charakterze gości Klubu, jako rewanż za gościnność doznana w obydwóch krajach.

Prasa holenderska również poświęciła wiele miejsca wspomnieniom z wycieczki, tak, że imprezy te należy zaliczyć do najbardziej udanych przedsięwzięć propagandowych.

— Jarmark na inwentarz odbył się w tym mieście 21. bm. i wypadł nieszczęśliwie, ze względu na brak kupujących.

— Wagon-wystawa przeciwgruzlicza i przeciwalkoholowa przyjechał do naszego miasta 20. bm.; pokazywano w nim i objaśniono liczne wykresy i eksponaty, obrazując bardzo przystępnie skutki obu chorób. (rm)

— Uczeń szkolny Majk z Świerlikowa, przechodząc przez łódź, wpadł do wody. Wyratowali go przechodnie.

— Inwalidzi wojenni, należący do związku inwal. woj. R. P. i chcący otrzymać zniżki kolejowe, winni się zgłosić do tut. sekretariatu przy ul. Rynkowej.

— Sad grodzki zasądził Krasickiego Romana, kilkakrotnie karanego i doprowadzonego do więzienia, za kradzież na 6 miesięcy więzienia; Paluszkiwicza Leona, kilkakrotnie karanego, na 6 miesięcy więzienia; Kopaniarza Antoniego z Sokolowa Budzyńskiego na 16 miesięcy więzienia. — Za uniemożliwienie egzekucji skazano małżonkę Masiek Franciszka i żonę Marię z Ryczywołu, na rok więzienia, dając im na podstawie amnestji połowę kary, zaś resztę zawieszając na rok, pod warunkiem, że do dnia 31 grudnia br. zwrócą poszkodowanemu kwotę 7 tys. zł wraz z odsetkami od roku 1930.

— Z dniem 1. bm. tut. urząd stanu cywilnego został rozdzielony na miasto i gminę wiejską. Urząd stanu cyw. na miasto pozostał w ratuszu, a na obwód wiejski w zarządzie gminnym, przy ul. Kościuszki.

— Dotychczasowy dzierżawca linii autobusowej dworzec — miasto, Niemiec Abramowski, przenosi się z dniem 1 kwietnia br. do Niemiec. W związku z tem odpowiednie czynniki zapewne przydzieli linię tej Polakowi, ku radości miejscowego obywatelstwa. (rm)

— **Skoki.** Walne zebranie „Sokola” odbyło się pod przew. ks. prob. Echausta. Zagaill je prezes p. Kuhn, który powitał zarząd okr. z Wągrowca. Po sprawozdaniach wybrano nowy zarząd w składzie pp.: Stanisław Kuhn — prezes, Jan Michalski — wiceprezes, Władysław Przykucki — sekretarz, Stefan Słószarczyk — skarbnik, Antoni Skarbiński — gospodarz, Klemens Baranowski — naczelnik, Janina Skarbińska — naczelniczka, Marianna Szredowa — opiekunka sekcji żeńskiej. Do kom. rew. weszli ks. prob. Echaust i pp. Fugiński oraz Maćkowiak. Walne zebranie mianowało członkiem honorowym ks. prob. Zamysłowski, b. administr. parafji Skoki, któremu wręczono dyplom.

Żydowska fabryka cholewek w Poznaniu

a hasło odżydzenia rzemiosła polskiego

Przy ul. Małe Garbary 7a znajduje się kilkupiętrowy dom, własność Zydara Char'la (?) Wronkera. Dom ten zamieszkały jest w większości przez Żydów. W domu tym, w 2-giem podwórzu, tymczasem oddaje ciężko zapracowany grosz Żydom.

Żydowska fabryka cholewek Abrama Berensteina przy ul. Małe Garbary 7a.

na parterze znajduje się fabryka cholewek Żyda Abrama Berensteina, zatrudniająca kilkunastu Żydów. Prosperuje ona dobrze, skoro urzędono nawet specjalny kantorek, gdzie przyjmuje się zamówienia. Przykry jest fakt, że niektóre polskie firmy szewskie w Poznaniu zamawiają u Berensteina poważne ilości cholewek, wprowadzając klientelę w błąd, że towar pochodzi z chrześcijańskich pracowni. Klienteli zdaje się nieraz, że nabywa pracę polskich rąk, że popiera polskiego rzemieślnika, że daje mu zarobek,

mającą na celu odżydzenie handlu, jakże więc wygląda w świetle tego oświadczenia postępowanie niektórych firm? Uważamy, że nad tym postępowaniem, działającym na szkodę polskiego rzemiosła, nie można przejść do porządku. Rzemiosło polskie musi znaleźć środki, by zapobiec na przyszłość podobnym faktom, choćby już tylko w imię tych bezrobotnych rzesz cholewkarzy polskich, którzy cierpią nędzę, podczas, gdy Żydzi robią świetne interesy.

— Walne zebranie chóru kościelnego zagaill prezes p. Maćkowiak. Na przewodn. wybrano ks. prob. Echausta. Po sprawozdaniach zarządu i udzieleniu absolutorjum, wybrano nowe władze w składzie pp.: Maćkowiak — prezes, Pruchniewski — zast., Szwermerówna — skarbniczka, Woźniakówna — bibl. Komisja rewizyjna pp.: Sanicki, Baranowski i Pilaczyński. Następnie ks. prob. Echaust podziękował zarządowi za pracę i po załatwieniu kilku spraw zebranie zamknął.

— Walne zebranie L. O. P. P. koła miejsk. odbyło się w lokalu p. Pilaczyńskiego. Po sprawozdaniach prezesa burm. Smektały, sekretarza p. Kaczmarka oraz skarbnika p. Stefaniaka, udzielono absolutorjum. Referat o obronie przeciwlotniczo-gazowej wygłosił instruktor p. Adamczyk z Wągrowca. Do zarządu wybrani zostali pp.: burm. Smektała — prezes, Kaczmarek — sekretarz, A. Stefaniak — skarbnik, na ławników pp.: Pilaczyński i Bem. Kom. rew. tworzą pp.: Szalów, Hepnerowa i T. Wnuk. Na dzień 8 marca uchwalono urządzić w Skokach wystawę eksponatów L. O. P. P. a w najbliższej przyszłości zorganizować kurs instruktorów obrony przeciwlotniczej. (ss)

— **Swarzędz.** Zebranie plenarne Stron. Narodowego odbędzie się 26. bm. o godz. 17-tej w salce strzeleckiej. Przybycie wszystkich członków i kandydatów konieczne. Wstęp za legitymacjami.

— Och. Straż Pożarna zorganizowała kurs przeciwlotniczy w sali p. Schleicherta, który odbędzie się codziennie od godz. 18 do 21. (sd)

— **Szamaty.** Ostatnio bawił tu pociąg wystawowy przeciwgruzlicza i przeciwalkoholowa, którą zwiędziły szkoły i mieszkańcy miasta.

— Śmiałej i zuchwalej kradzieży dokonano w ub. środę wiecz. w lokalu restauracji p. Albi-

na Girusa. Wykorzystując chwilową nieobecność gospodarza, sprawy zabrali z przyległej do bufetu spiżarni kasety, zawierająca 400 zł gotówki, papiery wartościowe oraz książkę inwalidza. Trzech podejrzanych osobników osadzili policja w tut. więzieniu.

— Podozas ślizgawski na stawie w parku miejskim załamał się łódź pod 8-letnim Witalisem Mizgalskim, któremu przybyła z pomocą siostra jego, 7-letnia Halina, została ona jednak przez tonącego brata wciągnięta do wody. Na szczęście zauważył tragedję stolarz p. Franciszek Paschke, który z narażeniem własnego życia dzieci wyratował.

— Józef Pawlak, woźny Banku Ludowego, który oddalił się w ub. poniedziałek, powrócił w środę wieczorem do swej rodziny. (sc)

— **Śmigiel.** Przedstawienie teatralne p. t. „Chata za wsia”, dramat podług powieści Kraszewskiego, urządził w dniu 9. 2. br. w sali strzeleckiej tow. śpiewu „Harmonja”.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzą w dniu 25. bm. p. Kazimierz Nowak wraz z małżonką Agnieszką z Bajonów.

— Roczemu walnemu zebraniu K. S. M. z. „Promień” przewodniczył prezes Akcji Katol. p. M. Stachowiak. Po złożeniu obszernych sprawozdań z rocznej działalności w skład nowego kierownictwa weszli pp.: Pelagia Pelcówna, Lucja Piotrowska, Helena Ratajczakówna, H. Szwarcówna, E. Ciecierska, W. Pelcówna, Helena Albrechtówna, Helena i Marja Zieglerówna. Poza tem uchwalono urządzić w maju br. wystawę robót ręcznych, oraz wielką imprezę ludową. (mk)

— 25-lecie pożycia małżeńskiego obchodził członek zarządu miejskiego i prezes Bractwa Kurkowego apt. Zygmunt Ciesielski.

— Roczne walne zebranie Kat. Tow. Robotn. Polsk. odbędzie się 26. bm. o godz. 16 w salce św. Ducha.

— Liczba mieszkańców m. Śmigla wynosiła w dniu 1. bm. 4 038.

— Na rocznym walnym zebraniu cechu stolarskiego w skład nowego zarządu weszli pp.: Józef Matuszewski, Jan Ziarkowski, Jan Gbiorczyk, Antoni Sworowski i Ratajczak. Na temże zebraniu uchwalono zakupić sztandar i w tym celu wybrano specjalną komisję. (mk)

— **Września.** Skradziono na szkodę p. Marjanny Sypniewskiej z Wrześni gramofon z płytami, ubranie męskie granatowe i około 5 zł gotówki.

— Przy stacji Chwałibógowo zatrzymany został przez nieznaną sprawców pociąg węglowy, z którego skradziono pewną ilość węgla. Policja września prowadzi dochodzenie, celem ujęcia sprawców zatrzymania pociągu i kradzieży węgla.

— Skradziono na szkodę Szymańskiego Alojzego z Kaczanowa świnię i 10 kur, wartości około 70 zł. Policja września wykryła sprawcę kradzieży w osobie Młodzieńskiego Antoniego z Nowejwsi Królowskiej.

— Na terenie Wrześni nieznaną osobnik zawierzał na dostarczenie artykułów fikcyjne umowy, przyczem przedstawiał się jako administrator majątku i przedkładał do podpisu gotowe już umowy, które odstemplowywał znaczkami własnymi, za które oczywiście kazał sobie płacić. Ponieważ zachodził podejrzenie, że znaczki te są fałszywe wzgl. pochodzą z kradzieży, uprasza się zainteresowanych na wypadek pojawienia się ponownie takiego osobnika, oddać go w ręce policji.

— Skradziono na szkodę Piotra Zaporowskiego z Psar Polskich z sieni domu rower męski, wartości około 70 zł. — Na szkodę maj. Gulczewko wymłócono w nocy około 2 wozy żyta. (rw)

— Dnia 21. bm. odbyło się zebranie emerytów państwowych, posiadających służbę zaborską. P. Węrowski wyjaśnił cel zebrania, jak również poruszył sprawę uszczuplenia praw nabytych w związku ze służbą zaborską, a przejętych przez państwo polskie. Poruszone sprawę założenia koła Związku emerytów państw. do zasiągnięcia

bliższych danych ze Związku emerytów państw. w Poznaniu. (cs)

— **Zbaszynie.** Po okresie wakacyjnym wznawiono wykłady kulturalno-oświatowe w Zbaszynie. Wykłady odbywać się będą w każdy piątek w sali świetlicy Kolejowego Przysposobienia Wojskowego. W piątek, dnia 24. bm. odbędzie się wykład w Zbaszynie oraz wyświetlane zostaną przeźrocza.

— Zawody o tytuł mistrza w ping-pong powiatu nowotomyskiego rozpoczną się w niedzielę, dnia 26. bm. Tegoroczne rozrywki całego powiatu będą bardzo ciekawe. Tytuł mistrza bronieć będzie zeszłoroczny mistrz p. Paweł Wohlgemuth z Klubu Sportowego „Dyskobolja” z Grodziska.

— W zagrodzie rolnika Steinborna Ottona w Boruji Starej stwierdzono pomór i zarazę świni. Starostwo powiatowe zakazało wywózki i przewóz świń z okręgu zapowietrzonego Boruja Stara oraz tej części Boruji Nowej, która położona jest nad szosą.

— Zmarł 13. bm. długoletni proboszcz parafji w Przemęcie ks. Józef Zalewski, licząc 66 lat życia, a 42 kapłaństwa. Eksportacja zwłok z probostwa do kościoła parafjalnego w Przemęcie odbyła się w środę, dnia 15. bm. o godz. 16. Nazajutrz o godz. 10 odprawił brat sp. Zmarłego ks. Edward Zalewski nabożeństwo żałobne z wigiljami, poczem zwłoki złożono na cmentarzu parafjalnym.

— Donoszą w ostatnich dniach o kradzieży koszyków pszczelnych w Jabłoskiej Woli. Kosze zawierały 30 funtów miodu. Dalej w Komorowie okradziono ulę p. Kwaśnika, restauratora Heinricha i gospodarza Richtera. Dlatego też przestrzega się pszczelarzy przed temi kradzieżami. (zb)

Z POMORZA

— **Chojnice.** W Wielu odbył się pogrzeb śp. Franciszka Osowskiego z Osowa, który zmarł nagłą śmiercią. Kondukt żałobny prowadził ks. prob. Wrycza w asyście ks. Januszewskiego i ks. kleryka Szulca. Zmarły należał do najbardziej zasłużonych obywateli Osowa i okolicy.

— W Silnie wynika w pewnej grupie osób bójka, w trakcie której ciężko poraniony został leśniczy Gawroński z leśnictwa Wysoka, pow. Tucholski. Lekarz dr. Pielowski z Chojnic udzielił rannemu pierwszej pomocy i zarządził umieszczenie rannego w szpitalu w Chojnicach. Policja wdrożyła dochodzenie.

— Za napad rabunkowy na zagrodę rolnika Thoma w Dąbrowie, pow. sepoliński, skazany został przez sąd okr. 19-letni Franciszek Górecki na 2 lata więzienia, zaś Wilhelm Molzahn na rok więzienia oraz utratę praw obywatelskich na okres 5 lat. W toku przewodu sądowego ustalono, że inicjatorami napadu byli Paweł Szlum z Wiśniewka i Sosnowski, którzy na rozprawie występowali w charakterze świadków. Prokurator obu kazał aresztować. (dch)

— **Toruń.** W ub. czwartek odbył się pogrzeb śp. dr. Esden-Tempkiego z udziałem przedstawicieli władz rządowych i samorządowych oraz organizacji społecznych i zawodowych. Przed gmachem Pomorskiej Izby Rolniczej, której śp. Zmarły był długoletnim prezesem, przemówił radca Piłch, delegat min. rolnictwa i reform rolnych oraz szambelan Donimirski z Łysomic. Następnie przewieziono samochodem trumnę do Gronowa, gdzie po mszy św. żałobnej złożono ją w grobowcu rodzinnym.

— Ostatnio odbyła się w gabinecie wojewody Kirtiklisa konferencja w sprawie przyłączenia miasta Podgórz do Torunia. Omówiono całokształt spraw, związanych z tem zagadnieniem. Przedstawiciele m. Podgórz wysuwali argumenty przeciwko temu planowi, motywując je zwiększeniem ciężarów publicznych i wielu niewygodami. Wojewoda oświadczył, że zdecydowanie stoi na stanowisku przyłączenia Podgórz do Torunia, a interes prywatny powinien ustąpić przed interesem publicznym. Kierując się tą zasadą, będzie można jedynie stworzyć Wielki Toruń.

— 4 lutego odbędzie się w Toruniu mecz pięciarski międzynarodowy pomiędzy Toruniem a Bukaresztem.

— Fała samobójstw w Toruniu rośnie. Donosiliśmy o dwóch zamachach samobójczych, które wydarzyły się 22. bm. Dnia następnego 22-letni robotnik w stanie mocno podchmielonym usiłował odebrać sobie życie przez napięcie się mieszanki z esencji octowej i jodyny. Zamach samobójczy udaremniono.

— Odbyło się wielkie zebranie protestacyjne emerytów państw. i samorząd. Przybyło 170 osób. Uchwalono rezolucję przeciwko skreśleniu jakiegokolwiek części lat służby zaborskiej i przeciwko nadmiernemu opodatkowaniu i opłatom emerytalnym. Zebrani postanowili rezolucję wysłać do Prezydenta R. P., prezesa rady ministrów i ministra skarbu.

— Dnia 22. bm. wydarzyły się dwa samobójstwa. Jeden z samobójców zginął na miejscu, drugi walczył z śmiercią. Około 4.30 rano w klatce schodowej przy ul. Wysokiej 3 odebrał sobie życie wystrzałem z pistoletu w prawa skroń 29-letni klasyfikator gruntów Urzędu Skarbowego w Toruniu, Stefan Zaborski. Cierpiąc on od dłuższego czasu na silny rozstrój nerwowy. Drugi zaś samobójca targnął się na swe życie przez wypicie większej ilości ługu. Stwierdzono, że jest to niejaki Willibard Grzywacz z Wielkich Hajduk z zawodu asystent leśny.

Z GDYNI I WYBRZEŻA

— **Gdynia.** Konsulem honorowym Japonji na m. Gdynie został dyr. Kollat.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

— **Na pomoc dofinansowa dla młodzieży akademickiej:** Wanda K. na styczeń 1 zł. — Bohdan Z. 1 zł. — Razem 2 zł.

— **Na pomnik Serca Jezusowego:** Franciszkostwo Witkowsy, Poznań, zamiast kwiatów na trumnę śp. Marji z Witkowskich Drowej Zielińskiej, 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 127,50 zł.

— **Dla Stan. Wójcikówny w Łodzi:** Antoni Borkowski, Klemensów, zebrane w cukrowni Klemensów od C. K. 3 zł., A. J. 1,50, A. B. 3 zł., T. M. 1 zł., A. S. 2 zł., H. M. 2 zł., W. D. 4 zł., B. F. 1 zł., J. W. 5 zł., S. S. 0,50 zł. — Razem 23 zł.

Fotograficzny dokument do artykułu „Gdy tramwaj wyskoczy z szyn..."

Strassenbahn-Katastrophe in Posna, den 3. XI. 1912 an dem größten Spezialhaus für Herren- u. Knaben-Garderobe Luczak & Co.

W związku z naszym artykułem „Gdy tramwaj wyskoczy z szyn...”, zamieszczonym tydzień temu (nr. 29 „Kurjera Poznańskiego”), jeden z naszych Czytelników dostarczył nam reprodukowaną powyżej rzadką pocztówkę z fotografią, przedstawiającą komisję na miejscu katastrofy. W grupie panów stoją: ówczesny prezydent Poznania, dr. Wilms (X), i niemiecki prezydent policji, v. d. Knesebeck (XX).

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZE ŚWIATA NAUKI

ALEKSANDER BRUECKNER KOŃCZY JUTRO LAT OSIEMDZIESIĄT

Kim jest Brückner, wie chyba cała kulturalna Polska. Ale i dla niej warto dziś przypomnieć, że jest w Berlinie Polak, który sławę nauki polskiej utwierdził w świecie humanistyki może najlepiej. Pisząc naukowo i popularnie — wszystko, co dotyczy literatury polskiej, objął, zrewidował, uzupełnił często w sposób przelicający wszystkich poprzedników. Jutro, 29 stycznia, kończy on lat 80.

Monografista, syntetyk, historyk kultury i literatury, umiał zrozumieć wszystko od czasów zamierzonych do współczesnej poezji. Rozległość jego zainteresowań jest wprost nieprawdopodobna. Nie gardził najmniejszym szczegółem, śledził najmniejszy objaw ducha badawczego u nas i wszędzie, jest źródłem energii, starczy za całą instytucję. Analityk, umie

jednak ogarnąć całość, podniecając innych, sławiąc polskie wartości, promieniując samymi wartościami, które pokazał i czczył nauczyciel. Jego dzieło jest skarbem doświadczeń badawczych.

Jest tylko „emerytem zaborczym”, skoro całe życie w Berlinie przetrwał i dalej tam, wieczmie młody, żywy i ruchliwy, bez znużenia pracuje. Ale jego niewyczerpana energia jest dumą Polski, która miała i ma w nim niezrównanego ambasadora polskiej kultury. Wypada żalować, że takiej wielkości nie mamy wśród siebie. Ale z nad Sprei promieniuje jego wpływ daleko w krajach słowiańskich. Udziela się on tym, którzy nie tracą czasu naprzód i usiłują iść śladem seniora polonistów. Aleksandrowi Brücknerowi część!

Dr. T. Grab.

UMARŁ WYBITNY PREHISTORIK

Wczoraj zakończył życie w Krakowie zasłużony uczonej zastępca profesora prehistorii na Uniw. Jagiellońskim konserwator zabytków przedhistorycznych na okręg małopolski i Śląsk, docent Józef Żurowski. Przedwczesna śmierć wyrwała go z pośród licznych obowiązków i ważnych prac, których nie będzie mu już danem dokończyć. Taką umiłowaną, a niedokończoną pracą Zmarłego jest m. in. rozkopywanie Kopca Krakusa, wstrzymane na okres zimowy tuż przed spodziewanym wyjaśnieniem celu, dla którego kopiec usypano, i jego chronologii. Sp. doc. Żurowski był duszą komitetu badania kopca, włożył ogromną ilość pracy w staranne przygotowanie badań i w przeprowadzenie metodycznych tego olbrzymiego przedsięwzięcia. Nie udało mu się też dokończyć drukującego pod jego redakcją drugiego tomu „Prac Prehistorycznych Śląskich” i wydać przygotowywanej do druku własnej monografii grodzisk i zamczysk województwa śląskiego oraz monografii o Złotej. Śmierć młodego uczonego przerwała wreszcie tak szczęśliwie i owocnie rozpoczęte badania jego nad przedhistorycznym osadnictwem Podkarpacia i inne ważne jego prace naukowe.

Zasługi Zmarłego w dziedzinie prehistorii są bardzo wielkie. Zajmując stanowisko państwowego konserwatora zabytków przedhistorycznych, rozłożył skuteczną opiekę nad zabytkami swego okręgu, uratował od zniszczenia wiele bezcennych dokumentów najdawniejszej naszej przeszłości, pracą popularyzatorską rozbudził żywe zainteresowanie archeologią przedhistoryczną i przez systematyczne badania terenowe wyjaśnił wiele ważnych zagadnień z pradziejów Małopolski. Niezapomnianą jego zasługą pozostanie przeprowadzenie kilkuletnich rozkopywań w Złotej, w pow. sandomierskim, gdzie odkrył ponad 1500 grobów i jam mieszkalnych z różnych okresów młodszej epoki kamiennej oraz z późniejszych okresów. Badania te odsłoniły przed oczyma naszymi całkiem nowy świat. Odkryto tu pierwsze groby zwierzęce w Polsce i pierwsze grodzisko z młodszej epoki kamiennej i po raz pierwszy stwierdzono tu występowanie kultur i ludów południowych i zachodnich, dotąd z Polski nieznanych, np. kultury ceramiki malowanej morawskiej i iberyjskiej kultury pucharów dzwonowatych. Pod okiem ś. p. Żurowskiego wykształcił się w Złotej cały zastęp młodych adeptów prehistorii, pracujących dziś owocnie w tej dziedzinie.

W r. 1928 habilitował się Zmarły w Krakowie z prehistorii na podstawie pracy p. t. „Skarby halsztackiego okresu z doliny Dunajca” i od tego czasu wykładał jako docent w Uniwersytecie Jagiellońskim. W r. 1933, po ustąpieniu z katedry prehistorii prof. dr. Włodzimierza Demetrykiewicza, uchwalona rada wydziału filozoficznego U. J. jednogłośnie jego kandydaturę na profesora tego przedmiotu, niestety uchwała ta przez trzy lata nie zdążyła doждаться się w ministerstwie W. R. i O. P. zatwierdzenia, jakkolwiek nie zgłoszono też żadnych przeciwko niej zastrzeżeń. Miarą uznania, jakim cieszył się ś. p. doc. Żurowski zagranicą, może być fakt wybrania go przez Państw. Instytut Archeologiczny Rzeszy Niemieckiej członkiem-korespondentem i powierzenie mu przez prof. Jacoba opracowanie historii badań prehistorycznych

w Polsce dla wydawnictwa zbiorowego, poświęconego dziejom tej nauki. Niewygody w czasie badań terenowych, bardzo różnorodna praca i niepewność co do przyszłych losów nadweryły w końcu zdrowie Zmarłego i przyprowadziły go tuż przed świętami Bożego Narodzenia o chorobę, z której już się nie podzwignął. Przedwczesną śmierć ś. p. Żurowskiego okrywa żalobą naukę, której się wielce zasłużył i której mógł dać z siebie jeszcze dużo cennych zdobyczy, pograża w żal rodzinę, której był chlubą, i przyjaciół, dla których był druhem serdecznym i bezinteresownie oddanym. Prawy jego charakter, głęboka religijność i wierna, ofiarna służba nauce zapewniają mu trwałą, świetlaną pamięć u wszystkich, którzy mieli sposobność z nim się zetknąć.

Dr. J. Kostrzewski
Poznań

ŻYCIE KULTURALNE PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa prac prof. J. Mrozińskiego, naszego stałego referenta plastyki, została otwarta w Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych równocześnie z wystawą drzeworytów Stefana Mroźewskiego, o której w dzisiejszym Dziale prof. Mroziński pisze. Obejmuje ona szereg dzieł malarskich, które — jak to zwykle bywa z wystawami prof. Mrozińskiego — ilustrują pewien dłuższy etap działalności tego rzadko wystawiającego artysty. Obecna wystawa zajmie się sprawozdawczo p. Marjan Turwid w niedługim czasie.

NAUKA

Z Polskiej Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny odbył posiedzenie, na którym prof. U. P. dr. Tadeusz Grabowski wygłosił referat pt. „Literatura Braci Czeskich w Polsce w wieku XVI”.

W NAUKOWYM POZNANIU

Oddział poznański Polskiego Tow. Matematycznego odbędzie posiedzenie dziś, w sobotę, dn. 25 stycznia b. r. o godz. 18 min. 30 w Instytucie Matematycznym U. P., Collegium Chemicum, ul. Grunwaldzka 14. Na porządku dziennym — dwa odczyty p. prof. dr. Zdzisława Krygowskiego p. t. „J. Lagrange. (25. I. 1736—10. IV. 1813). W dwuchestna rocznicę urodzin” i „Dowód twierdzenia Kieperta w teorii funkcji eliptycznych”.

OCHRONA PRZYRODY

„Święte Błoto” rezerwat. Położone wśród bagien na terenie nadleśnictwa Jezioro t. zw. „Święte Błoto” zostało uznane za rezerwat. Na obszarze o powierzchni 62,5 ha, zalesionym świerkiem, brzoza i sosną, znajdują się pamiątki po powstaniu z roku 1863: mogiła powstańców, miejsce obozowiska oraz krzyż pamiątkowy. (r. bl.)

MUZYKA

Nie znievažać klasyków! Prezes wieńskiego Tow. Muzycznego, prof. Schmid, wszczął akcję zbiorową przeciw hańbieniu kultury muzycznej przez przerabianie dzieł klasyków na jazzband.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Literatura i regionalizm etnograficzny. Dr. Bożena Stelmachowska napisała o archiwum etnograficzne Instytutu Zachodnio-Słowiańskiego w Poznaniu wydała tomik p. t. „Regjoanizm etnograficzny na tle przykładów współczesnej twórczości literackiej Polski Zachodniej”. Podtytuł brzmi: „Przyczynki do teorii regionalizmu”. Wyborną znaczący folkloru na ziemiach zachodnich poruszyła w tym niedużym rozmiarami, ale nabitym treścią eszycie wielkie kwestyj zasadniczych z zakresu regionalizmu w ogóle i regionalizmu literackiego w szczególności. Notujemy jego ukazanie się, aby zwrócić uwagę wszystkich, którzy zajmują się naszym regionalizmem, a treścią oraz wnio-

WYSTAWA NASZEGO LAUREATA

Jak przypominają sobie czytelnicy, w roku ubiegłym odbył się w okresie gwiazdkowym konkurs graficzny „Kurjera Poznańskiego”. Wyznaczonym tematem był fragment krajobrazowy miasta Poznania. Pierwszą nagrodę za drzeworyt: „Kościółek św. Jana”, zdobył Stefan Mroźewski, jeden z najwybitniejszych naszych grafików, bawiący od szeregu lat zagranicą, obecnie — po opuszczeniu Amsterdamu — w Londynie.

Pismo nasze, chcąc zapoznać Wielkopolskę z twórczością tak znanego i cenionego polskiego drzeworytnika, postarała się teraz o urządzenie jego zbiorowej wystawy w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych. Obejmuje ona zgórą 40-ci drzeworytów z okresu od r. 1931 do 1935.

Mroźewski, który studja swoje rozpoczął w Krakowie od malarstwa, przerzucił się z czasem do grafiki. Przez krótki czas pracuje w poznańskiej Szkole Zdobniczej, potem 3 lata spędza w warszawskiej Akademii, gdzie już zupełnie poświęca się grafice, poznając wszystkie jej techniki. Jest uczniem Skoczylasa. Wiadomo, że twórca nowoczesnego polskiego drzeworytu, Wł. Skoczylas, był również świetnym pedagogiem, a potrafił każdego ze swoich wychowanków prowadzić po samodzielnym drodze, nie narzucając mu swej indywidualności artystycznej. To też dzięki temu rozumemu ustosunkowaniu nauczyciela do ucznia mamy po nim tak bogatą spuściznę utalentowanych i oryginalnych w swej twórczości grafików. Czy Kulisiewicz, czy Konarska, czy Chrostowski — że wyliczyć tylko wybitniejszych wszyscy mają swoje indywidualne oblicza; każdy z nich to zupełnie odrębna sztuka.

Do nich także zaliczyć trzeba Mroźewskiego, indywidualność zupełnie swoista, grafika wybitnego, znanego w kraju a może więcej jeszcze zagranicą. Czy tę zagraniczną sławę zawdzięcza — w porównaniu ze swymi kolegami ze szkoły Skoczylasa — wyłącznie swym artystycznym walorom, czy także temu, że dużo poza krajem przebywa, trudno w tej chwili rozstrzygnąć. Że jednak rozgłos ten jest zasłużony, to zupełnie pewne.

Graficzny „oeuvre” Mroźewskiego w czasie od r. 1925, tj. od ukończenia warszawskiej uczelni do r. 1933, jest wcale pokaźny, poza 150 kompozycjami w drzeworycie ma on w dorobku pokaźną liczbę ilustracji do dzieł Mickiewicza, Rilkego, Dostojewskiego, Sienkiewicza, Cervantesa i innych. I może właśnie świetne i wysoce oryginalne ryciny do „Don Kichota” ugruntowały tak silnie poważne stanowisko artysty.

Wystawa obecna zapozna nas z dalszym ciągiem jego artystycznego rozwoju. Najdziemy tam dwa wcześniejsze drzeworyty: „Chęciny” i „Wędrowny Holender”, o głęboko i szeroko rytej linii, o silnej dekoracyjności w zaaranżowaniu kompozycji obrazu. To jeszcze jakby wspomnienia po szkole Skoczylasa. Za to sześć ilustracji do „Ewangelji św. Łukasza” wykazuje przedstawienie kierunków poszukiwań na zupełnie inne tory. Wykonane w Paryżu, zdradzają odrazu silny wpływ tego środowiska, w którym artysta spędził lat 7. I jakkolwiek widać w nich krystalizujący się coraz to wyraźniej przyszły styl artysty, to jednak tu i tam czuć niezdecydowanie, pewną rozbieżność w charakteryzowaniu form, w ujęciu tematu.

W kompozycji również niema tak silnego związania w całość jednolitą,

natomiast są ciekawe kontrasty partij półjasnych i ciemnych, zdecydowane przeciwstawienia kierunków linii, komponujących się przeważnie na zasadzie, silnie akcentowanej asymetrii. Za przejście do właściwego stylu możnaby uważać „Fausta”. Jest w nim jeszcze pewnego rodzaju asymetryczność, przeciwstawienie jasnych plam postaci wizyjnych, dwom ciemnym, realnym niejako figurom Doktora i Mefista. Jednakże już czuć zdecydowaną dążność zestawienia całości obrazu w jednolitą harmonję rytmiki liniowej, jak i harmonijnego rozplanowania jasnych i ciemnych powierzchni.

Taką właśnie jednolitość stylistyczną odnajdziemy w świetnych ilustracjach do Parcivala. Rysowane są kreską subtelną, niezwykle cienką i płytką, o uderzającej sile ekspresji. Często używane długie wielokrotnie tnące, nadaje planszom charakter łagodnej miękkości, miejscami daje piękne efekty malarskie, bądź też modeluje formy z lekka brylowato (np. Parcival VII — potężne kształty łonia bojowego). Podziwu godną jest cierpliwa sumiennosc w opracowaniu poszczególnych fragmentów. I jakkolwiek możnaby uczynić Mroźewskiemu zarzut, że niektóre z tych plansz grzeszą przeładownością narracji, to musi on upaść wobec wysokiego artyzmu techniki i bogactwa faktury, z jakim poszczególne fragmenty są wykonane. Na tem właśnie polega ich wartość. Możliwość wycinać z poszczególnych obrazów niektóre sceny a każda z nich byłaby skończeniem opracowaną, wysoce artystyczną całością. Ze specjalnym kunsztem operuje artysta dłutkiem wielokrotnym, wydobijając interesujące efekty, przyczyniające się walnie do wzbogacenia ogólnej faktury i tłumaczące równocześnie sens rzeczowy danego obrazu.

Te właśnie wysokie walory techniczne składają się na silny wyraz i wysokie napięcie poetyczności, którym pociągają te prawdziwie artystyczne plansze. Mroźewski odczuł i przeżył w nich z szczerością urodzonego artysty romantyczny nastrój legendy o „św. Gralu”. Jest w nich poezja i nieklamany zachwyt dla czaru rycerskiego średniowiecza. Pomysłowość i fantazja w komponowaniu obrazu, w charakteryzowaniu typów, w budowaniu ekcji, w rozstawianiu jej na kilku planach, w subtelnym nasświetlaniu właściwych fragmentów, wykazuje cechy wysokiego artyzmu. Podobne walory odnajdziemy w nastrojowej i pełnej dostojności „Apokalipsie”. Mamy tu tak częste u Mroźewskiego wprowadzanie w obrazie kilku akcyj — tutaj rozmieszczonych na trzech planach.

Jak widać z całości prac, głównym tematem twórczości artysty jest figura. Krajobraz mniej go interesuje, a gdy go w drzewie wycina, to zawsze jako stafaż wprowadza postać ludzką. Widzimy to w pomysłowo skomponowanym fragmencie portowym „W Holandji”, w „Brugges”, czy w wielu innych krajobrazach. Z pośród nich musimy zwrócić uwagę na jeden z najlepszych, na „Tower Bridge”. Nastrój, jaki czuć w tym obrazie, wywołany jest arymnią kierunków linii i silnym kontrastowaniem białych i czarnych plam. Całość tej interesującej wystawy uzupełniają trzy portrety wybitnych osobistości angielskich: Lorda Cecilia, Chamberlaina i Shaw'a, odznaczające się oryginalnym ujęciem kompozycyjnym i bardzo trafną charakterystyką portretowanych osób. Zaznaczyć należy, że dzieła po raz pierwszy są w Polsce wystawione i to właśnie w Poznaniu.

Wystawa daje najzupełniej wyczerpujący pogląd na twórczość jednego z najwybitniejszych naszych grafików, występującego po raz pierwszy w Poznaniu z tak liczną kolekcją swych prac.

Jan Mroziński.

Poznań.

Książki nadesłane

Paweł Szumilas: „Hanusine serce”. Warszawa 1935. Dom Książki Polskiej.
Władysław Konopczyński: „Polska a Turcja, 1683 — 1792”. Warszawa 1936. Nakł. Instytutu Wschodniego.

skami i wskazaniami zasłużonej autorki zajmujemy się szczegółowo, są bowiem nader interesujące i trafne. (r1)

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Sluchowisko morskie. Przed pewnym czasem zanotowaliśmy, że przez radio zostało rozesłane sluchowisko p. Janusza Stępowskiego p. t. „Na Morskich szczytach Rzpłitej”. Obecnie Liga Morska i Kolonjalna wydała je w pięknej szacie graficznej, którą zajął się wybitny grafik p. St. Brzeczowski (druk Zakładów Biblioteki Polskiej w Bydgoszczy). Okładka jest trójarbarna, ozdoby stron niebieskie, układ pełen smaku i nader efektowny. Sluchowisko-kronika jest poprzedzone wstępem o roli Władysława IV w budowaniu morskiej potęgi Polski.

Na marginesie książek

Powieść o Wiśle

Przed kilku laty zawiązało się w Warszawie ugrupowanie literackie pod nazwą „Przedmieście”. Z bardzo znamiennych założeń wyszli ludzie, którzy to stowarzyszenie założyli. Już wówczas miało się prawie pewność, że przewagę w nowopowstałej grupie mają raczej społeczne nad artystycznymi, a dziś to pierwotne podejście ugruntowało się w sposób zupełnie oczywisty. Przy tej okazji potwierdziła się jeszcze jedna rzecz — ta mianowicie, że we wszelkich sprawach, zamierzeniach i planach artystycznych w ostatecznym rachunku rozstrzyga tylko i wyłącznie talent, w zupełnej niezależności od najpodnioślejszych nawet haseł społecznych.

Już dziś bowiem, po trzech zaledwie latach od chwili powstania „Przedmieścia”, wiadomo, że grupa ta, jako całość, nie odegra w życiu polskim większej roli — odegrają natomiast ją ci ludzie grupy, którzy wnieśli do niej oprócz haseł społecznych — uzdolnienie artystyczne.

Członkowie „Przedmieścia”, Helena Boguszewska i Jerzy Kornacki, wydali ostatnio wspólnie napisaną powieść p. t. „Wisła”. Jest to już drugi utwór tej spółki autorskiej — łącznie więc z poprzednimi, osobno wydanymi, dziełami tych autorów mamy dość materiału porównawczego do wydania sądu o twórczości obojga autorów.

Spółczną podbudową grupy „Przedmieścia” był jaskrawy radykalizm, bardzo żywo sympatyzujący ze wskazaniami komunizmu. Przyjęto zwłaszcza jego zalecenia w dziedzinie sztuki. Porzuczone być miały wszelkie artystyczne kompozycje, wszelkie tradycje burżuazyjnej literatury — na czoło zaś wystąpiło żądanie dokładnego, wiernego z życiem opisu. Opisano zaś to przedewszystkiem, co mogło być argumentem politycznym i społecznym, a więc — nędzę i krzywdę, słowem „przedmieście” życia. Stąd nazwa całej grupy. Należy przypuszczać, że i Boguszewska i Kornacki daleko już wyszli poza początkowe założenia tej grupy, jednak sporo jeszcze balastu z tego okresu pozostało, i bardzo wyraźnie uwidacznia się w ich, obecnie wydawanych książkach.

Pozostał przedewszystkiem sposób wybierania tematu. Zarówno w „Jadą wozy z cegłą”, jak i w „Wisła” bohaterami narracji powieściowej nie są ludzie, jako indywidualności, lecz ludzie jako masa ludzka, jako niezindy-

widualizowany żywiol, który wespół z martwymi rekwizytami, ulicą, placem, fabryką stanowi przedmiot powieściowego opowiadania.

Można i należy takiej postawie artystycznej bardzo wiele zarzucić, jedno tylko trzeba zapisać na jej plus — właśnie wymienioną w tytule powieść o Wiśle. Bez takich założeń kto wie czy literatura polska otrzymałaby przedko takie studjum o życiu największej rzeki polskiej, o jednym z najważniejszych składników polskiego bogactwa narodowego. O ile omówione poprzednio zasady estetyczne (reportażowo-kolektywistyczne) w sposób niewątpliwą zubożając koncepcję artystyczną, (co widać chociażby w poprzedniej powieści „Jadą wozy z cegłą”) — o tyle tu dają one doskonałe rezultaty. Wpływa na to sam charakter tematu. Wisła łącznie z całym splotem spraw, które się wokół niej grupują, w odczuciu każdego Polaka jest czemś najzupełniej żywym.

W NOTATNIKU

„Nasi” zagranicą

Marjan Dienstl-Dąbrowa pisząc o Żydach malarzach z Polski na bruku paryskim, tak ich charakteryzował:

„Francuzi dość mają obecności w swej stolicy meteków (barbarzyńców), którzy wpadli do Paryża gdzieś z ghetta małych miasteczek wschodniej Europy, a obsiadłszy kawiarnie i pracownie Montparnassu, poczęli w niezrozumiałym międzynarodowym szwargocie tworzyć nowy nielad w sztuce...”

„Promotorem judeo-polonii artystycznej w Paryżu jest niejaki pan Chil Aronson, ostawiony wydaniem albumu reprodukcji w r. 1929 p. t. „L'art polonais moderne”.

„W albumie tandetnie zresztą wydanym, sztukę polską reprezentują panowie: Aberdam Alfred, Bernstein Sonia, Cytrynowicz Jakób, Gottlieb Leopold, Heiden Henryk, Hecht Józef, Kanelba Rajmund, Kisling Mojżesz, Konarska Janina, Halicja Markusowa (Alicja), Kramsztyk Roman, Lipszyc Moryc, Marcoussis (Markus) Ludwik, Menkes Zygmunt, Mondschain Simon, Nadelman Edi, Rafałowski Aleksander, Seifert Dawid, Weingart Joachim, Zak Eugenjusz”.

„Tak wygląda jedyna i ruchliwa propaganda sztuki naszej w stolicy świata, w Paryżu!... Oby ludzie bez ojczyzny, kameleoni artystyczni i polityczni, odnoszący się zagranicą niejednokrotnie iawnie z wyrazem nienawiści do wszystkiego co polskie, objęli propagandę naszej sztuki i w Paryżu. I dziś szukają nowych „szabegojów”.

istniejącem samodzielnie, autonomicznie czującym. Stanowi ona podstawę wielu najżywoźniejszych spraw narodowych, które reguluje i kształtuje. Ludzie mówią o Wiśle „Wisła jest groźna”, „Wisła się mści”, „Tego roku Wisła jest łaskawa”.

Ramą ogólną powieści jest przebieg jednego roku. Od najwcześniejszej wiosny do późnej zimy, bo w takich granicach zamyka się życie rzeki. W marcu czy kwietniu, kiedy jeszcze śródkiem rzeki wali kra, na berlinkach i barkach budzi się ruch. Zesztywniałe zimową bezczynnością męski rozprostowują się do nowej roboty; właściciele berlinek naprawiają dno i pokład, opatrują burty, pertraktują z przedsiębiorcami i wreszcie z zimowego portu — wypływają na pełny prąd. Z tą chwilą zaczyna się życie naprawde. Wisła, a raczej życie na niej jest jak házysz, jak nałóg najtrudniejszy do pozbycia. Kto raz zakosztował uwodzającego czaru tej najpiękniejszej polskiej rzeki, kto przez jeden sezon w wietrzny czas wiosny, w skwarne popołudnia lata i w urzekający okres jesieni miał pod stopami tylko pomost barki, a nad głową wy-

sokopienne, błękitne niebo — ten nie zapomni tego życia nigdy.

Autorzy „Wisły” opisują te niezwykle przywiązania. Jak przystało na założycieli „Przedmieścia” i kontynuatorów Zoli — wystrzegają się programowo wszelkiego sentymentu, są trzeźwi, realni, opanowani. A jednak mimo to potężny czar żywiołu rzeczno rozbija tę sztuczną oschłość autorską, przemocą wydostaje się na karty książki i bije jednocześnie potężnie, choć niezamierzenie... w program „Przedmieścia”. „Wisła” Boguszewskiej i Kornackiego jest piękną książką, dziełem, które da wielu ludziom sporo rzetelnych przeżyć literackich najlepszego gatunku.

Należy jednak odrazu powiedzieć, że tylko część zasługi jest po stronie autorów. Spora część sukcesu musi wziąć na siebie sam temat — Wisła. Jak są w teatrze wielkie role, które w znacznej części „same się grają”, jak dla malarza jest niezapomniane niebo Włoch, pod którym farby same wleżą na paletę — tak w literaturze istnieją wielkie tematy, które „same noszą”. Do nich należy temat Wisły.

Nie trzeba umniejszać wysiłku świadomego, pracowitego autorów, nie wolno pomijać ich bezsprzecznego talentu — warto tylko powiedzieć i zaakcentować, że powieść ta (zresztą, czy to jest powieść? może lepiej powiedzieć powieść-reportaż?) znacznie zyskałaby, gdyby podczas pracy autorzy nie byli kępowani doktrynkami estetycznymi, odziedziczonymi po „Przedmieściu”. Gdyby została porzucona manja oschłości i pedantyzmu, gdyby nurt akcji płynął na wzór nurtu wiślanego — potoczył się, spokojnie i równo, a nie w poszarpanych, gwałtownych wirach i skrętach stylu.

Burzą wirów i podskoków płyną potoki. Płyną tylko jakiś czas. Po okresie młodzieńczego junactwa uchodzą w koryta głębokich, spokojnych rzek.

JÓZEF KISIELEWSKI

MOTOPIRIN-MOTOR

nr 4981

Zawzięty entuzjasta

Kilka słów o budowniczym i o wymiarach ideowych Teatru Ludowego

Nie tak to dawno byliśmy tu, w Krakowie, świadkami osobliwego widowiska. Południową porą, w niedzielę, Teatr im. Słowackiego nabył, chyba z półtora tysiąca widzów; ludzie nie mieszczą się w krzesłach, stoją między rzędami. A cóż za niezwykła publiczność! Barwnie, jak na odpuszczie: sukmany, chustki kwiatowe, iskrzące się blazkami gorsety, a sam krój tej przyodziewy pokazuje, że zgarnęła się tu wiódz z zasięgu dużego promienia. Wiadać było górą z Spisza, z Podhala, ludzie od Sącza i Tarnowa, zpod Miechowa, ze Śląska; a wszystko sami swoi, sto procent polskości. Wyraźnie święto jakieś osobliwe, święto młodej wsi i sztuki ludowej: jubileusz Jędrzeja Cierniaka, urządzony przez Związek Teatru Ludowego w Polsce.

Przybył też główny bohater wydarzenia; przyszedł do teatru, wprowadzony przez wiejskich muzykantów, przy dźwiękach skrzypiec, klarnetu i basetli; tak na weselach chłopskich wchodzi Pan Młody po ślubie w swe domostwo. Jakoż było to coś w rodzaju godów weselnych, coś ze srebrnych!

Na poranek złożyły się: wzruszające głębią uczuciową i prostotą wyrazu widowisko p. t. „Franusiowa dola”, zestawiony przez Cierniaka z pieśni obrzędowych wiejskich obraz życia ubożego grajka bożego od kolebki do zgonu, — następnie zaś składanie długim korowodem wyrazów wdzięczności i uznania jubilatowi przez delegację wiejską.

Każdemu, komu nieobce i nieobojętne są sprawy głębiej pojętej kultury narodowej, uroczyście ta nie rychło zatrze się w pamięci! Istotnie, było w niej coś wyjątkowego, wzruszającego i krze-

piącego zarazem. Ten tłumny, spontaniczny zjazd młodzieży wiejskiej, entuzjazm powitania, szczera, ujmująca serdeczność wyrazów uznania i wdzięczności, skierowanych do „jubilata”, cały nastrój rzeczy, wszystko to świadczyło niemylnie, że jest tu w grze jakaś idea, która porywa, że uczestniczymy w jakiejś sprawie dużych wymiarów, które ten człowiek o zwyczajnej, rasowej twarzy kmieci, o palących się oczach entuzjasty, był tylko wykładnikiem i apostołem.

Któż to jest Jędrzej Cierniak? Nazwisko jego zna dobrze szkoła powszechna od Pomorza po Wołyń, od Podhala po Wilno, znają go pracownicy oświaty pozaszkolnej jako niestrudzonego organizatora kursów, wieczornic itp.; słuchamy radzi przez radio jego pogwerek o życiu i obyczaju ludowym; nie jeden może słyszał, że próbuje się on (zbyt rzadko) w twórczości nowelistycznej. Ale to są dlań wszystkie sprawy uboczne.

Właściwym terenem działalności Cierniaka, dziedziną, na której myśl jego waży najsilniej, a dalekowzroczność najszerzej zakreśla granice celów, — jest i pozostanie Teatr Ludowy.

Wymawiając ten termin, zdajemy sobie sprawę, że może on wywołać pewne nieporozumienie. Gotów on się mianowicie skojarzyć komu ze starą, poczciwą, głównie anctuczowską komedią ludową, z t. zw. sztukami popularnymi, grywanymi po wsiach przez przygodne, wakacyjne głównie zespoły, przez miejscowych amatorów, ku zabawie wsi i rozrywce. Teatr ludowy, o którym chcielibyśmy dzisiaj tu pomó-

wić, nie ma z tamtym, amatorskim teatrem dla ludu nic, albo tak jak nic wspólnego. Sprawa, prowadzona przez Jędrzeja Cierniaka, jest sprawą w dużym stylu, jest związana z głęboko pojęciem budownictwem rodzimej kultury duchowej, ma swe odrębne oblicze artystyczne i dalekosiężne wymiary ideowe.

Żeby się w wymiarach tych zorientować, by należycie ogarnąć społeczne znaczenie dzieła wznoszonego przez J. Cierniaka, wypadnie cofnąć się nieco wstecz i szerzej się rozejrzeć w jego wiązaniach.

Wiadomo, że spojrzenie na wieś, jako na prężność rodzimość, a na niepozorne wytwory jej kultury duchowej, jako na przejawy czystych pierwiastków narodowych, datuje się u nas dopiero od początków w. XIX. Kiedy cudzoziemczyzna warstw oświeconych wyjąłowiła literaturę i sztukę z elementów rdzennych, lud wiejski (oceniony zresztą już wówczas jako rezerwa siły biologicznej narodu podzielonego zaborami) pokoleniu, spragnionemu odmiany, wydał się jako jedyny, zaprzysięgły piastun swojskości i oryginalności. Rzasa, zrazu szczupła, potem coraz liczniejsza, apostołów narodowości rzuciła się na wieś, szukając tam, głównie w zbieranych gorliwie pieśniach i klechdach, najpierw zapożyczonych arcydzieł starej poezji, słowiańskiej Ilijady, a następnie co najmniej od wieków tam przechowywanych szczątków samorodnej twórczości ludowej. Zdaniem tamtych entuzjastów nowe piśmiennictwo polskie dopiero w oparciu o ludowość będzie mogło odwrócić się od bezdroży, na jakie weszło jeszcze w w. XVI (jeśli nie wcześniej), poddawszy się prądowi renesansu, zdoła nareszcie wejść na drogę przyrodzoną i spełnić główne swe zadanie: wyrazić ducha narodowego właśnie w jego odrębności i jedyności.

Wiedzione tem pragnieniem pokole-

nie romantyczne rehabilituje przede wszystkim — jak się rzekło — pieśń i klechdę ludową, walnie przykładą ręki do zgromadzenia ich tekstów, do wydobycia z nich okazów co najstarszych, np. pieśni, związanych ze starodawną, jeszcze przedchrześcijańską obrzędowością rodzinną czy gromadzką. Wreszcie w poezji Mickiewicza, Zaleskiego, Leńartowicza, Norwida i in. romantyzm uszlachetnia te prymitywy, strojąc je na wyższą tonację, podnosząc do wyższego porządku artystycznego.

Po pieśni, baśni przyszła kolej na melodję. Rzewność i melancholja, to znów junacka niefrasobliwość „nuty” ludowej wybrzmiała pod dziwotwórczą ręką Chopina w arcydziełach mazurków. Przez Chopina, później przez Karłowicza, Paderwskiego — melodje zebrane po wsi polskiej weszły w skarbiec muzyki europejskiej.

Znacznie później, ale ostatecznie przyszedł także czas na nobilitację artystyczną budownictwa i zdbnictwa wiejskiego. Zasługą Witkiewicza, Matłakowskiego, Mokłowskiego i in. styl budowlki drewnianych, przechowany w wiazaniach domostw, motywy ornamentacyjne, przejęte z chłopskich skrzyń, łyżników, wyszywanek itp., ocalone przed bliską zaturą, uszlachetnione i przekazane przyszłości, weszły także w zasoby sztuki polskiej, różniczkując i bogacąc jej oblicze.

Tak więc nieostatnie a własne bogactwo rodzimość, zachowanej po wsiach, w różnych dziedzinach kultury duchowej, zostało ocenione, uszanowane i wyszlachetnione w myśl wskazania Norwidowego, polecającego twórcom naszym „rubasznosć gminną wznieść ponad poziom”.

Jedna atoli dziedzina została tu w dziwny sposób pominięta i zaniebana: dziedzina widowisk, samorodnego dramatu ludowego. Istniał on niegdyś na wsi i musiał być szeroko zróżnicowany. Wiekowy obyczaj ujął tam w formy sa-

na ostrzu języka 88

Rysunki AUTORA.

Do wsi, w której obecnie przebywam, przed kilku dniami zjechał cyrk; mały cyrk wędrowny, nie rozporządzający nawet namiotem.

Zdania co do nazwy tego cyrku były podzielone. Na jedynym wozie, który mieścił w sobie dyrekcję, cały zespół i rekwizyty, widniał napis:

„EDORADO“

Może właściciel cyrku sądził, że tak jest w porządku, a może litera „L“ gdzieś się zapodziała?... Koniec końców: etymologia ludowa piękna hiszpańską nazwę zmieniła w ustach służby i ludu wiejskiego na „Eldorado“.

Oczywiście wybraliśmy się do tego cyrku, który urządził przedstawienie na małej salce, służącej zwykle młodzieży wiejskiej do niedzielnych dancingów. Wyprawialiśmy się tam z uczuciem, jak gdybyśmy szli na premierę polskiego filmu. Zgóry wiadomo, że to nic nie warte — lecz należy zrobić dobry uczynek i poprzeć wyrób krajowy!

Bilety wstępu były w cenie od groszy dwudziestu do pięćdziesięciu, to znaczy niewielej w tej samej cenie, co bilety na pierwszorzędną rewję w stołeczno - królewskiem mieście Atenach... Na szczęście salka była przepelniona, więc jest nadzieja, że goście parę złotych do Poznania dowieźli.

Odrązu powiem, że byliśmy mile rozczarowani. Obfitością programu, solidnością roboty i tym pokornym uśmiechem, który towarzyszył wszystkim popisom — pokornym uśmiechem ludzi biednych i uradowanych, że narreszczie mogą sobie parę groszy uczciwą pracą zarobić. Bo byli to napewno jakieś rozbitki z większego cyrku, bezrobotni, którzy odważyli się na tę ryzykowną imprezę — na „objazd“ — Oby im się nadal szczęściło!

Program był nader urozmaicony. — Wpierw popisowało się, przy dźwiękach skrzypiec i gitary, dwóch młodocianych akrobatów; chłopcy może sześć- i dziesięcioletni.

Potem wystąpił „magik“. Robił sztuczki zapomocą cylindra, chustek i jaj, sypiąc obficie dowcipami. Nakoniec wyjął sobie z ust kilkadziesiąt metrów różnokolorowych tasiemek. — Wtajemniczeni twierdzą, że taki jego mocność musi to wszystko przed występem połknąć, zatrzymując tylko końce tasiemek w ustach; jeżeli tak jest w istocie, to rzeczywiście — ciężki kawałek chleba!..

Następnie konferansjer zapowiedział komika imieniem „Teddy“. Teddy ten komik wystąpił i śpiewał kuplety — przeważnie o teściowej i komorniku. Bardzo go o to posadzą, że pisze sobie repertuar sam („słowa własne!“). Nie był to poziom „Różowej Kukułki“ — lecz raczej „Kaktusa“ z tego okresu, gdy mnie tam nie było... Komik Teddy odśpiewał kilkanaście piosenek i narazie zszedł z estradki.

Rozpoczął się występ tak zwanego „króla zielaza“. Zjawił się król, nagi do pasa, i poprosił z audytorjum dwóch „bezparyjnych“, poczem kazał się przez nich skrępować zapomocą kilku długich łańcuchów. Skuli go draby con amore — lecz, jak się czytelnicy już napewno domyślają, król się w mig oswobodził. — Jeżeli wyko-

nawca nie traktuje tego jako pożyteczny trening „na wszelki wypadek“, wówczas taki eksperyment jest zdrowy i efektowny.

Następnym numerem programu był występ akrobatów: jednego dorosłego i trzech chłopców. Wyglądało to wszystko dość karkołomnie, lecz dzieciaki spisywały się dobrze: chodziły starszemu po głowie, tworzyły „piramidy“, robiły „salta“ i grzecznie słu-

chały na komendę: „allez!“...Poczem nastąpiło odegranie skeczu przez jego mościa i damę. I tak do końca na

zmianę: komik Teddy, akrobaci, skecze etc.

Nie mogę sobie odmówić tej przyjemności i streszczę chociażby jeden ze skeczów, mianowicie ten „U Fryzjera“. Otóż dzieje się tam sprawy takie: fryzjer macza duży pendzel, taki do klejenia tapet, we wiadrze pełnym mydlin, i smaruje klientowi dokładnie całą głowę, goli go olbrzymią brzytwą i pudruje sadzami; wreszcie — „pozwoli pan wody kolońskiej?“ — wylewa mu pełne wiadro wody na głowę; to jest „pointe'a“ skeczu... Prawdziwa commedia dell'arte! I wszystko jest autentyczne — niczego się nie „markuje“... Uczciwa, solidna robota, bez bluffu i kantów!

Tem solidniejsza, że cały zespół składał się z wszystkich z — dwóch wykonawców, nie licząc niewiast i dzieci (jedna niewiasta i trzech chłopców)... Magik był zarazem „królem zielaza“, konferansjerem i grał w dwóch skeczach (był nieszczęsnym „klientem“ fryzjera)... A fryzjera robił komik Teddy (autor i piosenkarz), popisujący się również jako akrobata. Nawet jeden z trzech chłopczków zagrał rolę w skeczu i „odznaczał się dobrą dykcją oraz swobodą ruchów“, jak to piszą recenzenci teatralni.

Przez dwie godziny pracowali ci wielostronni ludzie w pocie czoła i publiczności. Ciężko się naharowali za te parę groszy.

...Aż mi wstyd, że na tych biedakach zarabiam niniejszym feljetonem tyle pieniędzy...

ARTUR MARJA.

MAGGI^{GO} ZUPY

Domowa, Grochówka,
Grochówka ze słoniną, Jarzynowa,
Kalafiorowa, Makaronowa gwiazdki,
Makaronowa nitki, Krupnik,
Pomidorowa z ryżem, Szczawiowa

1 kostka na 2 talerze

20 groszy

W DNI ŚWIĄTECZNE:

Angielska
Grzybowa
Ogonowa

1 kostka 25 groszy

ng 5 110

kralnej obrzędowości cały szereg poczynań, które mając zapewnić człowiekowi szczęście, musiały się odbywać z dziadą-pradziadą w uświęconym przez zwyczaj porządku. Obowiązywał on n. p. przy zakładaniu domostw, wianowaniu przycięsi, przy zaczynańiu i kończeniu żniw, przy narodzinach, weselach i pogrzebach itp. Biorąca udział w tych obrzędach gromada poczynala sobie w ten sam, od ojców przejęty sposób, posługiwała się temi samymi formułami słownymi zaklęć i poświęceń, rozbięrała między siebie ustalone jakby role, słowem, wykonywała rodzaj dramatu obrzędowego. Dramatu jako aktu nie zabawy, ale nabożeństwa.

Swoista obrzędowość ta zatracą się dzisiaj, wprost w naszych oczach; niejedno z niej, na cośmy jeszcze sami patrzeli w dzieciństwie, znane jest już dzisiaj tylko ze wspomnień. Najwięcej jeszcze tego pierwotnego charakteru dramatycznego zachował obrzęd wesela, np. w rozkładzie ról (starosty i chóru druž i t. p.).

Otóż cała ta dziedzina sztuki ludowej dziwnym trafem była dotąd właściwie poza granicami świadomości troski i opieki. Romantyzm zahaczył był o nią (II cz. „Dziadów“), ale jej zaraz zaniedbał, co najwyżej to i owo z niej dostrzegł i opisał (Goszczyński sobótkę, Gołowski wesele na Podolu itp.); nie pokusił się jednak, by techną nowę życie w stare, obumierające formy. Zadanie czekało podjęcia, sprawa wyglądała swego entuzjasty.

Rola, podobna do tej, jaką w ratowaniu t. zw. stylu podhalańskiego odegrał St. Witkiewicz, w zaniedbanej dziedzinie ocalania samorodnego teatru ludowego przypadnie bodaj Jędrzejowi

Cierniakowi. On to, objawszy przed trzynastu laty redakcję miesięcznika „Teatr Ludowy“, założony później Instytut Teatrów Ludowych, tchnął w sprawę całą szerokiego ducha, odsłonił i pokazał daleko wymierzone horyzonty jej idei przewodniej.

Ideą naczelną tego ośrodka organizacyjnego, jaki Cierniak utworzył koło siebie, jest właśnie: nie nieść na wieś lichęj namiastki inteligentkiego teatru rozrywkowego, teatru - zabawy, ale gromadzić pieczołowitą ręką resztki żywej jeszcze tradycji samorodnego dramatu obrzędowego, podtrzymywać go, restytuować z należytym pietyzmem w widowiskach, organizowanych na miejsku siłami wiejskimi, wreszcie budzić zamaryły pęd do samorzutnej twórczości w jego duchu i po linii jego tradycji. Krótko mówiąc, chodzi o wydobyć i związać na nowo i wprowadzić w użytek jednego ze starodawnych ogniw rodzimej kultury duchowej.

W myśl tego głosi Cierniak: „Uważamy za sprawę najpoważniejszą, by wyzyskać dla teatru ludowego dotychczasowy dorobek ludu polskiego i to w całej jego pełni i różnorodnym bogactwie. Dorobek ten ma w sobie prastare elementy swoistego, samorodnego teatru, teatru sakralnego, obyczajowego i zabawowego. Mamy tu na myśli cały materiał t. zw. etnograficzny, jak wesele, chrzciny, pogrzeby, dożynki, szopki, sobótki itp. Sądzę, że w tych skarbach staroświeckiego i dziś zanikającego piękna polskiej wsi jest wprost niewyczerpane źródło dla najrozmaitszych robót teatralnych, jest ukryty głębszy sens, jest dusza polskiego ludu, jego własne uczucie, jego nuta i gest.“

Zgodnie z temi założeniami wytycznami pragnąłby on wskreślić taki coroczny, z porami roku związany, cykl widowiskowy, któryby wyrażał prawdę wiejskiej duszy zbiorowej, jej radości i smutku, wzruszenia życia rodzinnego czy religijnego, a zarazem pomocny był

w podtrzymaniu przejętych po przodkach dóbr kultury tak materialnej, jak duchowej: tańca, stroju, sprzętu, mowy. Marzą mu się więc takie doroczne cztery widowiska, zorganizowane 1) koło świąt Bożego Narodzenia, z pastorałkami, szopką, turoniem, zwyczajami wigilijnymi, 2) koło pamiętki Zmarłychwstania Chrystusa, a na tle wiosennego odradzania się przyrody (galki, śmigusy itp.), 3) koło święta M. B. Zielonej, święta płonów i dożynek, 4) koło Zaduszek, jesiennego święta Zmarłych. Materiału pomocniczego do zorganizowania takich widowisk obrzędowych zgromadzone wiele na kartach 27 roczników Teatru Ludowego.

Redakcja czasopisma i kierownictwo Instytutu mają oczywiście cele jeszcze inne: pomoc dla teatru szkolnego, wieczornic, obchodów itp., ale tamten jest celem naczelnym, przezeń idzie główny nurt ideowy pracy. Jemu służy kierownik nietylko swą niewyczerpaną inicjatywą, z chłopską zawziętym entuzjazmem i uporem, ale także swym talentem twórczym.

Z bogato opanowanych zasobów folklorystycznych, w własnych, w żywej pamięci przechowywanych wspomnień z „kraju lat dziecińczych“, z rodzinnego Zaborowa, wreszcie ze szczerých pokładów uczuciowości wydobywa on elementy składowe i buduje z nich takie właśnie rekonstrukcje widowiskowe. Niektóre istnieją w osobnych tomikach („Szopka krakowska“, „Hanusine wesele“), inne kryją się po rocznikach Teatru Ludowego; a są tam i takie (najlepsze, owa właśnie prześlizgnięta „Franusiowa dola“), których tylko zewnętrzne rysy, w formie jakby ram inscenizacyjnych zostały ustalone, a wypełniające je treść szczegółowa, dobór pełni i t. p., coraz to nanowo bywa wydobywana z bogatej inwencji reżysera - twórcy.

Za mało wie się w Polsce o tyloletnich pracach, a choćby o założeniach

i szczytowych wianowaniach budownictwa rodzimej kultury chłopskiej na polu teatru ludowego; jęszcze mniej zapewne słyszano o duchowym tego dzieła kierowniku. Człowiek to cichy i niewystawny, a praca nie na pozór, nie na pusty rozgłos; zato uparta i głęboko rzetelna. Co uważniejsi jednak i nieobojętni dla dróg tej kultury wiedzą o niej. Wytyczał jej szlaki Żeromski, patronował jej Orkan i Artur Górski, związała się z nią grupa młodych entuzjastów teatru (J. Zawiejski, E. Poreda).

Nie trzeba dodawać, że leży ona całkowicie na linii idei, któreby służyć chciały i niniejsze listy. Cierniak wraz ze szczupłym zespołem swym stoi w szeregu tych, co odkrywają i odczyszczają źródła, z których od pradawności korzystała w potrzebach swych duchowych masa ludu polskiego; nawracając do tych źródeł, umacniają w narodzie integralność dziejowego rozwoju kulturalnego, opartego na odwiecznych fundamentach rdzenności.

Przecież to, co się obecnie w dziedzinie kultury dzieje na wsi, może przetrwać każdego dalej patrzącego. Ginie strój, zatracą się stary taniec, pieśń własna, ginie obyczaj, zaciera się odrębność duchowej fizjognomji, a w wyłomę wdiera się tandeta, wypchana przez usługowego komiwojażera między narodowości.

Nie możemy przecież na to pozwolić, jeżeli (żeby raz jęszcze posłużyć się słowami Cierniaka) „czujemy się na tej ziemi naprawdę gospodarzami. Wszystko, co z treści i ducha jest nasze, polskie, co zrodziło się na polskiej glebie, choćby nawet było bardzo ubogie, może w pańszczyźnianie nucie wyplakano, trzeba cenić i szanować. bo to jest nasza własna kultura.“ Maż lud polski pozostać bez własnego stylu duchowego, pozbyc się własnej, tak wyraźnie rzeźbionej twarzy?

STANISŁAW PIGOŃ.

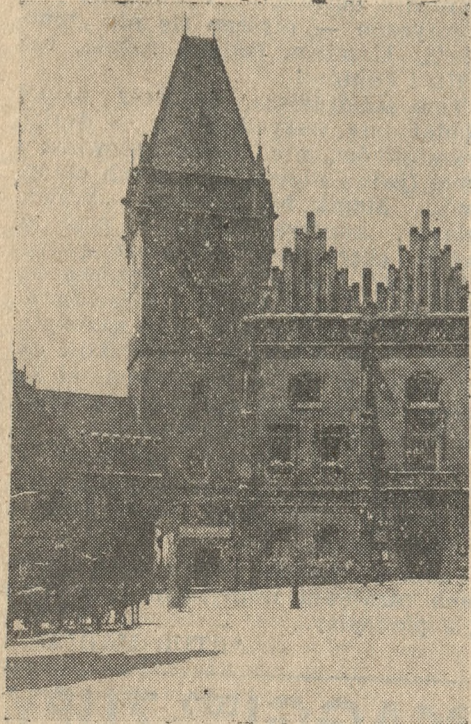
K r a k ó w.

W siedzibie szatana

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Praga, w styczniu

„Siedziba szatana i królestwem Lucypera“ nazwał w roku 1451 legat papieski Sylwiusz warowny Tabor, ogród południowo-czeski, położony na górze

Ratusz w Taborze.

tego imienia, nad jeziorem Jordan i rzeką Łużnicą. Dlaczego orzeczenie dostojnika duchownego brzmiało tak surowo? I skąd się wziął ten zbieg nazw biblijnych? Odpowiedzi na obydwie pytania udzielają dzieje miasta.

Hus, opuściwszy z rozkazu króla Wacława IV na krótko przed śmiercią Pragę, przybył w te strony, do Koziego Gródka i Sezimowego Ujścia. Nie mogąc prowadzić walki z Kościołem w stolicy, rzucił zarzewie wycieffowskie między lud wiejski. Taboru jeszcze wówczas nie było; istniała tylko góra z zamkiem z XIII wieku, którą husyci, głoszący konieczność zaprowadzenia „królestwa Bożego na ziemi“, obdarzyli tem mianem. Zbierali się na niej tysiącami, słuchali kazań, śpiewali psalmy i przyjmowali komunję pod obie-

ma postaciami. Tak powstał obóz „Taborytów“, w którym m. in. znaleźli się niemal wszyscy mieszczaństwo z Sezimowego Ujścia.

W r. 1420 spalili oni własne domy i przenieśli się na górę Tabor, gdzie założyli dla „gminy braci i siostr“ miasto nowe. Jan Žyžka z Trocnowa ufortyfikował je i ustanowił w niem porządek. Obywatele mieli wieść żywot, zbliżony do życia pierwszych chrześcijan. Wszyscy byli sobie równi. Prawo własności było zniesione. Członkowie gminy studjowali biblię tak gorliwie, że, wedle świadectwa wspomnianego legata, pospolita mieszcza z Taboru znała Pismo św. nie gorzej od kapłana włoskiego.

Z czasem Taboryci, przyjąwszy zasady Waldensów, radykalizują się i wysuwają na czoło ruchu husyckiego. Jako najjaskrawsi jego przedstawiciele oparli się próbie nawiązania porozumienia ze Stolicą Apostolską, podjętej przez husytów umiarkowanych. Zmierzywszy z nimi i z katolikami sły w bitwie pod Lipanami (r. 1434), ponieśli klęskę, która zadała ich znaczeniu cios śmiertelny. Po wojnie 30-letniej Tabor powraca powoli na łono Kościoła.

Żywem świadectwem burzliwej przeszłości miasta jest jego stara cześć zachodnia. Okalają ją potężne mury, najeżone basztami. Ośrodkiem ciekawej dzielnicy jest plac Žyžki, z którego wybiega 15 wąskich, zygakowatych uliczek. W średniowieczu były one przegradzane na niezliczonych załamaniach grubymi łańcuchami. Widać od razu, iż przy budowie niezwykłych arterij komunikacyjnych mtano na uwadze wyłącznie obronność miasta.

Świątynia, dzieło mistrza praskiego Stańka, ratusz z imponującą wieżą i kamienice, otaczające rynek, są utrzymane w gotyku wladystawowskim i pochodzą przeważnie z początku XVI stulecia. Wielka sala ratuszowa ze wspaniałymi sklepieniami jest zbudowana w tymże stylu.

Resztę komnat gmachu zapełniają ekspozyty muzealne. Znajdźniemy wśród nich komplety różnorodnych dzieł o Husie i Žyżce, broń z ich czasów, modele słynnych wozów bojowych Taborytów oraz liczne pamiątki z okresu wojny światowej, związane z akcją wyzwolenczą. Miejsce poczesne zajmują oryginalne mundury żołnierzy, którzy walczyli w legionach czechosłowackich w Rosji, Francji i Włoszech, tudzież serje fotografij, po-

siadających charakter historyczno-dokumentarny. Niektóre z nich, naprzykład sceny egzekucyj, dokonywanych przez bolszewików i Austrjaków na legionistach, wziętych do niewoli, budzą grozę. Oko i uwagę przyciągają również zbiory regionalnych strojów ludowych o artystycznych, bogatych motywach ornamentacyjnych.

Jedną z osobliwości Taboru są kilkopiętrowe piwnice i lochy, wyrąbane w skałach. Służyły ongi mieszkankom za miejsce schronienia przed nieprzyjacielem i za składy żywności i broni. Pod placem Žyžki i krętymi uliczkami śródmięścia rozgalezia się cała sieć tych tajnych chodników, jeszcze niezbadanych dokładnie.

Dziś dawna „siedziba szatana“ jest malowniczym, wesołym miastem, uprawiającym przemysł maszynowy, tekstylny, tytoniowy, wędliniarski, piwowski i młynarski.

Chłubi się nie tylko zabytkami historycznymi, lecz i prowadzoną wzorowo wyższą szkołą gospodarczą, o której wie i zagranica. Nadobne Taborzanki, przykładne katoliczki, pozostawiwszy studjowanie biblij teologom, zajmują się gospodarstwem domowym lub pracą zarobkową. To też gdyby teraz legat papieski miał wydać nową o mieście opinię, napewno wypadłaby inaczej, niż przed sześciuset laty... W. M.

Ogólny widok Taboru od strony rzeki Łużnicy. Z lewej strony resztki wałów i okrągła baszta zamku z XIII wieku.

Amnestja, karnawał i loterja — Powrót do rodzin — Wyjście w nieznanne — I znów zapełniają się więzienia — Gdzie jest zabawa? — Stolica bez balów — Na „Bal Palet“, — Bal mody — Królestwo mody — Najpiękniejsze panie Warszawy — Szal liczb.

Warszawa, w styczniu.

Trzy sprawy są obecnie „na językach“ stolicy. Amnestja, karnawał i decydujące ciągnięcie loterji państwowej. Trzy skromne słowa, każde wyrażające biegunowo skrajne pojęcie, ale w jednym zgodne, o tyle mianowicie, że kto się o nie silniej otarł, od razu wszedł w poczet — ludzi szczęśliwych.

Wźmy pierwsze z nich — amnestję. Wiadomo, że objęła blisko 30 000 więźniów w całej Polsce. Spodziewano się, że „szare domy“ opustoszeją, personel ich nieco odetchnie i że żelazne bramy nie roztrworzą się tak szybko na przyjęcie nowego mieszkanka. Warszawskie więzienia opuściła spora gromada amnestowanych. Za jednym zamachem, stali się ludźmi wolnymi, a temsamem (tak należy przypuszczać) szczęśliwymi. Czy naprawdę? Sądząc ze scen, jakie rozegrały się przed więzieniami — tak! Bo co zaobserwowaliśmy? Oto od samego rana gromadziły się przed zakratowanymi oknami setki osób, przeważnie kobiet, a nie brakowało i dzieci. To rodziny zwolnionych skazańców oczekiwały swych bliskich. Żelazne bramy coraz to roztwierały się szeroko, wypuszczając gromadki mężczyzn, wychudłych, oślepiących jasnością dnia, trochę niespokojnych w ruchach. W rękach nieśli przeważnie skromny tobolek. Zatrzymywali się na sekundę przed bramą, z rozkoszą wypełnili płuca „wolnym“ powietrzem, a potem roztwierali ramiona, by ogarnąć niemi tych, którzy przyszli na powitanie.

Ostatni rzut oczyma na gmach więzienny i odchodzili uszczęśliwieni. Takich scen były setki. Ale widzieliśmy i inne. Nierzadko opuszczał więzienie samotnik. Nikt go nie oczekiwał, nikt nie podszedł do niego z radosnym uśmiechem. Wzruszył tylko ramionami, spojrzał ponuro po zebranej gromadzie, splunął, zaklął i poszedł... Dokąd? W nieznanne. Choć nie. Już za kilka dni kroniki policyjne zajęły się nim na nowo. Wyszedł nie z myślą o wolności, szczęściu i nowem życiu, lecz z silnem pragnieniem zemsty. Tak, tak. Szedł do tych, którzy go „wkopali“. W robotę poszły znów pięści, noże, łomy, a czasem i broń. Po kilku dniach nastąpił powrót do celi. Słaby promień, przebijając się przez kratę okienną, ujrzał uśmiechniętą twarz więźnia. Był — szczęśliwy!...

I znów zapełniają się opustoszałe więzienia...

Każdy kij ma dwa końce. Podobnie jest z amnestją. Zainteresowała ona — o czem nie każdy wie — cały świat dziennikarski. Przedstawiciele prasy przybyli przed więzienia z fotografami. Chcieli robić zdjęcia. Ale zakazano strzelać obiektywom, bo może uchwyciłyby nie te twarze, na które czekały, albo też zdjęłyby osoby o wyglądzie niekoniecznie — fotogenicznym.

Karnawał! Hu, ha! Szalejemy, tańce, hulanki, swawola! Zabawa na całego do białego rana! — Pytam się gdzie? Gdzie tak jest, gdzie szaleją i bawią się? Czyżby w Warszawie?

Jeszcze w zeszłym roku było wspaniale. Bal za balami. Prześciganie się w pomysłach, w oryginalności strojów i kostjumów, w dekoracji sal. Bywało, że grało sześć orkiestr, jedna walce, druga tanga, inna znów foxtroty, lub obertasy. Człowiek na jednym balu miał sześć sal do wyboru i tańczył, co chciał. Bywało też (w zeszłym roku — przypominam), że na salę wjeżdżały oryginalne samochody, małe „Fiaty“. Objężdżały dokoła stolików, a urocze pasażerki sprzedawały szampana na kieliszki. Po 10 zł. (Oczywiście kieliszek — a nie butelkę) dla wyjaśnienia kol. Hernesowi). Dziś czasy te przeszły do historii. Zabawy mało, bali jeszcze mniej, a ulice nocami tak ruchliwe jak zwyczaj w tym okresie, świecą pustkami. Jedynie tu i ówdzie przewinie się sprzedawca baloników z olbrzymim zapasem towaru. Interes idzie słabo.

Ale jednak są szczęśliwcy, znajdujący okazję zasmakowania rozkoszy karnawałowych. Są — bo mają na to! Ci właśnie gromadzą się na tych kilku balach reprezentacyjnych, gdzie zbiera się „śmietanka“ i gdzie można wyrobić sobie „plecy“. A to dzisiaj bardzo ważne.

Możliwe, że zabawa ruszy w lutym, kiedy ludziska zagarną pensję, bo jak narazie dopiero dwa bale zasłużyły na uwagę. Pierwszy był „Bal palet“, zorganizowany w salach Akademij Sztuk Pięknych, nawiasem mówiąc — bardzo pięknie ozdobionych. Ale i tu nie było tak, jak dawniej, chyba jedynie pod względem tłoku. Drugi bal odbył się ostatnio w salach Hotelu Europejskiego pod protektorem Związku Autorów Dramatycznych. Tutaj było na co patrzeć. I na urodziwe panie w pięknych strojach i na przystojnych panów w eleganckich frakach. Każdy prezentował, co mógł. Albo toaletę, albo urode. Obie rzeczy były bardzo ważne, boć był to przecież „Bal Mody“, na którym — wśród dźwięku fanfar — dokonano elekcji tych, którzy najbardziej podpadli. A więc „królową mody“ o-

brano tancerkę opery stołecznej, p. Olęgo Sławską. Miała na balu wspaniałą suknię z błękitno-srebrnej lamy w deseń, oraz narzucony na nią płaszcz z białych gronostajów. Wicekrólowami zostały panie Aniela Bogucka i artystką filmową Lidja Wysocka. Za „najpiękniejszą panią Warszawy“ uznano aktorkę Ninę Grudzińską, naprawdę uroczą, której wspaniała peleryna z siedmiu srebrnych lisów, wzbudzała ogólny podziw. W kategorii drugiej (płec brzydka) zwycięstwo odniósł Eugenjusz Bodo (znacie go Państwo). Zabrał do domu tytuł „króla mody“, zaś Jerzy Olgierd okazał się „najwytworniejszym panem Warszawy“. A więc mała gromadka ludzi szczęśliwych, którym los pozwolił zabłysnąć. Było na tym balu pięknie, wytwornie i w dobrym tonie, o czem najlepiej świadczy, iż nikt nie spytał p. Sławskiej, ile zapłaciła za sukienkę, lub Eugenjusza Bodo o cenę fraka.

*

Od pewnego czasu ogarnia stolicę codziennie, tak około południa, jakiś gorączkowy nastrój. Można by go nazwać „szalem liczb“. O tej porze południowe wydania pism mają olbrzymie powodzenie. Kto kupił gazetę natychmiast zapomina o tem, co się dzieje dokoła i albo biegnie do pobliskiej bramy, lub do kawiarenki, względnie przystaje przed pierwszym lepszym murem. Nerwowo roztwiera gazetę i wlepią wzrok w długą kolumnę cyfr. Poprostu hipnotyzuje je, zwłaszcza te, przed którymi wydrukowano piękną cyfrę z kilkoma zerami. Im dalej wdół, tem wzrok bardziej mętnieje, wreszcie następuje nerwowe zamknięcie gazety i zaczerwieniona twarz zwolna przyjmuje normalny kolor. Oto, jaki wpływ ma na ludzi loterja państwowa, zwłaszcza teraz, w czwartym ciągnięciu, kiedy każdy wzdycha do większej wygranej i snuje najfantastyczniejsze plany, na wypadek, gdyby wygrał. A. Z.

Stefan Mroźewski: „Apokalipsa“ (do art. w dzisiejszym „Dziale Kultury i Sztuki“).

Poznański chór katedralny przed wyjazdem zagranicę

Dzięki świętnemu kierownictwu ks. dr. Wacława Gieburowskiego poznański chór katedralny stoi już dziś na takim poziomie artystycznym, cieszy się tak dobrą sławą, że może się pokazać na koncertowej estradzie nie tylko w kraju, ale i zagranicą. W najbliższym też czasie chór nasz wyjeżdża z dwoma koncertami zagranicę, mianowicie do Austrii, gdzie wystąpi w Wiedniu, i na Węgry, do Budapesztu.

Ks. prof. Gieburowskiego, który zajęty jest bardzo przygotowaniem do wyjazdu, udało mi się spotkać po próbie chóru w Seminarjum Duchownym. Chórzyści, wychodzący z próby, przecięli są oczekującą ich podróżą zagranicę: prowadzą ożywione rozmowy. Kilku ma jeszcze jakieś wątpliwości co do wyjazdu, jakieś przeszkody stają im na drodze. Konferują więc z ks. dyrektorem, przedkładając swe obawy. Wreszcie wszystko zalatwiono. Ks. dr. Gieburowski ma chwilę wolnego czasu na rozmowę. Wyjaśniam powodów swej wizyty.

Jedziemy do Wiednia i Budapesztu. Początkowo w projekcie był również Rzym. Pragnęliśmy uzyskać audiencję u Ojca św. i poprosić Go o błogostawieństwo. Ale na przeszkodzie stanęła... wojna włosko-abisyńska. Włosi stosują pewne represje do cudzoziemców z krajów, które przyłączyły się do sankcyj. Musieliśmy z Włoch zrezygnować. Nie tracę jednak nadziei, że dojrzymy do Rzymu jeszcze w tym roku. Na jesieni mianowicie odbędą się w Stolicy Apostolskiej uroczystości kanonizacyjne błog. Andrzeja Boboli. Będzie to niejako święto polskie, a z tej racji ułatwione zapewne będą wycieczki i pielgrzymki do Rzymu.

— Podobno ks. profesor skompo-

nował specjalny utwór ku czci Ojca św.?

— Owszem! Napisałem motet „Oratio pro Pontifice nostro Pio“, który mieliśmy zaśpiewać po raz pierwszy wobec Ojca św. Ponieważ jednak wyjazd do Rzymu się nie udał, utwór ten zostanie po raz pierwszy wykonany na Akademii Papieskiej w dniu 16 lutego w Poznaniu.

— Kiedy chór wyrusza w drogę?

— Wyjeżdżamy z Poznania 4 lutego w południe. Przed wyjazdem chórzysci zbiorą się w kościele św. Marcina na krótkim nabożeństwie, benedykcji, na którym odśpiewają dwa motety, a stąd udamy się na dworzec i... w drogę do Wiednia. Jako reprezentant Warszawy jedzie z nami profesor Konserwatorium Warszawskiego, Bronisław Rutkowski, który będzie naszym organistą. W Wiedniu odbędzie się koncert w dniu 7 lutego pod protektoratem naszego ambasadora, min. J. Gawrońskiego. W Budapeszcie — 9 lutego pod protektoratem min. Lępkowskiego. W obu miastach śpiewać będziemy w Grohser Musik Vereinssaal.

— Jaki będzie program koncertów?

— Wykonamy utwory starych mistrzów polskich: Szamotulskiego, Zieleniewskiego, Gorczyckiego oraz mistrzów szkoły rzymskiej, hiszpańskiej, niemieckiej, wreszcie kilka kolend polskich.

— Może na zakończenie powie mi ks. doktor kilka słów o poniedziałkowym koncercie?

— A więc w poniedziałek, t. j. 27 bm., damy w Poznaniu w Auli uniwersyteckiej pożegnalny koncert przed wyjazdem zagranicę. Przy organach zasiądzie prof. Pawlak. Wykonany zostanie program zagraniczny, z drobnymi zmianami, bowiem niektóre utwo-

ry, znane już w Poznaniu, zastąpimy innymi. J. Em. Książd Kardynał-Prymas obiecał zaszczyścić koncert swą obecnością.

Wyrażam nadzieję, że pożegnalny koncert wywoła duże zainteresowanie. — Publiczność poznańska zainteresuje się z pewnością, z jakim programem i w jakiej formie chór nasz zaprezentuje się przed zagranicznymi słuchaczami. Zegnam ks. profesora, życząc mu powodzenia na poniedziałkowym koncercie i w peregrynacji po obcych krajach. (t. kr.)

„Kim“ R. Kiplinga

Mistyczna wiara R. Kiplinga w wyższe posłannictwo Imperjum brytyjskiego znalazła artystyczny swój wyraz w powieści „Kim“. „Kim“ jest holdem, złożonym przez znakomitego pisarza instytucji znanej pod nazwą Intelligence Service. Intelligence Service, tajna służba wywiadowcza, opłatająca swymi mackami cały świat, jest jedną z głównych sił, czynnych przy budowie i ochronie olbrzymiego imperjum światowego, którego metropolją jest Londyn.

Biografia Kima, chłopca urodzonego w Indjach, białego, który nie zdaje sobie sprawy ze swego pochodzenia i przynależności rasowej, jest przeprowadzona w najdrobniejszych szczegółach historią pracy wielkiego aparatu wywiadu angielskiego na niezmierzonych obszarach Indji. Kim, dziecko ulicy, mały włóczęga, łobuz o złotym sercu, wrośł w otoczenie, nie różni się niczem od krajowców, zna ich język, obyczaje. Kim ma wszędzie przyjaciół, wśród rówieśników i dorosłych, wśród przekupniów i kapłanów, wędrowców-fakirów i żołnierzy, we wszystkich warstwach społecznych. Kim staje się przyjacielem starego lamy tybetańskiego. Towarzyszy mu w jego wędrowniach, staje się opiekunem starca.

Przypadek chce, iż w jednej z tych wędrowek spotyka się Kim z pułkiem angielskim, którego kapelan poznaje w nim syna sierżanta armii Jego Król. Mości. Syn Anglika nie może już bytować dalej wśród krajowców. Wychowanie jego powierza się szkole w Lucknow i opiekunowi, pułkownikowi, który jest wyższym oficerem w służbie Intelligence Service.

Odtąd życie Kima toczy się po innym torze. Staje się on pojętym nad wyraz uczniem i uczestniczy w różnych imprezach wywiadu brytyjskiego. Ale Kim, w głowie którego zaczyna już kielkować idea wielkiego imperjum i jego zadań, nie zapomina jednak o swym przyjacielu, o łamie tybetańskim. Wyrusza się doń, ucieka na krótko z pod skrzydeł opiekunów, idzie tam, gdzie ciągnie go serce. Kim przywiązał się do lamy, ale i lama przyłączyła się do Kima, w którym widzi podporę starości, wierne go ucznia, prawie syna.

Czerwoną nicią przewija się przez całą powieść miłość Kima do lamy na tle nieustającej ani na chwilę wyjątkowej i czujnej pracy mroźnej wielkich asów i małych plotek Intelligence Service, strzegących władzy i potęgi 70 000 Anglików, rządzących krajem, gdzie żyje 300 milionów ludzi.

Najdroższy samolot na świecie

Jak donosi prasa londyńska, angielskie warsztaty lotnicze wykonają budowę samolotu, który będzie zapewne najbardziej luksusowym aparatem na całym świecie, ale zarazem i najdroższym. Samolot ten zamówiła głośna w Indjach pierwsza „latająca kobieta“ hinduska maharani Patiala, która odbyła już niezliczony szereg podróży samolotem, a przenosząc się z jednego krańca Indji na drugi, przechodzi obecnie kurs pilotażu.

Samolot kosztować będzie około milion złotych. Kabina samolotu wyłożona będzie specjalną masą, tłumiącą warkot motoru. Jedną z najbardziej interesujących części kabiny będzie wyłożony skórą krokodylową „cocktail bar“, w którym szczęśliwi goście zaproszeni przez małżonkę jednego z najbogatszych władców hinduskich w podróż podniebną, będą mogli się raczyć najwyszukaszami i najkosztowniejzszymi napojami. Mieszczącąc się w środkowej części kabiny jadalnia posiadać będzie boazerję, wyłożone drogiemi gatunkami drzewa, a salon kabiny freskami oraz ozdobami, wyłożonemi drogocennymi kamieniami. Samolot ten, wykonany z istic wschodnim przepychem, dostarczony będzie maharani Patiala z końcem bież. miesiąca. S. F.

Człowiek, który spał 4 lata

W hrabstwie Kent w Anglii zdarzył się niedościgniony wypadek przebudzenia się po 4 latach snu jednego z b. żołnierzy wojny światowej, nazwiskiem Wiktor Cleane.

Cleane został w jednej z ostatnich bitew podczas wojny światowej zasypany ziemią wskutek wybuchu granatu. Po powrocie do domu po jakims czasie nastąpiły objawy stałego znużenia i niemocy. Lekarze nie byli w stanie wytłumaczyć przyczyny takiego stanu. Chory został wzięty pod obserwację do szpitala. Stan jego pogarszał się z każdym dniem tak, że

Z teki „Powiedzonek“

**Jak się bawić, to się bawić,
Portki sprzedać, frak zastawić...
Ty tańcz sobie, a ja sobie...
Bieda krzywdy nam nie robi...**

**Forse mamy, humor mamy,
Słodkie wino popijamy,
A wieczorem, po kolacji
Siadamy do „Ilustracji“.**

z

liczono się z jego zgonem. Jednak Cleane nie zmarł, lecz zasnął. Odżywiano go sztucznie. Po czterech latach takiego snu obudził się przed kilkoma dniami, nie zdając sobie sprawy z tego, że tyle czasu upłynęło od chwili jego zaśnięcia. Przybyła żona poznał natychmiast, natomiast co do dzieci, które liczą 6 i 8 lat, nie mógł sobie przypomnieć. Stan jego zdrowia jest dobry, lecz pozostaje nadal pod opieką lekarzy.

Londyn bez koni

W najbliższym czasie ma się pojawić rozporządzenie lorda mayora Londynu, zabraniające używania koni w londyńskiej city w czasie od 9 rano do 6 wieczorem. Według zdania znawców komunikacji pojazdy konne stanowią w olbrzymim ruchu śródmieścia Londynu poważną przeszkodę komunikacyjną. Sprawa ta stała się przedmiotem ożywionej wymiany zdań do tego stopnia, że powstały dwie partje, które diametralnie odmiennie ustosunkowały się do tego problemu. Do grupy, która wypowiada się za zachowaniem koni w city, należą nie tylko właściciele przedsiębiorstw przewozowych, zatrudniających konie, lecz także liczni inni mieszkańcy Londynu, którzy utrzymują, że z powodu zniknięcia koni ulice tracą swój interesujący wygląd tradycyjny. Przeciwnicy nowego rozporządzenia wskazują dalej na gospodarce i użytkowe znaczenie konia, i są zdania, że przez zakaz używania koni komunikacja w Londynie nie dozna poprawy, że natomiast liczne osoby poniosą straty. W. i P.

WYBIEG

— Niech pan zgadnie, ile mam lat?
— Hm, jeśli za wysoko sięgnę, rozgniewa się pani.
— No, to niech pan sięga niżej.

Poranek Symfoniczny w Teatrze Wielkim

Jutro w niedzielę dnia 26 bm. w południe o godz. 12 minut 15, Orkiestra Symfoniczna stoł. m. Poznania daje drugi poranek muzyczny pod dyktando dr. Zygmunta Latoszewskiego. Punktem kulminacyjnym części orkiestrowej będzie wykonanie „Symfonii patetycznej“ Piotra Czajkowskiego. Drugi utwór orkiestrowy to poemat symfoniczny P. Rytla pt. „Święty gaj“. Solistą poranku będzie znakomity wiolonczalista Dezyderjusz Danczowski. W wykonaniu tego artysty usłyszymy warjacje na temat rokoka z towarzyszeniem orkiestry.

Młodzież szkolna korzysta z daleko idących zniżek. Kupony zniżkowe wydaje sekretariat w dzień koncertu od godz. 11.

Teatr Polski wystawił z wielkim piętyzmem Wyspiańskiego „Bolesława Śmiałego“. Na przedstawienia te niewatpliwie pospieszmy cały kulturalny Poznań. Na zdjęciu widzimy wspaniałą scenę z aktu II.

CHLEB DLA SWOICH (II)**Nasze miasta
obsiadłe przez Żydów****Polska większość składa się bezmyślnie na dobrobyt żydowskiej mniejszości**

W poprzednim artykule p. t. „Chleb dla swoich“ zapowiedzieliśmy, że będziemy nadal podawali — w streszczeniu — opisy stosunków na ziemiach sąsiadujących z nami województw, wykazując stopień zażyżenia ich miast i miasteczek, oraz możliwości dla wytworzenia się w nich z czasem polskiego stanu średniego.

Ziemię, położoną na wschód od nas w wielkim łuku matki rzek naszych Wisły, to przecież siedziby odwieczne polskie, stanowiące już w zaraniu naszych dziejów wspólną z Wielkopolską i Małopolską rdzeń państwa polskiego. A zaś miasta i miasteczka jak Kalisz, Wieluń, Piotrków, Sieradz, Łęczyca, Kutno, Łowicz, Płock, Włocławek, Płońsk itd., to przeważnie prastare siedziby historyczne, założone przez tych, którzy wspólnie z wielkimi Piastami ongiś kładli zręby państwa, a potem na Psim Polu, pod Płowcami i Grunwaldem bronili go przed zachłannością wrogiego sąsiada. O dawności i świetnej przeszłości tych miast świadczy nieraz nawet jeszcze dzisiaj wspaniałe ich budowle kościoły, klasztory itd.

Polski stan średni — kupiecki i rzemieślniczy — niestety w tych miastach nie mógł się być należycie rozwinięty w niespokojnych czasach siedemnastego i osiemnastego wieku, a po rozbiorach kraju, pod zaborem rosyjskim, znowu był pod tym względem zupełnie zaniedbany. Rozwijało się natomiast żydostwo ze swoją specjalną organizacją i zasilane wydatnie przez swoich współwyznawców z całego świata.

Teraz jednak, gdy Opatrzność pozwoliła nam znowu być wolnymi we własnym kraju, musimy koniecznie dążyć do odrobienia tych dawnych zaniedbań. Po miastach na ziemiach tych musi bezwarunkowo powstać polski stan kupiecki i rzemieślniczy jako nieodzowne komórki organizmu warunkujące zdrowy i prawidłowy rozwój społeczeństwa.

Możliwości zaś ku temu są dane. Nietylko są tam bowiem do obsadzenia przez rodaków placówki wogóle jeszcze nie zajęte lub nie wyzyskane, ale są też do zdobycia setki i tysiące takich, na których rozpiera się element obcy, dokuczliwy i nieznośny — żywiąc się znójem naszych warstw pracujących, a nie dając wzamian nic absolutnie. Szczególnie jeżeli nasze młodsze pokolenie, któremu w Wielkopolsce i na Pomorzu daje się już odczuwać brak terenu ekspansyjnego, będzie stale pamiętało o konieczności opanowania tych placówek, to z pewnością wytworzy się niezadługo ruch, który wyda pożądane rezultaty.

Dane z niektórych miast sąsiadujących z nami ziem b. Kongresówki

Kutno ma dogodny połączenia kolejowe i liczy 23 tysiące mieszkańców, w tem 30 proc. Żydów. Miejscowość bardzo ruchliwa dzięki ożywionej wymianie potrzeb ze wsią. Wyculi to już oddawna Żydzi i dlatego ich udział w handlu i rzemiośle jest tutaj stosunkowo bardzo znaczny. Liczbą sklepów kupieckich i wartsztatów rzemieślniczych znacznie górują nad nami. Mamy na miejscu m. i. 6 restauracji w rękach polskich, 4 sklepy kolonialne, 4 z szkłem, porcelaną itd. 5 z narzędziami rolniczymi, 4 piekarzy i 2 cukierni. Jest to już coś, ale stanowczo zamało, na taki procent ludności polskiej i styczność z okolicą. Korzystają z tego Żydzi. A już zupełny na miejscu daje się odczuwać brak Polaków zegarmistrza i fotografa, dalej sklepów polskich z bławatami, gotowymi ubraniami, bielizną, obuwiem, kapeluszami, materiałami piśmienne mi i rybami. Krawców Polaków jest na miejscu zaledwie 7, a z innymi zawodami jest podobnie. Dobre położenie jednak Kutna jak również inne korzystne warunki pozwalają mieć nadzieję, że tam wnet da się odczuć zmianę w pożądanym kierunku.

Łowicz, stara osada książęca, a później siedziba biskupa, bogata, ładna i ciekawa liczy obecnie 17 tysięcy mieszkańców, w tem 24 proc. Żydów. Położony nad kolejną, przyciąga liczne wycieczki ze względu na swoje osobliwości regionalne. Kiedyś Żydzi nie mieli dostępu do miasta. Jak piszą

kroniki, w początkach 16 wieku arcybiskup gnieźnieński Jan Łącki zabronił im się tam osiedlać. Nie było im nawet wolno przejeżdżać przez miasto, tylko co najwyżej przechodzić z odkrytą głową. I tak było przez 300 lat — aż do r. 1797, w którym dozwolono osiedlić się tam 4 rodzinom żydowskim. A dzisiaj jest ich 24 proc. ogółu mieszkańców!

Udział Żydów w handlu i rzemiośle jest oczywiście jeszcze bardziej niewspółmierny i mógłby być niewątpliwie odpowiednio zredukowany, tem bardziej, że stopień uświadomienia ludności tamtejszej jest już wyższy, niż gdzieindziej. Na miejscu jest sklepów bławatnych polskich 5, a żydowskich 12; bielizny 4 (8); galanteryjnych 4 (20); obuwi 2 (3); gotowych ubrań 1 (2); kapeluszy i czapek 1 polski, żydowskich kilka; cukierni 1 (3); naczyń kuchennych 8 (10); tkanin łowickich itp. 2 (6); piekarń 5 (6); jatek wołowych 1 (15); krawców 4 (7); kuśnierzy 1 (kilku), fotograf 1 (3); dentyków 2 (3). Żydzi, jak to wykazują liczby podane w nawiasach, wszędzie nas przewyższają. Daje się poza tem na miejscu odczuwać brak polskiej modystki, dobrego krawca damskiego, zegarmistrza i handlu z rybami; dwaj rybacy Poalcy odają swoje połowy ryb Żydom.

Warta, położona nad rzeką teje nazwy, jest miasteczkiem liczącym 5 tysięcy mieszkańców; w tem Żydzi stanowią 43 proc. A że wszyscy Żydzi pra-

wie utrzymują się z handlu, więc to jakby jarmark w permanencji. Sklepek kolonialnych jest na miejscu polskich 10, żydowskich 22; bławatnych 2 (16); obuwi 5 (10); kapeluszy i czapek 3 (8); bielizny 3 (4); trykotaże i galanterja 3 (8); oleje i smary 2 (5); skóry — (1); naczynia kuchenne itd. 4 (8); materiały budowlane 2 (6); krawców 5 (12); fryzjerzy 2 (4); blacharzy 2 (4); jatki wołowe (4). Brak zegarmistrza Polaka.

Płońsk w Płockiem już po drugiej stronie Wisły przy kole, liczy przeszło 10 tysięcy mieszkańców, w tem prawie połowa „naszych najsympatycznych“. Tem samem zalicza się to miasto do najbardziej zażyżonych w tych stronach. W odpowiednim stopniu zażyżone są też handel i rzemioło, czyli, że jest ich tam ponad wszelką potrzebę. Sklepy i warsztaty polskie w tym zalewie żydowskim z dużą odwagą stawiają czoło przeciwniostwom, a jest ich mimo wszystko na miejscu pewna liczba. Gotowymi ubraniami handlują tylko Żydzi. Nie ma także polskiego sklepu z kapeluszami i trykotażami. Jak i gdzieindziej niema Polaka zegarmistrza, a natomiast zajmuje się tem 5 Żydów. Potrzebny byłby również tapicer.

Co ciekawsze, z zestawień jakie otrzymujemy wynika, że nie brak prawie nigdzie lekarzy Polaków ani aptek, a tam gdzie są sady, także adwokatów Polaków. Czasem się daje odczuć brak dentysty, w którym to zawodzie zazwyczaj Żydzi są reprezentowani. Świadczyłoby to, że t. zw. zawody inteligencje są przez nas dostatecznie zaopatrzone i mają utrzymanie mimo niemałej konkurencji żydowskiej. Niewątpliwie więc i handel i rzemioło polskie miałyby tam jeszcze dostateczne możliwości rozwoju — tylko trzeba energicznie do tego się zabrać.

Z. F.

Karnawał

Już taka jest natura ludzka, że człowiek łaknie nie tylko chleba, lecz i zabawy. Zwłaszcza w obecnej porze, po gwiazdce, aż do wielkiego postu, używają sobie ludzie coniemniara. Hasłem teraz jest: „Używaj sobie ciała!“ — więc też te tygodnie przedwielkopostne noszą wyrażającą to hasło łacińską nazwą karnawału.

Niejedne bale, rauty itp. „tańczące“ wieczorki, podwieczorki, a nawet poranki, są tak wytworne i zbytkowne, że na ich widok zapomina się zupełnie o obecnym ciężkim położeniu gospodarstwa kraju.

Więc jeżeli — zresztą Bogu dzięki — mamy jeszcze wśród nas ludzi, którzy na zabawy i różne uciechy mogą wydawać mniejsze czy większe sumy, to chyba właśnie karnawał jest odpowiednią porą dla zaapelowania do ofiarności publicznej na zubożony cel, o duzo większej wartości, niż światowe uciechy, bo na resztę kosztów budowy poznańskiego Pomnika Wdzięczności Narodu wobec Boga za wskrzeszenie Ojczyzny.

Ofiary uprasza się nadsyłać do Komitetu Budowy Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu, ul. św. Marcina 69, m. 17. za blankietem P. K. O. na konto czekowe nr. 207 470.

**Udział przemysłu polskiego
w budowie naszych transatlantyków**

W powodzi artykułów i motatek zamieszczonych w prasie w związku z nowymi transatlantykami „Piłsudski“ i „Batory“, brak było dotychczas rzeczowych materiałów, dotyczących udziału krajowego przemysłu w budowie i wyposażeniu statków. Niema w tem zresztą nic dziwnego, gdyż dopiero w chwili obecnej, po uruchomieniu pierwszego statku, można dysponować szczegółowym materiałem, obejmującym współpracę polskiego przemysłu w wielkim dziele tworzenia dwóch potężnych jednostek naszej floty.

Ze względu na zrozumiałe zainteresowanie społeczeństwa dla tej sprawy oraz w związku z nierzeczowymi informacjami, jakie się już w prasie pojawiły, podajemy szereg źródłowych danych, dotyczących udziału polskiej pracy i polskich materiałów w budowie nowych statków.

Na wstępie przypomnimy, że cała transakcja, dotycząca budowy obu statków, oparta została na warunkach korzystnych dla naszego gospodarstwa narodowego, gdyż należność za statki placimy nie gotówką, lecz dostawami węgla dla kolei włoskich. Jednak, niezależnie od całkowitego otrzymania należności w formie, Włosi zobowiązali się jeszcze zakupić w Polsce te artykuły, niezbędne do budowy statków, które wytwórnie polskie mogą dostarczyć po cenach konkurencyjnych. W ten sposób fabryki polskie dostarczyły do budowy nowych statków: 2070 tonn żelaza kątowego na sumę 366,5 tys. zł, urządzenia radiowe na sumę 128 tys. zł, 418.450 kg. nitów na sumę 102 tys. zł, 24 pompy na sumę 44 tys. zł, zespoły kompresorów silnikowych na sumę 8.280 zł, 68.734 kg. śrub na sumę 26 tys. zł, 43.132 m³ dykt ołszowych na sumę 21,5 tys. zł, 158 gańnic na sumę 105 tys. zł itd. Ogółem więc Włosi zakupili w Polsce materiałów i urządzeń do budowy statków na sumę przeszło 700 tys. zł.

Jest to pozycja dość poważna, zwłaszcza jeśli się weźmie pod uwagę, że polski przemysł nie jest wcale nastawiony na potrzeby budownictwa okrętowego i w większości wypadków nie był w stanie konkurować cenami z wyspecjalizowanymi wytwórniami zagranicznymi.

Jeśli chodzi o inwentarz, zakupiony na kursujący już statek „Piłsudski“, to udział przemysłu polskiego jest jeszcze rozleglejszy. Zagraniczak zakupiono tylko te niezbędne przedmioty, które nie są wcale w Polsce wyrabiane, a więc np. maszyny drukarską, kinoaparaty, arytmometry etc. Natomiast w kraju zostały nabyte następujące przedmioty: bielizna na sumę około 81 tys. zł, wyroby z plateru 94 tys. zł, koce 40 tys. zł, poduszki 13,5 tys. zł, pledy 10 tys. zł, dywany i dywaniki 10 tys. zł, porcelana 14 tys. zł, szkło 6 tys. zł, leżaki 8,5 tys. zł, wyposażenie drukarni 4 tys. zł, kasy pancerne 4 tys. zł, pianina 3 tys. zł, maszyny do pisania 2 tys. zł etc., umundurowanie załogi 32 tys. zł. Ogółem w kraju poczyniono zakupów na sumę zł 358.607,74, podczas gdy zagranicą tylko na sumę zł 73.312,13.

Jeśli dodać do tego, że cała strona dekoracyjna statku została wykonana z polskich materiałów, rękami polskich artystów: malarzy, grafików, rzeźbiarzy, widziemy, że udział krajowego przemysłu w budowie nowych transatlantyków przedstawia się dodatnio. Pozwala to żywić nadzieję, że w przyszłości, gdy powstanie w Gdyni nasza stocznia, przemysł polski nastawi się w kierunku budownictwa okrętowego, pozwalając nam osiągnąć i pod tym względem całkowitą samowystarczalność.

Odręczne pismo Ojca św.

(KAP.) J. Em. ks. kardynał Prymas August Hlond otrzymał od Ojca św. pismo odręczne następującej treści:

„Ukochanemu Synowi Naszemu AUGUSTOWI tytułu Matki Boskiej de Pace

Św. Rzymskiego Kościoła Kardynałowi

HLONDOWI
Arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu
i Poznańskiemu
Papież Pius XI

Ukochany Synu Nasz,
pozdrawiam Ciebie i Apostolskie
błogosławieństwo

Nad wszelki wyraz drogie Nam jest pismo Twoje, którym z okazji Narodzenia boskiego Zbawiciela dałeś wyraz swojej czci względem Nas, składając Nam gorące życzenia pomyślności. Te gratulatoryjne wynurzenia synowskiego przywiązania były wytwornie dostosowane do sakralnego znaczenia chwili i odpowiadały zupełnie naszym tęsknotom. Niczego bowiem tak gorąco nie pragniemy, jak tego, by prawdziwie i sprawiedliwie przywrócono moc i znaczenie czynników decydujących w duszach i stosunkach ludz-

kich i aby po należytem uzgodnieniu praw ludzkich z boskimi, zgoda i pokój stały się znowu szczęśliwym udziałem narodów.

Przy tej sposobności winszujemy Ci, Synu Nasz ukochany, dopełniającego się temi dniami dziesięciolecia Twojego gorliwego i pomyślnego urzędowania biskupiego i z całego serca prosimy Pana, żebyś z wstawiennictwem św. Jana Bosko jeszcze w długie lata sprawował dla dobra dusz swoje posłannictwo, wspierany obfitością łask niebieskich i krzepiony mnogością pasterskich zdobyczy.

W zadatek tych darów bożych i w dowód szczególnej miłości, z głębi duszy udzielił w Panu Błogosławieństwa Apostolskiego Tobie, ukochany Nasz Synu, Twoim Biskupom Sufraganom, duchowieństwu Twemu oraz wiernym Tobie powierzonym, jak również całemu Zgromadzeniu Salezjańskiemu.

Dan w Rzymie u św. Piotra, drugiego dnia miesiąca stycznia, w roku 1936, Pontyfikatu Naszego czternastym.

PAPIEŻ PIUS XI.

Sprawa kształcenia rodziców

Na Międzynarodowym Kongresie Wychowania Rodzinnego w Brukseli poruszono palące zagadnienie, do rozwiązania którego czas jest przystąpić: sprawę kształcenia rodziców.

Już w encyklice „Divini Illius Magistri“ Ojciec św. Pius XI tak mówi: „Pragniemy wszakże, żebyście Czcigodni Bracia zwrócili na to uwagę, do jakiego oplakanego stanu zeszło dzisiaj wychowanie domowe“ (Por. Encyklika o chrześcijańskim wychowaniu młodzieży str. 70). Otóż za pierwszą i najważniejszą tego przyczynę Ojciec św. uważa niedostateczność w wielu wypadkach przygotowanie rodziców do spełnienia obowiązków wychowawczych.

Aby rozwiązać praktycznie tę nagłą sprawę przygotowania rodziców do należytego spełnienia roli wychowawców, trzeba zorganizować specjalne kursy, gdzie w formie dostępnej dla każdego przeciętnego człowieka byłyby podane praktyczne wskazania taktyki wychowawczej, oparte na zasadach nauki Kościoła i na najnowszych wynikach psychologii, pedagogii, higieny, pielęgniarstwa itd. Należy tę sprawę zapoczątkować już teraz, gdyż właśnie na rok bieżący 1936 Epi-

skopat Polski w trosce o dobro dusz sobie powierzonych rzuca jako hasło sprawę wychowania rodzinnego.

Dziś, gdy idzie walka o rząd dusz, gdy zło wywiera zdecydowany nacisk w formie rozkładowej propagandy, gdy dusze młodociane są więcej zagrożone niż kiedykolwiek, stworzenie kursów praktycznych dla przygotowania rodziców do należytego wykonywania powierzonego im zadania wychowawców, jest kwestją aktualną i staje się niemal palącą potrzebą.

Chodzi bowiem o to, aby w dzisiejszych ciężkich czasach wyzyskać w walce o duszę dziecka wszystkie zdrowe czynniki wychowawcze, aby umiejętnie związać najnowsze wyniki nauki pedagogicznej z zasadą życiodajną pierwiastka nadprzyrodzonego, zawartego w religii katolickiej. (K. A. P.)

Nieścistość

Jak nam donoszą, należy sprostować o tyle sprawozdanie z zebrań, odbytego w dniu 22 bm., że referatu nie wygłosił p. Czerwiński, ale odczytał referat prezesa kol. Gaertnera.

Z ŻYCIA KOBIET

Przy dobrej woli

Czego można dokonać przy dobrej woli, tego dowodem 2 niezwykle płacówki, które powstały ostatnio w Warszawie. Nazywam je niezwykle, choć są to poprostu 2 świetlice, dlaczego? to się zaraz okaże.

Jedna z nich to świetlica dla dzieci szkół powszechnych, założona... i tu jest sek niezwykłości — przez uczenie 2-miejskiego gimnazjum w siedzibie gimnazjum, Pięknym nowoczesnym gmach, stojący pustką — jak wszystkie gimnazja — przez pół dnia, otworzył wrota dla dzieci ulicy, te z suteren i poddaszy, które nawet ogródka jordanowskiego nie mają i wyprawiają harce na ulicy. Bo gdzież się mają podziąć? W domach ciasno, sublokatorów pełno, jedno drugiemu zawadza.

— Och, żeby pani wiedziała, jak to źle człowiekowi żyć, kiedy wszyscy na kupie siedzą, — mówiła mi jedna z dziewczynek z takiej izdebki na Powiślu gdzie mieści się 9 osób. Słysmy razem Czerniakowską ulicą, a to maleństwo zwierzało się tonem dorosłego człowieka, zniechęconego do życia. Nauczycielka w szkole nieraz krzyczy, a to że lekcji nie odrobiłam, a to że kiwam się na lekcji i zasypiam. A jak ja mam być nie śpiąca, kiedy do naszej sublokatorki wciąż goście przychodzą, jeden wyjdzie, drugi przychodzi. A rano to znów ten mały „drze się” — wie pani? tych, co mieszkają przy piecu.

Słucham i serce mi się ścisza: na co to dziecko skazuje „głód mieszkaniowy”... I jak tu nie wołać wielkim głosem, że niesposób zapobiec demoralizacji, póki każda rodzina nie będzie miała osobnego parobkowego mieszkania! Jak tu nie domagać się tymczasem świetlic jak najwięcej, by te dzieci miały w nich „swoją dom”, którego nie mają w mieszkaniu!

— Skąd przyszedł wam pomysł zorganizowania świetlicy? — pytam jedną z uczennic gimnazjum 2-go.

— To dla uczczenia 11 listopada były wysuwane różne projekty, — wyjaśnia, — Bo my mamy bardzo rozwinięte życie społeczne. Ks. prefekt Trzepek prowadzi u nas t. zw. kwesty piątkowe na biednych, rozdaje nam wólczkę dla robienia sweatów i rękawic dla biednych dzieci, myśmy w tym roku urządziły gwiazdkę dla 210 dzieci z „Jasełkami” i choinką, z rozdawnictwem odzieży i paczek żywnościowych. A dyrektorka gimnazjum nawet salę aktową dała nam na tę uroczystość.

— Ale że dała na świetlicę salę? Przecież zawsze w gimnazjach tłumaczy się dyrekcją, że „dzieci z ulicy” zadepczą podłogi albo że — przepraszam — pasorzytów naniósł.

Moja informatorka uśmiecha się: Zaraz pani zobaczy, czy sala i korytarz zadeptany.

Wchodzimy do gmachu i długim korytarzem dostajemy się do wielkiej sali, gdzie pięćdziesięcioro dzieci podzieliło się na grupki: tu odrabiają lekcje, tam grają w warcaby, fortecę itp., na środku 2 grupy bawią się w jakąś grę ruchową. Czuwa nad tem wszystkim kierowniczką świetlicy (płatna przez jedną z organizacyj społecznych), jedna z nauczycielek gimnazjum, (przychodzących kolejno zastępować, jak sobie młodzież daje radę) i dyżurne uczennice.

— Dajemy dzieciom podwieczorek, — mówi moja przewodniczka — mleko i chleb. Placi za to koło rodzicielskie przy gimnazjum. A pani dyrektorka pozwoliła też z kąpiel i natrysków korzystać, więc dzieci są czyste.

— Nie nudzi wam się bawić z nami? — zadają pocichu podstępne pytanie.

— Eh, nie! Przecież dyżury mamy rzadko, bo do opieki nad świetlicą wszystkie organizacje z naszego gimnazjum należą, więc i Sodalicja i p. w. i harcerstwo i inne. Sejmik wyznacza dyżury. Nam teraz to nawet mniej czasu zajmuje, bo dopóki nie było tej świetlicy, to chodziliśmy pomagać aż na Stare Miasto. Teraz mamy blisko z domów.

Dzieciaki patrzą dyskretnie, bez natręctwa, na mnie — obcą w tem gronie, zaczepiam więc jednego z malców:

— Często przychodzisz do świetlicy?

— O, codziennie, — odpowiada żywo. — Tu dobrze: ciepło, cicho. Jeść dają. Panią wy tłumaczają, gdy lekcji nie rozumiem.

— W domu was dużo jest?

— Nas, dzieci 6-ro i rodzice. Jeden pokój mamy, więc mnie było trudno w domu się uczyć. Teraz się poprawiłem. A miałem przedtem 3 dwójki.

— A u ciebie dużo osób w domu? — pytam stojącej obok dziewczynki.

— Nie. Ja jedna i mamusia.

— To nie lepiej ci w domu z mamusią?

Jak pracuje centrala warszawska Związku Pań Domu?

Związek Pań Domu zorganizował wieczór prelekcji dla przyszłych pań domu pod hasłem „Jutro naszych rodzin”. Słowo wstępne wygłosiła przew. oddz. warszawskiego Z. P. D. p. Lutońska, poczem zabrała głos p. red. Zofja Zaleska i snuła rozważania na temat domu rodzinnego. Dom nasz ma nam dawać radość życia. Niezawsze to doceniają młode kobiety, które chętnie dom opuszczają. Gdy człowiek jest młody, nie myśli o starości, nie myśli, że może przyjsię w życiu „zła godzina”, w której dobrze jest mieć wokoło siebie „mur serc” rzeczywiście sobie oddanych. Źle jest człowiekowi samotnemu. Miłość jest w życiu konieczna, ale trzeba się jej uczyć, aby nie stała się „kulą u nogi”, a przemieniła się w siłę twórczą. Serce nierozwijane — usycha. Gdy przemienie młodość i sprzykrzą się stosunki towarzyskie, doje do żywego codzienny kierat pracy zawodowej — wówczas nawet bardzo samodzielne jednostki odczuwają pustkę życia, którego nie umiały zapełnić miłością. Oto — w skrócie treść przemówienia p. Zaleskiej.

Przew. Komitetu Społecz. Przyp. Kobiet do Obrony Kraju, p. Zaborowska omawiała zadania i obowiązki kobiety-obywatelki w obronnym pogotowiu Państwa. Przygotowanie kobiet w tym kierunku musi być podwójne: 1) wyrobienie w nich, a przez nie w społeczeństwie, należytej postawy moralnej, która pozwoli opanować panikę wobec ewentualnych działań wojennych, 2) przygotowanie każdej kobiety do zajęcia najważniejszego dla jej

— Kiedy... dziewczynka zaczyna się i kończy dopiero wtedy, gdy wzięwszy ją pod rękę odeszłam dalej, gdzie nie było nikogo.

— Mamusia handluje warzywami w lecie, a przez zimę nie pracuje. Tu mi jeść dadzą i na światło w domu nie trzeba wydać i tu jest ciepło...

Tak. Ciepło, widno, syto, pomoc w nauce i kierunek w zabawie — tego potrzeba tylu dziesiątkom tysięcy dzieci.

Gdyby choć część ich znalazła taką przysłań w pustką stojących po obiedzie salach szkół średnich.

Jak dotąd II gimnazjum miejskie w Warszawie jest jedynym pod tym względem.

Z. ZALESKA.

Warszawa.

uzdolnień stanowiska w pomocniczej służbie dla wojska, na wypadek wojny.

Następnie p. Zabawska-Domosławska dała szereg wskazówek, jak zachować zdrowie własne i rodziny przez uwzględnianie wrodzonych skłonności do zachorzeń. Mówiła o racjonalnym odżywianiu, właściwej dla każdego organizmu diecie i „psychicznej higienie odżywiania”. Pod tym ostatnim terminem p. Zabawska-Domosławska rozumie spożywanie posiłków we właściwym stanie psychiki i ciała. Zły humor, albo przykra rozmowa przy jedzeniu ujemnie wpływa na trawienie i sprzyja tworzeniu się kamieni żółciowych. Również brak odpoczynku po jedzeniu i spożywanie posiłków w stanie wielkiego zmęczenia ujemnie działa na nasze zdrowie. Biologiczna sprawność naszego organizmu wymaga stosowania pewnego minimum wskazań profilaktycznych.

Dyr. Instytutu Gosp. Domowego p. Jadwiga Romanowa omawiała konieczność fachowego przygotowania młodych kobiet do pracy w ich przyszłym gospodarstwie domowym. Dziś brakuje zainteresowania młodych pań pracą domową tłumaczyła tem, iż naukę gospodarstwa domowego zdobywa się przeważnie tylko długoletnim doświadczeniem co oczywiście zniechęca. Przykład matek i ich nauki nie trafiają do przekonania córkom, gdyż wskazówki matek opierają się tylko na ich praktycznej umiejętności nie są zaś poparte wyjaśnieniem naukowym na podstawie zasad chemii, fizyki i biologii. H. K.

Dieta w ostrych stanach gorączkowych, musi uwzględnić w pierwszym rzędzie zapotrzebowanie płynów: wody, lekkiej herbaty, limonjady cytrynowej, soków owocowych, rosółów, zup, oraz, jeśli chory znosi — mleka.

Mleko jest pokarmem pełnowartościowym, wystarczającym niemowlęciu do pół roku jako jedyny pokarm, jest ono w stanie podtrzymać przez długi czas także siły dorosłego człowieka chorego.

Niestety czasami chory gorączkujący nie znosi mleka, przekonawszy się o tem, trzeba je aż do polepszenia się stanu zdrowia odstawić.

Niemowlęta gorączkujące do pół roku karmi się nadal mlekiem matki, regularnie co 3 godziny; w międzyczasie podaje się dziecku lekką herbatkę lipową, lub rumiankową, albo przygotowaną wodę, celem ugaszenia pragnienia.

Przy dłuższej trwającej gorączce daje się chorym dorosłym mocne wino i kawę, aby pobudzić mięsień sercowy.

Kawę można dać czarną, jeśli chory nie znosi mleka, o ile mleko pije, można dać kawę z cukrem i śmietanką jeden lub dwa razy dziennie.

Skoro gorączka spadnie, lub jeśli chory odczuwa głód można mu dać sucharek, bułkę, biały chleb z masłem, biszkopik, gołąbka lub kurę w rosole oraz rybę ugotowaną. Nie znoszą choroby gorączkujący pokarmów mięsnych, jak np. mózdzku; nie znoszą jaj tłustych — z cukrem; dzieci nie powinny jeść ciastek, szczególnie kupnych oraz cukierków.

Zazwyczaj chorzy z wysoką gorączką nie mają apetytu, do jedzenia można ich do pewnego stopnia zachęcać, ale nie warto przymuszać, gdyż apetyt po spadku temperatury zjawia się zazwyczaj sam.

W przewlekłych stanach gorączkowych apetyt trzeba podtrzymywać, dając choremu urozmaicone pożywienie, oraz potrawy, które lubi — o ile mu nie szkodzą — ponieważ wskutek intoksykacji ustroju chory traci stopniowo coraz bardziej apetyt.

Daje się tak samo jak poprzednio dużo płynów oraz dietę t. zw. płynno-kaszkową. Kaszkę pszenną i taterczę, owsiankę, pszenne pieczywo, keksy, ryż.

W tłuszczów — masło. Z pokarmów białkowych mleko, jaja surowe lub gotowane na miękko, oraz chude mięso. Dr. M. M.

Gabinet Kosmetyczny
MAGISTRA KUNTZÓWNY
Poznań, Pl. Wolności 9 m. 13 tel. 54-38.
Całokształt pielęgnacji i poprawy urody.
Specjalny maquillage na bale.

zg 12 704

Z Tow. Ziemiańek Wlkp.

W tych dniach rozesłano do Kół powiatowych okólniki sekcji ekonomicznej z działów: pszczelniczego, gospodarstwa domowego i ogrodniczego. Nie wątpimy, że członkinie z największym zainteresowaniem zapoznają się z ich treścią, a pp. delegatki sekcji ogrodniczej nadesłały niebawem raport z każdego Koła, jako odpowiedź na ogólnik ogrodniczy. Donosimy już też z wczasu, że w dniach 9 i 10 marca odbędzie się w Poznaniu na sali w Wlkp. Izbie Rolniczej Kurs dokształcający z hodowli drobiu. Dokładny program podamy wkrótce.

W pierwszej połowie grudnia ub. r. odbyło się zebranie węgrowskiego Koła Ziemiańek, z udziałem 16 pań. Po sprawozdaniach z sekcji ekonomicznej i pedagogicznej, skarbniczka p. Grabowska ze Zbiętki referowała sprawę kasową, poczem ułożono plan biblioteki okrężnej na r. 1936. Zamiast wykładu odczytano referat p. Ewy Krzysztoporskiej p. t. „Dobra żona”, który wzbudził ogólne uznanie.

Przewodnicząca Koła p. Melanja Mościszewska zebrała następnie statystykę współpracy członkiń z innymi organizacjami, która wykazała b. żywą działalność Koła.

Na zakończenie zebrania udano się gremjalnie na wzięcie wystawy drobiu, królików i gołębi, w której też kilka członkiń brało udział.

Plenarne zebranie Wlkp. Koła Młodych Ziemiańek odbędzie się w Poznaniu dn. 30 stycznia o godz. 16 w mieszkaniu p. Marji Zabłockiej, Plac Działowy 3, I. prz.

Orchidea — najwykwintniejszy kwiat do sukni balowej.

Pogadanka z higieny

Dieta w stanach gorączkowych

Temperatura człowieka zdrowego waha się naogół między 36,5—37 st. U małych dzieci jest ona wyższa niż u ludzi dorosłych; u jednego i tego samego osobnika wieczorem wyższa niż rano, w granicach do 0,5 st. na wieczorną zwykłą temperaturę wpływa przede wszystkim dowóz ciepła do ustroju w czasie dnia pod postacią pożywienia.

Przy podniesieniu się temperatury ciała do 37,5 st. mówimy zazwyczaj o stanie podgorączkowym, powyżej tego o gorączce.

Mało chorób przebiega bez gorączki; z chorób zakaźnych jedyny wyjątek stanowi cholera. Wszystkie inne choroby zakaźne przebiegają z gorączką. Odróżniamy choroby ostre i przewlekłe, możemy zatem odróżnić także ostre i przewlekłe stany gorączkowe. Dieta w jednym wypadku a w drugim bywa nieco odmienna. W czasie gorączki procesy spalania przebiegają w organizmie szybciej, niż normalnie. Spalaniu ulega w pierwszym rzędzie dowieziony pokarm; jeśli go nie starczy, spala się tłuszcz własny ustroju. Stąd człowiek po przebytej chorobie wstaje wychudzony i mizerny.

Aby ustrój przed nadmierną utratą na wadze ustrzec, należy pacjenta w czasie choroby odpowiednio odżywiać.

34 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa.)

CIĄGIENIE DRUGIE

Wygrane pocieszenia po 50 zł na n-ry:

33 213 98 372 538 64 635 56 749 85 965 1115
 203 69 88 387 411 536 60 675 737 861 2016 121
 60 318 38 487 95 845 3033 129 336 463 513 609
 40 83 719 940 49 4024 220 54 341 55 92 526 49
 702 27 84 926 34 64 5205 385 540 88 624 70 728
 6080 193 260 310 404 655 7157 266 394 618 89
 763 71 867 916 45 8171 312 402 91 92 95 643
 52 817 9027 49 57 193 237 46 324 40 76 432 580
 676 722 42 46 915 92 98 10001 35 43 74 83 226
 427 58 530 49 79 823 11020 132 279 366 480 95
 507 47 64 12044 172 208 53 345 456 640 784 87
 838 962 14041 53 156 74 75 271 319 451 65 76
 559 63 657 96 857 67 99 951 15279 740 819 973
 16158 500 12 911 17043 56 214 310 41 453 77
 568 645 876 954 18116 25*255 325 501 680 94
 846 19053 147 235 49 72 496 524 84 625 913 32
 20004 44 99 137 58 440 597 890 919 66 21074
 253 88 365 470 95 553 709 32 78 907 22041 951
 23021 75 102 26 36 224 66 372 403 531 817 24015
 200 457 535 84 610 11 19 30 914 25270 402 17
 601 763 77 888 95 934 26063 112 65 255 338 508
 631 58 68 69 722 33 804 37 964 27046 173 456
 92 557 80 690 94 746 28042 82 102 64 68 300 52
 61 420 81 746 930 29159 304 421 58 75 524 26
 735 30131 49 310 61 506 72 99 800 15 61 964
 31122 58 314 15 66 506 773 896 988 32021 198
 206 82 308 11 507 08 651 744 904 33006 72 90
 242 97 417 539 41 57 605 92 734 900 34038 39
 203 62 354 407 74 650 55 35006 154 72 252 457
 503 57 689 785 36135 63 65 78 292 375 573 80
 609 10 66 718 993 37007 61 317 19 44 87 404
 594 812 68,

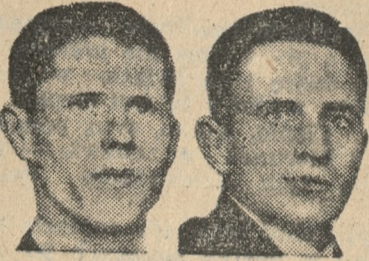
38006 09 80 285 400 527 33 705 911 91 39072
 116 92 372 99 716 17 77 40034 55 163 76 222
 132 29 90 420 526 616 20 781 870 41118 78 242
 515 68 81 682 817 42152 377 90 437 662 735 838
 81 83 906 43112 40 82 217 515 627 730 49 828
 94 944 44103 26 54 73 418 99 627 730 880 911
 26 45052 280 319 456 511 86 739 64 870 962
 40051 214 17 93 440 45 68 521 84 700 933 78
 47175 85 206 45 62 392 524 31 661 741 48169
 251 363 84 693 874 942 49003 192 361 83 452
 89 530 42 675 710 35 56 67 50051 113 255 303
 421 30 96 550 602 66 835 962 51039 97 166 68
 254 728 841 52115 46 53 218 365 509 91 850
 53069 196 449 674 785 933 54308 69 95 571 620
 21 717 822 83 914 20 55149 61 72 264 71 577
 761 865 903 56018 123 28 61 393 592 802 10 47
 915 22 31 41 50 57096 167 253 60 97 532 603
 746 66 831 58144 80 216 371 471 87 523 679 701
 58 80 802 59121 70 73 94 267 71 99 370 420 31
 47 515 615 96 736 868 85 901 8 60258 356 427
 573 719 82 83 946 81 61134 210 63 504 51 768
 803 62027 77 141 244 97 428 600 784 63222 2
 31 71 82 403 59 79 564 639 747 819 23 64031
 104 40 380 479 535 39 66 645 96 816 94 65061
 64 168 71 267 76 525 33 37 81 85 682 90 886 928
 73 78 66085 219 454 556 689 91 813 67026 360
 694 906 68282 347 432 53 515 836 69000 20 53
 83 130 337 51 435 52 551 636 706 840 940
 70118 31 344 72 82 433 684 733 930 60 7107 140
 71 75 428 702 26 831 84 927 45 68 72114 66 220
 366 415 40 777 870 921 73049 123 42 262 74
 359 436 536 56 78 94 778 853 96 974 74271 364
 540 641 59 65 707 820 906 67 75046 300 457 610
 35 64 722 90 926,

76109 19 76 261 376 459 621 50 709 49 835
 76 947 81 88 77011 15 172 372 455 590 644 729
 78120 67 68 222 84 334 53 71 492 509 89 95 663
 79 772 75 832 34 37 39 947 79141 239 402 550
 669 862 979 80140 304 19 32 61 76 81 508 630
 714 29 56 808 994 81090 176 220 459 66 544
 81 648 791 800 15 924 82067 126 76 205 77 404
 626 66 728 83074 270 305 9 482 801 84000 129
 213 39 340 544 701 57 964 85178 227 77 58 307
 28 403 62 88 535 845 86052 111 16 448 558 649
 710 46 832 33 87030 46 142 389 428 86 553 58
 694 739 905 22 88060 197 666 845 51 85 925
 89011 111 31 570 809 88 711 90017 223 61 300
 432 604 884 907 76 91020 50 152 211 23 340 88
 469 614 19 724 52 813 65 92037 66 234 412 79
 90 541 745 960 93158 206 57 67 441 68 621 704
 63 895 951 94090 108 268 94 331 573 84 95124
 378 436 543 61 74 79 662 862 980 96020 45 61
 221 23 65 94 585 737 811 94 97093 165 243 69
 624 700 51 817 88 929 98101 96 322 62 474 546
 64 87 707 39 805 98101 96 322 62 474 546 64
 87 707 39 805 99120 215 467 552 608 711 94
 100155 68 71 274 359 90 423 49 728 78 82 101239
 542 674 813 102000 91 121 23 397 543 684 99
 757 88 868 69 219 103119 67 203 642 50 58
 104123 229 67 347 71 406 48 546 84 85 608 804
 901 36 78 105004 64 111 22 96 310 489 506 15
 786 818 59 936 106027 49 78 111 346 47 465 542
 673 775 984 97 107068 220 53 90 99 378 94 493
 568 716 852 108057 161 275 305 78 431 47 96
 714 39 866 71 76 109032 60 225 34 316 410 622
 718 19 881 903 24 73 79 110166 218 50 63 396
 430 549 857 81 111081 83 238 88 328 679 856
 924 112131 344 50 450 575 628 37 47 92 767 856
 99 995 113168 71 89 265 335 427 36 663 721 78
 960,

114025 52 123 231 98 387 844 45 64 903
 115123 269 449 98 593 625 65 722 41 93 813 31
 62 94 917 21 116393 434 91 528 615 760 894
 117198 121 94 211 13 317 461 71 652 716 118015
 20 50 108 507 632 775 806 909 90 119010 53 136
 15 27 993 121041 162 210 32 330 494 738 49 964
 440 579 994 120105 233 320 65 501 723 30 809
 122168 286 96 423 629 724 69 78 843 123014 129
 289 339 520 88 858 320 79 124031 112 245 384
 472 540 60 73 605 879 125003 73 234 347 61 78
 88 566 608 32 88 91 750 902 126157 83 633 892
 127004 64 70 88 320 433 80 88 817 244 128053
 5 340 626 7 96 724 41 129034 58 548 82 948
 130072 82 90 569 695 728 934 131000 57 251 361
 441 61 509 25 733 934 76 132072 86 138 41 58
 233 47 318 58 458 556 73 603 94 727 916 133088
 105 272 485 584 615 28 63 769 79 84 822 914
 65 132075 106 270 83 318 420 32 624 723 825
 82 135148 59 203 20 372 454 555 78 600 56 825
 72 81 932 61 136178 229 46 353 522 633 91 726
 58 807 97 137235 45 395 489 518 73 698 758 90
 138071 113 240 307 26 419 36 501 26 76 699 748
 802 985 139010 253 91 459 550 57 657 712 44
 826 40 62 966 140153 89 90 277 300 441 565
 746 811 991 141005 27 136 318 34 98 525 667
 777 947 66 142211 31 69 434 611 802 964 87

Wczoraj pod brzemieniem trosk — dziś ludzie niezależni

Główna wygrana czwartej klasy 34-iej Loterii Państwowej padła na nr 44.794 w Tarnowie. Wszyscy wybrańcy fortuny zrealizowali już wygraną, otrzymując po 200.000 zł na czwartkę. Poniżej podajemy szczegóły, dotyczące właścicieli dwu pierwszych ćwiartek.

Pp. Stanisław Wróbel i Franciszek Gablik grają od dłuższego czasu do spółki, a pozątem każdy z nich posiada własne ćwiartki rozmaitych losów. P. Wróbel otrzymał nagle jakąś inspirację, że wygra, jeśli los wyciągnie jemu muzyk. Zwrócił się tedy do znajomego ociemniałego organisty, p. Edwarda Ostrowskiego, i dzięki

niemu stał się właścicielem ćwiartki szczęśliwego losu do spółki z przyjacielem. P. Wróbel, emerytowany chorąży, oświadczył, że cieszy się głównie z tego, iż córka jego, która matka opuściła, będzie miała majątek. Zarówno on, jak i p. Grabik, właściciel kiosku tytoniowego, zamierzają wybudować sobie domu w rodzinnym Tarnowie.

P. Frieberg, nauczycielka gimnazjalna, nie umie narazie określić swych prognozi na przyszłość, pozątem, że kupi radio, gdyż z jego braku nie mogła wysłuchać transmisji ciągnięcia i dowiedziała się o swem szczęściu w kolekturze.

Wygrane pieniądze wszyscy złożyli narazie w Banku Gospodarstwa Krajowego. Charakterystyczne jest, że pierwszą czynnością każdego było kupienie losu do I-iej klasy 35-iej Loterii, której ciągnięcie rozpocznie się 20 lutego rb.

911 80 175056 128 238 350 456 509 622 86 732
 33 91 825 67 68 96 948 177055 70 85 128 33 89
 472 542 97 817 930 73 178265 329 81 560 809
 15 95 980 89 98 179007 55 205 15 56 567 707
 10 32 58 62 844 904 180108 523 84 87 89 619
 81 733 836 49 932 35 181224 36 529 764 942 55
 182008 86 107 47 271 410 70 578 680 722 46 64
 938 183104 463 598 688 713 839 69 958 184033
 86 158 315 78 573 662 822 74 964 69 185131 68
 276 456 78 505 771 959 91 30 186021 333 677
 729 41 878 900 187140 206 372 421 66 607 43
 649 73 188036 174 275 468 642 757 873 924 75
 189006 25 419 800 22 25 48 57 190360 426 510
 24 68 715 858 68 191156 204 313 514 604 831
 62 909 192022 321 32 49 406 18 693 710 12 906
 21 193205 39 703 38 89 886 194024 84 223 567
 820.

CIĄGIENIE PIERWSZE

Wygrane pocieszenia po 50 zł na numery:

121 344 54 7 703 19 89 1037 57 73 311 13 556
 78 654 703 21 43 92 96 801 53 95 2011 53 57 246
 72 76 393 405 19 515 46 615 700 32 39 814 916
 20 76 3063 375 407 11 18 94 628 87 716 34 824
 50 71 82 93 900 16 4095 103 7 18 83 261 328 410
 16 51 66 85 623 762 841 981 5010 13 75 119 253
 336 43 562 64 785 806 63 910 14 655 94 141 203
 17 30 207 482 557 87 734 62 818 916 7084 91 116
 41 77 215 89 380 493 581 87 88 627 94 795 830
 8014 41 155 202 307 38 478 682 739 97 801 7 29
 86 975 96 9043 122 53 69 261 303 31 57 72 555
 617 741 819 10003 125 66 243 372 453 501 50 699
 762 77 905 44 49 1134 233 36 78 339 96 407 46
 51 555 73 734 51 839 42 87 12032 76 180 223 46
 330 463 66 89 617 31 69 806 70 924 43 13012 25
 100 24 274 364 444 520 97 627 839 924 48 76
 14004 10 25 40 118 45 49 256 313 32 542 633 705
 32 41 82 986 150675 175 255 340 70 428 68 552
 692 713 833 38 40 51 901 46 16080 156 261 90
 95 316 89 463 580 91 681 83 744 53 73 827 49 97
 953 17024 34 108 23 83 93 323 445 71 564 691
 808 914 17 22 26 76 88 97 18032 69 106 55 70 452
 55 610 42 66 634 35 727 929 96 19030 99 143 61
 203 94 302 448 503 630 724 54 827 995 20015 39
 89 142 61 81 89 327 59 436 41 72 507 10 28 40
 60 614 27 91 704 51 55 56 809 58 69 82 91 914
 21010 61 78 79 162 532 752 88 808 971 79 22008
 210 47 304 487 89 541 58 616 25 27 44 68 707 24
 25 50 68 910 39 73 23023 176 275 324 40 74 422
 25 44 504 34 70 77 99 603 40 86 769 852 90 960
 24027 57 107 22 29 205 39 83 326 413 629 42 86
 704 13 20 906 14 25039 96 274 403 58 99 639 40
 731 32 842 990 26007 51 59 330 46 73 96 404 46
 64 551 62 686 751 910 38 61 27029 53 128 98
 268 412 513 705 73 966 85 28005 27 28 198 374
 508 72 616 575 876 29068 97 146 263 93 98 306 76
 432 36 45 536 89 844 968 89 30003 113 35 223
 67 93 411 42 531 625 31 47 767 69 76 880 82 971
 31057 270 345 63 522 657 77 801 16 30 54 89 905
 32006 124 27 402 88 666 67 742 815 58 906 23
 36 55 33041 63 74 146 302 401 527 740 825 913
 33 34086 102 37 220 51 558 98 615 759 997 35008
 115 210 55 317 45 427 62 70 501 19 66 87 96 607
 753 57 87 892 918 36126 275 312 34 41 414 15
 530 39 603 84 775 91 881 949 37123 236 93 300
 49 434 566 82 633 731 37 811 928 39 49 98.
 48123 307 423 571 602 25 80 736 857 79 912
 39105 38 52 58 70 76 84 325 400 20 522 43 61
 685 760 76 811 46 79 87 901 37 39 73 89 40056
 217 26 66 75 318 452 61 576 745 905 62 93 41038
 57 190 236 97 516 68 94 628 35 70 700 11 19 806
 94 980 42032 65 97 114 235 309 29 41 425 509
 25 769 824 41 84 92 930 43114 28 56 57 63 304
 533 86 635 742 47 52 66 72 88 862 88 904 48 64
 86 44092 263 336 48 622 826 931 45029 40 47 129
 35 83 234 61 313 472 84 599 625 755 95 989
 46099 145 96 254 341 64 467 523 658 714 49 917
 19 37 47029 35 40 82 118 236 70 337 73 451 615
 751 806 319 71 48054 290 35 154 595 669 806
 37 913 89 49144 59 230 70 310 68 625 745 54 807
 63 915 19 50003 12 118 45 221 40 71 364 411 16
 657 76 710 874 51100 78 310 40 89 495 569 623
 33 46 48 859 52117 77 220 39 79 349 86 87 457
 571 650 87 763 83 980 53087 91 96 119 41 92 286
 308 19 33 617 177 879 930 97 54023 84 100 42
 46 200 408 30 93 517 668 825 912 32 36 55039
 32 170 86 386 413 15 556 620 752 859 964 56022

Co przyniesie nam rok 1936?

O tem powie prof. FOADY, fenomenalny rzadko spotykany jasnowidz znany szeroko i ceniony dla swych niezwykłych zdolności zagranicą Arab z Trypolis, którego przepowiednie na rok 1934 i 1935 spełniły się co do joty.

Prof. FOADY pragnie obecnie, s okazji swego 6-letniego pobytu w Polsce i z wdzięczności za serdeczną gościnę, podzielić się z czytelnikami pismami (zainteresowanymi) swoim nadzwyczajnym darem przewidywania przyszłości i 20-letnim doświadczeniem, zebraniem w wszystkich częściach świata i gotów jest postawić horoskopy i prognozy na r. 1936 każdemu i w dodatku bezpłatnie.

Ustalony przez prof. FOADY horoskop na r. 1936 wyjaśni i poradzi każdemu jak należy postąpić, aby przynieść korzyść dla siebie i swoich najbliższych i co należy uczynić, aby uniknąć szkody w interesach handl., tranzakcjach finans., w sprawach osobistych rodziny, osób ukochanych etc.

Prof. FOADY żądane horoskopy przysłać będzie tylko do dnia 5-go lutego 1936 r. bezpłatnie — po tym terminie będzie obowiązywać normalna taryfa.

Co trzeba zrobić? Należy na załączonym kuponie wypisać imię i nazwisko, dzień i rok urodzenia, dokładny adres i wraz z znaczkami pocztowymi zł 1,25 na koszty a znaczkami wysłać, pod adresem: Prof. FOADY, WARSZAWA, ul. ŻŁOTA 36 m. 12 a.

Imię i nazwisko . . . . .
 Data urodzenia . . . . .
 Dokładny adres . . . . .
 Bez kuponu i znaczków nie udziela się odpowiedzi. U w a g a: Kupon ważny tylko do 5 lutego 1936 r. Po tym terminie obowiązuje opłata normalna. K. P.

Idealna
kompozycja
kwiatów

o subtelny i trwały
zapachu

WODA KWIATOWA

CACHET DE PARIS

Wzrost: 114
ng 6 114

54 124 95 229 70 368 510 50 54 96 658 709 43 47
95 858 948 57085 113 217 34 36 74 317 20 442 69
79 87 537 600 46 53 739 72 819 973 58065 73 116
36 37 43 96 232 49 321 69 408 556 71 603 13 53
818 22 59026 64 75 262 369 448 513 92 679 826
60203 318 41 496 516 53 68 84 647 86 723 99 824
905 61007 63 293 339 43 81 93 455 557 725 55
94 892 934 62107 90 303 409 57 505 11 80 84 92
608 25 66 729 804 10 45 913 44 63004 65 70 184
316 91 442 43 55 349 51 781 97 818 86 930 64139
274 84 495 500 5 680 704 880 93 909 27 65247
439 72 92 567 653 78 736 89 90 96 841 941 66065
158 86 274 76 82 338 406 9 11 21 91 576 661 71
96 741 66 872 67020 40 85 88 146 222 333 38
469 75 553 87 91 614 717 91 879 68024 114 40
228 64 484 431 48 566 611 25 29 798 814 26 70
921 73 89 69086 163 80 265 88 374 427 43 602 18
29 35 66 799 802 15 982 94 70001 13 34 75 90
111 73 315 71 420 37 58 512 45 287 60 63 921
71014 20 26 112 33 279 441 53 541 737 48 887
911 69 72082 265 89 433 43 49 532 600 77 99 751
840 906 73026 46 56 77 169 216 18 36 305 66 463
687 873 998 74046 234 39 316 99 526 617 724 34
996 75128 203 339 456 92 544 605 45 785 805
944.

557 80 997 134002 267 348 53 55 87 90 405 546
602 8 20 97 727 55 858 987 135023 49 128 66
223 376 415 16 35 62 501 28 69 629 60 65 98
705 14 838 92 926 136058 87 100 205 38 86 357
89 99 411 48 532 619 40 798 49 61 899 903 79
98 137013 33 59 96 156 205 14 63 309 88 441
64 647 65 86 749 95 968 1138081 224 313 19 21
81 84 417 60 96 540 65 797 812 923 39 84
139022 36 48 433 556 67 739 59 61 812 34 69
912 140022 90 217 50 80 81 354 73 556 619 51
69 89 724 37 858 80 906 141173 91 208 87 316
80 413 61 570 93 613 814 95 142180 323 450
54 544 711 806 46 75 974 143036 74 120 586 651
95 709 804 81 904 144007 188 207 21 48 89 314
435 583 754 145035 81 106 45 234 56 97 301
13 426 520 36 620 78 702 71 913 15 146515 42
603 21 43 92 716 73 863 69 147015 91 251 74
394 520 50 709 854 148028 154 307 469 83 87
501 23 35 52 95 635 92 750 846 908 82 149079
124 74 219 333 404 26 38 44 53 635 79 768 78
993 150008 59 228 95 392 551 608 51 59 86 707
50 71 82 99 818 924 151015 101 427 540 700
49 808 71 77.
15011 143 501 58 789 99 857 69 84 907 41

76012 88 206 31 81 83 309 94 457 506 77
633 765 71 98 832 921 38 77079 122 25 58 63
207 303 407 76 536 58 603 46 74 741 898 78045
123 43 59 238 341 62 442 44 68 751 93 840 44
74 79010 187 90 412 39 7 579 81 667 788 849
9 4854 80013 72 300 33 459 527 73 78 90 606
76 712 845 51 957 81058 85 105 208 98 338 42
45 407 23 503 35 56 71 643 63 76 95 780 818
59 86 979 82027 30 36 83 86 304 63 489 519
23 51 91 605 47 832 942 83158 96 214 57 89 349
81 433 564 659 62 720 40 91 900 84004 18 107
10 46 61 65 251 69 486 551 54 645 727 53 56
994 85042 73 192 205 37 540 641 750 67 877
931 86009 26 29 51 191 329 93 507 48 75 93
729 72 77 867 901 87017 65 93 114 80 275 328
30 47 49 62 407 53 514 15 60 640 851 982
88138 61 290382 447 504 26 34 615 85 86 726
50 896 91 89066 82 114 202 307 86 492 694 701
51 90 98 990 90049 130 57 262 98 332 415 65
515 85 632 727 67 905 91041 204 7 32 75 313
35 89 410 505 63 652 53 77 720 803 92000 20
43 164 77 276 431 45 58 504 7 605 28 802 86
93029 128 39 380 435 571 662 90 724 67 818 32
910 68 94039 128 82 243 64 366 421 22 69 660
68 751 71 76 858 61 936 44 87 95006 213 15 74
333 46 48 441 86 581 661 722 41 63 87 854 68
921 71 90 93 96101 246 375 460 537 769 960
66 78 97 90111 25 123 69 76 277 318 39 53 71
513 602 740 80 819 32 44 98032 91 115 257 61
376 450 81 537 820 45 917 99129 40 64 66 652
90 739 57 61 85 833 922 74 100132 48 52 95
219 28 84 95 96 330 91 406 46 645 77 87 737
951 101052 53 57 153 270 92 271 80 401 32 34
61 502 39 57 78 84 678 711 48 893 907 16 102020
98 184 206 8 302 20 46 76 481 567 615 31 88
746 817 21 71 83 103000 68 74 100 91 257 331
55 409 53 58 68 574 608 63 99 701 901 104151
213 45 54 81 302 89 514 50 612 26 66 90 735 94
961 90 105041 49 123 30 87 238 311 93 467 576
686 740 84 106034 60 67 128 51 58 63 217 26
29 346 421 43 516 25 819 44 107046 155 85 91
218 37 341 503 32 838 927 108053 149 78 95
311 51 77 427 39 553 69 692 706 899 994 109005
229 420 562 758 74 824 68 91 911 40 110099
235 91 401 39 80 95 508 628 781 82 859 983
111049 108 257 60 62 336 80 469 77 527 38 40
94 623 716 804 34 926 52 87 96 112022 47 149
221 24 60 89 411 17 44 570 639 790 821 62 67
927 113001 45 198 290 357 422 511 20 21 36
786 862 95 907 12.

114151 284 301 33 66 568 688 90 94 971
115001 149 81 401 17 522 32 681 729 66 67
800 23 83 89 933 92 116036 182 207 44 85 362
402 613 729 83 863 78 910 117048 129 218 53
338 67 406 23 49 91 656 69 733 870 77 936 69
85 118051 97 103 12 31 207 71 303 27 57 426
648 97 747 821 912 33 71 73 119025 130 217
64 338 76 451 71 84 91 684 707 863 968 93
120006 19 22 213 15 337 439 548 660 81 736 54
77 830 62 94 98 945 121077 149 238 59 91 436
95 581 824 72 88 989 122035 79 190 284 89 460
89 90 666 719 55 94 852 123133 81 243 76 77
306 26 523 46 95 653 846 55 922 65 124180 92
257 64 81 374 583 806 82 942 91 97 125077 112
21 31 206 18 78 351 417 28 43 640 701 827 975
126108 204 391 513 621 74 789 859 79 906 8
32 90 127001 35 41 148 90 94 218 33 314 40 96
402 7 41 89 766 68 970 128001 34 71 111 331
533 59 74 89 610 25 52 740 57 824 129032 49
100 97 218 33 84 97 346 91 401 15 30 35 52 91
583 93 617 55 70 76 818 941 83 130038 41 87
129 89 320 464 67 87 527 32 622 46 828 38 994
131052 75 85 268 93 305 71 421 33 43 573 79
640 717 42 93 874 924 81 132099 113 49 258
335 74 87 444 90 529 67 82 635 57 729 71 861
70 86 928 52 60 96 133081 134 266 302 4 422 57

48 74 89 15043 139 249 68 75 340 54 463 506
760 90 977 154009 32 134 203 4 350 99 402
15 62 509 32 647 52 763 70 77 93 821 81 931
57 155065 93 218 98 316 60 66 439 559 647
71 716 804 24 903 156041 178 288 98 338 52
419 48 666 711 861 914 47 157067 69 244 328
53 426 524 772 944 76 89 91 158010 60 128
89 223 35 67 335 499 608 87 718 80 159013 19
237 57 371 89 428 714 42 44 813 19 41 75 87
925 160022 135 260 478 520 41 62 74 688 746
49 876 84 902 11 13 20 51 161165 221 345 93
451 520 760 803 928 30 92 162003 100 49 301
3 29 79 84 600 36 51 773 912 163105 18 218
94 308 53 60 74 482 533 38 62 80 821 72 164042
69 100 38 223 24 343 84 516 682 761 907 14
165017 35 130 54 235 77 488 595 758 845 60
927 31 166027 32 93 283 323 32 421 592 605
25 35 736 57 79 820 981 167046 194 322 23 38
84 497 526 40 626 62 90 743 879 915 33 58
168155 87 246 308 417 24 90 557 619 770
169076 205 6 437 63 72 504 69 608 17 90 748
50 836 912 170061 90 386 623 7704 852 69
908 16 20 27 45 171110 219 373 78 534 687
701 9 46 78 835 172074 81 332 39 403 501 624
93 826 62 84 906 72 173066 82 140 57 264
319 407 569 653 73 749 174011 24 78 192 240
45 319 51 450 626 755 891 175053 113 27 47
410 527 49 58 63 74 616 26 68 92 701 26 37
44 73 90 98 803 17 957 63 72 176029 39 116
217 54 343 87 466 501 10 14 55 628 700 14 74
873 89 904 177123 243 354 508 602 715 830
33 952 77 92 98 178049 96 158 90 94 304 445
58 640 770 802 54 179043 133 263 76 85 335 45
52 649 97 719 23 821 965 78 180081 206 67
71 89 90 322 29 56 60 81 466 83 540 76 624
62 721 56 805 960 181040 129 72 73 83 202 53
89 353 99 462 80 503 683 744 70 975 182154
83 485 532 88 600 43 56 851 59 97 183012 180
216 69 89 96 319 29 76 94 420 554 636 92 728
849 924 77 184115 214 26 332 59 479 561 806
89 972 99 185026 215 31 350 86 95 434 537
675 867 936 186011 25 126 35 253 99 391 435
59 67 521 53 76 634 49 85 706 51 57 833 64 77
187087 91 95 100 203 371 475 557 778 817 96
932 56 188135 84 424 512 31 682 84 785 872
199018 50 84 170 204 27 314 97 433 98 640
732 39 813 15 79 91 903 76 190038 146 291
383 409 51 558 665 746 94 803 55 64 191000
37 106 10 13 270 382 517 47 73 628 779 834
192079 191 93 203 23 24 80 303 45 453 596
625 31 70 736 900 14 68 193048 128 224 51 352
415 506 66 76 95 623 32 83736 46 947 194137
41 204 35 302 18 35 452 523 46 98 693 702
706 962 76.

wem i tylko jej członkowie mogą korzystać z urzędów, a podobnie jak do Makkabi nie są przyjmowani obywatele wyznania niemieckiego. Tak do YMCA nie przyjmuje się obywateli wyznań niechrześcijańskich."

Milczy w tej sprawie natomiast oficjalna „Gazeta Polska”, która ogranicza się jedynie do podania wyjaśnienia PUWF. Może to wyjaśnienie nie jest po myśli „sanacji“?

Jak wiadomo chce się narzucić również i Sokołowi zmianę statutu, aby i do Sokoła mogli wstępować Żydzi. Obecny statut Sokoła jest rzekomo niezgodny z obowiązującymi ustawami i dlatego musi być zmieniony, gdyż w przeciwnym razie grozi się Sokołowi konsekwencjami. Makkabi, która przyjmuje wyłącznie tylko Żydów jest jakoś dziwnym zbiegiem okoliczności w porządku z ustawami.

W związku z bojkotem przez Żydów olimpiady w Garmisch i w Berlinie — o czym donosiliśmy wczoraj — dochodzą nas wieści, że niemieckie organizacje sportowe na terenie Polski zamierzają powziąć uchwałę niebrania udziału w zawodach, w których uczestniczą Żydzi. P. i. organizacje gimnastyczne są podobno zdecydowane wycofać się z t. zw. pierwszego kroku gimnastycznego i mają o tem w najbliższym czasie zawiadomić przewodnictwo Związku Sokolstwa Polskiego w Warszawie. Również i w innych dziedzinach czysto sportowych oczekiwane są podobne wystąpienia ze strony Niemców.

Odnaki emalowane metalowe
Fabryka wyrobów
Metalowych Poznań,
Ratajczaka 17. Tel. 30-03

dg 633/4

Hokej na lodzie

P. Stogowski wyjaśnia nam w związku z naszą notatką o wyjeździe drużyny hokejowej do Garmisch, że Dyrekcja Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w Poznaniu nie stawia zupełnie przeszkód w udzieleniu mu urlopu w celach reprezentacyjnych.

W tym przypadku jedynie drobną winę ponosi wyłącznie Polski Związek Hokeja na Lodzie w Warszawie, który na czas nie zawiadomił Zakładu o wyjeździe.

P. Stogowski wyjedzie w poniedziałek 27 b. m.

Piłka nożna

Zarząd czeskiego zw. piłkarskiego zdecydował, że ze względu na obowiązujące w turnieju olimpijskim ściśle przepisy amatorskie, Czechosłowacja w piłkarskim turnieju olimpijskim udziału nie weźmie.

Pięściarstwo

P. Z. B. rozpatrywał na ostatnim zebraniu sprawę sprowadzenia do Polski na trzy starty reprezentacyjnej drużyny pięściarskiej Norwegii. Reprezentacja Norwegii startowała 5-go kwietnia w Warszawie w spotkaniu międzypaństwowym, 7 kwietnia w Poznaniu i 9 kwietnia w Łodzi. Na ostatnim zebraniu zarząd P. Z. B. przyjął następujące kluby na członków: T. G. „Sokół” — Przemyski, „Hapoeł” — Lublin, „Tajfun” — Łódź, „Makkabi” — Sosnowiec, K. S. „Czechowice” — Warszawa i „Hasmonea” — Warszawa.

Skreślono z powodu nieprzejawiania jakiegokolwiek działalności sportowej i niepłacenia składek następujące kluby: „Makkabi” — Kielce, „Kolejowe P. W.” — Poznań i „Drużynę Błękitną” — Poznań.

„Sokół” Poznań sprowadza na niedzielę 2 lutego na towarzyskie spotkanie do Poznania drużynowego mistrza Pomorza, bydgoską „Astorję”.

Zapaśnictwo

„Siła” (Bydgoszcz) — „Sztekker” (Poznań). Kolejność par w zawodach zapaśniczych w niedzielę o godz. 19 w sali szkoły Dokształcającej przy ul. Działynskich, ustalono następująco: Żoładkowski (SB) — Handke II (SP), Kowalski (SB) — Grodzki (SP), Potocki (SB) — Nowaczyk (SP), Wierciński (SB) — Deska (SP), Łuczka (SB) — Maryański (SP), Wilczarski (SB) — Pięta (SP), Grabowski (SB) — Łukasiewicz (SP).

Życie organizacyjne

Walne zebranie sekcji piłkarskiej HCP zgromadziło licznych członków. Przewodniczącym wybrano p. Maksymiljana Nowakowskiego. Jak wynika ze sprawozdań złożonych przez ustępujące kierownictwo, sekcja posiada ogółem siedem drużyn, w tem trzy drużyny juniorów. Wyniki uzyskane w mistrzostwach oraz spotkaniach towarzyskich wykazują poprawę formy. Po udzieleniu pokwitowania ustępującemu kierownictwu, odbyły się wybory, które przyniosły następujący nowy skład kierownictwa pp.: kierownik — Leracz Tad., sekretarz — Mazurek Wł., kronikarz — Mościński, opiekun sekcji — Bogusz St., opiekun I drużyny — Mazurek, opiekun II drużyny — Henschel St., referent młodzieży — Szczodrowski. (wz)

„IKB” — „Warta”

W niedzielę o godz. 19 odbędą się w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich pierwsze zawody drugiej serii finałowych rozgrywek o mistrzostwo drużynowe Polski. Przeciwnikiem „Warty” będzie dwukrotny mistrz z okręgu śląskiego I. K. B. (Świętochłowice), który po zwycięstwach nad „Sokołem” poznańskim i „Astorją” (Bydgoszcz), zakwalifikował się do finałowych rozgrywek, remisując w ubiegłą niedzielę z „Wartą” 8:8.

Na czoło zawodników klubu śląskiego wybija się kilkakrotnie reprezentant Polski i mistrz Śląska Jarzabek. Uchodzi on na Śląsku za najlepszego technika. Na 116 rozegranych walk rozstrzygnął 96 na swoją korzyść, 9 razy remisował. Prócz

niego wyróżnia się w wadze półśredniej Swierk zwany „królem k. o.”, bowiem na 31 walk 23 wygrał przez k. o. Również za bardzo dobrego zawodnika uchodzi w wadze muszej Mrozek i w wadze piórkowej Pinta. Mrozek na 75 walk stoczonych zwyciężył 51 razy, remisując trzykrotnie; Pinta natomiast jest bardzo młodym zawodnikiem, który na 22 walki 16 rozstrzygnął na swoją korzyść.

W drużynie K. S. „Warta” zajdzie mała zmiana. W wadze muszej walczy Koziołek, natomiast w wadze koguciej wystąpi Sobkowiak. Walka w wadze koguciej między Sobkowiakiem i Jarzabkiem będzie sensacją niedzielnych zawodów.

Wyjaśnienie P. U. W. F.

Ostatnio ukazał się w prasie komunikat Polskiego Zw. Makkabi o wizycie przedstawicieli tego związku u dyr. Państwowego U. W. F. i P. W. na której to wizycie omawiana była sprawa udziału zawodników żydowskich w igrzyskach olimpijskich w Garmisch i Berlinie.

Obecnie dowiadujemy się z Państw. U. W. F. i P. W., o stanowisku jakie Urząd w tej sprawie zajął, a które streszcza się w słowach następujących:

Udział sportowców w Igrzyskach Olimpijskich jest właściwie moralnym obowiązkiem reprezentowania i obrony barw sportu narodowego zagranicą. Wobec tego Państw. Urz. W. F. i P. W. traktuje zgłoszenie się sportowców do udziału w Olimpiadach jako sprawę wyłącznie ochotniczą. Z tego wynika, że w stosunku do sportu społecznego Państw. Urz. W. F. i P. W. nie może stosować ani przymusu ani nakazu.

Odpowiadając na komunikat Makkabi, opublikowany w powyższej sprawie w prasie, Państw. Urz. W. F. komunikuje, że uważa on wszelkie starania Związku Makkabi w PUWF, zmierzające w kierunku zwolnienia zawodników żydowskich do udziału w najbliższej Olimpiadzie — za niecelowe.

Przez swoją interwencję Żydzi zdaje się przeholowali, gdyż nawet krajkowski „I. K. C.” pisze, że cała sprawa ma w praktyce charakter wyłącznie demonstracyjny, bez udziału bowiem kilku Żydów, branych pod uwagę w

przygotowaniach olimpijskich (Szrajbman, Kantor, Freiwaldówna i Rotholz), damy sobie chyba radę, a jeśli chodzi o Rotholza, który zdaniem „I. K. C.”, jest najbardziej potrzebny, to nie należy on do Makkabi a do Gwiazdy.

A dalej pisze „I. K. C.” „Poważnym zagadnieniem jest kwestia Związku Makkabi, jako filii światowego Związku Makkabi. Wytworzyła się tutaj sytuacja niezbyt normalna, gdyż kluby Makkabi należą jednocześnie do Związku Makkabi i do polskich związków sportowych mimo, że statuty tych organizacji różnią się zasadniczo. Przecież prawnie władze sportowe polskie nie mają żadnej podstawy do utrzymywania oficjalnego kontaktu z Związkiem Makkabi, ale sprawa ta nie jest jeszcze uregulowana.

Jeden z związków, a mianowicie Polski Związek Towarzystw Wioślarskich, stoi na słusznym stanowisku, że nie może przyjmować na członków klubów, należących do innej międzynarodowej organizacji (Makkabi), gdyż sprzeczne to jest ze statutem Międzynarodowej Federacji Wioślarskiej.”

„Również i sprawa zakazu korzystania z pływalni YMCA jest z punktu widzenia statutu YMCA zatwierdzonego przez władze, uzasadnione, gdyż YMCA

ŻYCIE HARCERSKIE

Polska myśl i polski czyn

Harcerstwo jako skauting w jego dzisiejszej konstrukcji jest tworem porządkującej i systematycznej myśli angielskiej, i w tym znaczeniu jest tworem, — ale pierwiastki systemu skautowego tkwią głęboko w świadomości i życiu społeczeństw i rozmaitemi rozgąsieniami swoimi były one urzeczywistnione w rozlicznych wiekach i środowiskach. W systemie sprawności fizycznych i psychicznych rozwijały się, jak wiemy, u zachodnich dzikich Indian i kulturalnych wschodnich Indusów, — w systemie walorów moralnych również powstawały w najrozmaitszych społeczeństwach i czasach, a zakwitły przepięknie w rycerskim średniowieczu chrześcijańskim. W istocie rzeczy moralna strona, a więc strona najważniejsza pełnię wyrazu swego znajduje tylko w duchu chrześcijaństwa — najściślej zaś biorąc w katolicyzmie.

Zasługą Baden-Powella jest to, że on te rozliczne znane mu pierwiastki skupił i rozwinął w jednolity system, stawiając go jako zadanie wychowawcze czasów dzisiejszych.

Czy na tem zakończył i tem ukoronował dzieło, tryskające swymi źródłami wśród tylu społeczeństw i na takiej wielkiej przestrzeni? — Nie!

Dał on tylko pobudkę do bardziej systematycznego i zorganizowanego twórczego działania na przyszłość. — Wskazał raczej, jak dalej system rozwijać i tworzyć należy. — Tu wkroczyły na to pole twórcze własności poszczególnych narodów — i tak Skauting stał się systemem, wymagającym narodowego rozwoju.

Unarodowienie Skautingu, to konieczne hasło, które powstało zaraz po rozpowszechnieniu się tego systemu na tereny poszczególnych narodów. — Każdy naród musi w ten system wnieść swoje indywidualne pierwiastki i na ich podstawie rozwijać ten wspaniały ruch wychowawczy.

Naród polski jeden z pierwszych wyczuł i zrozumiał tę potrzebę. — Dla tego też działacze tej miary, co A. Malkowski, ks. Lutostawski i E. Piasecki odrazu po tej narodowej poszli linii. Skauting musiał stać się Harcerstwem.

Ale dalszy rozwój narodowy Skautingu, jako Harcerstwa, wymagał i wymaga długiej, stopniowej, wytrwałej pracy. Jest on narażony na zбочzenie i błędy, jak każdy rozwój idei i systemu żywego, ulegającego licznym wpływom bezpośrednim i pośrednim, ubocznym. Rzeczywistość bieżącego życia wpływa nań, — niosąc zarówno dodatnie, jak i ujemne oddziaływania. — Należy tylko świadomie prowadzić selekcję, wybór tych wpływów. Dodatnie wzmocnić i rozwijać, ujemne zwalczać i eliminować.

Harcerstwo, zanim znalazło całkowicie właściwą, własną drogę narodową, zanim okrzepło, już musiało złożyć wielki egzamin ze swej wartości indywidualnej i społecznej, moralnej i narodowej. Wybuchła wielka wojna, — wymodlona przez Mickiewicza i ofiarne duchy narodu wielu pokoleń. — Naród znalazł się w trudnym dylemacie swego życia. — Mocą wyroku Opatrzności Boskiej sędzi do niepodległości do własnego bytu państwowego, — narażony na liczne pokusy i próby sprowadzenia na manowce; — wytrwał zwycięsko. Nie skusił go syreni głos odwiecznych wrogów, związanych w państwach centralnych. Niemiec się przeliczył.

Harcerstwo w tym okresie złożyło swoją dań w służbie Ojczyźnie, — złożyło dań piękną i obfitą, dań z życia i pracy, dań krwi i wysiłku, — wysiłku zarówno fizycznego jak i duchowego.

Słusznie też imię harcerskie zajął. Harcerstwo udowodniło, że jest narodowym, — system harcerski okazał się w całej swej istocie, godnym narodowego ducha.

Ale wyszedłszy z ognia tej próby znalazł przed sobą ogromne pole dalszej pracy i to nie tylko wszcz i w głąb, — ale w całej swej istocie i w swej konstrukcji. Unarodowienie i rozwój istoty Harcerstwa musiał iść dalej. Harcerstwo musiało rozwijać swo-

ją polską myśl, ażeby wcielić ją w swój polski czyn.

Dzisiaj jesteśmy w toku tej pracy unaradawiającej, pracy twórczej, którą musi rozwijać się nieprzerwanie, — albowiem wszelka przerwa jest zastójem, mogącym za sobą pociągnąć zgnębienie. Rozwój naszego systemu jest niedokończony, — jak nieskończony jest rozwój narodu.

Naród już w łonie własnego państwa znalazł się w trudnym położeniu, pełnym niebezpieczeństw i pokus piętrzących się na drodze jego wewnętrznego rozwoju. Radość z posiadania państwa, zachwyt nad nim prowadził do przerostu funkcji państwa, do pragnienia upaństwowienia wszystkiego. Łatwo zapomniano, że nie naród dla państwa, ale państwo dla narodu istnieje. Dzisiaj jesteśmy w toku tych zmagania wewnętrznego narodu, tego poszukiwania właściwej drogi rozwojowej.

Jesteśmy w toku ścierań się prądów różnorodnych, w toku myśli wyieżonych, mających zawieść nas na tory istotnej myśli polskiej i polskiego czynu.

Harcerstwo, które urabia i rozwija siebie i swój system jako wychowawczy, oraz kształci i usprawnia system narodowy Polski, musi dać znać o istocie swej i swem dziele społeczeństwu polskiemu. Społeczeństwo polskie musi poznać i zrozumieć istotę polskiego harcerstwa, tak, iżby nastąpiło wzajemne oddziaływanie między ogółem społeczeństwa polskiego a harcerstwem. Dotąd nie jesteśmy jeszcze dość bliscy tej chwili, kiedy to zrozumienie i to współdziałanie nastąpi. Niemniej nastąpić musi dla dobra przyszłych pokoleń, dla dobra Narodu, dla dobra Państwa Polskiego.

L. CZERNIEWSKI.

K. P. H. Drużyny Wilków Morskich
14 bm. odbyło się roczne walne zebranie Koła Przyjaciół Harcerzy przy Harcerskiej Drużynie Wilków Morskich. Przewodniczącym walnego zebrania obrano p. Rogackiego Leona, który w miłej atmosferze sprężystości poprowadził obrady. Po wysłuchaniu sprawozdań z działalności Koła, licznie zebrani członkowie obrali następujący zarząd: prezes — Słomiński Antoni, wice-prezes — Andrzejewski Henryk, sekretarz — Wierzcholska Jadwiga, wice-sekretarz — Rogacka Marja, skarbnik — Gabryelewicz Antoni, ławnik I — Wyrwasówna Katarzyna, ławnik II — Antczak Jan. Do komisji rewizyjnej wybrano Rogackiego Leona, Iwankowskiego i pułk. Łakińską.

KINO METROPOLIS

Specjalne przedstawienie popołudniowe w niedzielę, 26. bm. o godz. 3.30 popł., najwspanialsze widowisko filmowe

Wyspa zatopionych skarbów
Wielki i potężny obraz ilustrujący walkę o zakopane skarby piratów na jednej z wysp Polinezji. W rolach głównych: piękna ANITA STEWART oraz słynny pływak książę KAHANAMOKU. Bilety od 25 gr.

ŻYCIE SOKOLE
Walne zebranie gniazda żeńskiego — Śródmieście

Zebrańie zgabiła dchna prezeska Zofja Hencichkowa. Na przewodniczącą poproszono dchnę Kołodziejską, na sekretarkę dchnę Kędzierską. Po przyjęciu protokołu z ostatniego walnego zebrania — nastąpiły sprawozdania zarządu: sekretarki — dchny Woźnickiej, dchny Michałakowej — kasowe, dchny Słowińskiej — z biblioteki, dchny Prymowiczówny — z naczelnictwa, dchny Szkudlarskiej — z administracji, dchny nac. Kasprzakówny — która w im. kom. rew. wniosła o udzielenie absolutorjum zarządowi, co przyjęto jednogłośnie. Po przemówieniu przedstawicielki okręgowego wydziału dchny Dzielińskiej i wręczeniu przez nią zwycięskiej drużynie siatkówki pucharu wędrownego — dchna prezeska Rozmiarkowa złożyła wyrazy uznania gniazdu za całokształt ówczesnej działalności, specjalnie podkreślając pracę kulturalno-oświatową, która stoi na bardzo wysokim poziomie; rywalizuje z nią zresztą również godnie i praca gimnastyczna. Dchna prez. Rozmiarkowa zaleciła urządzanie wycieczek pieszych na wzór harcerstwa, zorganizowanie pogotowia wojennego sokolic: wy-

Bronchinol
bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel kokuusz, zapalenie itp. Nazwa zastrzeż.
Król. Uprzyw. Apteka „Pod Białym Orłem“
Zal. r. 1564 K. Skarżyński, Poznań, St. Rynek 41
Tel. nr. 12-01 i 58-43
Pg 2306.3.26

NIEDZIELA W TEATRZE WIELKIM

Po południu o godz. 3-ciej po cenach 50 gr do 2,— zł

„HRABIA LUXEMBURG“

operetka
która od początku sezonu utrzymuje się na afiszu z wielkiem powodzeniem dzięki świetnemu wykonaniu przez Halinę Dudicz, M. Kaupę, B. Horskigo, K. Szerszyńskiego, J. Sendeckiego, Trojanowską i in. Tańce układu M. Statkiewicza w wykonaniu Z. Grabowskiego oraz zespołu baletowego. — Dyryguje kapelm. W. Buchwald.

Wieczorem o godz. 8-mej sensacyjny występ wybitnej śpiewaczki sowieckiej

MARJI MAKSAKOWEJ

primadonny Opery w Leningradzie i Moskwie w roli tytułowej op. „CARMEN“

Pierwszy z zapowiedzianych występów śpiewaczki sowieckiej przeszedł wszelkie oczekiwania i pozostawił silne wrażenie artystyczne. To też niedzielny występ **Marji Maksakowej** oczekiwany jest z największym zainteresowaniem, bowiem artystka należy do **reprezentacyjnych śpiewaczek sowieckich**. Gdy dodamy, że w większych rolach niedzielnego przedstawienia udział wezmą tacy artyści naszej

sceny jak **Halina Dudicz** (Micaela), **Józef Woliński** (Don José) i **Zenon Dolnicki** (Escamillo) to mamy gwarancję, że przedstawienie stać będzie na wysokim poziomie artystycznym. W dalszych partiach wystąpią: R. Cirin, A. Warchalewski, J. Gruszczyński, H. Majchrzakówna, A. Gretał i in.

Kierownictwo muzyczne spoczywa w rękach **dyr. Dr. Zygmunta Latoszewskiego**.

szkolenie sanitarne P. C. K. i przeciwgazowe LOPP.

W dalszym ciągu przystąpiono do uzupełniających wyborów. Na miejsce ustępujących przez losowanie 4 członków wybrano: ponownie dchny: Kossmannównę, Siuchnińską, Stoińską i Święcicką oraz dokooptowano trzy dchny: Kapalczyńską Marję, Kołodziejską Jadwigę i Szellerównę. Do komisji rewizyjnej wybrano ponownie dchny: Kaczmarkową Gertrudę, Ujmową Halinę, Kasprzakównę Stanisławę. Do sądu honorowego weszły dchny: Kokell, Michałowska, Tutlewska, Wolniewiczowa, Wojska oraz Szewcówna. Delegatami na radę dzielnicową zostały dchny: Kossmannówna i Stoińska. Jako delegatki na radę okręgową powołano dchny: Święcicką, Ernsdorfową i nac. Prymowiczównę. Poczet sztandarowy tworzą dchny Michałakowa jako sztandarowa, Basińska Emilja i Święcicka Alicja jako przyboczne. Zkolei zatwierdzono wybór przez grono techniczne naczelniczki dchny Prymowiczówny. Skład całego grona technicznego jest następujący — pierwsza zastępczyni naczelniczki dchna Hołaszówna, druga zastęp. — dchna Michałowska oraz dchny: Szwedówna, Kamińska, Mosiniakówna, Kosmalanka, Rezmerówna Zofja i Wojciechowska.

Na zakończenie uchwalono wniosek, by składkę dla ćwiczących obniżyć na 30 groszy i zatwierdzono szereg spraw organizacyjnych.

Wieczór karnawałowy MŁODEJ PRASY

26. I. 1936 w „Adrii“

Zaproszenia otrzymać można w redakcji „Głosu“ i „Wielkiej Polskiej“, św. Marcin 63. Telefon 59-97.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego
W sobotę dnia 25 bm. po raz dziewiętnasty ciesząca się wielkiem powodzeniem operetka Frimla „Rose - Marie“ z Marją Kaupę w roli tytułowej. Dyrekcja chcąc uprzystępnić obejrzenie tej pięknej operetki szerokim warstwom naszych melomanów, obniżyła od dzisiejszego przedstawienia ceny wstępu od 60 gr. do 3 zł. W niedzielę dnia 26 o godz. 15 po cenach popularnych „Hrabia Luksenburg“, wieczorem o godz. 20 pierwszy i jedyny występ znakomitej śpiewaczki sowieckiej **Marji Maksakowej**, primadonny oper w Leningradzie i Moskwie. Artystka odtworzy postać tytułową w operze Bizeta „Carmen“. W roli Don Joségo **Józef Woliński**, w roli toreadora — **Zenon Dolnicki**. Kierownictwo muzyczne dyr. dr. Z. Latoszewski, reżyser Karol Urbanowicz. W poniedziałek dnia 27 bm. teatr nieczynny.

Z Teatru Polskiego
Dzisiaj w sobotę po raz drugi potężne dzieło genialnego poety Stanisława Wyspiańskiego „Bolesław Śmiały“. Jest to jedno z najpiękniejszych przedstawień Teatru Polskiego. Udział przyjmują cały zespół. Rolę tytułową kreuje Robert Boelke. Jutro w niedzielę po południu po cenach do połowy znizowanych pełna humoru komedia Bałuckiego „Grube ryby“, wieczorem po raz trzeci „Bolesław Śmiały“. W próbach doskonała komedia, ciesząca się w Warszawie od kilku miesięcy nadzwyczajnym powodzeniem „Stare wino“, której premiera odbędzie się w przyszłym tygodniu.

Z Teatru Nowego
Dzisiaj w sobotę i jutro w niedzielę powtórzenie ostatniej nowości repertuaru niezwykle interesującej sztuki „To więcej niż miłość“ głośnego w dobie obecnej ko-

medjopisarza L. Bus - Fekete. W doskonałej obsadzie artystów Teatru Nowego pp. Koronkiewiczówna, Korecka, Michalska, Stanisławska, Taborska, Noskowski, Loedl, Koczanowicz, Nowakowski, Tatarski, w znakomicie opracowanej reżyserji Nuny Młodziejewskiej.

Niedzielną popołudniową przedstawienie, po cenach do połowy znizowanych wypełni miła, komedia „Zakochani“.

RADJO

Karnawał w Polskim Radjo

Na specjalną uwagę zasługuje „Godzina Straussowska“, którą dnia 16. 2. poprowadzi wnuk wiekowego Jana Straussa —

T A Ń C E I MELODJE HISZPAŃSKIE

PRZEZ RADJO

W NIEDZIELĘ 26. I. O GODZ. 18.00

również Jan Strauss, a którą transmitować będzie Warszawa z Wiednia. Jak znakomita jest muzyka rozrywkowa w wykonaniu artystów i orkiestr tanecznych wiedeńskich, przekonali się radiosluchacze w audycji w dniu 11. 1., w czasie transmisji z Wiednia „Radjopotpour“ Hruby'ego w wykonaniu znakomitej kapeli wiedeńskiej z udziałem świetnej orkiestry jazzowej i doskonałych śpiewaków. Również z Wiednia transmitowany będzie koncert o charakterze poważniejszym, lecz także karnawałowym dnia 22 lutego. Orkiestra wiedeńska wykona utwory symfoniczne wielkich mistrzów, lecz o treści wesołej. „Przygoda Sowizdrzała“ — Ryszarda Straussa, „Warjacje na temat Hillera“ — Regera i jako pierwsze wykonanie „Vier Musikantenstuecke“ op. 14 H. Holonii. Udział w koncercie weźmie sławna śpiewaczka Erna Sack, zwana powszechnie „słowikiem Niemiec“, która odśpiewa uroczą arję Zerbinetty z opery Straussa — „Arjadna na Naxos“, oraz efektowne Warjacje na temat Mozarta.

Za nasze pieniądze
żądajmy dobrego towaru
kupując smaczną
musztardę REMU
w gatunkach
Sarepska
Trufflowa
Kremska
Pg 6 505-46.100

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 22 stycznia 1936 r., zmarł we Lwowie, wskutek nieszczęśliwego wypadku, nasz Drogi Komiliton, b. Prezes Kl. s. p.

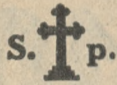
Benon Henryk Zieliński

rycerz Kl. Filomatia Posnaniensis, stud. V. r. Chemii.

W Zmarłym tracimy szczerego przyjaciela, niestrudzonego pracownika na niwie korporacyjnej, wiernego ukochanym ideałom Filomackim. Cześć Jego pamięci!

Konwent i Koło Filistrów
Kl. Filomatia Posnaniensis

dg 687

Zofja z Myszkowskich Sitowska

wdowa po radcy Sądu Okręgowego

opatrzona Sakramentami św., zmarła 23 stycznia 1936 r. w Krościenku n/D., przeżywszy lat 76. Dnia 26. bm. odbędzie się pogrzeb na cmentarzu w Limanowej do grobowca rodzinnego.

W głębokim smutku pogrążona
rodzina.

ng 12 710

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 23 stycznia 1936 r., o godz. 19.45, zasnął w Bogu, po długich i cierpliwie znoszonych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój kochany mąż, nasz drogi ojciec, dziadek, brat i stryj, s. p.

Stanisław Lewandowski

przeżywszy lat 61. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 26. bm. o godz. 14 z kaplicy cmentarnej parafji Bożego Ciała w Dębou.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci, wnuki i rodzina.

zg 12 711

Poznań, Warszawa, Berlin,

Dla kontroli ruchu oraz sprawności

każdego zakładu przemysłowego niezbędne przyrządy pomiarowe i armatura:

Termometry - manometry zwykłe jak też odległościowe, rejestrujące, kontrolne. **Paro i wodomierze**, indykatory, tachometry, **Wentyle redukcyjne** i bezpieczeństwa oraz **Wszelką armaturę dopary, wody i gazu** poleca najkorzystniej

Stefan Duchowski
Biuro Inżynierskie
Hartowy skład armatury
Poznań, Al. Marcinkowskiego 25
Tel. 32-26 zg 12 708

Reprezentująca osoba

przyjmie posadę książkowego kasjera lat 30 włada 3 językami i gwarancja do 5000 zł.

Oferty Kurjer Pozn. zg 12 700

Alfa

alica **NOWA** nr. 2
dawn. ulica Szkoła
poleca w Karnawale na balo
Biżuterję - Puderniczki
Klamry - Guziki
Kwiaty do sukien

dg 587

Zastępcy na Poznań

dobrze zaprowadzonego w pierwszorzędnym firmach, poszukujemy do prowizyjnej sprzedaży naszych znanych artykułów. Wymagane zabezpieczenie inkasa. Wyczerpujące oferty uprasza się skierować do firmy

KAWA HAG Sp. Akc., Gdańsk.

Większa niemiecka fabryka STAŁOWER

poszukuje przedstawiciela na **Poznańskie, Pomorze i Górny Śląsk**, dobrze zaprowadzonego w klienteli tejże branży i mogącego utrzymać składnice, towar jakościowy, uznany przez rynek światowy, dobrą prowizję i pełne poparcie. Zgłoszenia skierować pod ng 5111 do Kurjera Poznańskiego.

Wspólnika 30—40 000 zł

poszukuje firma budowlana, mająca dobrą opinię, rozporządzająca dużym inwentarzem i własną nieruchomością, dla rozszerzenia w toku się znajdujących poważnych robót. Oferty pod „Przemysł” do Biura Ogłoszeń „Par” w Warszawie, ul. Bracka 17. Pg 2040-62,9

Bezsprzecznie najtaniej

kupuje się podczas

BIAŁYCH DNI

MAGAZYN BŁAWATÓW

Z. BYTNEROWICZ

Poznań, STARY RYNEK 52 narożnik ul. Wodnej

rozpoczyna ten okres **27 stycznia b. r.** dając i tem razem niepowtarzającą się sposobność **najkorzystniejszego zaopatrzenia domu**

POLECAMY:

wszelkiego rodzaju **PŁOTNA** bieliźniane — pościelowe stołowe oraz

= CAŁE WYPRAWY =

inlety - dreliszki - garnitury - adamaszki ręczniki lniane, bawełniane i frotte

• **firany — story — kapy** •

oraz wszelkie inne artykuły w wielkim wyborze i przeróżnych gatunkach

CENY W OKNACH WYSTAWOWYCH obowiązują tylko przy gotówce

Na wszystkie inne artykuły **10%** rabatu got.

ng 5 226-7

* **Prosimy korzystać** *

Według przepowiedni pewnego jasnowidza, **miljon złotych padnie w Poznaniu, naprzeciwko stojącego oddzielnie gmachu.**

LOSY 1 klasy są już do nabycia, ćwiartka 10,— zł
Stefan Centowski, Poznań, plac Wolności 10

ng 5 100/1

Któż inny potrafi odgadnąć Twą przyszłość?

tylko najsłynniejszy Jasnowidz-Grafolog **WOMOUTH** Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą sugestii i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość, przy pomocy słynnego i jedyne na kuli ziemskiej Medium „**TAMAHA**” które posiada nadprzyrodzony dar promieniowania i wysyłania fluidu astralnego w transie jasnowidzi bez różnicy oddalenia się za pomocą kontaktu pisma i kilku włosów danej osoby.

Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możliwość zdobycia miłości pożądanej osoby, rady i wskazówki, odzwyczajają od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medium „**TAMAHA**” jest nieomyślne. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygranej Nr. losów, wskazuje gdzie takowe można nabyć.

Napisz natychmiast do mnie, podaj pytania, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów a otrzymasz w przeciągu 4 dni odemnie dokładne horoskop - przepowiednie, który wprawi Cię w podziw i zachwyt.

Medium „**TAMAHA**” wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu, który pod gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przyczyni się do poprawy Twego bytu materialnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich wygranych, to owoc mej pracy dlatego też każdemu zwracający się do mnie dziękuję. Załączyc 1,— zł na kosztach przesyłki. Bezpłatnych horoskopów nie wysyła się.

Pisz jeszcze dziś do mnie na adres: Jasnowidz **WOMOUTH**, Kraków, Lubiec 22 m. 2.

Do składu delikatesów potrzebny od 1. III 1936 r.

EKSPEDJENT-DEKORATOR

który zna pismo plakatowe, władający jęz. polskim i niemieckim, w słowie i piśmie Uwzględnia się tylko siły pierwszorzędne. Oferty z odpisami świadectw i fotografją skierować do firmy

ST. ZIMOCH, Bydgoszcz, Nieszewska 7.

Chrześcijańska wytwórnia żarówek na Śląsku poszukuje

przedstawiciela

na **Poznańskie i Pomorze**. Zgłoszenia /Biuro Ogłoszeń „Par”, Katowice pod nr. „3332”. Pg 2373-71.12

NOWOCZESNIE WYPOSAŻONE WARSZTATY

przyjmują do remontu **SAMOCHODY**

WSZYSTKICH MAREK

Rzetelna praca
Dokładne kosztorysy
Punktualne wykonanie
Niskie ceny
Troskliwa obsługa

POZNAŃ

Grochów Łąki 2
Naprzeciw Rzeźni Miejskiej
Telefon 50-44 dg 696

Pomarańcza hiszpańskie malinowe i znane

Pomarańcza Jaffskie „Pardess” poleca: zg 12 701

„OWOCPOL” właśc. H. Schmidt
Poznań, W. Garbary 17 Tel. 13-17

MEBLE solidne - piękne - tanie

W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE

Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
ng 5 220

OKULARY najkorzystniejszej tylko w Zakładzie Optycznym

OPIO-ORLIICKI, Poznań
Św. Marcin 63 (dawn. nr. 77) ng 12702

Urzędnik

znający gruntownie branżę elektrotechniczną potrzebny do Biura Handlowego. Oferty proszę składać do Kurjera Poznańskiego pod **zg 12 698**

NASZ OGÓLNIE OCZEKIWANY

BIAŁY TYDZIEŃ

rozpoczynamy od poniedziałku, dnia 27 stycznia 1936 roku

Olbrzymie ilości płócien po cenach niebywale niskich!

Płótna wszelkiego rodzaju na wyprawy i zapotrzebowania domowe, dla hoteli, pensjonatów i restauracji w wszystkich szerokościach na pościelę, prześcieradła i bieliznę. — **Stołowizna biała i kolorowa** —

PŁÓTNA lniane, bielone i surowe, ręczniki i inletry tylko pierwszorzędnych fabryk.

Mimo powszechnie znanych niskich cen udzielać będziemy w tym czasie również na wszystkie inne towary

10% rabatu za gotówkę.

WEŁNY dla Pań i Panów — JEDWABIE — FIRANKI

F. KAZMIERSKI

Tel. 31-47

POZNAŃ — Stary Rynek 38-39, parter i I. piętro

Tel. 31-47

„ERFEJA“

Wielkopolska Fabryka Świec i WYROBÓW WOSKOWYCH
FRANCISZEK SCHULZ, Poznań

poleca po cenach konkurencyjnych
ŚWIECE KANDELABROWE
i dekoracyjne

Zaprzysiężony wytwórca świec kościel. - liturgicznych

Gromnice:

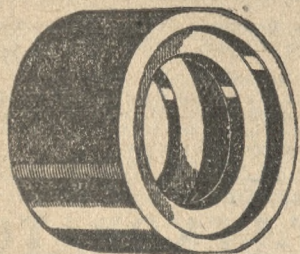
wosk. kompoz. i wysoko gatunkowe
30% wosk. liturgiczne
i 80% wosk. liturgiczne

DO NABYCIA w WSZYSTKICH DROGERJACH

Swój po swoje do swego — to hasło dnia. 4g 100

PŁASZCZE CEGIELNICZE, ARMATURE,

do pieców **HOFMANA, RUSZTA, GNIOTOWNIKI (KOŁOTOKI)**
PRASY FILTRACYJNE (BŁOTNIARKI)
wyrabiają

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE
ST. WEIGT SP. AKC.
ŁÓDŹ, UL. SENATORSKA 7/9

BIURA WŁASNE:

Warszawa, Moniuszki 2a,
Poznań, Al. Marcinkowskiego 24

nr 1940

Ceny reklamowe

BIAŁE DNI

Ceny reklamowe

Sprzedż rozpoczynam od poniedziałku 27-go stycznia
Na wszelkie artykuły nie objęte redukcją
udzielać będę za gotówkę **10% RABATU**

• **Wyjątkowa okazja taniego zakupu wypraw** •

Właścicielom pensjonatów, hoteli, restauracji i zakładów fryzjerskich, polecam moje ogłoszenie łaskawej uwadze.

W. DROŻYŃSKI

Rok założ 1912 Poznań, Stary Rynek 66 Tel. 40-50, 40-89

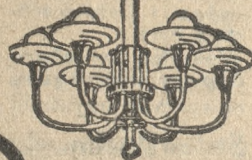
Zwracam uwagę na moje okna wystawowe

Sprzedż inwenturowa

od 26 stycznia do 8 lutego

„**lampy, żyrandole, lampy nocne**
alabastry i abażury”

Rabat 20% **Rabat** nr 5135/6

„**STRZAŁA**” ZAKŁADY ELEKTROTECHNICZNE
Poznań, Al. Marcinkowskiego 20

10 TANICH BIAŁYCH DNI 10

Od poniedziałku dnia 27 stycznia

rozpoczynam **OKRES SPRZEDAŻY** wszelkiego rodzaju płócien bieliznianych — pościelowych — stołowych — inletrów - spodkowych — ręczników — po cenach dotąd nie widzianych.

Oto kilka przykładów:

Płótna na bieliznę i powłoczki
80 — 70 cm od —,55 do najlepszych

Scierki do szkła
od —,42 do najlepszych

Płótno na powłoki i prześcieradła
160 — 140 cm od 1,05 do najlepszych

Ręczniki białe i kuchenne
od —,25 do najlepszych

Obrusowe ładne wzory
160 — 140 cm od 1,80 do najlepszych

Ręczniki frotte
od —,45 do najlepszych

Na wszystkie materiały wełniane jak sukniowe, płaszczowe, ubraniowe, jedwabie i firany udzielam podczas białych dni **mimo moich niskich cen** **10% rabatu**

JAN ZAGRODZKI

SPECJALNY SKŁAD BIAWATÓW

ulica Zamkowa Nr. 5 POZNAŃ narożnik ul. Rynkowej

Znana i dobrze zaprowadzona firma zamiejscowa, poszukuje dla swoich artykułów,

kawę paloną i herbatę

łącznie i w opakowaniu, na m. Poznań i na większe ośrodki prowincjonalne poważnych obrotowych i fachowych

Przedstawicielei na prowizję.

Zgłoszenia pod nr. 415 do Biura Ogłoszeń „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11. Pg 2343-415

Dom piekarni przepisowa 11 000 — wpiaty 5-7 tysięcy. Spychała, Sieraków. zd 88 654

WAPNO NAWOZOWE

w różnych gatunkach dostarcza po korzystnych, oryginalno-fabrycznych cenach, bonifikując przy odbiorze w styczniu i w lutym br. specjalne rabaty.

Gustaw Glaetzner
Poznań 3, ul. Jasna 19
tel. 65-80 i 46-30

ADWOKAT

posiadający dobrze zaprowadzoną kancelarię w Gdyni przyjmie **wspólnika katolika**. Oferty z podaniem posiadanego kapitału nadsyłać do Kurjera Poznańskiego w Gdyni pod „Spólnik”. nr 5129

MARECKIEGO cukierki zdobyły niską ceną nie-zrównaną jakością powszechny rynek zbytu. Fabryka Cukrów St. Marecki Poznań, ulica św. Wojciecha 28.

PALTA UBRANIA FUTRA

materiały z metra

Działy miarowe u szczytu doskonałości

Edmund Rychter POZNAŃ

ul. Fr. Rałajczaka 2
ul. Wrocławska 15
ul. Wrocławska 14
OSTROW wlkp.

7

serje
ceny

STANISŁAW SCHULZ

OSZCZĘDZAJ!!
HASŁO BRZMI
KUPUJ PODCZAS
10 NASZYCH
BIAŁYCH DNI
Od
31 stycznia b. r.
ST. RYNEK 80/82

Pg 2 390-4.03

32-letni kierownik składu bławatów i konfekcji, posiadający 15 000 zł gotówką, pragnie poznać towarzyszy życia i pracy
Oferty Kurjer Poznański zg 12 709.

Na stanowisko członka Zarządu

instytucji bankowej poszukuje się od zaraz odpowiedniej siły z przygotowaniem bankowo-spółdzielczym. Kandydatów uprasza się złożyć oferty wraz z życiorysem i podaniem referencji pod zg 12 694 do Kurjera Poznańskiego.

Używane, dobrze zachowane
zbiorniki i beczki żelazne
kupimy. Oferty pod „WK. 314” do Tow. Rekl. Międzyn. Katowice, Plac Marsz. Piłsudskiego 11. Tg 132

Restauracja „FENIKS”

Fredry 12

poleca smaczne, tanie obiady i kolacje, wielki wybór a la carte, dobrze pielęgnowane napoje — oddzielne pokoje — Winiarnia — lokal otwarty do godziny 3-ciej rano. dg 695

Marjan Winowski.

Warszawska firma, mająca do 1000 klientów branży spożywczej, poszukuje
PRZEDSTAWICIELSTW
na własny rachunek. Oferty pod „Hurtowna”, Biuro Ogłoszeń „PAR”, Warszawa, Bracka 17. Pg 2041-62,8

Osady i resztówka z parcelacji

folwarku Dąbrowa, pow. Jarocin przy bardzo dogodnych warunkach kupna na długoletnie spłaty sprzedaje oraz wszelkich informacji udziela
arząd ordynacji Książąt Radolinów Jarocin - pozn.

Narzędzia rzemieślnicze marki balon. Okucia budowlane. Łyżwy, rodle, piece, rury do piecy. Haczce, podkowy, podkowce. Łańcuchy, latarnie, — łożka, drabiny. Kuchenki westfalskie. najtaniej w firmie
JAN DEIERLING
hurt detal
Poznań, ul. Szkolna 3. Tel. 35-18, 35-43.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Kamienica
(cukiernia - kawiarnia z ogrodem rest.) położona w mieście powiatowym na Pomorzu korzystnie do sprzedania. Roczny czynsz najmu zł 5850.— Pożądana gotówka ca. zł 35 000.— Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 87 826

Parcele
Najlepsza lokata kapitału największy wybór najtaniej kupisz tylko „Osadopol”, Rzeczypospolitej 9.

3 parcele
budowlane po 1 000 mtr. na Komandorji sprzedaje tania A. Koszewski, Stary Rynek 61. zdg 89 482

Willę
blisko tramwaju kupie. Wpłace 12 tysięcy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 721

Dom
piętrowy, składem bławatów konfekcji, towarem lub bez, prowincja korzystnie sprzedam.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 647

Dom
kupie, wpłace 16 000.— zł. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 772

Kamienice
powiatowym mieście fabrycznym śpiżarni, garażami, 3/4 ogrodu pod budowę na przemysł, handel sprzedam 22 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 824

Kamienica
nowa cena 70 000, wpłaty 35 000 reszta amortyzacja.

Willa
nowa komfortowa 14 ubikacyj, cena 40 000, wpłaty 35 000. Jasiński, Plac Wolności 6 — 15. zdg 89 873

Teren
4307 metr. przy Kościelnej sprzeda właściciel 7 zł gotówka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 339

Dom — piekarnia
piec rurkowy. Dom dochodowy sprzedam. Gozimirski, Inowrocław, Mikołaja 30. zdg 89 453

Parcele
dwie blisko mostu teatralnego — zwarta budowa 13 000 i 16 000 zł z planami zabudowy sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 472

Dom
nowy sprzedam wpłaty 60.000.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 406

Dom
mieszkalny murowany z ogródkiem w Smiglu korzystnie sprzedam (niszka wpłaty). Wiadomość Poznań, Topolowa 6 lub Józef Jasiński, Smigiel, Rynek. zdg 89 280

Parcele
Kochanowskiego Grudzieńiec sprzeda właściciel. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 372

Willę
składem kilka mieszkaniowa — sprzedam gotówką około 30 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 249

Wyjeżdżając
sprzedam wydzierżawie willę z ogrodem. Meble, dywany, porcelana, sztucze, szkło, inne bezcen. Puszczykowo, Słoneczna dziesięć zdg 89 699

Kamienicę
Poznaniu sprzedam gotówką 65 tysięcy względnie zamienie na majątek. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 709

Willkę
okolica Ostroroga sprzedam. — Adres Kurjer Pozn. zdg 89 712

Tanio
2 morgi ziemi Ławica, właściciel. Informacje św. Marcin 32 m. 15. zdg 90 030

Willę
z ogrodem bliżej tramwaju, wpłata 6 tys. kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 916

Korzystnie
sprzedam 4 parcele po 400 m², zwarta budowa, przy Słowackiego. Oferty „Par.” pod 53.190. Pg 2 381-53.190

Kamienica
składy, mieszkania trzypokojowe, śródmieście, 66 000, warunki dogodne. Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. Pg 2 383-53.197

Dom
nowy sprzedam Debiec, cena 11 500. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 895

Domek willkę
3-5 pokojowa ogrodem, blisko tramwaju kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 985,6

Dom
sprzedam 3 000 złotych. Białkowskiego, gospodarz. Wroniecka 18. zdg 90 254/5

Dom
nowy 4 mieszkaniowy ogrodem, przy Poznaniu spieszenie sprzedam. Junikowo, ul. Grunwaldzka 22 właściciel Janiszewski. zdg 89 381/2

Kamienica
czteropiętrowa, bezpodatkowa, okolica Matejki, dochód 15 500. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 374

Kamienice
kilkoma składami, przy rynku, najlepsze miejsce Kościarna. Skład mieszkaniowy wolny. Zgłoszenia Agencja Kurjera Kościarny ng 5 232

Kamienica
Rynek blisko Poznania piętrowa 12 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 373

Parcele
1012 m² przy ul. Biedrzyckiego, Łazarz sprzedam. Zgłoszenia ul. Szymborska 10, m. 6. zdg 90 141

Parcele
śródmieściu korzystnie sprzedam. Wielkie Garbary 48 — 10. zdg 90 256

Parcele
Grunwaldzka (szosa Okrzejna) na sprzedaż. Dobra lokata kapitału. Biuro Parcelacyjne, Plac Wolności 11, tel 58-15. zdg 90 152

Parcele
na Solacu sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 363

Kamienica
czteropiętrowa, dochód 11 000 — wpłaty 40 000. Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 90 240

Wspólnika
lub pożyczki 2 500, dobry interes. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 261

Puszczykowo
Parcele gotówka kupie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 264

Dom
nowy, dwupiętrowy, mieście powiatowym, dochód 3 500.—, 30 000 amortyzacja. Dom Złocień, Poznań, Szkolna 12. zdg 89 507

Parcele
Łazarz sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 966

Parcele
Poznań - Staroleka dobre położenie sprzedam. Strona 23. m. 4. zdg 90 132

Dom
piętrowy skład sprzedam. Rataja, Woźna 10. komis. zdg 90 109

Parcele
pod willę 1 000 m² kształtna, ładnie położona sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 300

2. PIENIĄDZ

40 000 zł
I. hipotekę sprzedam kamienicę Poznań, wartości 150 000 zł Oferty Kurjer Pozn. zdg 88 322

Poszukuję
15.000 na I hipotekę gospodarz. Dąbrowskiego 88. zdg 88 573

Złote
dolar, ruble kupie. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 89 607

Złote
marki sprzedam okazynie. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 235

Wspólnika
z gotówką 15-20 000 do wielkiej zaprowadzonej palarni kawy, hurtowni herbaty itd. obrót roczny 150 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 061

Poszukuję
zastępstwa młyna na sprzedaż maki żytniej i ośennej na prowizje. Mam zapotrzebowanie na 120 worków tygodniowo. złożyć gwarancję. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 389

Jako
spółnika do dobrze prosperującego warsztatu stolarskiego na wynalazek i fabrykę liter potrzebne 1 000 zł, gwarancja pewna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 423

Zapewniony
byt, kupując okazynie zaprowadzoną wytwórnię kosmetyczną. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 761

2 000,—
na kupno inwentarza poszukuje uczciwy doświadczony agronom, na przejęcie dzierżawy. Odsetki, utrzymanie lub wynajęcie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 89 796

Udziałowców
czynnych od 3 000 zł poszukuje śpiesznie browar, Kalisz, skrzyżka 76. Czarnańska, zdg 89 459

Pożyczkę
sześcioprocentowa dolarowa — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 575

Poszukuję
wspólnika lub współniczki do dobrze prosperującego przedsiębiorstwa. Ewnt. małżeństwo nie wykluczone. Zgłoszenia „Papier” Leszno, Skrzyżka 46. ng 5137

30 000
kto pożyczyc na dom wartości 60.000 i aptekę dobry procent, na 5 lat. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 891

Okazja
Sprzedam list hipoteczny 1930 roku na 35 000 złotych i numer nieruchomości w Poznaniu za 15 tysięcy. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 053

15 000
gotówki posada dyplomowany kupiec Upraszam propozycje Kurjer Pozn. zdg 90 063

7 000
na I hipotekę domu w Poznaniu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 128

Wspólnika
10 000 celem uruchomienia przedsiębiorstwa bezkonkurencyjnego, dobra egzystencja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański dg 692

Narodowa
Pożyczkę kupie. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 90 064

1000,—
posiadam, szukam współpracownika (drogerzysty). Oferty Kurjer Poznański zdg 90 232

Dolary
złote sprzedam. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdg 90 229

1 000,—
pożyczki — dam stałą posadę 100 proc. gwarancji. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 333

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Krynica
pensjonat komfortowy „Stella” położony blisko Nowych Łazienek pod Zarządem Dembińskiej, poleca pokoje słoneczne, balkonami bieżącą wodą. Ceny umiarkowane. zdg 89 089

Zakopane
Willa „Mery” droga do Białego pod zarządem chrześcijańskim — poleca pokoje słoneczne, ciepłe z utrzymaniem. Woda ciepła, zimna, łaźnianka, telefon 12-33. Ceny umiarkowane. zdg 89 453

Kulturalna
przystojna Wielkopolanka po trzydziestce, zasobach około 25 tysięcy pragnęła znaleźć stosownego towarzysza życia cenniejszym wyższym stanowisku urzędniczym wieku 39 — 47. Poważne nienaganne Kurjer Poznański zdg 89 671. Pośrednictwo wykluczone.

Panna
przystojna, majątkiem, wydzicie panna na stanowisku. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 773

Kawaler
lat 32, posiadający 500 morgów ziemi, tartak i młyn szuka znajomości celu matrymonialnym, — ewentualnie ze sfer kupieckich. Majątek ciska 50 000 potrzebny do spłaty. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 420

Inteligentny
mechanik, lat 23, posiadający 10 tysięcy posłubi pania od 3 tys. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 885

Urzędnik
państwowy, etatowy (7 grupa), wdowiec córka, przystojny, lat 49, bez nałogów, około 50.000 w nieruchomościach, szuka gospodarniej żony. Poważne oferty Kurjer Pozn. zdg 89 863

Który
pan po czterdziestu, szlachetnego usposobienia posłubi pannę coślowskią gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 892

Panna
gospodarna, dobrze wychowana posiadająca wyprawę i coślowski gotówki poszukuje męża, może być wdowiec do 35 lat. — Rzecz traktuje się poważnie. — Dyskrecja zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 952

Kawaler
lat 24, posiadający około 400 morgów ziemi, dobrze zagospodarowany, poszukuje żony gotówką 20 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 910

W średnim
wieku, na dobrem stanowisku kierowniczym, szuka żony milej, eleganckiej. Oferty z fotografią, które zachowa w dyskrecji, zostana zwrócone Kurjer Poznański zdg 89 997

Urzędniczka bankowa
lat 23, przystojna szatynka, pragnie poznać pana do lat 35, również na stanowisku. Cel matrymonialny. Oferty z fotografią Kurjer Poznański dg 699

Kawaler
lat 27, konfeksjoner - bławatnik pochodzący z religijnej rodziny poszukuje żony z majątkiem, celem usamodzielnienia się. Oferty z fotografią Kurjer Poznański zdg 90 020. Dyskrecja zapewniona.

Urzędnik
na stanowisku szuka odpowiedniej żony. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 398

Kawaler
przystojny, lat 29, piekarz, gotówki 10 000, szuka panny gotówką lub wżeni się w piekarnię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 194

Najodpowiedniejsze
partie dla poszukujących tylko przez biuro „Wanda”. Rom. Szymańskiego 4 — 5. zdg 90 199

Wdowa
lat 45, przystojna, posiada interes, widuje zamaż za uczciwego fachowca rzeźnika. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 494

Brunetka
lat 23, miła, religijna, dla braku znajomości szuka ta droga męża. Panowie urzędnicy względnie piekarz-cukiernik zechcą zgłosić się Agencja Kurjera Poznańskiego, Krotoszyn ng 5 134

Samotna
starsza, posiadająca własne mieszkanie i trzy kamienie w większym mieście poszukuje panów na wyższym stanowisku możliwie z akademickim wykształceniem lat 52-60, także emerytów w celu matrymonialnym. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 125

Inteligentna
lat 35, posiadająca skład kolonialny, dochód 200, pozna przystojnego kupca lub urzędnika z co najmniej gotówką dla powiększenia interesu. Cel matrymonialny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 126

Pani
kulturalna, wykształcona, wesołego usposobienia nawiąże korespondencje z inteligentnym panem na wyższym stanowisku w wieku 30-40 lat. Cel matrymonialny. Oferty nieanonimowe Kurjer Pozn. zdg 89 232

Kawaler
lat 27 z dobrej zamożnej rodziny posiadający własne przedsiębiorstwo bez długu zapozna miła towarzyszkę życia. Dla wspólnego dobra gotówka do 6 000 zł pożądana. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 293

Zamożna
przystojna lat około 30 zapozna oficera lub cywila na wyższym stanowisku celu matrymonialnym. Oferty możliwe z fotografią Kurjer Pozn. zdg 89 689

Spowodu
braku znajomości pragnęłabym znaleźć ta droga stosownego, prawdziwie szlachetnego, dobrze usytuowanego towarzysza życia na zapewnionym stanowisku. Jestem przystojną Niemką (władająca poprawnie językiem polskim) po czterdziestce, skromna, gospodarna, rutynna kupiecka, majątna, czteropokojowym mieszkaniem. Sprawy traktuję poważnie. Łaskawe oferty możliwe z fotografią proszę nadesłać do Kurjera Pozn. zdg 89 703

Przystojna
blondynka po trzydziestce na posiadanie, miła, kulturalna, gospodarna, pragnie wyjść zamaż za człowieka dobrego na stanowisku. Poważne zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zdg 88 866

Młody
wykształcony na stanowisku pragnie nawiązać znajomość z panią niezależną finansowo celem ewentualnego ożenku. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 88 114

Dla siostry
szatynki lat 26, milej, przystojnej, muzycznej, wykształconej gospodarniej, wyprawa do rodziny, braku znajomości szuka odpowiedniego męża, najchętniej urzędnika. — Poważne zgłoszenia z fotografią Kurjer Poznański zdg 88 357

Dla brata
przystojnego bruneta, kawalera lat 37, kupca samodzielnego oficera rezerwy, posiadającego interes, wartości około 50 000 zł poszukuje dobrej odpowiedniej żony. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Zgłoszenia możliwe z fotografią, która się bezwarunkowo zwraca do Kurjera Pozn. zdg 88 358

Panna
lat 29, przystojna, wykształcona, majątkiem 10 tys. wyprawa pozna urzędnika na stanowisku celu matrymonialnym. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 848

4. OSOBISTE

Manicure
0.50. Plac Wolności 8, I zdg 88 922

Pani
z towarzystwa udziela wskazówek urządzeniu mieszkań, oraz nabywania gustownych i tanich mebli. Przyjeżdżam z prowincji dopomagając przy wszelkich zakupach. Górne Wilda 26, m. 5. zdg 89 142

Salon Mód
„Czarodziejka” Jasna 8, wykonuje szybko, tanio ng 4 426

Pani
wieku starszym cierpiąca, czując się osamotnioną, szuka towarzyski również starszej celem zaprzyjaźnienia się. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 305

20 000
tomów w sześciu językach posiada Czełtelnia Dippla. Bardzo dogodnie warunki. Poznań, plac Wolności 11. zdg 90 282

Kto?
dopomoże bardzo zdolnej starszej krawcowej do założenia sklepu garderobij damskiej? Oferty Kurjer Poznański zdg 90 155

7. SPRZEDAŻE

Wózki
tanie, wybór Trąbczyńska, Pierrickiego 11, podwórze. Asygnaty „Kredyt”. zdg 84 311

Kapusty
kiszzonej I jakości sprzedaje każdą ilość fabryka „Brassika” Kraków, Pradnik 16. zdg 86 551

Maszyne
do pisania Underwood w bardzo dobrym stanie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 349

Sklep
cukry, czekolady, dobre zaprowadzony, pewna egzystencja, towarem sprzedam. Oferty Kurjer Poznański pod zdg 88 637

Skład
(cukiernia, młeczarnia), wyroby tytoniowe, telefon, ładnie urządzone, w okolicy Górnej Wildy natychmiast do odstąpienia lub do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 935

Skład
kawy, cukrów w śródmieściu — sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 88 947

Wielki
wybór antyków, salony, gabinety. Pocztowa 22. Pg 2 387-53, 198

Salonik
mahoniowy (empire) szkło, lampa gazowa. Piekary 13b — 12. zdg 90 422

Pianino
sprzedam. Stroma 24 Gerlach. zdg 90 420

Narzędzia
slusarskie razem. Adres Kurjer Poznański zdg 90 416

Motory i dynamo
używane z gwarancją — tania sprzedaż Zakład naprawy maszyn elektrycznych Franciszek Kłoz, Poznań, ul. Dąbrowskiego 32 telefon 73-56. zdg 90 409

„Expresso”
oryginalny korzystnie sprzedam. Wielkie Garbary 23 restauracja. zdg 90 407

Sypialnię
inne meble, leżankę. Sapieżyński 8, parter, front. zdg 90 316

Fuzje
browningówkę F. N. kal. 12, lufa z szyną, precyzyjny automat i strzałki sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 90 314

Platforma
lekka Poznańska 46/48, m. 22. zdg 90 313

Koszule
eleg. frakowe, smokingowe, cena wyprzedzająca 4,50 — 5 zł. Cylinder, melonik (Habizga) Nr. 54, tania. Rakowska, Pocztowa 1 zdg 90 400

Stół
dębowy, duży, rozciągany, lampa elektr. stojąca, obraz duży — żelazka na gaz, tania. Rakowska, Pocztowa 1. zdg 90 399

Odpadki
odda zaraz „Ungaria”. zdg 90 403

Maszyna
szycia, wpuszczana nowa okazynie. Staszica 6, m. 7. zdg 89 040

Kartoteki i przybory
do kartotek. Skóra S-ka, Aleje Marcinkowskiego 23. ng 4 550

Gdy
dobre radio w domu mieć chcesz do P. T. T. niezwłocznie spiesz, odbiornik osiedleńsz niebawem wspaniałe i z radia cieszyć się będziesz rok cały.

Poznańskie Tow. Telefonów
Piekary 16/17. ng 4 588

Oszczędność przedewszystkiem!
Dlatego z całym zaufaniem przyjdź na Dominikańska 3, bo tutaj kupisz meble używane, nowe, solidne dobrze i bardzo tania.

Elegancki gabinet polerowany
luksusowy, nowoczesny

Piękne sypialnie nowoczesne

Jadalnie dębowe

Gabinet mahoniowy

Skrzydło czarne
krótkie — zagraniczne — krzyżowe — bardzo dobry ton

Gabinet orzechowy
tylko 400.— bardzo ładny.

Sypialnia dębowa
tylko 400.— solidna

Kasa żelazna

Garnitur klubowy
gobelinie okazynie

Biurowo żaluzjane
Przyjmuje asygnaty „Kredyt”. Zamieniam używane meble na nowe. — przyjmuję w komis do godnych warunkach.

Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3.
Pg 2 389-488

Buldog
pies rasowy, bardzo czujny i ostry korzystnie. Telefon 65-00. zdg 90 351

Meble
wszelkie używane kupuje sprzedawca Woźna 16, Centralny Dom Komisowy, zdg 90 173

Restauracje
śniadalnie centrum, dobrze prosperująca powodu wyjazdu. — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 343

Kawiarniane
stoliki, krzesła, nowe i używane tania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 342

Uwaga PP. Domokrążcy
Tanie źródło zakupu artykułów higieniczno-sanitarnych. Wyższe i oferty na zamówienie wysła „Drakoma”. Mysłowice G/Śl; skrytka pocztowa 12. zdg 89 956

Skład
nabiału śródmieściu powodu choroby tania sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 968

Młody
foksterier tania. Stroma 2, m. 10. zdg 90 046

Radjoodbiornik
trzylampowy baterijny, używany tania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 134

Telefon
trzylampowy baterijny tania. — Poznańska 27 — 4. zdg 90 130

Radjo
Philipsa na prad stały. Mostowa 15 — 3. zdg 90 123

Sprzedaż — Naprawa
wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa natychmiast w firmie Józef Czosnowski, specj. skład papieru i montownia piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 540

Używane
piece kapielowe na węgiel i gaz oraz wanny lano żelazne tania sprzedam. Waszak, Waly Jana III 9. zdg 90 178

Rower
jak nowy tania. Waska 6, m. 5. zdg 90 304

Kawiarnia
restauracja centrum tania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 90 328

Rosenthala serwis obiadowy, skrzynia srebra dwunastoosobowa, świeczniki, zegary, stoliki, herbaciane, kryształ, drobiazgi, okazynie

„Lamus”
Strzelecka 1. zdg 90 206

Przedsiębiorstwo
dające pewne i stałe zyski, maszyny, samochód, biuro, sprzedam zaraz za 5 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 241

Szały
do garderoby modne z 38 wyprzedzająco. Grobla 18, podwórze. zdg 90 239

Maszyna
gabinetowa. Plac Nowomiejski 1a, parter. zdg 90 028

Panowie
Cukiernicy, Piekarze, wszelkie torebki piekarskie, papiery pakowe rolki secarę najtaniej Edmund Koska, Dominikańska 5, telefon 28-00. zdg 90 027

Sprzedam
frakowe ubranie nowe. Kręta 7, m. 13. zdg 90 021

Skład paszy
dobrze zaprowadzony spowodu choroby bardzo tania sprzedam. Górna Wilda 114. zdg 90 375

Zakład fryzjerski
3 obsługi damskie, 3 meskie urządzone nowoczesnie sprzedam tania. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 068

Rower
meski Ideal. Skarbowska 17, m. 4. zdg 90 213

Zakład elektroinstalacyjny
skład lamp, przybory elektroinstalacyjnych, powiatowe miasto spowodu choroby właściciela zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 5219

Serwis bawarski
rzdaki okaz 77 części, chiński do kawy, firany ciemne, madrasowe, frak na średnią figurę i inne, wszystko nieużywane okazynie spowodu wyjazdu, od 2-4 Adres Kurjer Poznański zdg 90 158

Aparat
kinowy, film tania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 154

Skład
pieczywa dobrze zaprowadzony, dzierżawa 65 złotych, objęcie 1 300. Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 90 334

Urządzenia
składowe każdej branży, gablotki

Maszyny
do piwa, wody sodowej. Dąbrowskiego 94. zdg 90 309

Składowe urządzenia używane
Mylna 10. zdg 90 308

Piekarnia
przepisowa centrum, mieszkaniem sprzedam. Piotrowski, św. Marcin 5, m. 21. zdg 90 307

Dom
składem sprzedam. Górczyn, Li-stopadowa 48, skład. zdg 90 385

Bilard
automatyczny tania. Wytłk. Skarbowska 12, — 4. zdg 90 384

Wieżne Pióra
złote stalówki naprawia fachowo specjalny warsztat. Reparacyjny i Wytłownia Wiecznych Piór R. Linda, Poznań, Piekary 17, dziedziniec Kina Metropolis. zdg 97 611

Terenów budowlanych
26 mórg powiat Morski okazynie sprzedam 7 500. Piekarnie wymiary zboża wydzierżawie. — Poczta, Jastrzebnia, powiat Mogilno, Mieczarowa. zdg 89 717

Skład
nabiału, pieczywa, towarów kolonialnych. Adres Kurjer Pozn. zdg 90 331

Gospodarstwo
200 mórg pod Poznaniem korzystnie natychmiast sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 90 065

Płyta
marmurowa 165x65 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 066

Gramofon
szafkowy, płyty, lampy, gazowe, drabki malarski wózek sprzedam Ratajczaka 38, m. 2 zdg 90 097

Dog
tania. Szamarzewskiego 28-27. zdg 90 096

Restauracje
gruntownie odnowiona, urządzeniem, pełen wyzyszek, centrum sprzedam. Zgłoszenia Fr. Ratajczaka 8, Restauracja. zdg 90 090

Tapczany — fotele
gwarantowanej jakości najtaniej Wrocławska 13. zdg 90 037

Rower
prima. Ul. Woźna 13a, m. 11. zdg 90 146

Wylęgarka
na 120 jaj. Woźna 11 Komis. zdg 90 147

Zegar
Beckera szafkowy oraz radjo baterijne. Łazienna 1a — 6. zdg 90 258

Słupkową
do cholewka oraz

Maszyny
do szpilkowania sprzedaż Skład Skór, Staszica 25. zdg 90 251

Gablotka
niklowa 60 zł. Restauracja. Kramarska 25. zdg 90 377

Suknie
używane sprzedam. Działyńskich 8, parter, prawo, m. 1. zdg 90 375

Skład
czteropokojowym na kawiarenkę. Adres Kurjer Poznański zdg 90 370

Egzystencja
sprzedam skład bielizny damskiej towarów krótkich, kapeluszy w centrum miasta powiatowego, szkoły, wojsko. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 397

Opony najlepszych marek
najkorzystniejszej firma Jabłoński, Dąbrowskiego 18. Zadać ofert. dg 551

300
rozebranych samochodów zakup, sprzedaż używanych części samochodowych, podwozia mleczarskie Autosklad, Dąbrowskiego 89, tel. 40-74. dg 552

Sprzedaje
kupuje meble maszyn inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2 Pg 2 093

Cukier
we wszelkich gatunkach, sypoty karmelkowe, ryż, sode, sól mąka kartoflana hurtownie po cenach umiarkowanych poleca firma Michałowicz i S-ka, Poznań, Szyperka 14/15, telefony 28-82 i 28-81. Pg 2 308-328

Gospodarstwo
67-morgowe, gleby pszenno-buraczanej, budynki maszynowe, inwentarz martwy, kompletne, 2 km. od stacji kolejowej korzystnie na sprzedaż. Bank Ludowy w Pakości, tel nr 50 dg 666

Sprzedam
skład kolonialny przy ruchliwej ulicy. Adres Kurjer Poznański zdg 89 340

Rzeźnictwo
dobrem położeniu, mieszkaniem, korzystnie, zgoda gospodarza. — Dąbrowskiego 7, m. 1. zdg 89 492

Drogerje
korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 253

Monety
stare. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 282

Plac
2 100 m² do sprzedania w Gnieźnie w dobrym punkcie. Oferty „Plac” do Biura Pietraszka — Warszawa, Marszałkowska 115. ng 5 109

2 tokarnie
(Leitspindelreihbänke) jednome-trowki, najnowszej konstrukcji okazynie tania. Przewodnik, św. Marcin 30. Pg 2 129-438

Elegancka
sypialnie sprzedam. Piekary 12 m. 2. zdg 89 338

Salonik
orzechowy antyk oraz budo skórzana od dorożki tania sprzedam. Jeżycka 35 m. 1. zdg 89 702

Wieczne Pióra
złote stalówki naprawia fachowo specjalny warsztat. Reparacyjny i Wytłownia Wiecznych Piór R. Linda, Poznań, Piekary 17, dziedziniec Kina Metropolis. zdg 97 611

Terenów budowlanych
26 mórg powiat Morski okazynie sprzedam 7 500. Piekarnie wymiary zboża wydzierżawie. — Poczta, Jastrzebnia, powiat Mogilno, Mieczarowa. zdg 89 717

Fryzjerzy
żelazka ruch, Deuss para od 12 zł. Foeny, Radioluxy, Maszynki elektryczne, brzołwy, nożyczki, niezrównane poleca okazynie — Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 19. ng 4 537

Kilka mało używanych pianin
poleca korzystnie i z gwarancją B Sommerfeld, Poznań, 27-go Grudnia 15 ng 5019

Sprzedam
młyn blisko Poznania, bogata okolica, przemiał 10 tonn na do-be lub przyjmie wspólnika do idealnej spółki. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 789

Samochód
czterocylindrowy, sześciopokojowy w pierwszorzędym stanie sprzedam, cena bardzo niska. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 551 lub Ogrodowa 17.

Rzeźnictwo
kompletne urządzenie sprzedam, pięć tysięcy. Zupańskiego 17. zdg 89 464

Skład
towarów krótkich dobrze prosperujący w najlepszym punkcie — większe miasto powiatowe na Pomorzu z powodu stosunków rodzinnych sprzedam natychmiast ca 7 000 złotych. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 88 962

Pianino
dobrze utrzymane, dobry ton — sprzedam. Słowackiego 32 m. 2. zdg 89 013

Meble kuchenne
najkorzystniejszej wprost wytwórni Piaskowa 3 Koniecki, zdg 89 074

Lawy stolarskie
używane sprzedaż Koniecki, Piaskowa 3. zdg 89 076

Rzeźnictwo
przy najruchliwszej ulicy Poznania nadające się na bekoniarnię z obszerną ubikacją. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 776

Okazja
Z powodu zmiany branży sprzedam skład kolonialny w dobrej dzielnicy z 2 pokojowym mieszkaniem. Egzystencja zapewniona. Do objęcia z towarem 7.800.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 862

Skład
cukierników dobrze prosperujących z powodu wyjazdu zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 942

Ubranie
smokingowe, mało używane tania na sprzedaż. Ul. Kwiatowa 8, m. 10. zdg 90 050

Skład
pokojem, każda branża z towarem, bez. Adres Kurjer Pozn. zdg 89 309

Elektrolux
sypialka dębowa, szafa, szyni-erka, biurko i t. p. orzechowe prywatnie sprzedam. Drgasowa Marsz. Focha 103. zdg 89 737

Skład
towarów krótkich i piśmiennych przyległym mieszkaniem. Marsz. Focha 189. zdg 89 731

Meble
używane z sypialni sprzedam. — Aleja Hetmańska 3 — 12 (Łazarz) 5-6 godz. zdg 89 747

Ławkę
stolarską. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 599

Specjalny
skład kaw, herbaty, cukrów — przy pl. św. Krzyskim od 30 lat dobrze zaprowadzony gotówką korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 89 596

Kolonjalke
mieszkanie magiel sprzedam. — Adres Kurjer Pozn. zdg 89 592

Maszynę
do pisania „Klein-Adler” mało używaną sprzedam. Cena 225 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 638

Gospodarstwo
Miedzycód 200 sprzedam 35 000, zamienie wydzierżawie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 684

Kolonjalke
mieszkaniami zaprowadzoną sprzedam korzystnie. Adres Kurjer Poznański zdg 89 613

Walec
szewski sprzedam. Aleja Malopolska 8 Sołacz. zdg 89 608

Kiosk
gmach państwowy ewtl. emeryt-owy, towar do objęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 726

Ustępy
cztery podwórzowe sprzedam. — Debiec, Czech

Magazyn kapeluszy

damskich, dobrze zaprowadzony, elegancko urządzony, Poznaniu, bliżej 27 Grudnia, tanio sprzedam. Oferty „Par” Poznań, pod sz. 192. Pg 2 384-53.193

Skład

perfumeryjny — galanterji sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 190

Kolonjalkę

mieszkaniami, dobra dzielnica, sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 90 191

Kolonjalkę

ruchliwym położeniu, mieszkaniem sprzedam, Przecznicza 3. zdg 90 280

Szkoło

35 m² okazynie (40 sz.). Zupańskiego 12 — 12. zdg 90 276

Bilardy automat.

Bile, liczniki, guma oraz wszelkie przybory dostarcza warsztat tokarski E. Kleiner, Warszawa, Tomackie 3. ng 5201

Nowoczesny

zakład fryzjerski 1400.— sprzedam, pilny wyjazd, czynsz 40.— Szwajcarska 12 a. zdg 90 894

Korzystnie

sprzedam biurko krzesłem, szafę tapczan, stół okrągły, krzesła, 27 Grudnia 20, m. 15. zdg 90 973

Z powodu śmierci właściciela

sprzedam dobrze prosperujący skład białawo, istniejący od kilku lat centrum. Krotoszyńskiego 9. zdg 88 936/7

Meble

najtaniej poleca

Baranowski

Poznań, Podgórna 13. Pg 2 094/5

Fiat

509, dobrym stanie gotów do jazdy zaraz sprzedam tanio Agencja Oredownika, Miedzynód ng 5120/1

Meble

poleca najtaniej

K. Bakoś, Stary Rynek 51.

zdg 90 101/2

Skład

kolonialny obszerne mieszkanie, tania dzierżawa przy Focha. — Adres Kurjer Pozn. zdg 90 033/4

Maszyny

rowery, meble rozmaite kupuje sprzedaje Dom Komisowy „Słowackiego 89. zdg 90 181/2

Meble

używane różne okazynie sprzedaje

Stolarnia

Kantaka 5. zdg 89 984/5

Materace

tapczany, leżanki, garnitury klubowe najtaniej wprost pracownia Wielkie Garbary 18, narożnik Woźnej, sutereny. zdg 90 247/8

Pół morgi

ogrodu owocowego sprzedam Moiana przy Szosie Poznańskiej a torcem kolejowym do Ludwikowa. Oferty Kurjer Pozn. ng 5223/4

Bieliznę męską

kupisz najtaniej w wytwórni Poznań, ul. Nowa 11, m. 11. zdg 90 357

10. MAJATKI

Majątek

650 morg, koło Poznania sprzedam lub zamienie na kamienie. Poznań — Warszawa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 352

11. KUPNA

Tokarnie

kupimy zaraz w dobrym stanie rozstęp kłówn nie mniejszy 230 m/m, mostek 240 m/m, długości 1 1/2 metra. Oferty Poznań 14, Huta, telefon 50-95. zdg 89 304

Poszukuje

w centrum składu z towarami tekstylnymi, galanterji lub bielizny, wpłacie 10 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 272

Srebro

złoto, brylanty kupuje Szulc, Poznań, Plac Wolności 5. Pg 2124-444

Kwit

lombardowy na kolczyki tylko brylantowe kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 634

Kamienicę

nowa w Poznaniu kupie, wpłata 25 000 wprost od gospodarza. — Wyczerpujące oferty do Kurjera Pozn. zdg 89 630

Platformę

lepszą kupie. Składnica węgla, Gąsiorowskich. zdg 89 611

Maszynę

pisania kupie. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 89 748

Kupię

300 000 cegły, żelazo, drzewo do budowl. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 798

Pożyczkę

Narodową kupie. Najmniejsze oferty Kurjer Pozn. zdg 89 788

Pompe

małą ogrodową kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 792

Skład

dobrze zaprowadzony papieru tytoniu, wódek, galanterji kupie zaraz gotówka. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 846

Dom wille

nowa, dwumieszkańkowa, komfortowa z ogrodem w Poznaniu wprost od właściciela kupie. — Wpłata gotówką do 12 000; reszta spłaty, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 847

Leitze

lub aparat miniaturowy kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 865

Kupię

4-5 000 jednolitych butelek od piwa o pojemn. 0.4 l. i 1 000 jednolitych but. od limonady, zamknięcia patentowe. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 89 870

Maszyny drukarskie

plaskie w dobrym stanie poszukuje. Zgłoszenia pod „Drukarz”, Biuro ogłoszeń Stattera, Kraków ng 5 119

Kupię

w Poznaniu 100 000 starej cegły lub dom na rozbiórkę. Oferty z dokładną ceną Kurjer Pozn. zdg 89 267

Skład

papieru i wyrobów trytoniowych w śródmieściu kupie. Cena. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 908

Patefon

walizkowy bez płyt cene podać. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 904

Wózki

dziecięce używane kupie, naprawie. Razer, Szewska 11. zdg 90 011

Opony

detki, zużyte i używane kupie każda ilość Wul-Gum, Wielkie Garbary 8, tel. 18-64. Pg 2119-1.64

Garderobę

używaną, meble, obuwie, kwity lombardowe. Skład komisowy — Poznań, Słusarska 6a. zdg 89 401/2

Blisko

dworca 1-2 Gąsiorowskich 10. m. 10. zdg 90 320

Linoleum

używany kupie. Telefon 57-81. zdg 90 319

„Lamus“

Srebro, złoto, brylanty, wszelkie starożytności kupie

„Lamus“

Strzelecka 1. zdg 90 267

Taborecki

kupie. Skład cygar, Pocztowa 30. zdg 90 238

Wóz piekarski

ciukierniczy, używany lub nowy kupie. Graniczna 12, m. 12, narożnik Strusiej. zdg 90 233

Książki

naukowe, powieści, podręczniki uniwersyteckie, nuty, całe biblioteki kupujemy za gotówkę, placimy najwyżej. — Sprzedajemy najkorzystniej Księgarnia — Antykwariat

Pierackiego 20

Na długie wieczory zimowe polecamy wypożyczalnie, zaopatrzoną w ostatnie nowości. Abonament miesięczny tylko

1,50 zdg 90 223

Trocinny

sosnowe 100 wagonów kupimy. M. Czubek i Ska, Poznań, Pierackiego 8. Pg 2 386-4.87

Mniejszy

słoneczny, elektryczność. Przemysłowa 27a m. 14. zdg 90 419

„Expresso“

mały kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 408

12. DO WYNAJĘCIA

2

pokoje z kuchnią do wynajęcia. Sielska 47. zdg 89 234

Ośmiopokojowe

do wynajęcia, warunki bardzo przystępne. Wyspiańskiego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 87 047

7, 6, 5, 4 i 3

pokoje mieszkanie biura, ekłady w każdej dzielnicy wskaże „Domus”, Plac Wolności 14a. zdg 89 724

Sześciopokojowe

komfortowe centralne. Wielka 8, gospodarz. zdg 575

5 pokojowe

II piętro Szewska 9, od 1 lutego do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 487

Pięciopokojowe

komfort. pięcie. Marsz. Focha 1. 3. wolne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 425

Dwa

mieszkania po pokoju kuchni do wynajęcia. Winiary, ul. Piatkowska, St. Leitgeber. zdg 89 604

6 pokoi

łazienka II p. Działyskich 9, Ogłędka 12 — 14 lub wezwanie stróża IV p. m. 11. Administrator 16 — 17.30 Sew. Mielżyńskiego 22 m. 8. zdg 89 783

2

i 3 pokoje do wynajęcia. Promienista 60. zdg 89 627

Trzypokojowe

komfortowe balkonem, holem, łazienką przy Parku Wilsona. — Oferty Kurjer Poznański zdg 89 881

Pokój

kuchnia willa tanio Dębiec, Czesłowska 14. zdg 89 675

Pięciopokojowe

śródmieściu od gospodarza. Adres Kurjer Poznański zdg 89 789

Pięciopokojowe

komfortowe, centralne. Willa, Grodziska 6. zdg 89 871

Rataje

duży frontowy pokój wynajme. Tomczyk, Rataje 153. zdg 89 271

Pięciopokojowe

słoneczne remontowane pięcie. — Chelmońskiego 8 m. 4. zdg 89 300

Trzypokojowe

małe zaraz Szlagowska 19. zdg 89 305

Trzypokojowe

przynależnościami słoneczne Pałacza 116 i narożnik Słonecznej. zdg 89 306

Pięciopokojowe

dla lekarza, biura itd. I p. Piuciński, Wielkie Garbary 14. zdg 88 328

Pięciopokojowe

Wilsona i komfort słoneczne — pięcie, właściciel. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 697

Pokój

kuchnia ćwierć morgi ogrodu tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 706

Dwupokojowe

pokój dla służącej wolne od gospodarza. Adres Kurjer Pozn. zdg 89 806

Pokój

bezdzielnym. Aleja Szlagowska nr. 13. zdg 89 861

Pokój

kuchnia do wynajęcia gospodarz Ostrobramska 41, tramwaj dworzec Iazarski. zdg 90 039

Pięciopokojowe

śródmieście, kwietnia wolne. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 015

6 pokoi

komfortowe, słoneczne, wysoki parter, śródmieście, zaraz do wynajęcia. Czynsz ustawowy. Wiadomość Długa 12, Towary krótkie. zdg 89 996

„Be-Em-Es“ Informator

mieszkańkowy

27 Grudnia 19

Trzypokojowe, pełnokomfortowe, I, centrum 90.—

Dwupokojowe

Jeżyce 45.—, Łazarz 41.20, centrum 42.—. zdg 89 978

Dwupokojowe

śródmieściu, słoneczne, przynależnościami, elektryczność, przebieg solidnych kompletnych mebli, czynsz 40.—. Oferty Kurjer Poznański 56.196. Pg 2382-53.196

Pięciopokojowe

łazienka, 2 piętro przy Starym Rynku. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 89 965

Pokój

kuchnia Luboń, Wiadomości Górna Wilda 65, skład papieru. zdg 90 347

Puszczykowo

trzypokojowe wyszłami, ogródek odpowiednie dla emeryta. Zgłoszenia Poznań, św. Marcina 58, gospodarz. zdg 90 107

Ubikacja

duża suterenowa, nadająca się na warsztat stolarski lub inny. Rybak 21 a. m. 1. zdg 90 177

5-pokojowe warsztat — składnica

Wielka 9. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 — 12, od 9-14. zdg 90 175

Trzypokojowe

blisko Starego Rynku dzierżawa 65. Informacji Piekary 26, m. 2. zdg 90 324

Słoneczne

6-pokojowe mieszkanie, obszerne, ogródkiem, od 1. 4. do wynajęcia. Aleja Malopolska. Informacje Witkowski, św. Marcina 58. zdg 90 268

3-pokojowe

mieszkanie komfortowe z balkonem w willi, Al. Reymonta, przy przystanku od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 230

Najsolidniejsze biuro

mieszkań „Jur“ Piekary 26. zdg 90 175

Trzypokojowe

Jeżyce: zdg 90 043

Czteropokojowe

Marcina. zdg 90 043

Trzypokojowe

zaraz, gospodarz, Chociszewskiego 47. zdg 90 305

Komfortowe

5 pokoi (Wilda) Zgłoszenia Sew. Mielżyńskiego 23, m. 3. zdg 90 091

Sześciopokojowe

komfortowe, wysoki parter. — Działyskich 3. zdg 90 143

Czteropokojowe

komfortowe na Solaczu od zaraz Informacje Aleja Malopolska 9. zdg 90 142

Czteropokojowe

obok Matejki balkon, ogród, pięcie. Chelmońskiego 13. zdg 90 371

Lekarzowi-dentyście

5 pokojowe, Wielkie Garbary 13 m. 4. zdg 90 401

Centrum

pięciopokojowe I komfortowe — czteropokojowe, trzypokojowe, dwupokojowe. Marcina 74 i 18 front. zdg 90 418

13. SZUKA MIESZK.

Pokój

z kuchnią, potrzebny. Warunki podać Wiktor Czezy, Szkolna 11 zdg 89 364

Pięciopokojowego

śródmieście dobry piątek zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 743

Małżeństwo

szuka pokoju kuchnią — pewny piątek, gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 89 605

Urzędniczka

etatowa poszukuje pokoju z kuchnią od lutego, marca lub kwietnia. Zapłacie zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 687

4 — 5 pokojowego

mieszkania nowoczesnego parkiety, centralne (ewtl. całej willi), poszukuje pewny piątek wprost od gospodarza od 1. 3. lub 1. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 625 lub telef. 29-57.

Pewny piątek

komfortowego 3-4 pokojowego od 1 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 667

5 — 6 pokojowego

komfortowego mieszkania, okolicy Ostrobrąga, poszukuje, telefon 61-36 lub Kurjer Pozn. zdg 89 763

Stolarz

bezdzielnym

Pokój umeblowany, frontowy. Małeckiego 13 - 3.
Małżeństwu dwa używaniem kuchni. Różana 4 a - 21.
Niekrepujący przy Zamku, nobliwy, elektryczność. Waly Jana III 11 - 4.

Elegancki utrzymaniem. Mielżyńskiego 28. L. prawo
Dwuosobowy panom. Długa 10 m. 3. zdg 90 148
Słoneczny z używaniem łazienki. Woźna 14. m. 10. zdg 90 144

Pokój na biuro przy dworcu autobusowym od gospodarza. Adres Kurjer Poznański zdg 90 202
Biuro 5 lokali, centralne, 2 piętro, śródmieście. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 89 904
Ubikacje dwie male warsztatowe przy Marcynie do wynajęcia. Administracja. św. Marcina 13 - 6. zdg 90 355

Akuszzeria Strzelecka 2, przy świetokryskim przyjmuję, udziela porady, pomocy. zdg 87 062
Koncesje alkoholowa oddam. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 354
Gorsety Biustonosze poleca Pracownia Gorszetów "Wanda" Leontyna Sychowska. Ratajczaka 21 zdg 84 938

Studentki udziela korepetycji wszystkich przedmiotów. Samopomocowa organizacja Studentek. Aleje Pilsudskiego 7, pokój 2. telefon 81-20. zdg 85 436
Angielka rodowita udzial lekcyj, konwersacji, także zbiorowo. Szamarzewskiego 8 - 7. zdg 88 661
Kto udziela włoskiego? Oferty Kurjer Poznański zdg 89 398

Sekretarz notarialny dlugoletni, doświadczony kierownik biur adwokacko-notarialnych, jak najlepiej polecony szuka pracy w kancelarii notarialnej, adwokackiej lub w instytucji. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 86 372
Książkowa kilkuletnia praktyka szuka posady, miejscowości obojętnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 045
Biuralistka obeznana wszelkimi pracami, podatkami, socjalne, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 87 050

16. SZUKAJ POKOJU

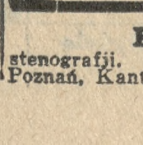
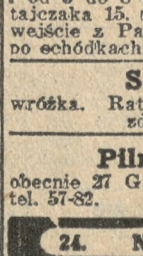
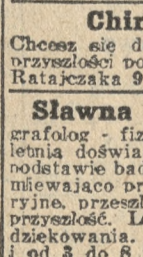
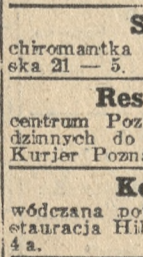
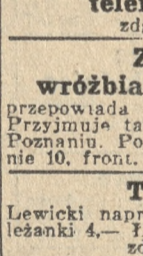
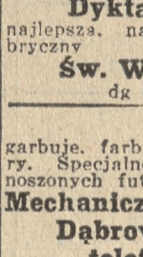
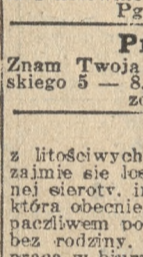
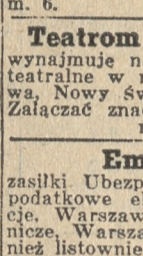
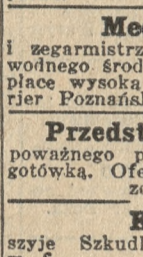
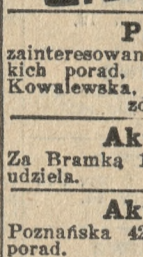
18. DZIERŻAWY

25. MUZYKA

17. LOKALE

23. ROZMAITE

26. SZUKA POSADY

Ekspedjentka
rzednica samodzielna poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 642

Gospodyni - kucharka
czysta, akurata, nawskroś uczciwa, z dobrem gotowaniem, poszukuje posady od zaraz lub później, najchętniej do jednej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 759

Rzadca - administrator
doświadczonego rolnik, lat 40, żonaty, bezdzietny z praktyką w większych przemysłowych majątkach poszukuje zaufanego stanowiska, pomoże finansowo. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 89 797

Akuratna
czysta pracza 1,50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 800

Poszukuje
posady maszynistki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 810

Sierota
absolwentka szkoły gospodarzej poszukuje jakiegokolwiek zajęcia zólna do każdej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 813

Asystentka
farmacji egzamin wojewódzki, 5 lat praktyki poszukuje posady zastępstwa Poznaniu. Referencje solidne apteki Bydgoszczy. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 817

Marszantka
samodzielna poszukuje posady na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 826

Znam
księgowość, zestawiam bilanse, pisze na maszynie, przyjmuję prace na godziny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 831

Dziewczyna
z prowincji młodsza, pracowita skromnym gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 781

Ekspedjentka
rzednica, dzielna w swym zawodzie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 783

Krawcowa
dzielna szyć tanio, poszukuje posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 784

Panienska
z sżyciem przyjmie posadę do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 790

Poszukuje
posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 791

Pracza
czysta szuka prania i posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 845

Kuchmistrz
pierwszorzędna praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 843

Sierota
szuka posady lub posługi, pensja obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 868

Posługi
całodzienne lub trzy razy w tygodniu poszukuje Łazarz, Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 874

Panienska
szuka posady z gotowaniem do mniejszego domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 876

Wychowawczyni
z nauczaniem, dłuższą praktyką bardzo dobrimi świadectwami poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 882

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 884

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 845

Pielęgniarka
szuka posady pielęgnowania chorego lub nocne dyżury. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 506

Szofer - kupiec
mechanik, elektryk, samotny, dobre świadectwa długoletnia praktyka, sumienny, uczciwy, przyjmie prace zaraz sżofera, woźniarza, zna gospodarstwo, ewentualnie kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 513

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady od 1. 2. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 692

Inteligentny
młodzieniec szuka zajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 693

Krawcowa
poszukuje posady w domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 696

Cholewkarz
przykrawacz z kartą rzemieślniczą, specjalność cholewy angielskie poszukuje posady. Marcelińska 34 m. 2 Poznań. zdg 89 704

Dziewczyna
z prowincji szuka posady do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 708

Dziewczyna
sumienna uczciwa z samodzielnym gotowaniem do wszelkich prac domowych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 710

Inteligentna
z praktyką, sżycie, robotki, zastąpi pania domu, szuka posady do dzieci. Najchętniej do dworu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 716

Krawcowa
poszukuje posady po domach — dziennie 1,30 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 719

Kto
szlachetnych panów zatrudni lub wskaże prace byleż nauczyciele lat 31 matce dwojga dzieci beznadziejnym położeniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 88 957

Sekretarz
lat 25, wykształceniem gimnazjalnym, kilkoletnia praktyka, kaucja 2.000 zł. znajomością j. francuskiego, niemieckiego, pisaniem na maszynie poszukuje posady sekretarza osobistego, bibliotekarza, kasjera. Pierwszorzędne świadectwa i polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 854

Nauczycielka
maturzystka, perfekcyjna, francuski poszukuje posady w domu prywatnym. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 855

Urządnik gospodarczy
kawaler, lat 31, z ukończoną szkołą rolniczą, 9-letnia praktyka, energiczny organizator pracy, poszukuje posady od 1. 4. 1936. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 89 857

Poszukuje
pranie z prasowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 890

Bielizniarka
merekzarka, długoletnia pracownica w pierwszorzędnej pracowni bielizny wykonuje bielizne poscielową, wyroby, w domu, poza dom. Gąsiorowskich 2. m. 4 zdg 89 886

Krawcowa
dobra siła szuka posady w domu 2.— Oferty Kurjer Poznański zdg 89 943

Dziewczę
do dzieci i lekkich prac domowych szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 941

Bielizniarka
pierwszorzędna sżyje domu poza domem, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 934

Szofer - ślusarz
maszyn rolniczych, kawaler, szuka posady na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 914

Przychodnia
do kawiarni restauracji lub prywatnie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 911

Dziewczyna
z prowincji do dzieci z sżyciem i haftowaniem szuka pracy od 1 lutego lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 906

Kucharka
starsza z prowincji, dobre świadectwa szuka posady od 1. 2. lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 957

Panienska
sierota, zna bardzo dobrze haft i krawiecczyznę, umie gotować, przyjmie posadę panny sżuczającej, lub prowadzenia domu od pierwszego lub zaraz. Zofia Łukaszkówna, Posałowo, poczta Lwówek. zdg 89 956

Posługaczka
samodzielnym gotowaniem, praniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 016

Dziewczyna
z prowincji szuka posady od 1. II, z dobrem gotowaniem w lepszym religijnym domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 988

Stenotypistka
rutynowana polsko-niemiecka, znajomością francuskiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 983

Maszynistka
młoda, praktyka adwokacka, poszukuje posady także godzinami. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 185

Uczeń
drukarski — składacz — 2 i pół roku nauki, poszukuje dalszego wyuczenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 201

Gospoia wiejska
w średnim wieku, dobrimi referencjami, poszukuje posady od zaraz względnie od 1. 2. 1936. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 278

Panna
uczciwa, pracowita poszukuje posady jakiegokolwiek branży. — Oferty Kurjer Poznański zdg 90 002

Uczciwa
pracowita szuka posługi od 1. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 975

Dziewczyna
do wszystkiego szuka pracy od zaraz. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 89 974

Sumienna
znająca wszelkie prace szuka zajęcia ewentl. za pokójki. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 961

Urządnik gospodarczy
kawaler, lat 26, średnie wykształcenie rolnicze, 4 letnia praktyka, poważne referencje, poszukuje posady samodzielnej lub pod dyspozycję. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 057

Panienska
ukończona szkoła wydziałowa przyjmie posadę do dzieci, robotki. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 169

Absolwentka
Miejskiej Szkoły Handlowej — krótką praktyką biurową poszukuje posady początkującej w biurze lub składzie. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 250

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 167

Panienska
do bufetu, obsługi zna Ekspres poszukuje posady od 1 lutego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 90 047

Dyrektorka
szuka samodzielnej posady lub po domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 041

Panienska
szuka posady do składu papieru, księgarń. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 168

Poszukuje
posługi całodziennej, dobre świadectwa i polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 245

Kierownik cegielni
25 lat praktyki, pierwszorzędne świadectwa, obeznany z wszelkimi w zakres wchodzącymi pracami, wyrobieniem wszystkich gatunków cegieł, rurek i dachówek maszynowo jak i ręcznie. — Znawa rozmatywał systemów pieców szuka posady zaraz lub później Okolica obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 90 244

Ogrodnik
żonaty, 12 lat praktyki poszukuje posady, specjalista hodowli wczesnych warzyw. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 354

Reemigrantka
poszukuje posady do dzieci lub pokojowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 035

Sierota
przyjmie posadę do dzieci lub cośkolwiek gotowaniem, kilkunacie świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 88 995

Krawcowa
długoletnia praktyka, dobry krój, poszukuje posady w domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 026

Posady
odpowiedzialnej, filij, składu konserwacyjnego itp. poszukuje, gwarancja 4.000.— Oferty Kurjer Poznański zdg 89 029

Dziewczyna
kochająca dzieci uczciwa z do-dobrem świadectwem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 030

B. policjant
przyjmie każdą pracę, może być na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 031

Pokojowa
skromna szuka posady od 1. 2. zna sżycie, obsługę. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 033

Osoba
lat 28, szuka posady z gotowaniem do wszystkiego, bez prania, sżycie, robotki, perfekcyjnie niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 036

Uboga sierota
młoda inteligentna, chętna, bardzo obowiazkowa prosi o zajęcie jako towarzyszyka do dzieci lub do samotnej osoby. Zna wszystkie gospodarstwa domowe, dobre gotowanie, także jako ekspedjentka, wyszkolenie średnie i handlowe. Poważne referencje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 039

Elektromechanik
na motory i aparaty szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 982

Posady
inkasenta, magazyniera poważnej firmie szukam, kaucja bankowa 1.000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 88 975

Pracza
szuka prania 2,50. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 162

Urządnik
gospodarczy, kawaler, lat 28, — szkoła rolnicza, 6-letnia praktyka dobre polecenia poszukuje stanowiska od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 673

Krawcowa
szuka posady po domach, suknie wieczorowe, wszelka garderoba, dziecięca, dobry krój również na wieś. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 554

Kucharka
restauracyjna poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 473

Poszukuje
posady polowego lub stróża od zaraz lub od 1. 4. 36. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 483

Służąca
uczciwa z gotowaniem własną pościelą, cośkolwiek sżyciem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 486

Emeryt
średnim wieku, doświadczony księzkowy, blansista, zakłada, reguluje księgi handlowe, rolnicze, bankowe, biegle sprawach kancelaryjnych, kasowych podatkowych. Korrespondent polski, niemiecki, pisze maszyną, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 89 412

Krawcowa
pierwszorzędna szuka posady w domu 2.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 423

Handlowiec
zdolny, rutynowany, 25, obejmie posadę kierownika, inkasenta, większej spółdzielni handlowej w wojskowej. Złoty gwarancja 1.500 do 2.000. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 89 515

Uczciwa
panienka szuka posady do pomocy pani domu albo do dzieci. — Oferty do Kurjera Pozn. zdg 89 448

Kucharka
znająca wykwinna kuchnie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 499

Starsza
dziewczyna samodzielnym gotowaniem poszukuje posady od lutego. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 245

Początkująca
w rzeźnictwie poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 004

Gospodyni
pierwszorzędna prowadzi kuchnię wielko-malopolską, pieczenie chleba, ciast, zaprawy owoców, chowanie drobiu, zna język niemiecki, poszukuje posady również na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 045

Bufetowa
rutyn., zna Ekspres, poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 121

Panienska
niemieckiem, robotkami, poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 90 100

Krawcowa
dłuższa praktyka poszukuje posady dziennie 1,50 Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 89 517

Pracza
polecia się i przyjmie w soboty sprzątanie praniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 562

Student
poszukuje pracy buchalteryjnej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 564

Inteligentna
panienka z średnim wykształceniem poszukuje posady do dzieci względnie do towarzysystwa starszej pani. Zna robotki, pisanie na maszynie i cośkolwiek gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 022

Panienska
skromna, uczciwa, pracowita, pracowała już w składzie kolonialnym, pragnie przyjąć osadę w jakkolwiek składzie lub składzie pomocy w kuchni za bardzo skromnym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 89 317

Kasjerka
formjalna i dobremi poleceniami większych m iatkach rutynowana szuka posady. Poznań 14 — Skrzytka 2 zdg 86 004

Osiemnastoletni
szuka nauki ucznia ślusarskiego lub mechanika. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 998

Starsza
skromna, uczciwa z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 88 999

Panienska
z sżyciem przyjmie posadę do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 063

Panienska
przyjmie posadę do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 062

Fryzjer
męski z trwałą szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 89 009

Szofer
znający obsługę kilka lat praktyki obejmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 017

Dziewczyna
wiejska, uczciwa, skromna z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 363

Panienska
poszukuje posady do składu lub prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 054

Świece gromniczne
polecia po znanych niskich cenach w wielkim wyborze

Centralna Drogerja
J. CZEPCZYŃSKI - Poznań
STARY RYNEK 8 — Tel. zbiorowy 45-45
Telefony: 33-24, 33-15, 31-15 i 33-53
ODDZIAŁ: UL. FR. RATAJCZAKA NR. 38
Tel. 27-49 DROGERJA UNIVERSUM Tel. 27-49

Książkowa
korespondentka siła samodzielną szuka posady także godzinowo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 88 984

Fryzjer męski
szuka posady wolontariusza w damskim, miejscowość obojętna. Lubliniec, Stalmacha, fryzjer zdg 89 127

Posługaczka
szuka posługi i prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 303

Em. posterunkowy P. P.
poszukuje jakiegokolwiek zajęcia zawiadawcy domu lub przy stróżowaniu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 89 346

Kucharz
kawaler, lat 25, z dobrimi poleceniami poszukuje posady. Kaszubski, Ostrów, Poste Restante zdg 89 385

Dziewczyna
młodsza, uczciwa, sumienna do wszystkiego od 1. 2 szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 368

Dziewczyna
szuka posady zaraz lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 260

Uczeń
pragnący się wyuczyć rzeźnictwa poszukuje miejsca. Zgłoszenia agentura Oredownika Leszno, Karasia. n 5132

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 326

Szukam
posługi na Łazarzu. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 341

Syn
uczciwych rodziców z szkołą handlową poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 567

Ucznia ogrodniczego
szuka miejsca silny, dobrze wychowany, 7 klas szkoły powszechnej. Zgłoszenia Agentura Oredownik, Chodzież. ng 5122

Szofer - mechanik
poszukuje posady, miejscowość obojętna, kawaler, lat 28, z praktyką warsztatową. Oferty Oredownik zdg 89 247

Panienska
zna sżycie, robotki, przyjmie posadę do dzieci lub do starszej osoby. Zgłoszenia Oredownik, Poznań zdg 89 850

Leśnik
kawaler, lat 31, 10-letnia praktyka poszukuje posady od zaraz lub 1. 4. 36. Świadectwa i referencje dobre. Łaskawe oferty Oredownik Poznań zdg 90 058

Mistrz
piekarski samotny, dobry fachowiec poszukuje stałej posady, wynagrodzenie skromne. Piwoński, Gniezno, Czysza 5. n 5209

Robotnik
poszukuje posady od zaraz lub później z kaucją 150 zł. Oferty Oredownik, Poznań zdg 89 746

Krawcowa
młodsza pracowita poszukuje prace do ręki i maszyny. Oferty Oredownik zdg 89 332

Fryzjerka
dzielna kursistka z praktyką szuka posady. Zgłoszenia Oredownik ng 5202

Dam
500 zł kaucji za stałą posadę woźnicy lub inna. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 569

Posługaczka
poszukuje posługi od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 525

Krawcowa
dzielna szuka posady 1,50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 89 319

NERWOL
Chemika Dr. Franzosa
Nacieranie stosuje się przy:
REUMATYZMIE
kluciu z powodu przeżębienia, postrzale, ischiasie itp.
Do nabycia w aptekach. Wyrób i główna sprzedaż:
APEKA MIKOLASCHA, LWÓW, KOPERNIKA 1.

Pierwszorzędny lokal
w najlepszym ruchliwym punkcie miasta Wrześni (ca 10000 mieszkańców) przy ul. Poznańskiej nadający się na kawiarnię, cukiernię, śniadalnię i t. d. lub inne przedsiębiorstwo handlowe z mieszkaniem jest do wynajęcia od zaraz. Zgłoszenia uprasza Komunalna Kasa Oszczędności miasta Wrześni. ng 5216

programy radjowe

OGÓLNOPOLSKIE
Poniedziałek, 27 stycznia.
6.30 audycja poranna: 11.57 sygnał czasu; 12.03 dzień, południowy; 12.15 koncert malej orkiestry P. R. — muzyka salonowa; 13.25 chwila gospodarstwa domowego; 15.15 wiadomości o ekspozycji polskiej; 15.30 Tadeusz Olsza w swoim repertuarze; 16.00 lekcja języka niemieckiego; 16.15 muzyka salonowa; 16.45 „Dureka” — skecz; 17.00 przeszkolenie gospodarze kobiet — pogadanka; 17.15 minuta poezji — wiersze Staffa; 17.20 recital śpiewaczy Cecylii Wexrynowskiej; 17.50 z dziedziny psychologii zwierząt — pogadanka; 18.00 recital fortepianowy muzyki współczesnej St. Szpindskiego z Wilna; 19.40 wiadomości sportowe ogólne; 19.50 pogadanka aktualna; 20.00 nasza marynarka gra — koncert ork. mar. woj. z Gdyni; 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 obrazki z Polski współczesnej; 21.00 koncert ork. symfonicznej pod dyr. Grzegorza Fitelberga i D. Oistracha (skrzypce); 22.00 „Zapomniany poeta warszawski” — Feljcion Falański — wiersze literackie; 22.30 muzyka taneczna kujawska kapeli Zdz. Niedziałkowskiego.

WARSAWA
Poniedziałek, 27 stycznia.
Warszawa — 6.50 i 7.50 muzyka z płyt; 15.20 giełda; 16.15 mu-

zyka salonowa z płyt; 18.30 listy do dzieci; 18.45 program; 18.55 skrzynka rolnicza; 19.05 konc. reklamowy; 19.35 sport; 23.05 muzyka taneczna z płyt.

POZNAŃ
Poniedziałek, 27 stycznia.
Poznań — 6.50 i 7.30 muzyka z płyt; 13.30 piosenki rewjowe i filmowe z płyt; 15.20 giełda; 16.15 muzyka lekka na dwa fortepiany w wyk. Dziegielewskiego i Kardasia; 18.30 skrzynka oślna; 18.45 słynni artyści na płytach; 19.00 skrzynka rolnicza; 23.05 muzyka taneczna (płyty).

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM
na poniedziałek:
16.00 Königsrust. Koncert rozrywkowy.
17.00 Budapeszt. Muzyka cyfarska. 17.15 Bukareszt. Koncert radjook. 17.30 Moskwa (RCZ). Recital fort. 17.35 M. Ostrawa. Pieśni Schuberta. 17.40 Praga. Pieśni Beethovena.
18.00 Wrocław. Koncert popularny. Sztutgart. „Wesoly dzień powszedni”. Monachjum. Muzyka lekka. Paris PTT. Koncert ork. symf. Königsrust. Pieśni i taniec rzemiosła. 18.45 Moskwa (Kom). „Ruslan i Ludmila” — opera Gliłki (montaż).
19.00 Königsrust. Transm. ze Sztutgartu. 19.15 Ryga. Muzyka

operetkowa. 19.30 Sztokholm. Radiodiokabaret. 19.40 Budapeszt. Koncert ork. Filharmonicznej pod dyr. E. Dohnanyego. Brahmsa: Koncert fort. Es-dur. Liszt: Symfonia „Danta”.
20.00 Wiedeń. Koncert symf. pod dyr. A. Coatesa. Oslo. Koncert ork. filh. Beromuenster. Koncert symf. 20.10 Hamburg. „Zycie i twórczość Mozarta” — aud. muzyczna. Kolonia. Koncert wieczorny. Monachjum. Barwna muzyka. 20.30 Budapeszt. Muzyka kamer. 20.35 Rzym. Koncert wieczorny. 20.45 Królewiec. Koncert popularny. 20.55 Königsrust. Transm. z Budapesztu.
21.00 Lipsk. Koncert orkiestrowy. 21.05 Bukareszt. Kantaty J. S. Bacha. 21.15 Frankfurt. Utwory orkiestrowe Stuermera. 21.45 Königsrust. Chór kozaków dośkich z płyt.
20.00 Strasburg. Koncert muzyki operowej. 22.00 Sztokholm. Koncert orkiestr. Mediolan. Koncert chóru. 22.05 Budapeszt. Muzyka lekka. 22.15 Bukareszt. Koncert nocny. 22.20 Wiedeń. Koncert popularny Królewiec. „Taniec w nocy”. Kolonia. Koncert nocny. 22.25 Kopenhaga. Muzyka kamer. 22.30 Wrocław. Muzyka na dobranoc”. 22.40 Berlin. Utw. Mozarta. 22.30 Königsrust. Transm. z Budapesztu.
23.00 Königsrust. „Prosimy do tańca”. Kopenhaga. Muzyka taneczna. Hamburg. Koncert podł. 23.20 Budapeszt. Muzyka cyfarska. 23.45 Wiedeń. Muzyka taneczna. 24.00 Frankfurt. Koncert nocny.

Nasz Biały Tydzień
bije rekord niskich cen
BIELIZNA dla Pań, Panów i dzieci.
PŁÓTNA wszelk. rodzaju,
FIRANY-koldry- wyprawy
POŃCZOCHY, rękawiczki
J. SCHUBERT
Fabryka Bielizny
Dom Piócen
Poznań, Stary Rynek 76
Dom Czerwony naprzeciw odwach
obok Apteki pod Lwem
Pg 2 131-4,85

Pielęgniarka
inteligentna sierota, poszukuje
posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 115

Gospodyni
poszukuje posady do samotnej o-
soby. Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 161

Slużaca
starsza wiejska ucziwa do
wszystkiego szuka posady własna
pościela. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 298

Slużaca
długoletnie świadectwa — ucziwa,
wszelkie prace domowe, goto-
wanie, pranie, poszukuje posady.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 269

Slużaca
młodsza, ucziwa, gotowaniem
i coskółkiem szyćciem, bez prania
poszukuje posady od pierwszego
lub piętnastego. Oferty Kurjer
Poznański zdg 90 265

Poszukuje
posługi z gotowaniem lub bez. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 90 346

TEATRY

TEATR POLSKI: sobota,
25. 1. „Bolesław Śmiały”.
Niedziela, 26. 1. o godzi-
nie 16: „Grube ryby”.

Niedziela, 26. 1. o godzi-
nie 20: Bolesław Śmiały.

TEATR WIELKI (Opera):
Sobota, 25. 1. „Rose-Marie”
Niedziela, 26. 1. o godzi-
nie 15: „Hr. Luxemburg”
po cenach popularnych
od 50 gr. do 2,— zł.

Niedziela, 26. 1. o godzi-
nie 20: „Carmen” z Marją
Maksakową.

TEATR WIELKI = KON-
CERTY SYMFONICZNE:
Niedziela, 26. 1. w poł. o
godz. 12,15: II. Poranek
symfoniczny. Dyrygent
Dr. Zygmunt Latoszew-
ski. Solista: Dezyderjusz
Danczowski, wiolonczela.

TEATR NOWY: Sobota, 25.
1. „To więcej niż miłość”.
Niedziela, 26. 1. o godzi-
nie: 16: „Zakochani”.
Niedziela, 26. 1. o godzi-
nie 20: „To więcej niż mi-
łość”.

KINA

Poznań, sobota, 25. 1.
ALKAZAR: „Pożar nad
Wolga”.

APOLLO: „Nieśmiertelne
melodie”.

CORSO: „A. L. 14 zatonała”
GONG: „Pan bez mieszka-
nia”.

GWIAZDA: Noce Egipskie.
METROPOLIS: „Zew krwi”
OSWIATOWE T. C. L.: —
„Nędznicy” II serja.

RENAISSANCE: „Zona z
ogłoszenia” z Flip i Fla-
nem.

SŁOŃCE: Dziś = „Peter
Ibbetson”; od niedzieli:
Zaczął się od pocałunku.

SFINKS: Dla Ciebie Tańczę
ŚWIT: „Porwano kobietę”
TECZA-Lazarz: „Dziesię-
ciu z Pawiaka”.

TECZA-Wilda: „Ostatnia
Serenada”.

WILSONA: „Mały puł-
kownik”.

Slużaca
długoletnimi świadectwami szu-
ka posady lepszym domu od za-
raz. Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 236

Dziewczyna
starsza szuka posady od pierw-
szego. Długoletnie świadectwa.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 228

Młodsza
dziewczyna szuka posady od 1.
2. 36. do dzieci, zna szyćcie i ro-
bótki i prace domowe. Oferty
Kurjer Poznański zdg 90 022

Kucharka
szuka posady do restauracji, zna
kuchnie warszawska. Oferty
Kurjer Poznański zdg 90 023
zdg 90 023

Gospodyni-kucharka
szuka posady od 1. 2. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 90 070

Pokojówka
prasowaniem, szyćciem, młoda
prosi posade. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 90 159

Krawcowa
działa króć szuka posady po do-
mach. Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 337

Dziewczyna
do wszystkiego gotowaniem szu-
ka posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 383

Maturzystka
samotny, 29 lat, 3 lata praktyki
księgowości, 2 lata ubezpieczeniu
ogniowem poszukuje posady. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 382

**Historyczne pocztówki
trójbarwne**

Powstanie Wielkopolskie 1918/19 art. mala-
rza Prauzińskiego, komplet 12 sztuk zł 1,50.

Odsprzedawcom rabat.

Drukarnia Polska Sp. Akc. Poznań
św. Marcina 70

z 12 440

Dziewczyna
samodzielną z dobrym gotowa-
niem przyjmie posade w lepszym
odmu od 1. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 092

Uczeń
kolonjalny 14 miesięcy praktyki,
szuka dalszej nauki. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 89 959

Krawcowa
poszukuje posady 1,50 dziennie.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 253

Fanna
z lepszej rodziny szuka posady
w piekarni, złoży kaucje. Oferty
Kurjer Poznański zdg 90 369

Bufetowa
młodsza szuka posady od lutego
miejscowość obojętna, złoży kauc-
cje. Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 368

Dziewczyna
młoda, ucziwa, z dobrym goto-
waniem poszukuje całodzienniej
posady. Łaskawe oferty Kurjer
Poznański zdg 90 394

Kurs
fryzjerski przyjmie panna z por-
ządnej rodziny marń dobre zdol-
ności. Łaskawe zgłoszenia i
warunki Kurjer Poznański
zdg 90 392

Młoda
dziewczyna poszukuje posady.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 90 388

Ogrodnik
kawaler lat 28 dłuższa praktyka
dobrymi świadectwami i polece-
niami szuka posady samodzielnie-
go. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 90 417

Uczniwa
z dobrymi świadectwami szuka
sprzątania biur lub posługi z go-
towaniem w śródmieściu. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 90 415

Dziewczyna
samodzielną z dobrymi świadect-
wami szuka posady do wszyst-
kiego. 1. 2. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 90 405

27. WOLNE MIEJSCA

Praktyka lekarska
dobrze zaprowadzona w mieście
dziesięciotygodniowa z powodu
wyjazdu do oddania za zwrotem
kosztów. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 87 108

Mistrz stolarski
z własnymi narzędziami, o skrom-
nych wymaganiach, potrzebny na
wyjazd do wykonania większej
pracy budowlanej. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 88 782

**Dla ograniczonej
ilości panów w wieku lat od 30-40**

nadarza się sposobność teoretycznego i praktycznego zapo-
znania się z nowowprowadzonym działem drobnych i ma-
sowych ubezpieczeń. Wybrani otrzymywać będą podczas
przeżyczenia wynagrodzenie. Zgłoszenia osobiste w ponie-
dzialek tj. 27. bm. między godz. 9—13 ASSICURAZIONI
GENERALI TRIESTE, Oddział w Poznaniu, Kantaka 1 I p.
zdg 12 696

Agenci portretowi
do sprzedaży portretów „Semi-
Email” poszukiwani na dosko-
nalszych warunkach. Nowości foto-
graficzne. Zadzajcie prospektów
„Renesans”. Kielce, M. Pocha
zdg 86 708

Poszukujemy
działnego zecera linotypowego,
obezanego dokładnie z mecha-
nizmem maszyn oraz ograżwa-
niem elektrycznym „Funditor”.
Piśmienne zgłoszenia z odpisami
świadectw, podaniem referencji
do Kurjera Poznańskiego pod
zdg 89 600

Tancerki - figurantki
do zorganizowanej, finansowo
odpowiedzialnej imprezy, zechca
się zgłosić ul. Mielżyńskiego 22,
m. 7, od godziny 15—19, niedziela,
poniedziałek, wtorek,
zdg 89 819

Ekspedjentka
młodsza rzeźnicza potrzebna. —
Wielka 20. zdg 89 411

Urzędniczka
gospodarczego kawalera pod o-
gólna dyspozycje, energicznego,
długoletnia praktyka, dobrymi
referencjami poszukuje od 1. 3.
36. Zgłoszenia podaniem warun-
ków Kurjer Poznański
zdg 89 880

Posługaczka
potrzebna. Aleja Hetmańska 27,
mieszkanie 4. zdg 89 762

Rysownik
karykaturzysta, prima, poszuki-
wany Zamówienia. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 89 785

Skład
cukierków Poznaniu mieszkaniem
dobre położenie okazynie sprzed-
dam. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 89 736

Specjalista
uprawy roślin lekarskich potrzeb-
ny. Oferty Kurjer Poznański
zdg 89 905

Slużacy
pomocnik ogrodnika potrzebny.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 89 313

**Chrześcijańska
mechaniczna pończoszarnia**
istniejąca od szeregu lat w Łodzi, nawiąże kontakt
z odbiorcami chrześcijanami na swoje
WYPRÓBOWANEJ JAKOŚCI ARTYKUŁY.
Oferty z podaniem adresu do Biura Ogłoszeń „Pro-
mień” w Łodzi, ul. Andrzeja 2 pod „skarpetki”. Wła-
ściciel odwiedzi z kolekcją. ng 5128

Agentów
do sprzedawania narzędzi rolni-
czych po wsiach poszukuje „Zni-
wo”, Lwów, Kuszewicza 6.
ng 5 104

Solidnego
przedstawiciela do kolportażu
dla „XV lat polskiej pracy na
morzu” na prawach wyłączności
na Poznań i Województwo Po-
znańskie poszukuje Skład Główny
w Warszawie, ul. Leszno 13
m. 8. dg 680

Slużacej
lub posługaczki na cały dzień z
gotowaniem, praniem poszukuje.
Wymagane referencje. Zgłosz.
od 5—7 Chelmońskiego 21 m. 5.
zdg 89 640

**Tylko jeszcze krótki czas potrwa
CAŁKOWITA WYPRZEDAŻ LIKWIDACYJNA**
podczas której, pozostałe zapasy towarów sprzedają
po każdej możliwej cenie ng 4513
MARJAN DOBROWOLSKI
POCZTOWA 4 POZNAŃ POCZTOWA 4

Stolarz
potrzebny. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 89 598

Slużaca
gotowaniem do samotnego pana.
Łazarski Dom Matejki 44.
zdg 89 735

Poszukiwana
rutynowana pracowniczka biuro-
wa pisząca biegle na maszynie.
Zgłoszenia do Kurjera Pozn.
zdg 89 639

Dziewczyna
do dzieci szyćciem od 1 potrzeb-
na. Zgłoszenia Fabiszewska, Zu-
pańskiego 3 od 12—22 poniedziałek.
zdg 89 685

Bielizniarka
wprawna na kolnierze. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 89 633

Slużaca
zaraz. Marsz. Pocha 189 — 2.
zdg 89 626

Praktykanta
biurowego młodszego, przyjmie-
my. Pierwszy kwartał bezpłat-
nie. Oferty Kurjer Poznański
zdg 89 623

Nauczycielka
wychowawczyni rutynowana po-
trzebna 1 lutego chłopcy 10, 12
lat. Oferty Kurjer Poznański
zdg 89 669

Slużaca
młoda praniem. Pocha 101, m. 9.
zdg 89 751

Leśniczy
oraz praktykant rolny potrzebni.
Oferty życiorys odpis świadectw
Kurjer Pozn. zdg 89 312

Ekspedjentka
do cukierni siła fachowa poleca-
na potrzebna 1. 2. — Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 89 698

Dwóch uczni
do składu Tow. kolonjalnych po-
trzebny od zaraz Intelig. chłop-
cy z najlepszymi wiadomościami,
uczniwych rodziców mogą się
zgłosić piśmienne z życiorysem
do Kurjera Poznańskiego
zdg 89 836

Uczeń
z ukończoną szkołą handlowa
może się zgłosić Tanie Źródło —
Edward Michaelis, Garderoba
Meska, ul. Wrocławska 22.
zdg 89 946

Wspólnika
lub współniczkę z 1500 zł do in-
teresu poszukuje. Oferty Kurjer
Poznański zdg 89 937

Chłopiec
do restauracji wpracowany po-
trzebny. Zgłoszenia ul. Słowac-
kiego 35, m. 16. zdg 90 029

Gospośia
młodsza 1. 2. smacznie gotuje. —
Oferty Kurjer Poznański dg 698

Uczeń
fryzjerski potrzebny zaraz Ja-
raczew, Rynek 50 pow. jarociński
zdg 89 953

Przedstawiciele
na województwo poznańskie poszukujemy
„TATRA - AUTO”
Warszawa, Czerniakowska 207.

Pea-Krem
utrzymuje świeżość cery
w każdej porze roku
nr 4 562/3

Pomocnik handlowy
branży skór z pierwszorzednimi
kwalifikacjami, znajomością no-
wocześniejszej dekoracji, poszukiwa-
ny. Zgłoszenia z podaniem war-
unków Kurjer Poznański
zdg 89 936

Stenotypistka
polsko-niemiecka, rutynowana w
obu językach, potrzebna. Podać
referencje i warunki: „Tatra-
Auto”, Warszawa, Czerniakow-
ska 207. Pg 2 039-62,6

Kucharka
samodzielną z dobrym gotowa-
niem i sprzątaniem potrzebna
zaraz lub od 1. 2. na wyjazd do
lekarskiej rodziny w mieście po-
wiatowem. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 89 960

Pokojowa
samodzielną na majątek potrzeb-
na. Zgłoszenia osobiste w ponie-
dzialek godz. 15—17 w biurze
firmy K. Przybyła, św. Marcina
zdg 90 211

Apteka
szuka asystenta (tki) młodego
magistra (try). Oferty z warun-
kami i referencjami Kurjer Poz-
nański dg 701

Potrzebna
młoda sła do pomocy, meska lub
żeńska, pisząca biegle i bezbled-
nie pod dyktando na maszynie
(Alder), z ładnym charakterem
pisma. Osoby, grające prima
vista na fortepianie, mają pier-
szeststwo. Leitgeber, Aleje Mar-
cinkowskiego 18. zdg 90 237

Potrzebny
pracownik umysłowy znający
księgowość, obznajmiony ze sprze-
dazą, branża zbliżona do jubi-
lerskiej. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 90 024

**Ekspedjenci
blawatnicy**
rutynowani potrzebni od 30 na
14 dni. Zgłoszenia, referencje Ku-
rier Poznański zdg 90 060

Kwiaciarka
zaraz. Oferty Kurjer Poznański
zdg 90 059

28. ROZRYWKI

„Dla Ciebie tańczę”
olśniewający przebój
Jean Harlow
królowej platynowych blondynek
**nieodwołalnie
do niedzieli**
Kinoteatr „Sfinks”. zdg 89 168
Kinoteatr

„Gwiazda”
Aleje Marcinkowskiego 28. Dziś
w sobotę, dnia 25 stycznia br.
Największy komik świata Eddie
Cantor w superkomedji filmowej
pod tytułem

„Noce egipskie”
zdg 89 758

Kino Tecza Lazarz
Dziesięciu z Pawiaka, zdg 90 261

Ostatni raz
„Pan bez mieszkania” od ponie-
działku „Sobowtór królewski”
Kino „Gong” zdg 90 060

Kino Tecza Wilda
Ostatnia serenada, zdg 90 189

Londyńska
urządza dancing balonikami sym-
patyczny wieczór, doborowa or-
kiestra, niespodzianki, gabinety.
zdg 90 171

**Przyjmuję
my również
Pożyczkę
Narodową**
na radioaparaty
wszystkich fabry-
katów. Wymie-
niamy używane. Sprzedajemy do
18 rat

Radjomechanika,
Poznań, św. Marcina 27, telefon
12-38. zdg 90 221

BLUSKI (Palowery) KAMIZELKI wełniane
najkorzystniej z firmy
Aleje Marcinkowskiego nr. 13. „PANI”
dg 533

Humor zagraniczny

— Moje oskarżenie polegało na pomyłce: samochód nie
został mi wcale skradziony...
— Bardzo żałuję, ale już jest zapóźno. Złapaliśmy zło-
dzieja!

(„Tribuna Jil.” = Rzym). S. F.

Co futro = to **Edmund Rychter** = co ubranie = to **Edmund Rychter** = co palto = to **Edmund Rychter**, Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłata na miesiąc luty 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu
w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do
domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem
miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,42, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych
krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie,
strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają
prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkostronnych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-64, 14-78, 39-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie
drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznymi 200 gr
od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nad-
wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach
do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11,10, w dni przedświa-
teczne do godz. 11,00, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów
w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między
zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryce, wydawnictwo nie odpowiada.